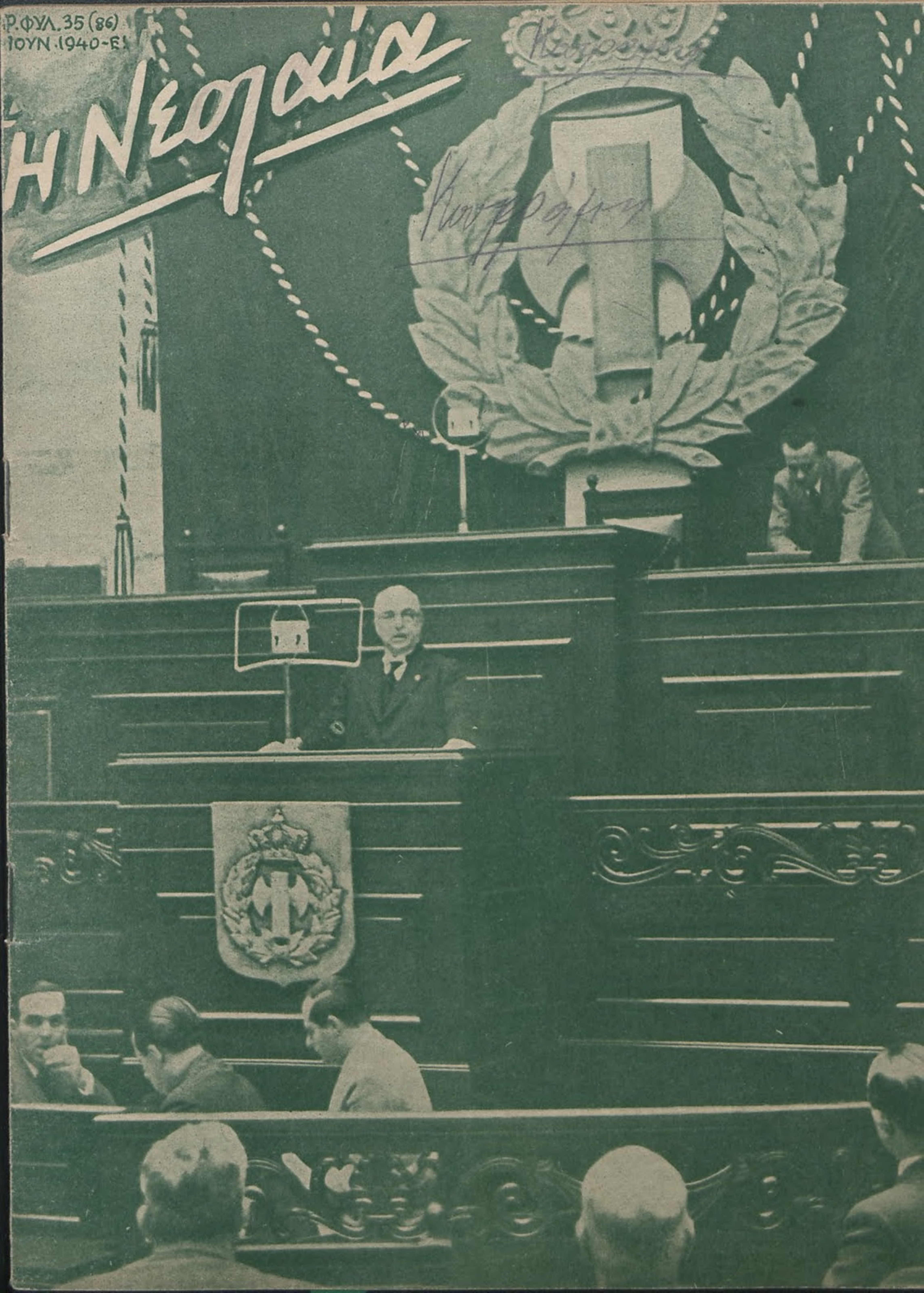

Ρ.ΦΥΛ.35(86)
ΙΟΥΝ.1940-Ε
Η Νεολαία



ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β΄. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β΄ ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 35 — 1 Ἰουνίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΚΑΤΑΠΟΛΩΝ
(ΑΜΟΡΓΟΥ)
ΤΑΞΙΣ ΣΤ΄

Πῶς ἠμπορεῖ τὸ παιδὶ νὰ κάμῃ οἰκονομίες καὶ γιατὶ τὶς κάνει;

Η ΛΕΥΚΗ ΚΑΙ Η ΜΑΡΟΥΛΑ

Δῶρα γλυκά, θερμὰ φιλιὰ
μοὔφερεν ἡ Πρωτοχρονιὰ
κι' αὐτὸν ἐδῶ τὸν κουμπαρᾶ
ποὺ εἶναι δῶρο τοῦ μπαμπᾶ.

* * *

Στὴ σχολική μας τὴ γιορτὴ
εἶπα νὰ τὸν ἀνοίξω,
νάχω κουστούμι ἀσορτί,
τώρα νὰ σᾶς τὸ δείξω.

* * *

Φόρεμα, κάλτσες καὶ παπούτσια,
ὅλα καινούργια, ἄσπρα καὶ πλούσια
τὰ ἔκαμα μὲ τὸν παρᾶ
τούτου ἐδῶ τοῦ κουμπαρᾶ.

* * *

Ἔχω μιὰν ἀδελφὴ Μαρούλα
ποὺ λιχουδιὲς τὰ τρώει οὔλα,
καὶ τώρα τοῦτα λαχταρᾷ
μὰ ἔχει ἄδειο κουμπαρᾶ.

Ὁ ποιητὴς αὐτοῦ τοῦ ποιήματος μᾶς λέγει ὅτι ἦταν δύο ἀδέλφια, στὰ ὁποῖα ὁ μπαμπᾶς τους τοὺς ἔκανε κάθε πρωτοχρονιὰ δῶρα. Αὐτὴ ὅμως τὴ φορὰ τοὺς ἔκαμε δῶρα δυὸ κουμπαράδες, γιὰ νὰ πάρῃ ἡ κάθε μιὰ ἕνα, ποὺ νὰ βάζουν μέσα τὰ λεπτά τους. Ἡ μιά, ποὺ τὴν ἔλεγαν Λευκή, ὅ,τι λεπτὰ τῆς ἔδιναν τὰ ἔβαζε μέσα στὸν κουμπαρᾶ. Ἐνῷ ἡ Μαρούλα ὅ,τι τῆς ἔδιναν τὰ ἔτρωγε ὅλα στὶς λιχουδιὲς (καραμέλλες). Καὶ ὅταν τὸν ἐγέμισεν ἡ Λευκὴ τὸν κουμπαρᾶ, στὴν σχολική της τὴ γιορτὴ τὸν ἄνοιξε. Καὶ ἔκαμε μιὰ φορεσιὰ καλή, δηλαδὴ κάλτσες, παπούτσια καὶ φόρεμα. Καὶ ὅταν τὰ ἔκαμε, τὰ ἐφόρεσε καὶ ἐπῆγε στὴ γιορτὴ τοῦ σχολείου της. Ἡ Μαρούλα δὲν ἔκανε οἰκονομία στὰ λεπτά της, καὶ δὲν εἶχε νὰ κάμῃ στολή, ὅπως ἡ Λευκή. Μόνον εἶχε πάει στὴ γιορτὴ τοῦ σχολείου της μὲ τὰ παλιά της. Καὶ ὕστερα ἐκοίταζε τὸ φόρεμα καὶ τὰ παπούτσια τῆς ἀδελφῆς της καὶ ἐζήλευε, γιατὶ δὲν εἶχε καὶ αὐτὴ νὰ κάμῃ, μόνο ἦταν μὲ τὰ παλιά της τὰ ροῦχα.

Πῶς μπορῶ νὰ κάμω οἰκονομία.

Ἐγὼ πρέπει νὰ κάμω ἔτσι: Ὅταν μοῦ δίνῃ κανεὶς καμμιὰ δραχμή, δὲν πρέπει νὰ πάω νὰ τὴν φάω καραμέλλες, μόνο νὰ τὴ φυλάγω. Καὶ ὕστερα, ὅταν ἔχω καμμιὰ ἀνάγκη, θὰ παίρνω ἀπὸ αὐτὰ καὶ δὲν θὰ λέγω εἰς τοὺς γονεῖς μου νὰ μοῦ δίνουν. Ὅταν πάλι ἀνοίξῃ τὸ σχολεῖον μου θὰ ἔχω καὶ πάλι τὰ λεπτὰ καὶ δὲν θὰ ἔχω ὅλη τὴν ὥρα νὰ πηγαίνω στὴ μητέρα μου νὰ μοῦ δίνῃ νὰ πάρω τετράδιο, ἢ μολύβι. Μόνον θὰ πάω μὲ τὰ δικά μου λεπτὰ νὰ πάρω.

Ἡ οἰκονομία εἶναι πάρα πολὺ καλὴ εἰς τὰ παιδιὰ καὶ εἰς τὸν μεγάλον ἄνθρωπον. Ἀλλὰ προπάντων πιὸ πολὺ εἶναι εἰς τὰ παιδιά. Διότι ὅταν εἶναι μικρὸ τὸ παιδὶ καὶ εἶναι ἄσωτο, σὰν μεγαλώσῃ ἔτσι πάλι θὰ εἶναι, θὰ εἶναι δηλαδὴ ἄσωτος. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ εἶναι ἄσωτος, κάνει κακὸ ὄχι μόνο στὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ καὶ στοὺς ἄλλους. Τοὺς καταστρέφει, διότι πᾶνε καὶ γλεντοῦνε καὶ πίνουν κρασιά. Καὶ δὲν εἶναι ὅτι θὰ σοῦ φύγουν τὰ λεπτά σου, ἀλλὰ χάνεις καὶ τὴν ὑγεία σου.

Μαρία Μ. Ρούσσου

ΜΕ ΓΑΛΗΝΗΝ

Μέσα εἰς τὴν ἀνασφαλῆ καὶ ἀβεβαίαν δίνην τῶν γεγονότων τοῦ φοβερωτέρου τῶν πολέμων οἱ Ἕλληνες ἔχομεν ἀσφαλῆ καὶ ἀναμφισβήτητα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐθνικοῦ μας προσανατολισμοῦ, ὅπως τὰ ἔχει καθορίσει ὁ Ἀρχηγός. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ εἶναι: Πρῶτον ἡ ὁμόφωνος ἐπιθυμία τοῦ Ἔθνους νὰ κρατηθῇ ἐκτὸς τῆς πολεμικῆς καταιγίδος, ἐφόσον τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἰδικήν του θέλησιν. Δεύτερον ἡ ἀδιάσειστος ἀπόφασίς του ν' ἀντισταθῇ μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀνανεωμένην ὁρμήν του, μὲ ὅλα τὰ ὑλικὰ μέσα, μὲ τὸ πνεῦμα καὶ μὲ τὴν ψυχήν του καὶ μέχρις ἐσχάτων ἀπέναντι πάσης, ὁθενδήποτε τυχὸν ἐκδηλωθησομένης, ἀπειλῆς ἐναντίον τῆς τιμῆς του, ἐναντίον τῆς ἀνεξαρτησίας ἢ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους.

Ἕνας πολύτιμος συντελεστής, ποὺ δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὸν προηγούμενον πόλεμον καὶ ποὺ διὰ τὴν ὕπαρξίν του βεβαιούμεθα σήμερον κάθε μέρα περισσότερον, εἶναι ὅτι τὴν ἑλληνικὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ κρατηθῇ ἡ ἰδική μας γεωγραφικὴ περιοχὴ ἐκτὸς τῆς πυρπολουμένης ζώνης, συμμερίζονται μὲ ἴσην ἔντασιν θελήσεως καὶ μὲ ἴσην εἰλικρίνειαν καὶ ὅλοι οἱ ἀμέσως γειτονεύοντες μὲ τὴν Ἑλλάδα λαοί. Ὑπὸ ἄλλας συνθήκας τὸ γεγονὸς τοῦτο θὰ ἦτο ἐπαρκὴς ἐγγύησις διὰ τὸ ἀδιατάρακτον τῆς εἰρήνης. Σήμερον ὅμως δὲν εἶναι, ὅπως ὁ καθεὶς ἀντιλαμβάνεται, δι' ἕνα θεμελιώδους σημασίας λόγον. Διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ πόλεμος, ποὺ παρέσυρεν εἰς τὰς φλόγας του τὰ ἰσχυρότερα Κράτη τῆς Εὐρώπης, διετάραξε καὶ ἀνέτρεψεν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς δυναμικῆς καὶ ἠθικῆς ἰσορροπίας ποὺ ἐστήριζαν τὴν διεθνῆ τάξιν. Σήμερον εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ εἰρήνη κάθε Κράτους, περισσότερον δὲ τῶν μικρῶν Κρατῶν, ἔπαυσε νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν θέλησιν τοῦ Κράτους αὐτοῦ καὶ εἶναι ἐκτεθειμένη εἰς τὴν μοιραίαν φορὰν τῶν φάσεων καὶ τῶν ἐπεισοδίων τῆς μεγάλης πολεμικῆς ἐμπλοκῆς. Εἴδαμεν τὴν μοιραίαν αὐτὴν φορὰν νὰ ἐνεργῇ εἰς τὸν Βορρᾶν καὶ εἰς τὴν Δύσιν. Τὰ συμβάντα τῆς Νορβηγίας, τῆς Δανίας, τῆς Ὁλλανδίας καὶ τοῦ Βελγίου μᾶς ἐδίδαξαν πόσον δὲν ἀρκεῖ ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ καλὴ εἰρηνικὴ θέλησις ἑνὸς λαοῦ διὰ ν' ἀποφύγῃ οὗτος τὸν πόλεμον. Βλέπομεν ἀκόμη εἰς τὰ μέτρα τῆς ἐπιφυλακῆς, ποὺ ἐφαρμόζουν ὅλα τὰ ἄλλα οὐδέτερα Κράτη τῆς Εὐρώπης, ἀπτὴν αἴσθησιν τῆς παρουσίας τοῦ κινδύνου καὶ τῆς ἀπειλῆς τῆς ἀθελήτου ἐμπλοκῆς των εἰς τὸν πόλεμον. Φυσικὰ τὰ συμβάντα τῆς Βορείου καὶ τῆς Βορειοδυτικῆς Εὐρώπης εἶναι ἐνδείξεις μόνον, ὄχι ἀποδείξεις διὰ τὸ ἀναπότρεπτον τῆς ἀπειλῆς. Πολὺ πιθανὸν εἶναι ὁ πόλεμος νὰ περάσῃ ἀπὸ κοντά μας, χωρὶς νὰ μᾶς περιλάβῃ εἰς τὸν κύκλον του, ὅπως περνᾷ συχνὰ ἡ ἀνοιξιάτικη θύελλα πολὺ κοντὰ ἀπὸ ἕνα ἀγρὸν χωρὶς νὰ τὸν θίξῃ. Αὐτὸ ὅμως τὸ ἐνδεχόμενον εἶναι τόσον πιθανόν, ὅσον καὶ τὸ ἀντίθετον. Ἐφόσον λοιπὸν αἱ πιθανότητες εἶναι μοιρασμέναι, τὸ ἰδικόν μας ἱστορικὸν καθῆκον γίνεται πολυπλοκώτερον, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ παύῃ νὰ εἶναι σαφές. Ἠμποροῦμεν νὰ τὸ συνοψίσωμεν εἰς μίαν φράσιν αὐτὸ τὸ καθῆκον: Ἐργασία ἀδιάκοπος καὶ ἀδιάπτωτος καὶ σύντονος ἀγρυπνία. Θὰ προσθέσωμεν ἀκόμη καὶ γαλήνη. Διότι χωρὶς γαλήνην εἶναι δύσκολον νὰ διατηρῆται ἡ ἀπαραίτητος ἔντασις τῆς προσπαθείας ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ ἀκόμη δυσκολώτερον νὰ διατηρῆται ἡ ἔντασις τῆς ἀγρυπνίας. Ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν δικαιούμεθα ν' ἀξιοῦμεν καὶ νὰ περιμένωμεν αὐτὴν τὴν γαλήνην. Καὶ διότι ἕνας λαὸς μὲ τόσον μακρὰν ἱστορίαν καὶ τόσον πλουσίαν πεῖραν δὲν εἶναι σωστὸν νὰ ἐξαφνίζεται καὶ νὰ καταπλήσσεται ἀπὸ τὰ γεγονότα, ὅσον ἐξαιρετικὰ καὶ ἂν φαίνωνται, ἀλλὰ καὶ δι' ἕνα ἀκόμη λόγον: Διότι ὅταν ἕνας λαὸς ἔχῃ λάβει τὴν ἀπόφασίν του καὶ ὅταν ἡ ἀπόφασίς του αὐτὴ εἶναι ὁμόφωνος, καὶ ἐπὶ πλέον συμπίπτῃ ἀπολύτως μὲ τὰ παραδεδομένα, ἁρμονίζεται μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἱστορίας του καὶ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς προσδοκίας του τοῦ μέλλοντος, ὅταν ἡ ἀπόφασις αὐτὴ λαμβάνεται μὲ τὴν κατάφασιν ὅλων τῶν παραγόντων τῆς Πολιτείας καὶ μὲ ὁμόφωνον τὴν ἰδικήν του ἔγκρισιν καὶ ἀποδοχήν, **δὲν ἀπομένει πλέον τόπος διὰ τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ἀδημονίαν.**

Οἱ Ἕλληνες ὅμως εἴμεθα αἰσθηματίαι καὶ ὁ αἰσθηματισμός μας, ποὺ εἶναι ἀδιαφιλονίκητα προσὸν καὶ ἀρετὴ εἰς κάθε ἄλλην περίστασιν, εἰς τὴν παροῦσαν σκληρὰν καὶ ἀντιαισθηματικὴν στιγμὴν τῆς Ἱστορίας, ἠμπορεῖ ν' ἀποβῇ δυσάρεστος ὁδηγός. Ἐπίσης δυσάρεστον διὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν εἶναι ἕνα ἄλλο μέγα καὶ τοῦτο προσὸν τοῦ φυλετικοῦ μας χαρακτῆρος, ἡ οἰκουμενικότης τῆς Ἑλληνικῆς ψυχολογίας. Ὁ Ἕλλην ἦτο πάντοτε πανάνθρωπος. Καὶ ἡ καθολικότης αὐτὴ τῆς ἀνθρωπίνης του αἰσθήσεως ἐξηγεῖ τὴν πολυπραγμοσύνην του, τὸ ἀνήσυχον ἐνδιαφέρον του διὰ τὰ πράγματα τοῦ Κόσμου, τὴν τεταμένην ἀκρόασιν τῶν παγκοσμίων γεγονότων. Χρειάζεται χωριστὰ ὁ καθένας καὶ ὅλοι μαζὶ οἱ Ἕλληνες νὰ ὑποβάλωμεν εἰς πειθαρχίαν καὶ εἰς ἔλεγχον καὶ τὰς δύο ταύτας φυλετικάς μας ἰδιότητας. Χρειάζεται νὰ λησμονήσωμεν τὰ σφάλματα καὶ τὰ λάθη καὶ τὰς ἀδικίας καὶ τὰς ἀνισότητας, ποὺ ὡδήγησαν εἰς τὸν πόλεμον καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ χαλαρωθῇ καὶ διασπασθῇ ἡ προσήλωσίς μας πρὸς τὸ κύριον γεγονὸς τοῦ πολέμου καὶ τὰς ἀμέσους καὶ ἀπωτέρας συνεπείας του. Χρειάζεται τέλος νὰ ὑπερνικηθῇ κάθε ὑπόλειμμα πικρίας καὶ μνησικακίας, δι' ὅσας ἡ Χώρα μας καὶ ὁ Λαός μας ὑπέστησαν ἀδικίας καὶ ἀπογοητεύσεις κατὰ τὸν προηγούμενον πόλεμον. Δὲν πρέπει νὰ διαφεύγῃ τὴν ἀντίληψιν καὶ τοῦ τελευταίου Ἕλληνος ὅτι ἡ παρεμβολὴ τῶν ἀναμνήσεων τοῦ παρελθόντος ἠμπορεῖ νὰ συσκοτίσῃ καὶ νὰ συγχύσῃ τὴν διαύγειαν τῶν ἀπόψεων τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος καὶ νὰ βλάψῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ὀρθοῦ προσανατολισμοῦ μας.

Ὅπως ἁρμόζει καὶ ὅπως μᾶς ἐδίδαξεν ἡ πεῖρα τῶν περιπετειῶν 35 αἰώνων ἐθνικῆς ζωῆς, θὰ σταθῶμεν καλῶς καὶ θὰ ἐντείνωμεν εἰς τὸ ἀκρότατον τὴν ἀγρυπνίαν μας ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς Ἱστορίας. Δὲν θ' ἀφήσωμεν τὸν νοῦν μας καὶ τὴν κρίσιν μας νὰ καταπλαγῇ, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον νὰ πτοηθῇ ἀπὸ τὰς μεθόδους καὶ ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ δαιμονικοῦ αὐτοῦ πολέμου. Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ μέσα τῆς ἐπινοίας τοῦ ἀνθρώπου, δὲν θὰ φθάσουν ποτὲ τὰ μέσα αὐτὰ νὰ κυριαρχήσουν καὶ νὰ ἐξουθενώσουν τὸν ἴδιον τὸν ἄνθρωπον. Δὲν θ' ἀφήσωμεν τὰς τερατώδεις θεωρίας τῆς πολεμικῆς προπαγάνδας νὰ κλονίσουν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν πεποίθησίν μας εἰς τὸ μέλλον, τοῦ ὁποίου τὴν ἄποψιν δὲν θὰ χάσωμεν ἀπὸ τὰ μάτια μας, ὅσον μακρὸς καὶ στυγνὸς καὶ ἂν εἶναι ὁ ζόφος τῆς πολεμικῆς περιόδου. Ἐνόσῳ γνωρίζομεν ὅτι δὲν ὑπάρχει πολιτισμὸς ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς τόσον ἰσχυρός, ὥστε νὰ ἐπιβληθῇ καὶ νὰ κατισχύσῃ ὅλων τῶν ἄλλων, δὲν ἠμποροῦμεν ν' ἀμφιβάλλωμεν οὔτε κατ' ἐλάχιστον ὅτι αἱ ἀπειλαὶ θὰ παρέλθουν, αἱ ἀδικίαι θὰ ἐπανορθωθοῦν καὶ ἡ ἰσορροπία θ' ἀποκατασταθῇ πάλιν καὶ ὅτι μάλιστα ἡ νέα ἰσορροπία θὰ εἶναι δικαιοτέρα καὶ ἠθικωτέρα. Ἐνόσῳ θὰ συνεχίζεται ὁ ἀγὼν πρέπει νὰ εἴμεθα παρεσκευασμένοι ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὰς πλέον ἀδιανοήτους παραμορφώσεις καὶ στρεβλώσεις εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν χάρτην, χωρὶς κατ' ἐλάχιστον νὰ κλονισθῇ ἐκ τούτου ἡ βεβαιότης μας ὅτι ἡ ἐθνολογικὴ ἀρχὴ θὰ εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ κυριαρχήσῃ τελικῶς κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ὁριστικοῦ χάρτου τῆς Εὐρώπης.

Μὲ τὴν γνῶσιν αὐτὴν καὶ μὲ τοιαῦτα ἀδιαφιλονίκητα στοιχεῖα προβλέψεως, ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἡ γαλήνη μας θὰ εἶναι κατωχυρωμέναι. Καὶ ἡ κατοχύρωσις αὐτὴ θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ ἐντείνωμεν τὴν ἐργασίαν μας — ἐφόσον ἡ εἰρήνη τῆς Χώρας μας θὰ παραμείνῃ ἀπαραβίαστος — καὶ ν' ἀγωνισθῶμεν μέχρι τέλους, νικηφόρως, ἐν πολέμῳ, ἐὰν ὁ πόλεμος ἤθελε μᾶς ἐπιβληθῇ. Ἔτσι θὰ μείνωμεν πιστοὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἱστορίας μας καὶ θὰ ἐκπληρώσωμεν τὸ χρέος μας μέχρι τέλους. Θὰ διαφυλάξωμεν ἀλώβητον διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τὴν πολύτιμον ὑλικὴν καὶ πνευματικὴν παρακαταθήκην τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ὁποία — ἠμποροῦμεν καὶ τώρα καὶ πάντοτε νὰ τὸ διακηρύττωμεν, χωρὶς φόβον καὶ χωρὶς δισταγμὸν — βαρύνει ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ πλανήτου καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος ἀπείρως περισσότερον, ἀπὸ ὅσον βαρύνουν ὅλοι μαζὶ οἱ συγ**κρουόμενοι εἰς τὸν παρόντα πόλεμον λαοὶ καὶ πολιτισμοί.**



ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ντυμένος τότε ὁ ποιητὴς μὲ κόκκινο ἔνδυμα ὡδηγοῦσε τοὺς ὑποκριτὰς καὶ τοὺς χορευτὰς στεφανωμένους πρὸς τὸν ἀγῶνα. Γύρω ἡ ἑλληνικὴ φύσι, τὸ ἑλληνικὸ τοπίο, κι' ἀκόμα τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα τῆς ἀθάνατης ἀρχιτεκτονικῆς συνεπλήρωνε καὶ ὑπεγράμμιζε τὴν ὑποβλητικὴ εἰκόνα.

Στὴ μεσανὴ κερκίδα ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀγωνοδίκες παρακολουθοῦσαν τὸ κρινόμενο ἔργο.

Οἱ ἀγωνοδίκες στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα πρῶτα ἐξελέγοντο μὲ κλῆρο. Ἔπειτα ὅμως τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν κριτῶν, σὰν πολὺ σπουδαῖο, δόθηκε στὴ Βουλὴ τῶν πεντακοσίων, ποὺ ἐξέλεγαν μὲ ψῆφο. Οἱ ἀγωνοδίκες ὡρκίζοντο ὅτι ἤθελαν κρίνει δίκαια.

Στὸ τέλος τῶν ἀγώνων ὁ ἁρμόδιος ἄρχων συνέτασσε ἕνα σύντομο πρακτικό, ποὺ ἀνέφερε τὶς ἐπιγραφὲς τῶν ἔργων, τὰ ὀνόματα τῶν διαγωνιζομένων, τὸ χρόνο, τὴν ἑορτὴ καὶ τὶς ἀποφάσεις τῶν ἀγωνοδικῶν. Τὰ πρακτικὰ ἐχαράσσοντο πάνω σὲ μαρμάρινες πλάκες, ποὺ ἐλέγοντο διδασκαλία. Γιατὶ τότες τὸ «παριστάνειν» λέγονταν «διδάσκειν» καὶ ὁ συγγραφέας τοῦ ἔργου «διδάσκαλος». Ἀργότερα ὁ Περικλῆς βρῆκε, κατὰ τὸν Πλούταρχο, πὼς τὸ καλύτερο μέσο τῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ λαοῦ ἦτανε τὸ θέαμα: χορός, ἀπαγγελία, θέατρο, μουσική. «Διεπαιδαγώγει τὴν πόλιν οὐκ ἀμούσοις ἡδοναῖς». Ἔδινε εἰς τοὺς ἀπόρους δωρεὰν τὸ «θεωρικόν», δηλαδὴ τὸ εἰσιτήριον γιὰ τοὺς καλλιτεχνικοὺς ἀγῶνας καὶ ἀναφέρεται ὅτι 180.000 καὶ πλέον δραχμὰς ἐξώδευε γιὰ «θεωρικὰ» τὸ χρόνο.

Στὴν ἀρχὴ τὰ βραβεῖα ἦτανε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑλικά, διάφορα ἀντικείμενα, λέβητες, τρίποδες, κρατῆρες, βόες, ἵπποι καὶ γυναῖκες ἀκόμη. Τότε οἱ ἀγῶνες, σωματικοὶ καὶ πνευματικοί, ἐλέγοντο «χρηματῖται». Ἀργότερα, μὲ τὸ ὡρίμασμα τῆς ἐννοίας τοῦ ἀγῶνος, τὰ βραβεῖα ἦσαν ἠθικῆς φύσεως, στέφανοι κοτίνου ἢ δάφνης, μυρτιᾶς ἢ λεύκας, σελίνου ἢ φοινικιᾶς. Καὶ οἱ ἀγῶνες τότε ἐλέγοντο «στεφανῖται». Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κατέλαβε καὶ τὸ ἀγώνισμα τὴν θέσι, ποὺ τοῦ πρέπει.

Αὐτὸ ἐκδηλώνεται πολὺ φανερὰ στὰ λόγια ποὺ λέγει ὁ Τριανταίχμης στὸ Μαρδόνιο γιὰ τοὺς Ἕλληνας: «Παπαῖ Μαρδόνιε, κοίους ἐπ' ἄνδρας ἤγαγες μαχεσομένους ἡμέας, οἳ οὐ περὶ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιεῦνται, ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς».

Ἕνα ἀκόμα μᾶς κάνει νὰ κατανοήσουμε ὅτι οἱ Ἕλληνες καὶ στὸ ζήτημα αὐτὸ τότε εἴχανε κατανοήσει τὴν ἀξία τοῦ συνόλου κατ' ἐξοχήν. Τὸ κύριον βραβεῖον ἐλάμβανεν ἡ φυλή, εἰς δὲ τὸν ποιητὴν ἐδίδετο στέφανος.

....

Τώρα ἕνα μαγιάτικο ἀπόγευμα, γεμᾶτο μύρα καὶ φῶς, κάτω ἀπὸ τὸν ἴδιον οὐρανό, μέσα στὸ ἴδιο τοπίο καὶ στὰ ἀπομεινάρια ἐκείνης τῆς καλλιτεχνικῆς σκέψεως καὶ ἐκφράσεως, νέοι Ἕλληνες νυναῖκες καὶ ἄνδρες, προσέρχονται νὰ διαγωνισθοῦν τὸν καλλιτεχνικὸν ἀγῶνα τῶν Μουσῶν, «τὸν στεφανίτην».

Ὅταν κατὰ τὸν δεύτερον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα ὁ ἐπώνυμος ἐκεῖνος τῶν Ἀθηνῶν ἄρχων, Ἡρώδης ὁ Ἀττικός, μὲ δικά του ἑκατομμύρια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄφηκε νὰ φυτρώσουν οἱ καλλιτεχνικὲς ἀψῖδες τοῦ θεάτρου στὰ πόδια τῆς Ἀκροπόλεως δὲν θὰ μάντευε ποτέ, πὼς στερνὰ ἀπὸ δέκα ὀχτὼ αἰῶνες θὰ ἔμπαιναν πάλι ἐκεῖ μέσα τὰ παιδιὰ τῶν Ἑλλήνων νὰ διαγωνισθοῦν τὸν ὡραῖον ἀγῶνα τῆς πνευματικῆς ἀρετῆς, τῆς καλλιτεννικῆς ἱκανότητος.

Ἀντιλάλησαν πάλι τὰ τόξα τῶν ἀψίδων ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ μουσικὴ φωνὴ κι' ἀναταράχτηκαν οἱ κερκίδες ὡς τὸ τελευταῖο διάζωμα ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀκροατῶν τὸν ἐνθουσιασμό. Δὲν ὑπῆρχε πιὰ ἡ θυμέλη καὶ ὁ βωμός, οὔτε ἐδίδετο ὁ χρυσοῦς ἀπὸ κισσό, τὸ ἱερὸ φυτὸ τοῦ Διονύσου, στέφανος, ὅμως γέμιζε τὸν ἀνοιξιάτικον ἐκεῖνον ἀγέρα ἡ ἴδια ἑλληνικὴ ψυχή, ἡ διάθεσι τῆς ἴδιας ἑλληνικῆς Φυλῆς. Γιατὶ ἀφοῦ ἀκόμα δὲν μπόρεσε ὁ χρόνος τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του νὰ σβήση, πὼς εἶναι δυνατὸ τὴν οὐσία ἢ μᾶλλον τὴν ὑπερουσία τῆς Φυλῆς ἐκείνης μέσα στὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ νὰ ἀφανίση; Πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια μας κεῖνο τὸ ἀπόγευμα ὑψώνονταν ἀκατάλυτο δεῖγμα τῆς σύνδεσής μας μὲ τὴ Φυλὴ ἐκείνη τοῦ ἀνωτάτου πολιτισμοῦ τῶν αἰώνων, ὁ Παρθενώνας, μέσα στὸ μπλάβο φῶς τ' οὐρανοῦ, σὰν μιὰ ὀπτασία φερμένη ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων. Καὶ καθὼς γύρισα τὰ μάτια καὶ τὸν ἀντίκρυσα ξαφνικὰ χαμένη στὴν ἀριστοτεχνικὴ ἐκτέλεσι τοῦ Στάσιμου τοῦ Χοροῦ ἀπὸ τὶς «Ἱκέτιδες» ἀνατρίχιασα γιατὶ καθὼς χτυποῦσε τὸ χρυσὸ φῶς τοῦ ἡλιοβασιλέματος μοῦ φάνηκαν οἱ κολῶνες του ἀπὸ τὸ πιὸ καθάριο χρυσάφι. Φάνταζε μέσα στὸ μαγικὸ δειλινὸ σὰν καὶ κείνους τοὺς ὁλόχρυσους ναοὺς τῶν ἀρχαίων Ἰνδῶν στὶς ἱστορίες τοῦ Κίπλιγκ. Ἔτσι, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, ὑγράνθηκε τὸ μάτι μου ἀπὸ τὴν περηφάνεια γιὰ τὸ παρελθὸν τῆς Φυλῆς μας καὶ γιὰ τὸ παρόν.

....

Τώρα ἐπίσης κάθονταν στὴ μεσαία κερκίδα ὁ Ἄρχων μὲ τοὺς ἀγωνοδίκες. Καὶ τώρα μὲ ἀστραφτερὸ μάτι καὶ μὲ φουσκωμένη ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καρδιὰ παρακολουθοῦσε πολύπληθη ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ τὶς ὡραῖες καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις τῆς ἑλληνικῆς νεότητος.

Ἕνα ἀληθινὰ καλὸ πρόγραμμα ἐκτελέστηκε πολὺ σωστὰ καὶ ἴσως συμβολικὰ μέσα στὶς γιορτάσιμες ἐκεῖνες δυόμισι ὧρες. Ἡ χορωδία ἄνοιξε τὸ πρόγραμμα καὶ τῶν τριῶν διαγωνιζομένων ὁμάδων, τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν, Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων, Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων. Γιατὶ τὸ μαζικὸ τραγοῦδι ἀποτελεῖ μιὰ ψυχικὴ σύνδεσι καὶ μιὰν ὑποσυνείδητη ἀλληλεγγύη. Μόνο ποὺ κάποτε, πρὸ πάντων στὴ χορωδία τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων, μᾶς παραξένευαν οἱ ξενικὲς ἐπιδράσεις, μάλιστα στὰ δημοτικά μας τραγούδια, ποὺ σὰν κρουσταλλένια πηγὴ τῆς λαϊκῆς μας καλλιτεχνικῆς ψυχῆς δὲν ἐπιδέχονται τέτοιου εἴδους παρεκκλίσεις καὶ νοθεῖες ὅσο καλὲς καὶ τεχνικὲς ἂν θεωρηθοῦν.

Οἱ ἀπαγγελίες — ἀπὸ τὸ Ζ' τῆς Ἰλιάδος, τὰ ἑλληνικὰ νιᾶτα, Β' Στάσιμο τοῦ Χοροῦ ἀπὸ τὶς «Ἱκέτιδες» — μὲ ὑπόκρουσι ἦτανε γενικὰ καλές. Οἱ «Ἱκέτιδες» καὶ στὰ σόλα ἀπεδόθηκαν μὲ μιὰ ἐσωτερικότητα, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ τὴ ζηλέψουν τὰ μεγαλύτερα καλλιτεχνικὰ κέντρα τοῦ κόσμου. Δίκαια πῆραν τὸ βραβεῖο! Γενικὰ ἡ ἀγωνόδικος ἐπιτροπή, ποὺ τὴν ἀποτελοῦσαν ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Κανελλόπουλος, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν Κρατικῶν σκηνῶν κ. Κ. Μπαστιᾶς, ἡ καλλιτέχνις κ. Μ. Κοτοπούλη καὶ ὁ συνθέτης κ. Πετρίδης, ἀπένειμε τὰ βραβεῖα πολὺ δίκαια παρ' ὅλη τὴ λιγόστιγμη σύσκεψί της. Στὴ χορωδία βραβεύτηκε ἡ ὁμάδα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης, στὴν ἀπαγγελία ἡ ὁμάδα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Πρωτευούσης μὲ τὴν ἄμεμπτη ἐκτέλεσι τοῦ β' στάσιμου τοῦ χοροῦ ἀπ' τὶς «Ἱκέτιδες». Στὸ χορό — ἀληθινὰ ὅλοι οἱ χοροὶ χορεύτηκαν χαριτωμένα, μὰ ἕνας ἔπρεπε νὰ βραβευθῆ — ἡ ὁμάδα τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Θηλέων. Πῆρε ἔπαινο καὶ ἡ ὁμάδα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Πρωτευούσης μὲ τὸν «Πεντοζάλη».

....

Κατεβαίνοντας ἀπὸ τὸν ἱερὸ λόφο τὸ βραδυνὸ ἐκεῖνο τῆς μαγιάτικης Κυριακῆς νοιώθαμε τὴν καρδιὰ γεμάτη ἀπὸ ἀγαλλίασι.

Ὁ Ἀρχηγός μας — κι' ἀπὸ αὐτὸν ἡ Ε. Ο. Ν. — ἔνοιωσε ὅτι οὔτε ὁ Σπαρτιατικὸς πολιτισμὸς μόνος, οὔτε ὁ Ἀθηναϊκὸς μόνος μπόρεσε νὰ φέρη τὴν ἑλληνικὴ Φυλὴ πρὸς Ἀναμόρφωσι. Ὁ πρῶτος κοίταζε τὸ κορμί, ὁ δεύτερος τὸ πνεῦμα. Κανένας δὲν μπόρεσε νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὴν παρακμή. Ἡ ἕνωσί των εἶναι τὸ ἑλληνικὸ ἰδεῶδες. Σ' αὐτὸ τείνει ἡ σημερινὴ γενεά, κάτω ἀπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ της τὴ σοφὴ σκέψι καὶ τὴ δημιουργικὴ πνοή.

Σίτσα Καραϊσκάκη

Γράμματα ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Ἡ ἀπονομὴ τῶν λογοτεχνικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν βραβείων τοῦ Κράτους, ποὺ ἔγινε τὶς προάλλες στὸ Βασιλικὸ Θέατρο ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἀρχηγό, ἦταν μιὰ ὡραία καὶ πολυσήμαντη γιορτή, ποὺ δὲν ἀφορᾶ μόνο τοὺς λογοτέχνες καὶ τοὺς καλλιτέχνες, ἀλλὰ ὅλον τὸν πνευματικὸ κόσμο τῆς χώρας καὶ φυσικὰ καὶ ὅλους ἐσᾶς, ποὺ ὡς μέλη τῆς Ὀργανώσεώς μας, μαζὶ μὲ τὴ σωματική σας διάπλασι, καλλιεργεῖτε καὶ πλουτίζετε συγχρόνως καὶ τὸν πνευματικὸ καὶ ψυχικό σας κόσμο.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα πρέπει νὰ σᾶς πῶ πόσο ἐγκάρδια καὶ θερμὴ ἦταν ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς συγκεντρώσεως. Ἦταν ἐκεῖ ὅλος ὁ πνευματικὸς καὶ καλλιτεχνικὸς κόσμος τῆς πρωτευούσης, γεμᾶτος ἀπὸ χαρὰ καὶ συγκίνησι γιὰ τὴ νέαν ἄμεση ἐπαφὴ ποὺ θὰ εἶχε μὲ τὸν Ἀρχηγό, γιὰ τὸν ὁποῖον ξέρει μὲ πόσον ἐνδιαφέρον καὶ στοργὴ παρακολουθεῖ κι' ἐνισχύει τὴν Ἑλληνικὴ Τέχνη σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις της. Καὶ πραγματικά, θὰ ἔπρεπε νὰ ἤσαστε ἐκεῖ καὶ νὰ βλέπατε τὸ χαρούμενο χαμόγελο τοῦ Ἀρχηγοῦ, τὰ φωτισμένα ἀπὸ εὐχαρίστησι μάτια του, τὸν θερμὸ καὶ ζωηρὸ τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖον ἔσφιγγε τὰ χέρια τῶν βραβευθέντων κι' ἔπρεπε ἀκόμα ν' ἀκούατε μὲ ποιὸν ἐγκάρδιο τόνο μιλοῦσε ὁ Ἀρχηγὸς σὲ ὅλους καὶ μὲ πόσην ἐνημερότητα καὶ μὲ λεπτομέρειες ἀκόμη ἤξερε τὰ ἔργα τους, γιὰ νὰ καταλάβετε πόσο βαθειὰ καὶ μεγάλη ἦταν ἡ ψυχικὴ ἐπικοινωνία, ποὺ συνήνωνε τὸν Ἀρχηγὸ μὲ τὸν πνευματικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ κόσμο τῆς χώρας.

Ἔνοιωθε κανεὶς ὅτι οἱ λογοτέχνες καὶ οἱ καλλιτέχνες τῆς Ἑλλάδος, συναισθανόμενοι βαθύτατα τὸ μεγάλο καὶ ὑψηλὸ κήρυγμα τοῦ Ἀρχηγοῦ γιὰ τὴν ἀναγέννησι τοῦ πολιτισμοῦ μας, εἶχαν προσέλθει ἐκεῖ, φυσικοὶ πρωτοπόροι σ' ἕναν τέτοιον ἀγῶνα, γιὰ νὰ προσφέρουν, ἄλλοι μὲ τὴν πέννα, ἄλλοι μὲ τὸ πινέλλο, ἄλλοι μὲ τὴ σμίλη, κι' ὅλοι μαζὶ μὲ τὴν τέχνη τους, μὲ τὸ πνεῦμα τους καὶ τὴν ψυχή τους, τὶς ὑπηρεσίες τους γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ Γ' Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Ἦταν πραγματικὰ μιὰ συγκινητική, ὡραία, ὑψηλὴ καὶ συμβολικὴ συνάντησι τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς νέας πολιτιστικῆς ἐξορμήσεως τοῦ Ἔθνους μὲ τοὺς ἀμεσώτερους συνεργάτες καὶ συντελεστές της, ποὺ ἡ φυσική τους κλίσι καὶ ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια, ἡ μόρφωσι καὶ ἡ πεῖρα τῆς ζωῆς τοὺς ἔχουν δώσει τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ὑποχρέωσι νὰ ἐκφράζουν, νὰ ἑρμηνεύουν καὶ νὰ ὑπηρετοῦν τὸν πολιτισμὸ τοῦ τόπου τους.

Καὶ μ' αὐτὸ ἀσφαλῶς τὸ νόημα ὁ Ἀρχηγός, προσφέροντας ἀπὸ τὴ μιὰ τὰ βραβεῖα, ποὺ ὁ ἴδιος εἶχε ἐμπνευσθῆ καὶ ὁ ἴδιος εἶχε θεσπίσει, ἀπευθύνθηκε συγχρόνως πρὸς ὅλους τοὺς λογοτέχνες καὶ καλλιτέχνες τῆς Ἑλλάδος, γιὰ νὰ τοὺς ἐξηγήση σαφέστερα τί ζητᾶ ἀπ' αὐτοὺς τὸ Ἔθνος, πῶς τὴν θέλει καὶ πῶς τὴν νοιώθει ὁ Λαὸς τὴν Τέχνη, μὲ ποιὸν τρόπο θὰ μπορέσουν νὰ τὴν φέρουν σὲ ἄμεση καὶ βαθειὰ ἐπικοινωνία μὲ τὸν Λαό, γιὰ νὰ μπορέση ἡ Τέχνη ν' ἀσκήση στὴν ψυχή του τὴ μεγάλη, ἐξυψωτικὴ κι' ἀναπλαστικὴ ἐπίδρασί της, ποὺ εἶναι καὶ ὁ κυριώτερος προορισμός της.

Τέχνην Ἑλληνικὴ ἐζήτησε ὁ Ἀρχηγός. Τέχνην ποὺ νὰ ἐκφράζη τὴν ἑλληνικὴ ψυχή, ποὺ νὰ ἐκδηλώνη τὴν ἑλληνικὴ ζωή. Τέχνην ποὺ ν' ἀντλῆ τὶς ἐμπνεύσεις της ἀπὸ τὶς πλούσιες κι' ἀστείρευτες πηγὲς τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως, ποὺ νὰ ἔχη κύριο σκοπὸ καὶ προορισμό της τὴν ὑπηρεσία τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Αὐτὸ μὲ δυὸ λόγια ἦταν τὸ νόημα τῶν συστάσεων τοῦ Ἀρχηγοῦ. Ἀλλὰ εἶναι τόσο πλατὺ καὶ μεγάλο τὸ νόημα αὐτό, ποὺ πρέπει νὰ τὸ ξαναδοῦμε καὶ νὰ τὸ μελετήσουμε βαθύτερα στὸ ἐρχόμενο γράμμα.

Μὲ ὅλην μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης



Νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι ἡ κυβέρνησις προσβλέπει πρὸς σᾶς μετὰ τῆς μεγίστης προσοχῆς καὶ μετὰ τῆς μεγίστης ἀγάπης. Ἐγὼ προσωπικῶς πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο εἰς τὸν νοῦν μου παρὰ πῶς νὰ ἐξυπηρετήσω τὸν λαὸν αὐτόν. Τὸν ἑαυτόν μου τὸν προσφέρω ὡς θυσίαν ὑπὲρ τοῦ συνόλου, μὴ αἰσθανόμενος ἄλλην εὐτυχίαν παρὰ μόνον τὴν εὐτυχίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Στό περιθώριον

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

Κατὰ τὴν ἐκ Καβάλλας ἐπιστροφήν Του εἰς Θεσ)νίκην ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἔλαβε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ ἐν τῇ πόλει τμήματα τῆς Ὀργανώσεως καὶ νὰ ἐκφράσῃ ἀπ' εὐθείας αὐτοπροσώπως εἰς τὸν Π. Δ. κ. Λεμπέσην τὴν ἄκραν εὐαρέσκειάν Του διὰ τὴν ἐν γένει πρόοδον τὴν συντελουμένην εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. ἐν τῇ δευτέρᾳ πόλει τοῦ Κράτους. Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις εἶναι ὑπερήφανος διὰ τὴν ἱκανοποίησιν καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐνδιαφέρον τῆς Α. Μεγαλειότητος καὶ αἰσθάνεται βαθύτατα τὴν ὑποχρέωσιν ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ καὶ δὲν θὰ φανῇ ἀναξία του.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝ

Μᾶς γράφουν ὅτι λεωφορεῖα ποὺ μετέφερον παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεως ἐν στολῇ, ἐπιστρέφοντα προφανῶς ἀπὸ ἐκδρομὴν τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 19 Μαΐου, ἐθεάθησαν κοντὰ εἰς τὴν Βούλαν φορτωμένα μὲ ἄφθονα κλαδιὰ πεύκων καὶ πουρναριῶν. Καὶ ἐρωτοῦν, φυσικά, τί πρόκειται νὰ μείνῃ ἀπὸ τὸ πράσινον τῆς ἤδη τόσον γυμνῆς Ἀττικῆς ὑπαίθρου, ἂν μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐκδρομεῖς θὰ τὸ λεηλατοῦν καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Νεολαίας. Δὲν γνωρίζομεν οὔτε τὸ Τμῆμα οὔτε τὴν Διοίκησιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκον τὰ παιδιὰ εἰς τὰ ὁποῖα ἀναφέρεται ἡ καταγγελία καὶ διστάζομεν νὰ τὴν πιστεύσωμεν, διότι τὰ παιδιὰ τῆς Ε. Ο. Ν. ἀγαποῦν τὸ πράσινον. Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ὅμως ποὺ σημειώνομε οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἠμποροῦν νὰ ὁδηγηθοῦν διὰ νὰ λάβουν τὰ μέτρα των. Καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι, ἐὰν συνέβη τοιοῦτόν τι, αἱ ἁρμόδιαι ἀρχαὶ τῆς Ε. Ο. Ν. θὰ λάβουν μέτρα ἄμεσα καὶ ἀποτελεσματικά, αἱ ἐπιβληθησόμεναι δὲ κυρώσεις θὰ εἶναι παραδειγματικαί.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Αη Ὁ Ἀρχηγὸς εἰς τὴν Β' Διάσκεψιν Περιφ. Διοικ. Ε.Ο.Ν.
Βα Φαλαγγῖται Δημητσάνης πρὸ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ.

ΣΟΦΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

Τὰ λόγια ποὺ εἶπεν ὁ Ἀρχηγὸς ἐπιδίδων τὰ βραβεῖα εἰς τοὺς συγγραφεῖς καὶ εἰς τοὺς καλλιτέχνας τῶν ὁποίων τὰ ἔργα ἐβραβεύθησαν ἐφέτος ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν ἔχουν ἑλκύσει ἰδιαιτέρως τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὰ σχόλια τοῦ τύπου καὶ τῆς Κοινῆς Γνώμης. Καὶ πρέπει νὰ τὸ ποῦμε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι θὰ ἦτο λάθος νὰ φαντασθῇ κανεὶς ὅτι εἰς τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐλέχθησαν καὶ εἰς τὴν ἰδιότητα τοῦ εἰπόντος ὀφείλεται ἡ τόσον εὐρεῖα ἀπήχησις ποὺ εἶχαν οἱ λόγοι αὐτοί. Ὁ ἴδιος ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς εἶπεν ὅτι ὅσα ἔλεγεν ἦσαν ἐντυπώσεις καὶ κρίσεις ἑνὸς ἀναγνώστου τῶν ἑλληνικῶν φιλολογικῶν ἔργων καὶ ἑνὸς θεατοῦ τῶν μαρμάρων καὶ τῶν πινάκων τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων καὶ γλυπτῶν. Καὶ διὰ νὰ τὸ λέγῃ δὲν ἔκαμε σχῆμα λόγου. Ἁπλούστατα διότι δὲν εἶχε λόγον νὰ τὸ κάμῃ. Ὡς ἀναγνώστης ἀκριβῶς τῶν ἑλληνικῶν βιβλίων καὶ ὡς θεατὴς τῶν ἑλληνικῶν ἔργων τέχνης ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς εἶπεν ὅσα εἶπε.

Ἂν τώρα ἀπὸ τοὺς λόγους αὐτούς, τοὺς ἁπλοῦς λόγους ἑνὸς ἀναγνώστου καὶ φιλοτέχνου, βγαίνῃ ἕνα ἐξ ἴσου ἁπλὸ καὶ κατακάθαρο νόημα ἀλλὰ καὶ κάτι πιὸ πολὺ ἀκόμη, ἕνας κανὼν προσανατολισμοῦ διὰ τὴν λογοτεχνίαν, διὰ τὴν τέχνην καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας της, αὐτὸ δὲν εἶναι καθόλου ἐκπληκτικόν. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔθεσεν ὡς σκοπὸν τῆς πολιτικῆς του προσπαθείας τὸ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἑλληνικὴν ζωήν, εἰς ὅλας της τὰς ἐκδηλώσεις, εἰς τὰς γνησίας ἀφετηρίας καὶ εἰς τὰς πηγάς της, δὲν ἔκαμε τίποτε ἄλλο, ὁμιλῶν εἰς τοὺς συγγραφεῖς καὶ εἰς τοὺς καλλιτέχνας, παρὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν ἴδιον κανόνα, τὸν ὁποῖον ἔθεσεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ εἰς τοὺς συνεργάτας του κατὰ πρῶτον λόγον, διδάσκων ἔργῳ ὅτι ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀναδημιουργία εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ εἶναι παγία καὶ βιώσιμος, χρειάζεται νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ κάθε τι ποὺ ὑπεισῆλθε καὶ εἰσεχώρησεν εἰς αὐτὴν ξένον καὶ ξενότροπον καὶ νόθον καὶ νὰ προσαρμοσθῇ σταθερῶς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν παράδοσιν καὶ συγχρόνως πρὸς τὰς συνθήκας τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς καὶ πρὸς τὴν ἀντικειμενικὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα. Τὸν ἴδιον ἐκεῖνον κανόνα ποὺ ἔθεσεν εἰς τὸ σύνολον τῶν Ἑλλήνων, ὅταν ἐτόνιζεν ὅτι ὁ νέος μας πολιτισμὸς — ποὺ τὰ στοιχεῖα του, ὅσον καὶ ἂν ἔχουν παραμεληθῆ καὶ ἐν μέρει νοθευθῆ κατὰ τὴν ἀνώριμον περίοδον τῆς νεωτέρας μας ἱστορίας, ὑπάρχουν καὶ διατηροῦνται ζωντανὰ — θὰ προέλθῃ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν ἑλληνικήν μας ζωήν, μὲ τὸν ἴδιον γνήσιον καὶ φυσικὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον προέρχεται τὸ δένδρον ἀπὸ τὴν γῆν.

Ὅτι ἡ συμβουλή του πρὸς τοὺς συγγραφεῖς καὶ τοὺς καλλιτέχνας δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ παρανοηθῇ ὡς περιέχουσα ὑπερβολὴν φυλετικῆς ἐπάρσεως εἶναι ἐκτὸς συζητήσεως. Ἡ ἀνωτέρα ποιότης τοῦ ἑλληνικοῦ φυλετισμοῦ εἶναι ἀπὸ τὴν φύσιν της ἀπρόσβλητος ἀπὸ τέτοιαν βάρβαρον ὑπόνοιαν. Καὶ εἶναι φανερὸν ὅτι μόνον περιωρισμένοι νόες θὰ ἠμποροῦσαν νὰ καταλογίσουν φυλετικὸν ἐγωϊσμὸν εἰς τὴν τόσον φυσικὴν καὶ τόσον ἀνθρωπίνην προτροπήν, ποὺ δὲν ζητεῖ τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ εἶναι Ἕλληνες εἰς τὰς ἐμπνεύσεις καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων των οἱ συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχναι. Νὰ εἶναι δηλαδὴ γνήσιοι καὶ ἀληθινοὶ μὲ τὸν ἑαυτόν των καὶ μὲ τὸν κόσμον καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τοὺς περιβάλλουν, ποὺ εἶναι ὁ κόσμος των ὁ πραγματικὸς καὶ ποὺ ἀποκομμένοι ἀπ' αὐτὸν δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχουν οὔτε αὐτοὶ οὔτε τὰ ἔργα των ἀληθινὴν καὶ πραγματικὴν ὕπαρξιν.

Ἐπανερχόμεθα λοιπὸν εἰς τὴν παρατήρησιν ποὺ ἐκάμαμε εἰς τὴν ἀρχήν. Ὅτι δὲν ἦσαν σχῆμα λόγου, ἀκόμη ὀλιγώτερον δὲν ἦσαν αἴτημα τοῦ ἐκπροσώπου τῆς πολιτείας προβαλλόμενον πρὸς τοὺς λογίους καὶ τοὺς καλλιτέχνας οἱ λόγοι τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. Ἦσαν μόνον σοφὴ συμβουλὴ στοχαστικοῦ ἀναγνώστου καὶ στοχαστικοῦ θεατοῦ τῶν ἔργων τέχνης. Συμβουλὴ ποὺ ἡ κατανόησίς της καὶ ἡ συμμόρφωσις πρὸς αὐτὴν θὰ ἔχῃ δι' αὐτοὺς πρὸ παντὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν των ἐπιτυχίαν καὶ ἀνάδειξιν εὐεργετικὸν ἀποτέλεσμα. Θὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ δημιουργοῦν τὰ ἔργα των λυτρωμένοι ἀπὸ τὰς ξενοτρόπους μιμήσεις καὶ ἐπιδράσεις, ἀπὸ τὰ πρότυπα ἄλλων ἐποχῶν καὶ ἄλλων λαῶν, ποὺ καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν εἶναι δεσμοὶ καὶ χειροπέδαι εἰς τὴν ἀβίαστον ἄνθησιν καὶ καρποφορίαν τοῦ θείου χαρίσματος, ποὺ φέρει μαζί του ὁ καλλιτέχνης καὶ ὁ συγγραφεύς, γίνονται αἰτία εἰς τὴν γέννησιν ἔργων παραμορφωμένων καὶ νόθων, ποὺ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπιβληθοῦν καὶ νὰ ζήσουν διότι τὰ ἀποκρούει ἡ ζωὴ καὶ τὰ ἀπορρίπτει ὁ λαὸς ὡς ξένα καὶ νόθα καὶ κίβδηλα.

Στό περιθώριον

Η ΕΚΘΕΣΙΣ

Μᾶς παρέχεται ἁρμοδίως ἡ πληροφορία ὅτι τὰ ἐν τῇ Α' Πανελληνίῳ Ἐκθέσει τῆς Ε.Ο.Ν. ἐκτιθέμενα ἔργα εἰς τὸ Τμῆμα ἰδίᾳ τῆς Λαϊκῆς Χειροτεχνίας καὶ Βιοτεχνίας εἶναι προϊόντα ἐργασίας μελῶν ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου λόγῳ τῆς ταχθείσης βραχείας προθεσμίας. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ ἔκθεσις τοῦ Τμήματος τούτου παρουσιάζει ἐξαίρετον ἐνδιαφέρον καὶ ἐπὶ τούτου ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς ὅλης ἐκθέσεως θὰ ἐπανέλθωμεν. Παρέχει ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅλα τὰ εὐοίωνα σημεῖα τῆς πλήρους ἐπιτυχίας της κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, ὁπότε ὡς πληροφορούμεθα θὰ δοθῇ ἡ δέουσα πίστωσις χρόνου, τῆς προσεχοῦς ἐκθέσεως προκηρυσσομένης ἀμέσως ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς παρούσης.

Η «ΧΙΟΝΑΤΗ»

Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Θηλέων Πρωτευούσης, συνεχίζουσα τὴν ὡραίαν προσπάθειάν της ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς ψυχαγωγίας τῶν νέων τῆς Ὀργανώσεως, μᾶς ἔδωκε προχθὲς εἰς τὸ θέατρον «Ρὲξ» τὴν «Χιονάτην» διεσκευασμένην ἀπὸ τὰ Παραμύθια τοῦ Ἄντερσεν, μὲ ὅλην τὴν εὐσυνειδησίαν καὶ ἐπιμέλειαν. Ἡ Π. Διοικήτρια κ. Λουκία Μαντζούφα, εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς ὁποίας ὀφείλεται ἡ τόσον ἐπιτυχὴς ἐκλογὴ τοῦ ἔργου καὶ ἡ τόσον λαμπρὰ πραγματοποίησίς του, ἀπέδειξε πόσον κοντὰ εἶναι εἰς τὴν νεανικὴν ψυχήν, τῆς ὁποίας κατανοεῖ τὰς ἀνάγκας καὶ ξέρει νὰ τὰς θεραπεύῃ. Καὶ εἶναι εὐτύχημα ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν τόσον ἐπιτυχῶν παραστάσεων τῆς «Χιονάτης» παρεπιδημοῦν ἐνταῦθα οἱ Π. Διοικηταὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι καὶ τὰς παρηκολούθησαν. Ἔτσι θὰ ἔχουν ἄριστον ὑπόδειγμα ἐκλογῆς καὶ πραγματοποιήσεως θεαμάτων εἰς τὰς ἕδρας των.

ΕΝΩ ΠΥΚΝΟΥΝΤΑΙ ΑΙ ΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Τὸ συνέδριον τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ἐσημείωσε μίαν ἀκόμη διαπίστωσιν, ἡ ὁποία δὲν γίνεται βέβαια διὰ πρώτην φοράν, ἀλλὰ ἔρχεται νὰ ἐπικυρώσῃ, κατὰ τὸν πανηγυρικώτερον τρόπον, ἕνα γεγονὸς ἐνθαρρυντικὸν διὰ τὸ λαμπρὸν μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος: Τὴν μεταβολὴν δηλαδὴ ποὺ ἔχει ἐπέλθει εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἰδιαιτέρως τῶν παιδιῶν ὅλης τῆς Χώρας ὑπὸ τὴν θερμουργὸν πνοὴν τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τοῦ μεγαλουργοῦ ἀρχηγοῦ της Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Καὶ πρῶτ' ἀπὸ ὅλα τὰ παιδιὰ ἐνθουσιώδη σπεύδουν νὰ ἐγγραφοῦν αὐθορμήτως εἰς τὴν Ὀργάνωσιν. Δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ἐγγραφὴ εἰς τὰς τάξεις τῆς Ε.Ο.Ν. Τὸ ἐτόνισεν ἐπανειλημμένως ὁ Ἀρχηγός, τὸ ἐβροντοφώνησεν ὅμως καὶ εἰς τὸ συνέδριον. Δὲν θέλω ὑποχρεωτικὴν στρατολογίαν. Ἐπιθυμῶ ἡ κατάταξις νὰ εἶναι ἀντικείμενον ἐλευθέρας βουλήσεως. Καὶ ὅμως αἱ τάξεις τῆς Ε. Ο. Ν. πυκνοῦνται κάθε μέρα καὶ περισσότερο μὲ καταπληκτικὴ πρόοδο.

Ποία ἆρά γε εἶναι ἡ ἀφορμή; Μήπως ἡ γοητεία τῆς στολῆς; Μήπως γιατὶ παρακινοῦνται ἀπὸ τῶν ἄλλων τὸ παράδειγμα; Μήπως γιατὶ ἡ προσδοκία τῶν «γαλονιῶν», μὲ τὰ ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ σειρήτια τὰ ἑλκύει; Μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ αὐτὰ παράγοντες τῆς ὅλης κινήσεως, καὶ εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι τὸ σοβαρόν, τὸ πραγματικὸν κίνητρον εἶναι κάτι ἄλλο, περισσότερο οὐσιαστικό!

Εἶναι ἡ γοητεία τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ της, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τέσσαρα τώρα χρόνια ἔχει μιλήσει στὴν Ἑλληνικὴ ψυχή, μὰ ἰδιαίτερα στὴν παιδικὴ ψυχή, ἡ ὁποία στὸ ἀντίκρυσμά του σκιρτᾶ καὶ ξεσπᾶ σὲ συγκινητικὲς ἐκδηλώσεις, καὶ ποὺ στὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματός του ἐκδηλώνει ὅλο της τὸν ἐνθουσιασμό, ὅλη της τὴν ἀφοσίωσι καὶ τὴν πίστι στὸ πρόσωπό του καὶ τὸ ἔργο του... Αὐτός, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, εἶναι ποὺ συγκινεῖ ὅλη τὴ Νεολαία τῆς Χώρας, καὶ ποὺ στὸ νεῦμα του οἱ μᾶζες τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν τῆς Χώρας, κινοῦνται πρὸς τὸ μεγαλειῶδες ἀνύψωμά των, στὸ ἐθνικό, τὸ ἠθικό, τὸ πνευματικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ ἐπίπεδο, μὰ πρὸ παντὸς στὸ δημιούργημα παιδιῶν ἀξίων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐνδόξου μακραίωνος ἱστορίας της.

Μερικοὶ ἀριθμοὶ ποὺ ἀνεκοινώθησαν ἀπὸ τὸν Κυβερνητικὸ Ἐπίτροπο κ. Ἀλ. Κανελλόπουλο δείχνουν τὴν πρόοδο ποὺ ἐπετελέσθη:

Στὰ 1940 (Μάρτιος) ἦσαν:

Σκαπανεῖς	334.719
Φαλαγγῖται	280.881
Βαθμοφόροι	56.915
Σύνολον	672.515
Σκαπάνισσαι	207.309
Φαλαγγίτισσαι	97.325
Βαθμοφόροι	23.458
Σύνολον	328.092

Ἤτοι 1.000.607 μέλη...... Ἔναντι δυνάμεως 850 περίπου χιλιάδων τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1939.

Εἶναι τόσον εὔγλωττοι οἱ ἀριθμοὶ αὐτοί, ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται κανεὶς περισσοτέραν ἀνάπτυξιν. Θὰ ἐχρειάζετο ὅμως ἡ ἀνάπτυξις τοῦ γεγονότος ὅτι ὅλοι οἱ κλάδοι δίδουν τοὺς ἐκπροσώπους των εἰς τὴν δύναμιν τῆς Ε.Ο.Ν. Τὰ μικρὰ παιδιὰ τῶν 7—14 ἐτῶν, οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ φοιτηταί, οἱ ἄνευ ἐπαγγέλματος τελειόφοιτοι γυμνασίου, οἱ ἀγρόται, οἱ ἐργάται, οἱ ἐπαγγελματίαι, οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ αἱ μὲ τὰ οἰκιακὰ ἀσχολούμεναι.

Δηλαδὴ ἡ Ε. Ο. Ν. εἶναι μιὰ μικρογραφία τῆς Κοινωνίας, ποὺ περιλαμβάνει ὅλας τὰς τάξεις, χωρὶς διακρίσεις ἐπαγγέλματος, χωρὶς διαιρέσεις τάξεως, μὰ μὲ διακριτικὰ μόνον τὴν ἡλικία, τὴν πίστι, τὴν ἀπόδοσι, τὴν ἀφοσίωσί τους στὸ Νέο Κράτος, στὶς ἀρχὲς τῆς 4ης Αὐγούστου, στὴν Ε. Ο. Ν. καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν ἀρχῶν Ἐθνικῆς Μεταβολῆς, τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἀρχηγό, τὸν Ι. Μεταξᾶ.

Νὰ ἀκριβῶς οἱ λόγοι γιὰ τοὺς ὁποίους πυκνοῦνται αἱ τάξεις τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ γιατὶ ἡ Ἐθνικὴ Νεολαία τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι πλέον μιὰ ἁπλῆ ὑπόθεσις, χωρὶς ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ μιὰ Ἐθνικὴ ὑπόθεσις, ὑπόθεσις ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, ποὺ δὲν μπορεῖ, δὲν πρέπει νὰ ἀφήσῃ κανένα ἀδιάφορο, ποὺ δὲν μπορεῖ, δὲν πρέπει νὰ ἀφήσῃ Ἕλληνας, ποὺ νὰ μὴ δείξουν κι' αὐτοὶ τὸ στοργικό τους ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Νεολαία, ποὺ σφυρηλατεῖ μιὰ νέα γενεά, ποὺ θὰ ἀποτελέσῃ μεθαύριο τιμὴ καὶ δόξα τοῦ Ἐθνικοῦ μας Κράτους.

* * *

Δὲν διαπιστώθηκαν ὅμως μόνον ὅλα τὰ παραπάνω. Δὲν βεβαιώθηκε μόνο τὸ Συνέδριο γιὰ τὴν Ἐθνικὴ διαπαιδαγώγησι τῶν παιδιῶν καὶ γιὰ τὰ ἄριστα ἀποτελέσματα ποὺ ἐπετεύχθησαν. Τὸ συνέδριο διεπίστωσεν ἀκόμη ὅτι παράλληλα πρὸς τὰ παιδιά, ἔχει ἐπέλθει καὶ ἡ Ἐθνικὴ διαπαιδαγώγησις τῶν μεγάλων, καὶ αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἔμμεσα θαυμαστὰ κατορθώματα τῆς Ε. Ο. Ν. Οἱ «μεγάλοι». Προσκολλημένοι πολλ ! ἀπ' αὐτοὺς στὶς ψυχοφθόρες κομματικὲς παρατάξεις, δὲν βρῆκαν ἀμέσως τὸν δρόμον, ποὺ τοὺς ἄνοιξε ἡ 4η Αὐγούστου. Ἦταν πολὺ ἀνηφορικὸς καὶ ἔμειναν ξοπίσω βραδυποροῦντες. Τὰ παιδιὰ προηγήθηκαν. Οἱ γονεῖς ἀκολούθησαν καὶ μὲ ὑπερηφάνεια τώρα βλέπουν τοὺς Φαλαγγῖτες των ἢ τὶς Φαλαγγίτισσές τους, τοὺς Σκαπανεῖς καὶ τὶς Σκαπάνισσές τους, τὰ Σκαπανάκια τους, τὰ δημιουργήματα αὐτὰ τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τὰ καμαρώνουν, εὐλογοῦντες τὸν Ἀρχηγὸ γιὰ τὸ μεγάλο του κατόρθωμα. Τὸ ξεσήκωμα τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας καὶ τὴν κατεύθυνσί της στὸ δρόμο τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος.

Οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ μᾶς ἔφεραν ἀπὸ τοὺς νομοὺς των ὅλο τὸν ἐνθουσιασμό, ὅλο τὸν ἁγνὸ ἐνθουσιασμό τους καὶ γίνηκαν διερμηνεῖς τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀσφαλείας ποὺ κυριαρχεῖ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλλάδος...

Τὴν Ἑλλάδα τὴν διευθύνει καὶ τὴν φυλάει ὁ Μεταξᾶς — εἶναι τὸ γενικὸ κήρυγμα — ἄγρυπνος φρουρὸς τῆς Ἐθνικῆς τιμῆς καὶ τῆς Ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας. Καὶ ὅλοι σ' αὐτὸν συγκεντρώνουν τὴν πεποίθησί τους γιὰ τὸ παρὸν καὶ γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἀγγ. Μεταξᾶς



Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος, ὁ Ἀρχηγός, ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλ. Κανελλόπουλος καὶ οἱ Σύνεδροι Περιφερειακοὶ Διοικηταί.



ΑΙΣΧΥΛΟΥ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

(Συνέχεια)

Κι' ὡς τόσο ἡ προφήτισσα ἀλήθεια μίλησε αὐτὴ τὴ φορὰ ἀρκετὰ ξεκάθαρα. Δὲν καταλαβαίνουν ἢ δὲν τὴν πιστεύουν; Τὸ δεύτερο φαίνεται πιθανώτερο. Μήπως δὲν ἔχει ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα τέτοια κατάρα; Νὰ προφητεύῃ μὰ κανεὶς νὰ μὴ δίνῃ σημασία στὶς προφητεῖες της; Γι' αὐτὸ κι' ὅταν χωρὶς παραβολὴ πιὰ λέει:

— Σοῦ λέω πὼς τ' Ἀγαμέμνονα θὰ δῇς τὸ φόνο.

Ὁ χορὸς σὰ χαμένος ἀπορεῖ καὶ ρωτᾷ:

— Κι' ἀπὸ ποιὸν ἄντρα τὸ κακὸ τοῦτο μᾶς ἔρχεται;

Ἄγρια ἀπελπισία τότε πιάνει τὴν Κασσάντρα. Δὲν ὑπάρχει τρόπος ν' ἀποτραπῇ τὸ κακό... Τὸ φόνο τοῦ Ἀγαμέμνονα θ' ἀκολουθήσῃ ὁ δικός της φόνος.

Ὡς τόσο μιὰ σκέψη μονάχα τῆς δίνει κάποια παρηγοριὰ καὶ προφητεύει πὼς ὁ Ὀρέστης θἄρθῃ ἐκδικητὴς καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονα καὶ δικός της.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ἀλλοίμονό μου ποιὰ φωτιὰ πάλι μ' ἀδράχνει.
Ἀλλοί μου, ὦ Λύκιε, καὶ τρισαλλοίμονό μου!
Ἡ λιόντισσα μὲ δυὸ ποδάρια ποὺ καιμᾶται
μὲ λύκο, ἐνῷ τὸ εὐγενικὸ λιοντάρι λείπει
θὰ μὲ σκοτώσῃ τὴ δυστυχισμένη, ἀλλοί μου.
Τί μοῦ χρειάζονται, γιὰ νὰ μὲ περγελοῦνε,
αὐτὰ τὰ μαντικὰ ραβδιὰ καὶ τὰ στεφάνια;
Προτοῦ πεθάνω ἐγὼ λοιπὸν θὰ σὲ ξεσκίσω.
Στ' ἀνάθεμα πηγαίνετε κι' ἐγὼ ἀκλουθῶ σας,
Μ' ἀνεκδίκητη, ἄτιμη, οἱ θεοὶ δὲ θὰ μ' ἀφή-
[σουν
κι' ἐκδικητὴς ἄλλος θἄρθῇ πάλι γιὰ μένα.
Κάποιο παιδὶ ποὺ τὴ μητέρα θὰ σκοτώσῃ
καὶ τὸ αἷμα τοῦ πατέρα του θὰ πάρῃ πίσω.
Θἄρθῇ στὴ χώρα αὐτὴ διωγμένος, πολυπλά-
[νητος,
στὶς τόσες συμφορὲς νὰ βάλῃ τὴν κορώνα.
Μὰ γιατί τάχα τώρα ἐδῶ ν' ἀναστενάζω
μιὰ κι' εἶδα πρῶτα τὴν καταστροφὴ τῆς
[Τροίας;
Ἄς πάω κι' ἐγὼ κι' ἂς ὑποφέρω τὸ γραφτό
[μου.
Κι' αὐτές, τὶς πόρτες τοῦ Ἄδη τώρα ἂς
[χαιρετήσω.
Ἄμποτε νἆν' τὸ χτύπημα γερό, μιὰ κι' ὄξω,
ποὺ δίχως νὰ σπαράξω καὶ λουσμένη στὸ
[αἷμα
μ' εὔκολο θάνατο τὰ μάτια νὰ σφαλίξω.

ΧΟΡΟΣ

Ὦ ἐσύ, πολυδυστυχισμένη καὶ πολύξερη,
εἶπες πολλά, ὅμως τὸ θάνατό σου ἂν ξέρῃς
γιατί μὲ τέτοια ἀποκοτιὰ σὰ βῶδι στέκεις
ποὺ γιὰ θυσία στὸ βωμὸ μπροστὰ τὸ σέρνουν;

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ὦ δὲ γλυτώνω κι' ἂν κερδίσω λίγην ὥρα.

ΧΟΡΟΣ

Μὰ τὸ στερνὸ τὸν βρίσκουν ὅλοι κερδισμένο.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ἡ μέρα μου ἔφτασε, ποιὸ τ' ὄφελος νὰ φύγω;
Ὠϊμέ, πατέρα ἐσὺ καὶ τὰ γενναῖα παιδιά σου.

ΧΟΡΟΣ

Τί 'ναι; Ποιὸς φόβος πάλι σὲ γυρίζει πίσω;

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ὠϊμέ, ὠϊμέ.

ΧΟΡΟΣ

Τί τρέχει πάλι, ἐκτὸς ἂν βλάβηκεν ὁ νοῦς σου.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Μυρίζουν αἷμα σκοτωμένου τὰ παλάτια.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ βέβαια ἀπὸ τὰ σφαχτάρια τῶν βωμῶν.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Βόχα ἀναδίδεται, σὰν ἀπὸ τάφο μέσα.

ΧΟΡΟΣ

Ἔτσι γιὰ τῆς Συρίας δὲ μιλᾶς τὰ μύρα.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Μὰ στὸ παλάτι ἂς μπῶ τὴ μοῖρα μου νὰ κλά-
[ψω
καὶ τ' Ἀγαμέμνονα. Δὲ θέλω πιὰ νὰ ζήσω.

ΧΟΡΟΣ

Φτωχή, τὴ μοῖρά σου ποὺ προφητεύεις, κλαίω.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Στὸν ἥλιο ἐμπρὸς ποὺ γιὰ στερνὴ φορὰ ἀντι-
[κρύζω
κατάρα ρίχνω στοὺς ὀχτρούς μου καὶ φονιάδες
λόγο νὰ δώσουν στοὺς ἐκδικητὲς μιὰ μέρα
καὶ γιὰ τὸ σκοτωμὸ τὸν εὔκολο μιᾶς σκλάβας.

Ὕστερα ἀπὸ τὰ λόγια τοῦτα ἡ Κασσάντρα κατεβαίνει ἀπὸ τ' ἅρμα καὶ σκυφτή, ὑπάκουη, πάει ἐκεῖ ποὺ ἡ μοῖρα της τὴν καλεῖ.

Ὁ χορός, ποὺ τὴν ἀκολουθεῖ μὲ οἶκτο, λέει αὐτὰ τὰ λόγια ποὺ εἶναι σὰν ἐπικήδειος, νὰ ποῦμε, γιὰ τὴν ὄμορφη καὶ δυστυχισμένη βασιλοπούλα.



Ἡ Κασσάντρα πάει ἐκεῖ ποὺ τὴν καλεῖ ἡ μοῖρά της.

Ὠϊμὲ πῶς εἶναι ὁ ἄνθρωπος! Ὁ εὐτυχισμένος
μιὰ ζωγραφιὰ φαντάζει ποὺ ἡ κακομοιριὰ
μεμιᾶς, σάμπως ὑγρὸ σφουγγάρι τήνε σβήνει.

Η'.

Ὅλοι οἱ πρωταγωνιστὲς τώρα βρίσκονται μέσα στὸ παλάτι. Ἐκεῖ θὰ συντελεστῇ τὸ φοβερὸ δρᾶμα πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ τοὺς ἀψηλοὺς τοίχους ποὺ ὑψώνονται βουβοὶ αἰνιγματικοί. Ὁ χορὸς στηλώνει ἀπάνω τους ἀχόρταγα τὰ μάτια· μὰ τὸ ἀνθρώπινο βλέμμα δὲν μπορεῖ νὰ διαπεράσῃ τὸ χοντρό τους φράγμα. Ὁ ποιητὴς δὲ θέλει νὰ παρουσιάσῃ αἵματα καὶ φόνους στὴ σκηνή. Ἡ λεπτὴ ἑλληνικὴ καλαισθησία δὲν τὸ ἀνέχεται ἕνα τέτοιο θέαμα γιατὶ εἶναι πολὺ σκληρό· ἐξ ἄλλου σπαράζει τὴν καρδιά, ποὺ καθὼς μαζεύεται, θαρρεῖς, χτυπημένη ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὴ φρίκη, παρασύρει, θολώνει καὶ τὸ μυαλὸ καὶ δὲν τ' ἀφήνει πιὰ ἥρεμα νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ βγάλῃ τὰ ἠθικὰ συμπεράσματα ποὺ θὰ τοῦ χρησιμέψουν γιὰ δίδαγμα.

Στὴν περίσταση τούτη λόγου χάρη, ἂν ὁ χορὸς ἔβλεπε τὸ τί γίνεται μέσα στὸ λουτρὸ τοῦ παλατιοῦ καὶ τὴ μέσα αὐλὴ δὲ θὰ μποροῦσε νὰ κάνῃ τὶς σκέψεις ποὺ κάνει καὶ ποὺ εἶναι τὸ πικρόχαρο λουλούδι ὅλου τοῦ μύθου.

Ο ΧΟΡΟΣ

Τὴν τύχη τὴν καλὴ ἀπὸ φυσικὸ
ποτές του ὁ ἄνθρωπος δὲν τὴν χορταίνει
κι' ὅλοι τὴ δείχνουν μὲ τὸ δάχτυλο καὶ τὴ
[ζηλεύουν
κι' οὔτε κανεὶς τὴ διώχνει ἀπὸ τὸ σπιτικὸ
καὶ τὴν μποδίζει νὰ μὴ μπαίνῃ.
Τοῦτον ἀξίωσαν οἱ θεοὶ τὴν πόλη τοῦ Πριάμου
νὰ κυριέψῃ
καὶ θεοτίμητος ξαναγυρνάει κοντά μου.
Ἂν ἴσως ὅμως τῶν παληῶν τὶς ἁμαρτίες
[πληρώσῃ
καὶ μὲ τὸ γαῖμα του καὶ μὲ τὸ θάνατό του
τὸ ἀντίβαρο στὸ θάνατό τους δώσῃ,
ποιὸς θὰ μπορέσῃ πιὰ νὰ πῇ
ἀπὸ τὴ μοῖρα ἀπείραχτος πὼς ἔχει γεννηθῇ;

Θ'.

Τὶς σκέψεις τοῦτες κάνουν οἱ γέροι ποὺ ἀπὸ φυσικό τους φιλοσοφοῦν πάνω στὰ διάφορα περιστατικὰ τῆς ζωῆς καὶ προσπαθοῦν νὰ βροῦν στὸ κάθε τι τὶς αἰώνιες δυνάμεις ποὺ ἀόρατες κυβερνοῦν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν κόσμο.

Μὰ ξαφνικὰ ὁ ἥρεμος λόγος κόβεται στὰ χείλη τους.

Μιὰ φωνὴ ἀκούγεται φοβερή, πνιγμένη κιόλας ἀπὸ τὸ ρόγχο τοῦ θανάτου, ἔτσι ποὺ δὲν ξεκρίνεις καθαρὰ τὰ λόγια:

—Ἀλλοίμονο μὲ πλήγωσαν κατὰ θανάτου.

Τὸ αἷμα παγώνει στὶς φλέβες θαρρεῖς... Κίτρινοι κοιτάζουν ὁ ἕνας τὸν

ἄλλο καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ σωπαίνουν σὰ χαμένοι.

Ἡ φωνὴ πιὸ πνιγμένη τώρα δευτερώνει:

Ὤ! ὤ! τὸ χτύπημα τὸ ξαναδευτερώνει.

Οἱ γέροι αὐτὴ τὴ φορὰ συνέρχονται, μπαίνουν στὸ νόημα. Τὰ λόγια τῆς Κασσάντρας, οἱ ὑποψίες τους καὶ τὰ προαισθήματα εἶναι φανερὸ πῶς βγῆκαν ἀληθινά. Ὁ ἕνας προτείνει τοῦτο, ὁ ἄλλος ἐκεῖνο.

Α' ΓΕΡΟΣ

Τὸ ἔργο θαρρῶ πῶς τέλειωσε...
Ἀπ' τὴ φωνὴ ἔτσι κρίνω...
Καιρὸς πιὰ μιὰ ἀπόφαση νὰ πάρουμε γερή.

Β' ΓΕΡΟΣ

Κατὰ τὴ γνώμη μου χρειάζεται νὰ κράξουμε
εὐτὺς μὲ κήρυκα ἐδῶ πέρα τοὺς Ἀργεῖτες.

Γ' ΓΕΡΟΣ

Κι' ἐγὼ γοργὰ μπαίνοντας μέσα νὰ το[illegible] πιά-
[σουμε
μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι αἱματορραντισμένο.

Δ' ΓΕΡΟΣ

Ὅσο νὰ ζοῦμε τὸ λοιπόν, ἔτσι θὰ σκύβουμε
καὶ τοῦτοι οἱ ἄτιμοι θὰ μᾶς ὁρίζουν πάντα;

Ε' ΓΕΡΟΣ

Πρῶτα νὰ μάθουμε καλὰ κι' ὕστερα βλέπουμε.
Ἄλλο νὰ ὑποψιάζεσαι κι' ἄλλο νὰ ξέρῃς.

Ϛ' ΓΕΡΟΣ

Αὐτὴ τὴ γνώμη κι' ἐγὼ κρίνω γιὰ καλύτερη.
Τί τρέχει στὸν Ἀτρείδη ξάστερα νὰ δοῦμε.

Κινοῦν κατὰ τὴν πόρτα βιαστικά, μὰ πρὶν ἀκόμα πατήσουν τὸ ἀψηλὸ κατώφλι παρουσιάζεται ἡ Κλυταιμήστρα.

Εἶναι τόσο φοβερὸ νὰ τὴ βλέπη κανεὶς ποὺ ὅλοι πισωδρομοῦν. Στὸ χέρι της κρατάει ἕνα ματωβαμμένο τσεκούρι. Χοντρὲς κόκκινες στάλες ἔχουν πιτσιλίσει τὰ ἀκριβά της φορέματα, τὰ λευκά της μπράτσα, ἀκόμα καὶ τὸ πρόσωπό της.

Μὰ πιότερο ἀπ' ὅλα τρομάζει ἡ ὄψη της. Τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα' ὄχι ἀπὸ φρίκη γιὰ τὸ ἔργο ποὺ ἀνανοήθηκε κι' ἔκαμε μὲ τὸ χέρι της, ὄχι. Λάμπουν ἀπὸ ἄγρια δαιμονικὴ χαρά. Τὰ χείλη της ἀνοίγουν σ' ἕνα παγωμένο γέλιο.

Μήπως τρελλάθηκε; σκέφτονται οἱ γέροι γιὰ μιὰ στιγμή. Μόνο ὅταν ὁ ἄνθρωπος γκρεμιστῆ μέσα στὸ σκοτεινὸ χάος τῆς παραφροσύνης μπορεῖ νὰ χαίρεται ἔτσι κρατῶντας τὸ ματωβαμμένο ὄργανο τοῦ φόνου!

Ὅμως ἡ Κλυταιμήστρα μιλᾶ ἀμέσως κι' εἶναι τόσο λογικὲς οἱ σκέψεις της! Ἡ φρίκη ποὺ νοιώθει κανεὶς γίνεται ἀκόμα μεγαλύτερη . Γιατὶ ἡ τρέλλα τὸ κάτω - κάτω τῆς γραφῆς θὰ ἦταν μιὰ δικαιολογία γιὰ τὸ ἀπαίσιο ἔργο.

— Δὲν ντρέπομαι, λέει, νὰ πῶ ὅλως διόλου τ' ἀντίθετα ἀπὸ κεῖνα ποὺ εἶπα πρωτήτερα. Πῶς μποροῦσα ἀλλοιώτικα νὰ τραβήξω τὸ ὀχτρό μου στὴν παγίδα ποὺ ἀπὸ καιρὸ τώρα τοῦ ἔχω ἑτοιμάσει; Τὴν αἰτία τὴν ξέρετε. Τὸν ἔμπλεξα μέσα σ' ἕνα δίχτυ σὰν ἐκεῖνο ποὺ ἔχουν οἱ ψαράδες, κι' ὕστερα τὸν χτύπησα γερά, μιὰ δυὸ φορές... Τοῦ ἔδωσα ὅμως καὶ τρίτο χτύπημα, ἔτσι γιὰ χάρη τοῦ Ἅδη.

(Ἀκολουθεῖ) Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Σκέψεις ἐπὶ τῶν πραγμάτων

• Η ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ •

Τὶς ἡμέρες αὐτὲς ποὺ ὁ πόλεμος ὠξύνθη στὸ μὴ περαιτέρω, γιὰ τίποτα ἄλλο δὲν ἀκούει κανεὶς νὰ γίνεται λόγος παρὰ γιὰ στρατηγική, γιὰ πολέμους ἑλιγμῶν, γιὰ ψυχραιμία ἀρχηγοῦ καὶ ἀρχηγευομένων, γιὰ νέα ὅπλα καὶ γιὰ παρόμοια.

Παρ' ὅλα ὅμως αὐτὰ διερωτῶμαι: νὰ ὑπάρχη τάχα κάτι τὸ πραγματικὰ νέο, κάτι τὸ ἄξιο νὰ τὸ θεωρήση κανεὶς ἐπινόημα τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων; Νέο κατὰ τὴ γνώμη μου θἆταν κάτι ποὺ ν' ἀνέτρεπε τὴν μορφὴ τοῦ ὅλου πολέμου, ὅπως σὲ μιὰ ἄλλη ἐποχὴ τὴν ἀνέτρεψε ἡ ἐφεύρεσις τῆς πυρίτιδος. Θὰ μοῦ ποῦν τὰ τάνκς, τὰ ἐκηβόλα, τὰ φλογοβόλα κτλ. Ὅλα ὅμως αὐτὰ εἶναι ἐφαρμογὲς καὶ τελειοποιήσεις στοιχείων τοῦ παλαιοτέρου πολέμου, ποὺ τὴν ἀρχή τους τὴν ἔχουν σὲ περασμένους αἰῶνες. Ἂν οἱ ἀρχαῖοι δὲν εἶχαν τὸν ἀσύρματο, εἶχαν ὅμως συλλάβει τὴν ἰδέα καὶ οἱ πυρσοὶ καὶ αἱ φρυκτωρίαι καὶ ὁ ὀπτικὸς ἀκόμη τηλέγραφος ἀντικαθιστοῦσαν τὸν σημερινὸ ἐνσύρματο καὶ ἄνευ σύρματος τηλέγραφο. Στὴν ἐποχὴ τῆς μηχανῆς, φυσικὸ εἶναι τὰ ἅρματα ἐφόδου νὰ κινοῦνται ὡς κινοῦνται. Τὴν ἴδια δουλειὰ ὅμως μὲ τὰ τάνκς ἔκαναν στὴν ἐποχή τους οἱ βαλλίστρες, οἱ καταπέλτες καὶ τὰ ἄλλα μέσα τὰ ὁποῖα ἐφεῦραν ἢ ἐτελειοποίησαν ἀρχηγοὶ μεγαλόπνοοι ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος. Δὲν ὑπάρχει ὁ κατάλληλος χῶρος, οὔτε καὶ τὸ θέμα τὸ ἐπιτρέπει νὰ περιγράψω ὅλα τὰ πολεμικὰ μηχανήματα ποὺ ἐπενόησε καὶ ἐχρησιμοποίησεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Γιὰ μένα ὅμως ἐκεῖνο ποὺ ἔχει μεγαλύτερη ἀκόμα ἀξία ἦταν ἡ ἱκανότης του, ὅπως καὶ πολλῶν Ἑλλήνων ποὺ γεμίζουν μὲ τὸ ὄνομά τους σελίδες ὁλόκληρες τῆς ἱστορίας, ἡ ἱκανότης του νὰ προσαρμόζεται στὶς μορφὲς τοῦ ἀγῶνος καὶ ν' ἀντιμετωπίζη τὶς ἀνάγκες τῆς στιγμῆς. Στὴν μάχη του μὲ τὸν Πῶρο, στὶς ὄχθες τοῦ Ὑδάσπη, ὁ Ἀλέξανδρος δὲν βρέθηκε μὲ τὰ ἅρματα ἐφόδου μόνο ἀντιμέτωπος, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς διακοσίους πολεμικοὺς ἐλέφαντες τοῦ Ἀσιάτου ἀρχηγοῦ. Αὐτοὶ ἄλλωστε ἦσαν καὶ ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο καὶ τὸ στρατό του. Γυμνασμένοι θαυμάσια οἱ ἐλέφαντες αὐτοὶ καὶ μὲ τὴ φοβερή τους δύναμι μποροῦσαν νὰ σαρώσουν τὰ πάντα στὸ πέρασμά τους. Τὰ ἄλογα ἐξ ἄλλου τοῦ μοναδικοῦ ἱππικοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου τρόμαζαν στὴν ἐμφάνισί τους καὶ στὶς κραυγές τους καὶ σκόρπιζαν. Αὐτὸς ἦταν ἄλλωστε καὶ ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος, γιατὶ ὁ Ἀλέξανδρος τὰ πάντα ἐβάσιζε στὸ ἱππικό του. Καὶ ὅμως, ὁ μέγας ἀρχηγὸς κατώρθωσε ν' ἀντιμετωπίση τὸν κίνδυνο καὶ βρῆκε τὸν τρόπο νὰ ἐξουδετερώση τὸ φοβερὸ αὐτὸ ὅπλο. Διέταξε ἐν πρώτοις τοὺς καταπληκτικοὺς Ἀγριᾶνας καὶ Κρῆτας τοξότας νὰ ἐξοντώνουν τοὺς «ἐλάτας», τοὺς ὁδηγοὺς δηλαδὴ τῶν πρωτογόνων αὐτῶν τάνκς, ὥστε νὰ μένουν ἀκυβέρνητοι οἱ κινούμενοι αὐτοὶ σὰν φρούρια ὄγκοι καὶ κατόπιν νὰ ἐξοντώνουν τοὺς ἴδιους τοὺς ἐλέφαντας. Πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸ τοὺς εἶχε ἐφοδιάσει μὲ «κοπίδας», μὲ εἰδικὰ κοφτερὰ μαχαίρια, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Ἀγριᾶνες καὶ οἱ Κρῆτες ἔκοβαν τὶς φτέρνες καὶ τὶς προβοσκίδες τῶν ἐλεφάντων καὶ ἔτσι ἀνίσχυρα καὶ βαρειὰ τραυματισμένα τὰ θηρία ἐγίνοντο φραγμὸς γιὰ τοὺς στρατιώτας τοῦ Πώρου πιά.

Θὰ μποροῦσα, βέβαια, ἀναρίθμητα ἄλλα ν' ἀναφέρω ἱστορικὰ ἐπεισόδια ποὺ δίνουν τὸ μέτρο τῆς ἀξίας τοῦ Ἀλεξάνδρου ὡς μεγαλοφυοῦς ἀρχηγοῦ καὶ ποὺ δημιουργοῦν τὴν πεποίθησι ὅτι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ θεμέλιο ὅλων τῶν σημερινῶν πολεμικῶν μηχανῶν βρίσκονται στὴν ἀρχαία καὶ στὴν βυζαντινὴ Ἑλλάδα. Ἀκόμα καὶ οἱ μεγάλες γραμμὲς τῆς σημερινῆς ἢ μᾶλλον τῆς αἰωνίας στρατηγικῆς, πάλι σ' αὐτὴ βρίσκονται. Αὐτὴ ἡ προπομπὴ προσκόπων ἀποφασιστικῶν, ποὺ καταλαμβάνουν σταθμούς, σιδηροδρόμους, ἀεροδρόμια, ἡ ὑπέρκαμψις φρουρίων, ἡ προέλασις μὲ κεραυνοβόλον ταχύτητα ἐνῶ πίσω μάχονται ἀκόμη οἱ ἐχθροί, ἡ ἐπίθεσις διὰ μαζῶν στρατοῦ, ἀποτελεῖ μέρος τῆς ὅλης στρατηγικῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἡ ὁποία εἶχεν ὡς δόγμα αὐτὰ τὰ λίγα: «παρενοχλεῖν πανταχοῦ καὶ ἐπιτίθεσθαι μετὰ συμπαγῶν δυνάμεων καθ' ἑνὸς σημείου».

Ἔχει ἀποδειχθῆ ἀναμφισβήτητα ὅτι ἐκεῖνα ποὺ ἐξασφαλίζουν τὴν νίκη εἶναι ὁ ἀρχηγός, ἡ ψυχραιμία, ἡ γενναιότης καὶ ἡ ἐγκαρτέρησις. Ἀρχηγοὶ σὰν τὸν Ἡράκλειο, ποὺ ἄφησε τὴν Κωνσταντινούπολι νὰ πολιορκῆται ἀπὸ τοὺς Ἀβάρους καὶ τοὺς Πέρσες καὶ ὁ ἴδιος εἰσέβαλε στὴν Περσία, χτυπῶντας ἔτσι τὸν ἐχθρὸ στὴν καρδιά. Ἀρχηγὸς ἐπινοητικὸς σὰν τὸν Κολοκοτρώνη ποὺ σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἀντελήφθη πῶς οἱ δυνάμεις του δὲν ἦσαν ἐπαρκεῖς γιὰ νὰ χτυπήσουν τὸν ἐχθρό, ἔμπηξε παλούκια στὸ χῶμα καὶ πάνω ἔβαλε φέσια, γιὰ νὰ φαίνεται πολὺς ὁ στρατός του. Ἀρχηγὸς σὰν τὸν Ξενοφῶντα ἐφευρετικὸς καὶ ὀξὺς ποὺ σὲ μιὰ στιγμὴ κινδύνου παρέταξε τοὺς μυρίους καὶ τοὺς διέταξε νὰ κάνουν σημειωτὸν ἐπὶ ὥρας, πρᾶγμα ποὺ ἔκαμε τοὺς ἐχθροὺς νὰ νομίσουν ὅτι εἶχαν ἀπέναντί τους ἀναρίθμητους ἀντιπάλους.

Αὐτὰ τὰ λίγα ἐθεώρησα κάτι σὰν καθῆκον νὰ γράψω, γιατὶ σ' ὅλες τὶς ἐποχές, σ' ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες τὰ ἴδια στοιχεῖα εἶναι ποὺ φέρνουν τὴν νίκη, τὴν πρόοδο καὶ τὸν θρίαμβο. Οἱ λαοὶ μεγαλύνονται μὲ τὴ θέλησι, τὸ πεῖσμα, τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν ψυχραιμία. Χωρὶς αὐτὰ οὔτε τὰ ἄτομα, οὔτε οἱ στρατοὶ ἠμποροῦν νὰ θριαμβεύσουν. Πρέπει νὰ τὄχουν καλὰ στὸ νοῦ τους αὐτὸ τὰ σημερινὰ ἑλληνόπουλα, ποὺ θὰ εἶναι σὲ λίγα χρόνια οἱ κυβερνῆται καὶ οἱ πρωτοπόροι τοῦ αἰωνίου ἑλληνικοῦ μεγαλείου.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης



17. (Συνέχεια)

Ἂν πετύχη, τὸ μεγάλο ὄνειρο κάθε γνήσιας ἑλληνικῆς ψυχῆς πραγματοποιεῖται: ἑνώνεται ἡ Ἑλλάδα. Ἑνώνεται ἡ Ἑλλάδα, γίνεται τὸ πρῶτο βῆμα καὶ θὰ μπορέσης καὶ σύ, Ἀλέξανδρε, μιὰ μέρα νὰ πραγματοποιήσης τὸ δικό σου τ' ὄνειρο: Νὰ κατακτήσης τὴν Ἀσία.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἄκουγε, μὰ δὲ μιλοῦσε. Ὅλα αὐτὰ ποὺ τοῦ ἔλεγε ὁ δάσκαλός του τἄβρισκε σωστά, ἤξερε τί μεγάλη σημασία ἔχει ἡ ἐκστρατεία αὐτὴ καὶ παρακαλοῦσε τὸν πατέρα του νὰ λάβη κι' αὐτὸς μέρος. Κι' ὁ πατέρας του τὸν διώρισε ἀρχηγὸ τοῦ ἱππικοῦ.

Ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης ἐξακολούθησε:

— Τί θὰ πῆ, Ἀλέξανδρε, νὰ κατακτήσης τὴν Ἀσία; Ξέρεις;

— Πῶς δὲν ξέρω, ἀποκρίθηκε μὲ ζωηρότητα τὸ φλογερὸ βασιλόπουλο. Νὰ κάμης πόλεμο, νὰ νικήσης, νὰ κυριέψης τὶς πολιτεῖες, νὰ βάλης φρουρὲς καὶ ν' ἀνακηρυχτῆς βασιλιᾶς.

— Δὲν ἀρκεῖ, δὲν ἀρκεῖ! εἶπε σηκώνοντας τὴ φωνή του ὁ Ἀριστοτέλης.

Ὁ Ἀλέξανδρος σκέφτηκε μιὰ στιγμή. Καὶ σὲ λίγο:

— Ἔχεις δίκιο, σοφέ μου δάσκαλε, εἶπε. Δὲν ἀρκεῖ νὰ καταχτήσης μοναχὰ τὸ σῶμα· πρέπει νὰ καταχτήσης καὶ τὴν ψυχή. Γιὰ νὰ καταχτήσης τὴν Ἀσία ἀληθινὰ πρέπει νὰ καταχτήσης προπάντων τὴν ψυχή της.

— Καὶ πῶς θὰ τὸ κατορθώσης;

— Μεταδίδοντας στοὺς βαρβάρους τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμό. Τὶς τέχνες μας, τὰ γράμματα, τὶς ἐπιστῆμες. Νὰ ζοῦν σὰν Ἕλληνες. Νὰ φωτιστῆ ὁ νοῦς τους, νὰ ἰσορροπήση ἡ βάρβαρη δύναμί τους καὶ νὰ μάθουν πὼς τὸ ἀνώτατο ἀγαθὸ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἐλευθερία.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἄκουγε τὸ μαθητή του εὐχαριστημένος. Ἅμα ὁ νέος τελείωσε, ὁ σοφὸς δάσκαλος τοῦ ἔπιασε τὸ χέρι:

— Οἱ θεοὶ νὰ δώσουν, Ἀλέξανδρε, εἶπε, γρήγορα μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν νὰ καταχτήσης τὴν Ἀσία!

— Στ' ὄνομα τοῦ Πανελληνίου θεοῦ! φώναξε ὁ Φίλιππος στὸ στρατό του, τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, κι' ἔδωσε τὸ σύνθημα νὰ ξεκινήσουν.

Πέρασαν τὴ Δυτικὴ Μακεδονία, μπῆκαν στοὺς ἀπέραντους κάμπους τῆς Θεσσαλίας, διάβηκαν τὸν Πηνειὸ ποταμό, ἔφτασαν στὶς ξακουστὲς Θερμοπύλες.

Μόλις ἔμαθαν οἱ ἑλληνικὲς πολιτεῖες πὼς ὁ Φίλιππος μὲ τὸ στρατό του μπῆκε στὴν Ἑλλάδα καὶ κατεβαίνει, ἔγιναν ἀνάστατες. Καὶ πρῶτος πρῶτος ὁ Δημοσθένης ἄρχισε πάλι νὰ βγάζη πύρινους λόγους ἐναντίον τοῦ Φιλίππου.

— Ἔφτασε ὁ βάρβαρος, φώναζε στοὺς Ἀθηναίους, θὰ ὑποτάξη τὴν Ἑλλάδα, θὰ χάσουμε τὴν ἐλευθερία μας! Ἂς συνασπιστοῦν ὅλες οἱ ἐλεύτερες ἑλληνικὲς πολιτεῖες ἐναντίον του!

Ἔτρεξε στὴ Θήβα κηρύχνοντας τὴν ἕνωσι ὅλης τῆς Ἑλλάδας ἐναντίον τοῦ Φιλίππου. Ὁ Δημοσθένης ἦταν μεγάλος ρήτορας, εἰλικρινὴς πατριώτης, μὰ τὸ μυαλό του δὲν ἔβλεπε μακριά. Δὲν ἔβλεπε πὼς κι' οἱ Μακεδόνες ἦταν κι' αὐτοὶ γνήσιοι Ἕλληνες καὶ πὼς τώρα πιά, γιὰ νὰ σωθῆ ἡ Ἑλλάδα, ἔπρεπε νὰ ἑνωθῆ κάτω ἀπὸ ἕνα ἰσχυρὸ ἀρχηγό. Κι' ἕνας μονάχα τώρα ὑπῆρχε: ὁ βασιλιᾶς τῆς Μακεδονίας. Τὸ κέντρο τῆς ἑλληνικῆς δύναμης εἶχε μετατοπιστῆ ψηλά, στὴ Μακεδονία.

Ἡ μεγάλη ρητορικὴ δύναμι τοῦ Δημοσθένη παρέσυρε πολλὲς ἑλληνικὲς πολιτεῖες ἐναντίον τοῦ Φιλίππου: τὴν Ἀθήνα, τὴ Θήβα, τὴν Κόρινθο, τὰ Μέγαρα, τὴν Κέρκυρα. Πῆρε κι' ὁ Δημοσθένης τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κοντάρι του κι' ἔτρεξε κι' αὐτὸς νὰ πολεμήση.

Τοῦ κάκου ὁ Φίλιππος ἔστελνε σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα πρεσβεῖες καὶ διαλαλοῦσε:

— Δὲν ἦρθα γιὰ νὰ ὑποτάξω τὴν Ἑλλάδα! Εἶμαι Ἕλληνας κι' ἐγὼ κι' ἦρθα νὰ βάλω τέλος στὶς διχόνοιες, νὰ ἑνωθοῦμε ὅλοι καὶ νὰ ἐλευτερώσουμε τοὺς Ἕλληνες ποὺ ζοῦν στὴν Ἀσία. Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπός μου! Ἂς μὴν πιαστοῦμε σὲ πόλεμο!

Μὰ οἱ Ἕλληνες, ἐρεθισμένοι ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Δημοσθένη, δὲν ἄκουγαν.

— Ἔξω, ἔξω! φώναζαν. Ἔξω ὁ βάρβαρος ὁ Μακεδόνας!

Ὁ Μακεδονικὸς στρατὸς τώρα εἶχε περάσει στὴ Βοιωτία κι' ἔφτασε κοντὰ στὴ Θήβα, στὴ Χαιρώνεια. Κάτω ἀπὸ ἕνα δρῦ, στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Κηφισοῦ, ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε στήσει τὴ σκηνή του.

— Στέφανε, εἶπε στὸ μικρό του ἀκόλουθο, αὔριο θἄχουμε πόλεμο. Οἱ ἀντίπαλοί μας εἶναι πολλοὶ καὶ γενναῖοι. Θὰ πολεμήσουν ἄγρια. Ἂν πάθω τίποτα, νὰ αὐτὲς τὶς δυὸ ἐπιστολές, κράτησέ τις νὰ δώσης τὴ μιὰ στὴ μητέρα μου, τὴν ἄλλη στὸν Ἡφαιστίωνα. Κατάλαβες;

— Κατάλαβα, εἶπε ὁ Στέφανος μὲ πνιγμένη φωνή.

Ἔκρυψε τὶς δυὸ ἐπιστολὲς στὸν κόρφο του καὶ τὰ μάτια του βούρκωσαν. Ὁ Ἀλέξανδρος τὸν χτύπησε χαϊδευτικὰ στὸν ὦμο:

— Ἔννοια σου, μικρέ μου ἀδερφέ, τοῦ εἶπε, καὶ δὲν παθαίνω τίποτα. Ἔχω μπροστά μου, θαρρῶ, μεγάλο δρόμο. Μὰ εἶναι σωστὸ ὅλα νὰ τὰ προβλέπη κανείς. Νἆναι ἕτοιμος κάθε στιγμὴ νὰ πεθάνη.

Ὁ Φίλιππος ἔστειλε τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἄνθρωπο καὶ τὸν φώναξε:

— Ἀλέξανδρε, τοῦ εἶπε, αὔριο θὰ δοθῆ ἡ μεγάλη μάχη. Οἱ ἀντίπαλοι εἶναι ἐξίσου γενναῖοι μὲ μᾶς· εἶναι ὅμως περισσότεροι. Πρέπει λοιπόν, ἂν θέλουμε νὰ νικήσουμε, νὰ μεταχειριστοῦμε καὶ λίγη πανουργία. Σὲ κάλεσα νὰ σοῦ μπιστευτῶ τὰ σχέδιά μου.

— Σὲ ἀκούω, πατέρα, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος.

— Ξέρεις πῶς εἶναι παραταγμένοι



— Ἔχεις δίκηο, σοφέ μου Δάσκαλε, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος.

Η ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Μὲ τί συγκίνησι ἀντικρύζει κανεὶς ἀπὸ μακριὰ τὴν Ἀκρόπολι τῶν Ἀθηνῶν καὶ μὲ τί χτυποκάρδι ἀνεβαίνει τὰ σκαλοπάτια τῶν Προπυλαίων, γιὰ νὰ σταθῆ μπρὸς ἀπὸ τὸ ἀκρωτηριασμένο ἀριστούργημα, τὸν Παρθενῶνα! Στὴ φαντασία μας ἀνεβαίνει μαζί μας ὁλόκληρη ἡ ἀρχαία Ἀθήνα καὶ ξοπίσω της ὁλόκληρος ὁ ἀρχαῖος κόσμος, σὲ μακριὰ λιτανεία. Κυττῶντας σὰν ποὺ κυττᾶμε — μὲ βαθειὰ ἀνάσα στὰ στήθεια — γύρω μας τὰ φωτεινὰ μνημεῖα, σὰν νὰ διαβάζουμε τὸ ὀρθάνοιχτο μπρός μας μεγάλο βιβλίο, ποὺ ἡ ἱστορία τοῦ Ἔθνους μας εἶναι γραμμένη μὲ αἱμάτινα γράμματα. Ἀγῶνες, πόλεμοι, αἰῶνες δούλεψαν γιὰ νὰ φτιάσουν τὸ Ἔθνος αὐτὸ ποὺ λέγεται Ἑλλάδα. Ὁ πολιτισμός του, ἀθάνατος καὶ αἰώνιος, φαίνεται χαραγμένος σὲ κάθε ξέφτυσμα τῶν δοξασμένων μαρμάρων ποὺ στέκονται μπροστά μας σὰν νὰ μᾶς λένε: «Κυττᾶτέ μας· ἐμεῖς βγήκαμε ἀπὸ τὸ τίποτα. Χιλιάδες χρόνια πρὶν ἤμασταν πέτρα ἄμορφη, κλεισμένη μέσα στὰ σπλάχνα τῆς Πεντέλης· ἀπὸ κεῖ μὲ τὴν φιλοπατρία, τὴν παλληκαριά, τὴν αὐτοθυσία τῶν προγόνων σας, γενήκαμε ἰδέα ποὺ συμβολίζει ὅ,τι εὐγενέστερο ὑπάρχει στὸν κόσμο· τὴν Πατρίδα. Σὰν ἰδέα δουλέψαμε γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ γι' αὐτὴν θυσιαστήκαμε· σήμερα καμένα, χτυπημένα, σπασμένα, δεχόμαστε πάλι τὶς χρυσὲς ἀχτίνες τοῦ Ἑλληνικοῦ ἥλιου ποὺ μᾶς δείχνει σ' ἐσᾶς σὰν σύνθημα νέων ἀγώνων. Μακάρι καὶ σεῖς, δουλεύοντας, πολεμῶντας γιὰ τὴν ἰδέα, νὰ κάμετε νέα δικά σας σύμβολα καὶ νὰ τὰ στήσετε πάνω σὲ μᾶς τὰ ρημάδια.». Αὐτὰ σκεφτόμαστε σὰν ποὺ κυττᾶμε μὲ περηφάνεια γύρω μας.

Τὴ ζωντανὴ αὐτὴ ἱστορία τοῦ Ἔθνους μας ἂς τὴ δοῦμε τώρα ἀπὸ πιὸ κοντά, σὰν ἱστορία καὶ γένεσι τῶν μνημείων αὐτῶν· καὶ πρὶν ἀρχίσουμε τὴν ἱστορία τοῦ καθενὸς αὐτῶν καὶ τῆς Ἀκρόπολης γενικά, ἂς δοῦμε πρῶτα τί σημαίνει ἀκρόπολις καὶ τὴν ἱστορία τῶν ἀκροπόλεων.

Ἀκρόπολις τὰ πολὺ παληὰ χρόνια ἐσήμαινε τὴν ἄκρα πόλι, δηλαδὴ τὴν ἀπάνω πόλι, ἐπειδὴ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἔχτιζαν τὴν πολιτεία πάνω σὲ ψηλὰ μέρη, τὰ ὁποῖα τριγύριζαν μὲ τοῖχο ψηλὸ καὶ χοντρό· τὸν καιρὸ ἐκεῖνο δὲν ὑπῆρχεν ἀσφάλεια μεγάλη, γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μεγάλους πολέμους γίνονταν πολὺ ταχτικὰ ἐπιδρομὲς γιὰ ἁρπαγὴ καὶ ληστεία· σὲ κάθε κίνδυνο λοιπὸν οἱ κάτοικοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κλείνονταν μέσα στὸ φρούριο καὶ πολεμοῦσαν τὸν ἐχθρό. Ὅταν πιὰ οἱ ἐπιδρομὲς λιγόστεψαν καὶ ἡ ἀσφάλεια μεγάλωσε, πλήθυναν δὲ καὶ οἱ κάτοικοι, ἀναγκάζουνταν νὰ χτίζουν σπίτια γύρω - τριγύρω στὴν ἀκρόπολι, μέσα δὲ σ' αὐτὴν εἶχαν τὰ σπουδαιότερα ἱερὰ καὶ προσκυνήματα τῆς πολιτείας, τοὺς θησαυροὺς κτλ. Ὅταν ὅμως ὑπῆρχε κίνδυνος, τότε ἄφιναν τὴν γύρω ἀπὸ τὴν ἀκρόπολι πολιτεία καὶ κλείνονταν σ' αὐτήν.

Μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ δοξασμένες ἀκροπόλεις, ἴσως ἡ πιὸ δοξασμένη, ἦταν καὶ ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν· καὶ γιὰ τὴν ἱστορία της καὶ γιὰ τὰ καλλιτεχνήματα ποὺ χτίστηκαν ἐκεῖ πάνω, θαυμάζεται ἀπὸ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα ποὺ τρέχει ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γῆς νὰ προσκυνήση πάνω στὸ δοξασμένο βράχο. Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν τὰ πολὺ παληὰ χρόνια ἦταν ἕνας ἀπόκρημνος βράχος ποὺ ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸ καὶ τὸ βόρειο μέρος ἦταν ἀπρόσιτος· ἀπὸ τὸ νότιο δὲ καὶ τὸ δυτικὸ κατέβαινε λοξὰ καὶ σχημάτιζε μιὰ κατηφόρα ποὺ ἔφθανε κοντὰ στὸ θέατρο τοῦ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ. Στὴν κατηφόρα αὐτὴ οἱ διάφοροι ἄρχοντες τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Πεισίστρατος, ὁ Κίμων, ὁ Περικλῆς, ἔχτισαν γύρω - τριγύρω τοῖχο καὶ τὴν γέμισαν χῶμα, σὲ τρόπο ποὺ ἡ Ἀκρόπολις πῆρε τὸ σημερινὸ σχῆμα ποὺ βλέπουμε. Οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν φάνηκαν γύρω στὸ 2500 π. Χ. Πρῶτος βασιλιᾶς ἦταν ὁ Κέκροψ ποὔχεν ἔλθει ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἀκρόπολις λεγόταν τότε Κεκροπία· δεύτερος βασιλιᾶς ἦταν ὁ Ἐρεχθεὺς καὶ τρίτος ὁ Ἴων, ἀπὸ τὸν ὁποῖο οἱ Ἀθηναῖοι ὠνομάσθηκαν Ἴωνες. Ἀπὸ τοὺς πρώτους βασιλιάδες ἡ Ἀκρόπολις ἄρχισε νὰ παίρνη ἀξία καὶ νἆναι τὸ κέντρο ὅλης τῆς γύρω χώρας· καὶ ἐκεῖ πάνω φυσικὰ εἶχαν πάντα τοὺς ναοὺς καὶ τὰ προσκυνήματα τῆς Πολιτείας.

Πρῶτος ναὸς ποὺ ξέρουμε ἱστορικὰ ἦταν ὁ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ποὺ τὸν ἔκαψε ὁ Ξέρξης στὸ 480 π. Χ. καὶ ποὺ τὸν ἔλεγαν Ἑκατόμπεδον γιατὶ εἶχε μάκρος ἑκατὸ ποδάρια. Ὁ ναὸς αὐτὸς εἶχεν ἀφιερωθῆ στὴν θεὰ Ἀθηνᾶ, γιατὶ αὐτὴν διάλεξαν οἱ Ἀθηναῖοι γιὰ προστάτη τῆς πολιτείας των. Λέγει ἡ μυθολογία πὼς γιὰ τὴν προστασία τῆς Ἀθήνας μάλωσαν ὁ Ποσειδῶνας ποὔταν θεὸς τῆς θάλασσας καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἡ θεὰ τῆς Σοφίας. Μιὰ μέρα ποὺ ὁ Κέκροψ καθόταν πάνω σ' ἕνα βράχο τῆς Ἀκροπόλεως, ἐκεῖ ποὺ εἶναι σήμερα τὸ Ἐρεχθεῖο, καὶ ἀπολάμβανε τὴν λιακάδα, παρουσιάστηκαν μπροστά του οἱ δυὸ Θεοὶ γιὰ νὰ κρίνη ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ πρέπει νὰ πάρη τὴν Ἀττική. Μίλησαν καὶ οἱ δυὸ γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν γνώμη τους. Ὁ Ποσειδῶνας χτύπησε τὸ βράχο μὲ τὴν τρίαινα καὶ μονομιᾶς σχίσθηκε ἡ γῆ καὶ ἔτρεξε ἁλμυρὸ νερό· ἡ Ἀθηνᾶ χτύπησε κι' αὐτὴ τὸ βράχο μὲ τὸ δόρυ της καὶ νά! μιὰ ἐληὰ φύτρωσε· ὁ Κέκροψ προτίμησε τὴν προστασία τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἀπὸ τότε ἡ Ἀκρόπολις καὶ ἡ πολιτεία ποὺ χτίστηκε γύρω της ὠνομάστηκαν Ἀθῆναι. Πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς οἱ Ἀθηναῖοι ἑώρταζαν κάθε χρόνο τὰ Παναθήναια, ποὔταν ἡ πιὸ μεγάλη τους θρησκευτικὴ καὶ ἐθνικὴ ἑορτή. Ὅλος ὁ λαὸς ἀνέβαινε μὲ μεγάλη πομπὴ πάνω στὴν Ἀκρόπολι καὶ ἐστεφάνωνε τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, ποὔταν ξύλινο στὴν ἀρχὴ καὶ τὄλεγαν οὐρανοκατέβατο, γιατὶ δὲν βρίσκονταν ἀνθρώπινο χέρι νὰ πῆ πὼς τὄχε κάμει.

Ὅταν ὁ Ξέρξης μὲ τὸν ἀναρίθμητο στρατό του κατέβαινε ἀπὸ τὴν Βόρειο Ἑλλάδα, οἱ Ἀθηναῖοι φοβήθηκαν, ὅπως ὅλοι οἱ Ἕλληνες, καὶ ρώτησαν τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν τί ἔπρεπε νὰ κάνουν γιὰ νὰ σωθοῦν· τὸ μαντεῖο τοὺς εἶπε νὰ καταφύγουν στὰ ξυλένια τείχη. Ὁ Θεμιστοκλῆς, ποὺ ἦταν τότε ἄρχοντας τῶν Ἀθηνῶν, εἶπε πὼς ὅταν τὸ μαντεῖο ἔλεγε ξυλένια τείχη ἐννοοῦσε τὰ καράβια τῶν Ἀθηναίων· καὶ πὼς ἔπρεπε συνεπῶς νὰ μποῦν σ' αὐτὰ γιὰ νὰ γλυτώσουν. Ὅλη ἡ πολιτεία τὸ παραδέχτηκε αὐτό· μόνο καμμιὰ πεντακοσαριὰ εἶπαν πὼς ἔπρεπε νὰ χτίσουν πραγματικὸ ξυλένιο τεῖχος· καὶ τὄκαναν πάνω στὴν Ἀκρόπολι· καὶ ἐνῷ ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν φύγει στὰ πλοῖα, αὐτοὶ ἔμειναν καὶ πολέμησαν τὸν Ξέρξη χωρὶς ὅμως ἀποτέλεσμα, γιατὶ αὐτὸς τοὺς σκότωσεν ὅλους καὶ ἔκαψε τὴν Ἀκρόπολι.

Ὅταν καταστράφηκαν οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι γύρισαν πίσω, ἄρχισαν νὰ ξαναχτίζουν τὴν πολιτεία τους, τοὺς ναούς των καὶ ὅλα τὰ μνημεῖα ποὔχαν κάψει οἱ Πέρσαι. Τότε ἄρχισαν νὰ ξαναχτίζουν καὶ τὰ μνημεῖα τῆς Ἀκροπόλεως πολὺ ὡραιότερα ἀπὸ ὅ,τι ἦταν πρίν. Ψήλωσαν τὸ τεῖχος γύρω - τριγύρω· ἀκόμα καὶ σήμερα φαίνεται τὸ ψήλωμα· καὶ ἀκόμα καὶ τώρα φαίνονται τὰ μάρμαρα τῶν ναῶν καὶ τῶν μνημείων ποὔκαψαν οἱ Πέρσαι, κοκκινισμένα ἀπὸ τὴ φωτιά, ποὺ ἐπίτηδες ὁ Περικλῆς διέταξε νὰ χτίσουν κι' αὐτὰ στὴν βόρειο φάτσα τοῦ τείχους, γιὰ νὰ φαίνουνται ἀπὸ τὴν πόλι καὶ νὰ θυμίζουν στὸ λαὸ τὴν προσβολὴ ποὺ τοὔκαμαν οἱ Πέρσαι.

Γιὰ νὰ ξαναχτισθῆ ἡ Ἀκρόπολις καὶ τὰ μνημεῖά της δούλεψαν οἱ μεγαλύτεροι καλλιτέχνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ Φειδίας ὁ γλύπτης, οἱ ἀρχιτέκτονες Ἰκτῖνος, Καλλικράτης, Μνησικλῆς. Καὶ βγῆκαν ἀπὸ τὰ χέρια τους ἀριστουργήματα ἀθάνατα· τὰ Προπύλαια, τὸ Ἐρεχθεῖο, ὁ Παρθενών, ὁ Ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης, τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ποὔταν μέσα στὸν Παρθενῶνα, τὸ ἄλλο μεγάλο ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ μπρούντζινο, ποὔταν στημένο ἔξω κοντὰ στὸ Ἐρεχθεῖο, καὶ ἄλλα πολλὰ ἀγάλματα, ποὺ μᾶς δίνουν σήμερα μιὰ ἰδέα στὸ πόσο ἦταν ἀνεπτυγμένοι οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας στὴν τέχνη καὶ τὸν πολιτισμό.

Ἡ Ἀκρόπολις διετήρησε τὴν λαμπρότητά της σ' ὅλη τὴν περίοδο τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ μέχρι τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς κυρίας θρησκείας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους. Τότε ἄρχισε ὁ διωγμὸς τῆς ἀρχαίας τέχνης καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀγαλμάτων τῶν θεῶν ποὺ οἱ χριστιανοὶ θεωροῦσαν σὰν εἰδωλολατρικὰ ἐμβλήματα. Τὸ 435 ὁ Θεοδόσιος ὁ Β' διέταξε νὰ καταστραφοῦν ὅλα τὰ ἀρχαῖα ἱερά· ἡ ἀγάπη τῆς τέχνης ὅμως ἦταν τέτοια ἀκόμα, ποὺ δὲν ἐφαρμόσθηκεν ἡ διαταγὴ αὐτή, ἄλλως τε δὲν θάχαμε σήμερα κανένα στεκούμενο μνημεῖο τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Τὸ 450 μ. Χ. πάρθηκαν ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολι δυὸ μεγάλα καλλιτεχνήματα, ἡ Ἀθηνᾶ Πρόμαχος, τὸ τεράστιο μπρούντζινο ἄγαλμα ποὔταν ἔξω ἀπὸ τὸ Ἐρεχθεῖο, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ Παρθένος, καὶ κουβαλήθηκαν στὴν Κων)πολι. Ὁ Παρθενὼν ἔγινε ἐκκλησία χριστιανικὴ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγ. Σοφίας καὶ κατόπιν τῆς Θεοτόκου. Τὸ δὲ Ἐρεχθεῖο ἀφιερώθηκε στὴν Θεοτόκο.

Καὶ ἔτσι ἔπαυσεν ἡ λατρεία τῶν ἀρχαίων θεῶν, τὸ ἀνέβασμα τῶν πιστῶν καὶ ἡ μεγάλη ἑορτὴ τῶν Παναθηναίων. Ἀπὸ τὸν 3ον αἰῶνα μ. Χ. ἡ Ἀκρόπολις γίνηκε ἕνα σωστὸ φρούριο μέχρι τὸ 1458, ποὺ τὸ πῆραν οἱ Τοῦρκοι· αὐτοὶ πάλιν ἔκαναν τὸν Παρθενῶνα τζαμὶ καὶ ἔχτισαν μάλιστα καὶ μιναρέ. Κοντὰ δὲ στὰ Προπύλαια ἔχτισαν τὸν Γουλᾶν, δηλ. Κουλὲν-πύργον πολὺ ψηλό, ποὺ κατεδάφισε ὁ Σλῆμαν τὸ 1875. Ὅλα τὰ μνημεῖα τῆς Ἀκροπόλεως σώζονταν ἀπείραχτα μέχρι τοῦ 17ου αἰῶνα. Ἀπὸ τότε ἄρχισεν ἡ καταστροφή τους. Τὸ 1656 ἔπεσε κεραυνὸς πάνω στὰ Προπύλαια καὶ ἔβαλε φωτιὰ στὴν μπαρουτοθήκη ποὔταν σ' ἕνα ἀπὸ τὰ χωρίσματά του· ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ ὡραίου αὐτοῦ κτιρίου ἀνατινάχτηκε. Τὸ 1686 οἱ Τοῦρκοι χάλασαν τὸ Ναὸ τῆς Ἀπτέρου Νίκης γιὰ νὰ κάμουν στὴ θέσι του πυροβολεῖο· εὐτυχῶς ποὺ δὲν χάλασαν τὴν βάσι του καὶ οὔτε κατέστρεψαν καὶ τὸ ὑλικό του καὶ ἔτσι τὰ τελευταῖα χρόνια στάθηκε δυνατὸ νὰ ἀναστηλωθῆ. Τὸν ἄλλο χρόνο ἀνατινάχθηκε τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ Παρθενῶνα. Τὸν εἶχαν μετατρέψει οἱ Τοῦρκοι σὲ μπαρουτοθήκη καὶ καθὼς ὁ Βενετὸς στρατηγὸς Μοροζίνης βομβάρδιζε τὴν Ἀκρόπολι, μιὰ βόμβα ἔπεσε πάνω στὴν στέγη τοῦ Παρθενῶνα, τὴν τρύπησε καὶ σκάζοντας μέσα, ἐπροκάλεσε τὸ μοιραῖο. Τὸ 1827 πάλι κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἀνατινάχθηκε καὶ τὸ Ἐρεχθεῖο.

Ἔκτοτε μὲ ἀνασκαφές, καθαρίσματα ἀπὸ ξένα στοιχεῖα, ἀναστηλώσεις, διωρθώθηκε ὅ,τι στάθηκε δυνατόν, καὶ ὁ ἱερὸς χῶρος, πληγωμένος, ἀκρωτηριασμένος παραδόθηκε στὴν λατρεία τοῦ κόσμου.

Καὶ παρὰ τὶς συμφορὲς ποὺ δοκίμασε, πάλι ἐμπνέει τὸ Ἔθνος. Στοὺς αἰῶνες τῆς δουλείας, τῆς παρακμῆς, κρυφόζησε κάτω ἀπὸ τὰ συντρίμμια του ἕνας πολιτισμός, ποὺ δὲν εἶχε πεθάνει, μιὰ κληρονομιὰ ποὺ ὑπομονετικὰ περίμενε τὴν ὥρα της νὰ βγῆ πάλι ἐλεύθερη μέσα σὲ ἐλεύθερους πολῖτες. Ἡ ὥρα αὐτὴ ἦταν ἡ 25η Μαρτίου τοῦ 1821· καὶ οἱ κληρονόμοι ἐμεῖς. Ἂς βαστήξουμε τὸν πολιτισμὸ αὐτὸ ὁλοκάθαρο σὰν ποὔταν κι' ἂς φτιάξουμε κι' ἐμεῖς δικό μας, ποὺ νἆναι συνέχεια τοῦ παληοῦ.

Δ. Ζ. ΠΟΥΛΙΑΝΟΣ

οἱ ἀντίπαλοι; ρώτησε ὁ Φίλιππος.

—Ξέρω, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος. Ἔστειλα κατασκόπους. Στὴν ἀριστερὰν ἄκρα δέκα χιλιάδες Ἀθηναῖοι κι' ἑξακόσιοι καβαλλάρηδες. Στὴ μέση οἱ μικρὲς συμμαχικὲς πολιτεῖες, ἐννιὰ χιλιάδες πεζοὶ κι ἑξακόσιοι καβαλλάρηδες, κι' ἀκόμα πέντε χιλιάδες μισθοφόροι. Καὶ στὴ δεξιὰν ἄκρα, πρὸς τὸν Κηφισό, στέκουνται οἱ φάλαγγες τῶν Θηβαίων, δώδεκα χιλιάδες πεζοί, κι' ὀχτακόσιοι καβαλλάρηδες. Μαζί τους πολεμάει κι' ὁ ξακουστὸς ἱερὸς λόχος: τριακόσιοι ἐκλεκτοὶ νέοι.

Ὁ Φίλιππος ἄκουγε τὸ γυιό του μὲ θαμασμό.

—Ἀλέξανδρε, εἶπε, οἱ πληροφορίες σου εἶναι πιὸ σωστὲς ἀπὸ τὶς δικές μου. Ἔχεις ἐσὺ καλύτερους κατασκόπους.

Ὁ Ἀλέξανδρος χαμογέλασε.

—Τὸ σχέδιό σου, πατέρα, εἶπε.

—Ἄκουσε: Ἐσὺ θὰ παραταχτῆς μὲ τὸ ἱππικό σου ἀπέναντι στοὺς Θηβαίους, ἐγὼ μὲ τὶς πιὸ ἐκλεκτὲς φάλαγγες ἀπέναντι στοὺς Ἀθηναίους. Μόλις ἀρχίση ἡ μάχη, ἐγὼ θὰ κάμω πὼς ὑποχωρῶ. Θὰ προχωρήσουν τότε οἱ Ἀθηναῖοι γιὰ νὰ μὲ κυνηγήσουν καὶ τότε ἐσύ, μὲ ὅλη σου τὴ δύναμι, θὰ ριχτῆς στοὺς Θηβαίους. Θὰ διασπάσης τὴ γραμμή τους, θὰ σκορπίσουν, καὶ τότε κι' ἐγώ, ὅταν πιὰ θἆναι κουρασμένοι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὸ τρέξιμο, θ' ἀρχίσω τὴν ἐπίθεσι. Σύμφωνοι;

Ὁ Ἀλέξανδρος σκέφτηκε κάμποσην ὥρα.

— Σύμφωνοι, ἀποκρίθηκε τέλος. Τὸ σχέδιο μοῦ φαίνεται πονηρὸ καὶ γενναῖο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ, Ο ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ



ΠΡΙΜΟΣ φυσοῦσε ὁ μαΐστρος κεῖνο τὸ ἀπόγευμα. Ἡ γερὴ ἐγγλέζικη σκοῦνα τραβοῦσε μὲ γεμᾶτα πανιὰ πρὸς τὰ στενά. Οἱ καλοκομμένες πράσινες ἀχτὲς ἀργοδιάβαιναν μέσα σὲ μιὰ γαλήνη μακαριότητας. Ἦτανε Ἰούνιος τοῦ 1627. Ἰούνιος ἦτανε πάντα ὁ μῆνας, ποὺ τὰ ἐμπορικὰ βρεταννικὰ καράβια φέρναν πρὸς τὴν Πόλι, ἀπὸ τὴν πατρίδα τους, τὴν Ἀγγλία, τὰ κασμήρια καὶ τὶς τσόχες.

Πάνω στὸ γυαλιστερὸ κατάστρωμα δυὸ ἄνδρες περπατοῦσαν σιωπηλοί. Δυὸ Ἕλληνες. Ὁ ἕνας μὲ ἔξυπνα εὐκίνητα μάτια, φαίνονταν σὰν ἔμπορος, ἀπὸ αὐτούς, ποὺ πολλοὶ κατέβαιναν τότε μαζὶ μὲ τὰ ἐμπορεύματά τους ἀπὸ τὴν Εὐρώπη. Γιὰ τὸν ἄλλον δὲν ἦτανε ἀνάγκη νὰ σπάση κανεὶς τὸ κεφάλι του. Τὸ φόρεμά του τὸν συνιστοῦσε ἀμέσως. Ἦτανε ἱερομόναχος. Κι' ὄχι μονάχα τὸ μαῦρο του ράσο τὸ δήλωνε, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀσκητικό του πρόσωπο, ποὺ θύμιζε χλωμὲς βυζαντινὲς ζωγραφιές. Κάτω ὅμως ἀπὸ τὸ γαλήνιο αὐτὸ ράσο κρύβονταν ἕνας νευρώδικος ἄνθρωπος καὶ κάτω ἀπὸ τὸ ἀσκητικὸ πρόσωπο ἕνα ἀνήσυχο καὶ ἐνεργητικὸ πνεῦμα.

Ὁ Νικόδημος Μεταξᾶς, ὁ ἱερομόναχος, στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμή, ἔσκυψε τὸ κεφάλι πρὸς τὸ φίλο του καὶ σὰν νὰ συνέχιζε δυνατὰ τὴ σκέψι, ποὺ τόσην ὥρα τὸν ἀπασχολοῦσε, εἶπε μὲ θερμὴ φωνή:

«Ἡ θεϊκὴ αὐτὴ ἀνακάλυψι, ποὺ ἄνοιξε τὸ πνεῦμα τῶν ἀνθρώπων καὶ πλάτυνε τὶς ψυχές, ἔμεινε γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες ξένη. Γιὰ τοὺς Ἕλληνες, ποὺ δώσανε τὰ φῶτα μιὰ φορὰ στὴν οἰκουμένη!», πρόσθεσε περίλυπος. «Ξέρεις τί θὰ πῆ, Δημήτρη, νὰ μὴν εἶσαι ἀναγκασμένος πιὰ ν' ἀντιγράφης. Νὰ μπορῆς νὰ βγάζης ἕνα βιβλίο σὲ ἑκατό, διακόσια ἀντίτυπα! Νὰ μπορῆ ἡ σκέψι σου νὰ σκορπιέται στὸν κόσμο καὶ νὰ βρίσκη τὸ νοῦ καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ συνανθρώπου σου μίλια μακρυά;»

Τὸ λιγνό του πρόσωπο εἶχε ἀνάψει καὶ τὰ μάτια του λαμποκοποῦσαν, σὰν νὰ εἶχε μέσα τους χωνέψει ὅλο τὸ χρυσαφὶ φῶς τοῦ καλοκαιριάτικου ἐκείνου δειλινοῦ. Ἔβγαλε τὸ βελουδένιο σκουφάκι του καὶ τὰ μαλλιὰ του ἀνέμισαν στὸν βραδινὸ ἀγέρα σὰν μικρὰ φτερά. Ὁ Δημήτρης Καροῦσος τὸν κοίταζε ἔκπληκτα. Ἦτανε καὶ οἱ δυὸ ἀπὸ τὸ ἴδιο χῶμα, μεγάλωσαν μαζὶ καὶ μαζὶ ἔπαιζαν παιδιὰ μέσα στὶς ρούγες, ἐκεῖ στὶς Κεραμιὲς τῆς Κεφαλλωνιᾶς, μὰ δὲν μποροῦσε καλὰ-καλὰ νὰ νοιώση ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

«Ὅταν ὁ δαιμόνιος ἐκεῖνος, ὁ Γουτεμβέργιος, βρῆκε τὸν τύπο πρὶν ἀπὸ δυὸ αἰῶνες, ἡ Ἑλλάδα δὲν μποροῦσε νὰ ὠφεληθῆ τίποτα ἀπὸ αὐτό. Ἦτανε ὑποταγμένη σὲ Φράγκους δεσπότες καὶ τὸ Βυζαντινὸ κράτος ξεψυχοῦσε». Ἔσκυψε πιότερο καὶ ψιθύρισε κοντὰ στ' αὐτὶ τοῦ φίλου του, κοιτῶντας γύρω του.

«Ἦρθε ἔπειτα ὁ Τοῦρκος καὶ τοῦδωσε τὴν στερνὴ χτυπιά. Κι' ἀπὸ τότε μᾶς πλάκωσε ὄχι μόνο ἡ πιὸ βαρειὰ σκλαβιά, μὰ τὸ χειρότερο, ἡ πιὸ σκοτεινὴ νύχτα!»

Ἅρπαξε πυρετώδικα τὸ μπράτσο τοῦ Δημήτρη καὶ τὄσφιξε τόσο δυνατά, ποὺ τὸν ἔκανε νὰ ζαρώση τὰ χείλη του.

«Μὲ καταλαβαίνεις, ἀδερφέ μου; Ἡ ἀμάθεια καὶ ἀγραμματωσύνη θὰ λυγίση καὶ θὰ τσακίση τὴ φυλή μας, ὄχι ἡ σκλαβιά! Τὸ ξέρει αὐτὸ ὁ καταχτητὴς καὶ δὲν μᾶς ἀφήνει ν' ἀνοίξουμε τὰ μάτια μας πρὸς τὸ φῶς τῆς γνώσης. Ἡ ἀμάθεια!...» εἶπε μὲ ἀναστεναγμό.

«Ἡ ἀμάθεια... ἡ ἀμάθεια...», ἔκανε σὰν ἠχὼ ὁ ἔμπορος τρίβοντας ἀκόμα τὸ μπράτσο του, ποὺ τόσο τὸν πόνεσε.

«Δὲν σοῦ λέγω, ὑπάρχουν Ἕλληνες, ποὺ τύπωσαν καὶ τυπώνουν, ὅπως ἔκανα κι' ἐγὼ στὸ Λονδῖνο, μὰ δὲν εἶναι ἐκεῖνα τὰ βιβλία ποὺ χρειάζεται ἡ Φυλή μας καὶ τὰ νέα παιδιά της».

«Ε, νὰ τώρα ποὺ ξεπληρώνεται τὄνειρό σου! Νὰ ποὺ ἔμαθες στὸ Λονδῖνο τὴν τέχνη τοῦ τύπου, νὰ ποὺ κουβαλᾶς πιὰ στὴν Πόλι τὰ μηχανήματα ποὺ σοῦ χρειάζονται γι' αὐτό. Μόνο ποὺ ἄδειασε τὸ πουγγί σου, καϋμένε Νικόδημε, μ' αὐτὰ τὰ σιδερικά», ἔλεγε ὁ ἔμπορος.

«Καὶ τὸ ράσο μου θὰ πουλοῦσα ἂν γινόταν ἀνάγκη», ἔκανε ἀστράφτοντας ἀπὸ χαρὰ ὁ καλόγερος. «Χρόνια νάχη ὁ ἀφέντης μου, ὁ πατριάρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις, ποὺ μοὔδωκε μιὰ τέτοια ἐντολή. Γιὰ σένα οἱ μπάλλες μὲ τὰ μάλλινα καὶ τὶς στόφες εἶναι τὸ πᾶν. Μὰ γιὰ μένα αὐτὰ τὰ σιδερικὰ καὶ οἱ κάσες μὲ τὰ μικρούτσικα γραμματάκια εἶναι ὁλάκερος ἕνας κόσμος!» Στὸ πρόσωπό του ἁπλώθηκε μιὰ μακαριότητα, μιὰ εὐτυχία, ποὺ εἶναι ἀνήμπορη ἡ πέννα νὰ τὴν ἱστορήση. Ἔπαιζε τὸ βραδινὸ μαΐστράλι στὰ μαλλιά του καὶ στῆς ψυχῆς του τὰ φτερὰ ἔπαιζε ὁ ἀγέρας μιᾶς μυστικῆς λαχτάρας γιὰ τὴν πνευματικὴ ἐλευθερία τῆς σκλάβας ἑλληνικῆς Φυλῆς.



Στέκονταν μπροστὰ στὸν Πατριάρχη λάμποντας ἀπὸ χαρά.

Εἴχανε καθίσει σ' ἕνα μπάγκο, χωρὶς νὰ μιλᾶνε πιὰ μαζί. Ὁ καθένας πῆρε τὸ δρόμο μοναχός του, στῆς δικῆς του σκέψης τὰ μονοπάτια. Σὲ λίγο ὅμως ἔσκυψε ὁ Νικόδημος πάλι πρὸς τὸ φίλο του τὸ Δημήτρη.

«Μὰ ὅσο ἀνεβαίνουμε πρὸς τὴν Πόλι, τόσο καὶ τρέμει ἡ καρδιά μου μὴν λάχη καὶ μᾶς κάνουν καμμιὰ δουλειά. Τὰ τούρκικα τελωνεῖα τὰ φοβᾶμαι! Μόλις δοῦν σὲ μᾶς τοὺς ραγιάδες φυλλάδα, χαρτὶ ἢ κάτι ποὺ ἔχει σχέσι μ' αὐτά, τὸ πετοῦν χωρὶς νὰ χάσουν καιρὸ στὴ θάλασσα καὶ τὸν κάτοχό τους στὸ μπουντροῦμι».

Τόση πίκρα ἔσταζαν τὰ χείλη του, ποὺ ὁ Δημήτρης ὁ Καροῦσος ἔβαλε τὸ χέρι του πάνω στὸ γόνατο τοῦ φίλου του παρηγορῶντάς τον.

«Ἔννοια σου Νικόδημε, ὁ πατριάρχης θὰ τὸ κατορθώση...»

Τὸ καράβι σκαμπανέβαζε στὸ δυνατὸ τώρα ἀγέρα τοῦ σύθαμπου.

* * *

Πόσες πίκρες, πόσα προσκυνήματα, πόσα καρδιοχτύπια! Τὸ ἀσκητικὸ τοῦ Νικοδήμου Μεταξᾶ, τοῦ ἱερομόναχου, πρόσωπο εἶχε γίνει πιὸ ἀδύνατο τὶς μέρες ἐκεῖνες. Ἀπὸ τὸν Πιλάτο στὸν Καϊάφα καὶ πάλι ξαναρχῆς. Ὅταν ὁ Πατριάρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις τοῦ εἶπε λυπημένος πὼς καθὼς φαίνεται δὲν θὰ μπορέσουν νὰ ξεμπλέξουν τὰ μηχανήματα, ἔνοιωσε μιὰ μαχαιριὰ μέσα στὴν καρδιά του. Τόσοι κόποι λοιπὸν καὶ τόσες ἀγωνίες ἔπρεπε μάταια νὰ πᾶνε; Τρόμαξε, χλώμιασε καὶ στηρίχτηκε στὴν ἄκρη ἑνὸς τραπεζιοῦ νὰ μὴν πέση.

«Καὶ τὰ βιβλία, ποὺ θὰ τυπώναμε γιὰ τὰ παιδιά;... καὶ ὅλα τὰ ἄλλα;» ψιθύρισε σὲ μεγάλη ἀπελπισία.

Κι' ὅμως τὸ ψυχικὸ σθένος τοῦ καλόγερου δὲν μποροῦσε νὰ σπάση τόσο γλήγορα. Βρῆκε τὸ δρόμο ὁ ἴδιος, γιατὶ εἶχε τὴν ψυχή του ὁδηγό.

Μὲ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Κορινθίας, ποὺ ἦτανε φίλος του, παρουσιάστηκε ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου στὸν Ἄγγλο πρέσβυ κι' ἱστόρησε τὸν πόνο του. Ὁ Ἄγγλος διπλωμάτης εἶχε τότε κάποια διαφορὰ μὲ τὸν Γάλλο πρόξενο, ποὺ προστάτευε τοὺς Ἰησουΐτες, καὶ θέλησε νὰ τὸν χτυπήση. Μὰ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴν ἀναφέρη ἐδῶ ὅτι ἀληθινὰ συγκινήθηκε καὶ ἀπὸ τὴ λαχτάρα τοῦ Νικόδημου. Δέχτηκε λοιπὸν νὰ ἐνεργήση στὸ Βεζύρη. Πραγματικὰ πῆρε μιὰν ἰδιόχειρο ἄδεια ἀπὸ τὸν μεγάλον ἀφέντη καὶ ὁ θησαυρὸς τοῦ Νικόδημου Μεταξᾶ, τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ τυπογραφεῖο στὴν Κωνσταντινούπολι, μπόρεσε καὶ πέρασε.

Ἕνα ἀπόγευμα στερνὰ ἀπὸ κάμποσες μέρες βρέθηκε πάλι ὁ καλόγερος μπροστὰ στὸν Ἐγγλέζο πρέσβυ.

«Ἐξοχώτατε, κι' ἀκόμα μιὰ χάρι θὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν ἀφεντιά σου. Καὶ τὴ





ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (9ης Ἰουνίου)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν Υἱόν, ἵνα καὶ ὁ Υἱός σου δοξάσῃ σε, καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις· οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου, σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ ρήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι. Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

Ἀπὸ τὸ ἀπέναντι Εὐαγγέλιον διδασκόμεθα ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴ γῆ εἶναι πρόσκαιρη. Ἀργὰ ἢ γρήγορα ὁ ἄνθρωπος θὰ ὑποκύψῃ στὸ θάνατο. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς γιὰ μιὰ τόσο σύντομη ζωὴ μᾶς προώρισε; Βέβαια ὄχι. Ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ ζῇ κοντά του παντοτινὰ καὶ ὄχι πρόσκαιρα. Ἡ ζωὴ ὅμως αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ ἐπίγειος, ἀλλὰ ἐκείνη ποὺ συνεχίζει ὁ ἄνθρωπος ἔπειτα ἀπὸ τὸ σωματικό του θάνατο. Στὴ ζωὴ αὐτὴ ὁ ἄνθρωπος ζῇ κοντὰ στὸ Θεὸ καὶ γίνεται κληρονόμος τῆς ἐπουρανίου του βασιλείας. Ἐκεῖ θἄχῃ παντοτινὴ χαρὰ κι' εὐτυχία. Ἀλλὰ τάχα κάθε ἄνθρωπος θὰ ἀπολαύσῃ αὐτὴ τὴν αἰώνια καὶ εὐτυχισμένη ζωή; Καμμιὰ διάκρισις δὲν θὰ γίνῃ; Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἄξιοι αὐτῆς τῆς ζωῆς; Βέβαια ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι προωρισμένοι γι' αὐτή, ἀλλὰ δυστυχῶς λίγοι θὰ φθάσουν ὡς ἐκεῖ. Μὲ τὶς πράξεις μας θ' ἀποδείξουμε ἂν εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ καταλάβουμε μιὰ θέσι κοντὰ στοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ. Στὴν προσευχὴ τοῦ Σωτῆρος ποὺ τὸ ἀπέναντι Εὐαγγέλιο μᾶς ἐξιστορεῖ βρίσκομε τί πρέπει νὰ κάμωμε γιὰ νὰ γίνωμε πραγματικὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Πρέπει ἂν θέλωμε τὴ σωτηρία μας νὰ γνωρίσωμε τὸν Θεὸ καὶ τὸν Υἱόν του, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἀλλὰ μὲ ποιὸν τρόπο μποροῦμε ν' ἀποκτήσωμε αὐτὴ τὴ γνῶσι; Τὸ καλύτερο καὶ σπουδαιότερο ἀπ' ὅλα ποὺ ἔχουμε νὰ κάμωμε εἶναι ἡ πίστις. Μ' αὐτὴ ἐξασφαλίζομε τὸ δρόμο πρὸς τὴ σωτηρία μας. Καθαρώτατα ὁ Θεάνθρωπος μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ πίστις εἶναι τὸ κλειδὶ τῆς σωτηρίας μας. Μᾶς λέγει μιὰ περικοπή: «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον». Ἀλλὰ τί εἴδους πίστι μᾶς ζητεῖ; Ἡ ἁπλὴ ὁμολογία ὅτι πιστεύουμε εἶναι ἀρκετή; Βεβαίως ὄχι. Πρέπει ἀπαραιτήτως γιὰ νὰ γνωρίσωμε ἀληθινὰ τὸ Θεό, μαζὶ μὲ τὴν πίστι ποὺ ὁμολογοῦμε, νὰ φυλάττουμε καὶ τὰς ἐντολάς του καὶ ἐκτελοῦμε τὰ παραγγέλματά του.

Τὸ αἰώνιο συμφέρον μας λοιπὸν εἶναι νὰ ἑτοιμασθοῦμε μὲ κάθε τρόπο καὶ ὅσο μποροῦμε τελειότερα γιὰ τὴ ζωὴ στὴν ὁποία μᾶς προσκαλεῖ ὁ Θεὸς μὲ τὴν ἁγία του διδασκαλία. Ἂς πιστεύσωμε λοιπὸν σ' αὐτὸν μ' ὅλη μας τὴν ψυχὴ καὶ μὲ ζῆλο καὶ ἐπιμονὴ ἂς βαδίζουμε σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολές του.

ζητῶ ὄχι γιὰ μένα, ἀλλὰ γιὰ ὅλη μου τὴ Φυλή, τὴν καταδυναστεμένη».

«Λέγε, Νικόδημε, κι' ἀκούω», τοῦ ἀπαντᾶ καλοκάγαθα ὁ γηραιὸς διπλωμάτης.

«Τὸ τυπογραφεῖο μου...»

Ὁ Ἄγγλος εὐπατρίδης γέλασε.

«Πάλι μὲ τὸν τύπο σου, Νικόδημε Μεταξᾶ. Ἔχει πιὰ γεμίσει αὐτὸς τὴ σκέψι σου καὶ τὴ ψυχή σου!...»

Ὁ καλόγερος χαμογέλασε κι' αὐτός, ὅμως πικρά.

«Ἐξοχώτατε, εἶναι δῶρο ἄδωρο ὅταν δὲν μπορῶ νὰ τὸ δουλέψω. Σὲ παρακαλεῖ θερμὰ ἡ καρδιά μου νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ τὸ ἐγκαταστήσω στὰ ὑπόγεια τῆς πρεσβείας σου».

Ὁ πρέσβυς τὸν κοίταξε παράξενα. Μεγάλη ἀπαίτησι! Ὅμως τὸ μάτι τοῦ καλόγερου εἶχε τόση ἱκεσία, καὶ τόση ἀγωνία, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ ζωὴ ἢ θάνατο, ποὺ κάθε ἀντίστασι τοῦ Ἄγγλου λύγισε. Τὸν πλησίασε κι' ἔβαλε τὸ χέρι στὸν ὦμο του.

«Θὰ σὲ βοηθήσω κι' ἐδῶ, Νικόδημε Μεταξᾶ. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι δὲν μπορεῖς νὰ ἐγκαταστήσῃς τὸ τυπογραφεῖο σου ἐδῶ μέσα στὴν πρεσβεία. Ὅμως θὰ γίνῃ κάτι ἄλλο. Θὰ τὸ ἐγκαταστήσῃς σ' ἕνα σπίτι δίπλα στὴν πρεσβεία καὶ θὰ εἶναι ὑπὸ τὴν προστασία μου. Ἔτσι θὰ μπορῇς νὰ ἐργάζεσαι ἥσυχα, χωρὶς ἐνόχλησι οὔτε ἀπὸ τοὺς Τούρκους, οὔτε κι' ἀπὸ τοὺς Ἰησουΐτες, ποὺ ζητοῦν νὰ σοῦ βγάλουν τὰ μάτια. Ὁ Γάλλος πρέσβυς δὲν θὰ βρῇ τὴν εὐκαιρία νὰ σοῦ σταματήσῃ τὸ ὄνειρο καὶ νὰ σοῦ τὸ ψαλιδίσῃ, ἐπειδὴ τὸ θέλουν οἱ Ἰησουΐτες του».

* * *

Πέντε μῆνες δούλεψε χωρὶς ἀνάπαψι ὁ Νικόδημος Μεταξᾶς, ὁ ἱερομόναχος. Μὲ τὸν ἥλιο καὶ μὲ τὸ λαδοφάναρο. Ἡ ψυχή του ὅλο καὶ φτέρωνε ὅσο τὸ ὄνειρό του γινότανε ἀλήθεια. Κάθε σελίδα ποὔβγαινε ἀπὸ τὴν πλάκα τὴν ἔβλεπε στοργικά, τὴν χάϊδευε μ' ἀγάπη, τὴ φρόντιζε μ' ἐνθουσιασμό. Καὶ τὸ Νοέμβρη τοῦ 1627 κρατῶντας στὰ χέρια του τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ βιβλίο, ποὺ βγῆκε στὴν Πόλι, σὰν ἅγιο δισκοπότηρο, στέκονταν μπροστὰ στὸν Πατριάρχη Κύριλλο Λούκαρι λάμποντας ἀπὸ χαρά. Μακρὸς ἦτανε ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ὅπως μακρὰ ἦτανε καὶ ἡ ἱστορία του καὶ ἡ λαχτάρα τῆς γέννησής του.

«Τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου πατρὸς ἡμῶν Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, νῦν δὲ Οἰκουμενικοῦ Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλου, σύντομος πραγματεία κατὰ Ἰουδαίων ἐν ἁπλῇ διαλέκτῳ πρὸς Γεώργιον τὸν Πάργαν. Ἐτυπώθη ἐν Κωνσταντινουπόλει δαπάνῃ τε καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ πανοσιωτάτου καὶ λογιωτάτου ἐν Ἱερομονάχοις κυρίου Νικοδήμου τοῦ Μεταξᾶ. Ἐν ἔτει αχκζ'».

Ὁ Πατριάρχης τὸν φίλησε στὸ μέτωπο.

«Ὁ ἐν οὐρανοῖς Κύριος, ποὺ βλέπει μέσα στὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων, θὰ πέμψῃ τὴν ἀντίληψίν του ἐπὶ τὸ ἔργον σου, τέκνον μου».

Τὰ χείλη τοῦ Νικόδημου Μεταξᾶ δὲν μπόρεσαν νὰ ἀρθρώσουν λέξι. Τόσο ἔτρεμαν κείνη τὴν ὥρα. Μὲ τὸ ἀνάστροφο τῆς παλάμης του σκούπισε βιαστικὰ ἕνα δάκρυ, ποὺ ἦτανε ἕτοιμο νὰ κυλίσῃ, ἀπὸ τὰ μάτια του ποὺ γελοῦσαν. Τὸ ὄνειρό του, τὸ ὄνειρο ὁλοκλήρου τοῦ Γένους, ἄρχισε νὰ θαμποφέγγῃ. Ἡ Φυλὴ ἡ Ἑλληνικὴ δὲν θὰ ἐκμηδενίζονταν μέσα στὴν νύχτα τὴ πνευματική.

ΣΙΤΣΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ, Ο ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ



ΡΙΜΟΣ φυσοῦσε ὁ μαΐστρος κεῖνο τὸ ἀπόγεμα. Ἡ γερὴ ἐγγλέζικη σκοῦνα τραβοῦσε μὲ γεμᾶτα πανιὰ πρὸς τὰ στενά. Οἱ καλοκομμένες πράσινες ἀχτὲς ἀργοδιάβαιναν μέσα σὲ μιὰ γαλήνη μακαριότητας. Ἦτανε Ἰούνιος τοῦ 1627. Ἰούνιος ἦτανε πάντα ὁ μῆνας, ποὺ τὰ ἐμπορικὰ βρεταννικὰ καράβια φέρναν πρὸς τὴν Πόλι, ἀπὸ τὴν πατρίδα τους, τὴν Ἀγγλία, τὰ κασμήρια καὶ τὶς τσόχες.

Πάνω στὸ γυαλιστερὸ κατάστρωμα δυὸ ἄνδρες περπατοῦσαν σιωπηλοί. Δυὸ Ἕλληνες. Ὁ ἕνας μὲ ἔξυπνα εὐκίνητα μάτια, φαίνονταν σὰν ἔμπορος, ἀπὸ αὐτούς, ποὺ πολλοὶ κατέβαιναν τότε μαζὶ μὲ τὰ ἐμπορεύματά τους ἀπὸ τὴν Εὐρώπη. Γιὰ τὸν ἄλλον δὲν ἦτανε ἀνάγκη νὰ σπάσῃ κανεὶς τὸ κεφάλι του. Τὸ φόρεμά του τὸν συνιστοῦσε ἀμέσως. Ἦτανε ἱερομόναχος. Κι' ὄχι μονάχα τὸ μαῦρο του ράσο τὸ δήλωνε, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀσκητικό του πρόσωπο, ποὺ θύμιζε χλωμὲς βυζαντινὲς ζωγραφιές. Κάτω ὅμως ἀπὸ τὸ γαλήνιο αὐτὸ ράσο κρύβονταν ἕνας νευρώδικος ἄνθρωπος καὶ κάτω ἀπὸ τὸ ἀσκητικὸ πρόσωπο ἕνα ἀνήσυχο καὶ ἐνεργητικὸ πνεῦμα.

Ὁ Νικόδημος Μεταξᾶς, ὁ ἱερομόναχος, στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμή, ἔσκυψε τὸ κεφάλι πρὸς τὸ φίλο του καὶ σὰν νὰ συνέχιζε δυνατὰ τὴ σκέψι, ποὺ τόσην ὥρα τὸν ἀπασχολοῦσε, εἶπε μὲ θερμὴ φωνή:

«Ἡ θεϊκὴ αὐτὴ ἀνακάλυψι, ποὺ ἄνοιξε τὸ πνεῦμα τῶν ἀνθρώπων καὶ πλάτυνε τὶς ψυχές, ἔμεινε γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες ξένη. Γιὰ τοὺς Ἕλληνες, ποὺ δώσανε τὰ φῶτα μιὰ φορὰ στὴν οἰκουμένη!», πρόσθεσε περίλυπος. «Ξέρεις τί θὰ πῆ, Δημήτρη, νὰ μὴν εἶσαι ἀναγκασμένος πιὰ ν' ἀντιγράφῃς. Νὰ μπορῇς νὰ βγάζῃς ἕνα βιβλίο σὲ ἑκατό, διακόσια ἀντίτυπα! Νὰ μπορῇ ἡ σκέψι σου νὰ σκορπιέται στὸν κόσμο καὶ νὰ βρίσκῃ τὸ νοῦ καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ συνανθρώπου σου μίλια μακρυά;»

Τὸ λιγνό του πρόσωπο εἶχε ἀνάψει καὶ τὰ μάτια του λαμποκοποῦσαν, σὰν νὰ εἶχε μέσα τους χωνέψει ὅλο τὸ χρυσαφὶ φῶς τοῦ καλοκαιριάτικου ἐκείνου δειλινοῦ. Ἔβγαλε τὸ βελουδένιο σκουφάκι του καὶ τὰ μαλλιά του ἀνέμισαν στὸν βραδινὸ ἀγέρα σὰν μικρὰ φτερά. Ὁ Δημήτρης Καροῦσος τὸν κοίταζε ἔκπληκτα. Ἦτανε καὶ οἱ δυὸ ἀπὸ τὸ ἴδιο χῶμα, μεγάλωσαν μαζὶ καὶ μαζὶ ἔπαιζαν παιδιὰ μέσα στὶς ρούγες, ἐκεῖ στὶς Κεραμιὲς τῆς Κεφαλλωνιᾶς, μὰ δὲν μποροῦσε καλὰ-καλὰ νὰ νοιώσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

«Ὅταν ὁ δαιμόνιος ἐκεῖνος, ὁ Γουτεμβέργιος, βρῆκε τὸν τύπο πρὶν ἀπὸ δυὸ αἰῶνες, ἡ Ἑλλάδα δὲν μποροῦσε νὰ ὠφεληθῇ τίποτα ἀπὸ αὐτό. Ἦτανε ὑποταγμένη σὲ Φράγκους δεσπότες καὶ τὸ Βυζαντινὸ κράτος ξεψυχοῦσε». Ἔσκυψε πιότερο καὶ ψιθύρισε κοντὰ στ' αὐτὶ τοῦ φίλου του, κοιτῶντας γύρω του.

«Ἦρθε ἔπειτα ὁ Τοῦρκος καὶ τοῦδωσε τὴν στερνὴ χτυπιά. Κι' ἀπὸ τότε μᾶς πλάκωσε ὄχι μόνο ἡ πιὸ βαρειὰ σκλαβιά, μὰ τὸ χειρότερο, ἡ πιὸ σκοτεινὴ νύχτα!»

Ἅρπαξε πυρετώδικα τὸ μπράτσο τοῦ Δημήτρη καὶ τὄσφιξε τόσο δυνατά, ποὺ τὸν ἔκανε νὰ ζαρώσῃ τὰ χείλη του.

«Μὲ καταλαβαίνεις, ἀδερφέ μου; Ἡ ἀμάθεια καὶ ἀγραμματωσύνη θὰ λυγίσῃ καὶ θὰ τσακίσῃ τὴ φυλή μας, ὄχι ἡ σκλαβιά! Τὸ ξέρει αὐτὸ ὁ καταχτητὴς καὶ δὲν μᾶς ἀφήνει ν' ἀνοίξουμε τὰ μάτια μας πρὸς τὸ φῶς τῆς γνώσης. Ἡ ἀμάθεια!...» εἶπε μὲ ἀναστεναγμό.

«Ἡ ἀμάθεια... ἡ ἀμάθεια...», ἔκανε σὰν ἠχὼ ὁ ἔμπορος τρίβοντας ἀκόμα τὸ μπράτσο του, ποὺ τόσο τὸν πόνεσε.

«Δὲν σοῦ λέγω, ὑπάρχουν Ἕλληνες, ποὺ τύπωσαν καὶ τυπώνουν, ὅπως ἔκανα κι' ἐγὼ στὸ Λονδῖνο, μὰ δὲν εἶναι ἐκεῖνα τὰ βιβλία ποὺ χρειάζεται ἡ Φυλή μας καὶ τὰ νέα παιδιά της».

«Ἔ, νὰ τώρα ποὺ ξεπληρώνεται τὸ ὄνειρό σου! Νὰ ποὺ ἔμαθες στὸ Λονδῖνο τὴν τέχνη τοῦ τύπου, νὰ ποὺ κουβαλᾶς πιὰ στὴν Πόλι τὰ μηχανήματα ποὺ σοῦ χρειάζονται γι' αὐτό. Μόνο ποὺ ἄδειασε τὸ πουγγί σου, καϋμένε Νικόδημε, μ' αὐτὰ τὰ σιδερικά», ἔλεγε ὁ ἔμπορος.

«Καὶ τὸ ράσο μου θὰ πουλοῦσα ἂν γινόταν ἀνάγκη», ἔκανε ἀστράφτοντας ἀπὸ χαρὰ ὁ καλόγερος. «Χρόνια νἄχῃ ὁ ἀφέντης μου, ὁ πατριάρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις, ποὺ μοὖδωκε μιὰ τέτοια ἐντολή. Γιὰ σένα οἱ μπάλλες μὲ τὰ μάλλινα καὶ τὶς στόφες εἶναι τὸ πᾶν. Μὰ γιὰ μένα αὐτὰ τὰ σιδερικὰ καὶ οἱ κάσες μὲ τὰ μικρούτσικα γραμματάκια εἶναι ὁλάκερος ἕνας κόσμος!» Στὸ πρόσωπό του ἁπλώθηκε μιὰ μακαριότητα, μιὰ εὐτυχία, ποὺ εἶναι ἀνήμπορη ἡ πέννα νὰ τὴν ἱστορήσῃ. Ἔπαιζε τὸ βραδινὸ μαΐστράλι στὰ μαλλιά του καὶ στῆς ψυχῆς του τὰ φτερὰ ἔπαιζε ὁ ἀγέρας μιᾶς μυστικῆς λαχτάρας γιὰ τὴν πνευματικὴ ἐλευθερία τῆς σκλάβας ἑλληνικῆς Φυλῆς.



Στέκονταν μπροστὰ στὸν Πατριάρχη λάμποντας ἀπὸ χαρά.

Εἴχανε καθίσει σ' ἕνα μπάγκο, χωρὶς νὰ μιλᾶνε πιὰ μαζί. Ὁ καθένας πῆρε τὸ δρόμο μοναχός του, στῆς δικῆς του σκέψης τὰ μονοπάτια. Σὲ λίγο ὅμως ἔσκυψε ὁ Νικόδημος πάλι πρὸς τὸ φίλο του τὸ Δημήτρη.

«Μὰ ὅσο ἀνεβαίνουμε πρὸς τὴν Πόλι, τόσο καὶ τρέμει ἡ καρδιά μου μὴν λάχῃ καὶ μᾶς κάνουν καμμιὰ δουλειά. Τὰ τούρκικα τελωνεῖα τὰ φοβᾶμαι! Μόλις δοῦν σὲ μᾶς τοὺς ραγιάδες φυλλάδα, χαρτὶ ἢ κάτι ποὺ ἔχει σχέσι μ' αὐτά, τὰ πετοῦν χωρὶς νὰ χάσουν καιρὸ στὴ θάλασσα καὶ τὸν κάτοχό τους στὸ μπουντροῦμι».

Τόση πίκρα ἔσταζαν τὰ χείλη του, ποὺ ὁ Δημήτρης ὁ Καροῦσος ἔβαλε τὸ χέρι του πάνω στὸ γόνατο τοῦ φίλου του παρηγορῶντάς τον.

«Ἔννοια σου Νικόδημε, ὁ πατριάρχης θὰ τὸ κατορθώσῃ...»

Τὸ καράβι σκαμπανέβαζε στὸ δυνατὸ τώρα ἀγέρα τοῦ σύθαμπου.

* * *

Πόσες πίκρες, πόσα προσκυνήματα, πόσα καρδιοχτύπια! Τὸ ἀσκητικὸ τοῦ Νικοδήμου Μεταξᾶ, τοῦ ἱερομόναχου, πρόσωπο εἶχε γίνει πιὸ ἀδύνατο τὶς μέρες ἐκεῖνες. Ἀπὸ τὸν Πιλάτο στὸν Καϊάφα καὶ πάλι ξαναρχῆς. Ὅταν ὁ Πατριάρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις τοῦ εἶπε λυπημένος πὼς καθὼς φαίνεται δὲν θὰ μπορέσουν νὰ ξεμπλέξουν τὰ μηχανήματα, ἔνοιωσε μιὰ μαχαιριὰ μέσα στὴν καρδιά του. Τόσοι κόποι λοιπὸν καὶ τόσες ἀγωνίες ἔπρεπε μάταια νὰ πᾶνε; Τρόμαξε, χλώμιασε καὶ στηρίχτηκε στὴν ἄκρη ἑνὸς τραπεζιοῦ νὰ μὴν πέσῃ.

«Καὶ τὰ βιβλία, ποὺ θὰ τυπώναμε γιὰ τὰ παιδιά;... καὶ ὅλα τὰ ἄλλα;» ψιθύρισε σὲ μεγάλη ἀπελπισία.

Κι' ὅμως τὸ ψυχικὸ σθένος τοῦ καλόγερου δὲν μποροῦσε νὰ σπάσῃ τόσο γλήγορα. Βρῆκε τὸ δρόμο ὁ ἴδιος, γιατὶ εἶχε τὴν ψυχή του ὁδηγό.

Μὲ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Κορινθίας, ποὺ ἦτανε φίλος του, παρουσιάστηκε ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου στὸν Ἄγγλο πρέσβυ κι' ἱστόρησε τὸν πόνο του. Ὁ Ἄγγλος διπλωμάτης εἶχε τότε κάποια διαφορὰ μὲ τὸν Γάλλο πρόξενο, ποὺ προστάτευε τοὺς Ἰησουῖτες, καὶ θέλησε νὰ τὸν χτυπήσῃ. Μὰ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴν ἀναφέρῃ ἐδῶ ὅτι ἀληθινὰ συγκινήθηκε καὶ ἀπὸ τὴ λαχτάρα τοῦ Νικόδημου. Δέχτηκε λοιπὸν νὰ ἐνεργήσῃ στὸ Βεζύρη. Πραγματικὰ πῆρε μιὰν ἰδιόχειρο ἄδεια ἀπὸ τὸν μεγάλον ἀφέντη καὶ ὁ θησαυρὸς τοῦ Νικόδημου Μεταξᾶ, τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ τυπογραφεῖο στὴν Κωνσταντινούπολι, μπόρεσε καὶ πέρασε.

Ἕνα ἀπόγευμα στερνὰ ἀπὸ κάμποσες μέρες βρέθηκε πάλι ὁ καλόγερος μπροστὰ στὸν Ἐγγλέζο πρέσβυ.

«Ἐξοχώτατε, κι' ἀκόμα μιὰ χάρι θὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν ἀφεντιά σου. Καὶ τὴ





ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (9ης Ἰουνίου)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν Υἱόν, ἵνα καὶ ὁ Υἱός σου δοξάσῃ σε, καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις· οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου, σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι. Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

Ἀπὸ τὸ ἀπέναντι Εὐαγγέλιον διδασκόμεθα ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴ γῆ εἶναι πρόσκαιρη. Ἀργὰ ἢ γρήγορα ὁ ἄνθρωπος θὰ ὑποκύψῃ στὸ θάνατο. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς γιὰ μιὰ τόσο σύντομη ζωὴ μᾶς προώρισε; Βέβαια ὄχι. Ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ ζῇ κοντά του παντοτινὰ καὶ ὄχι πρόσκαιρα. Ἡ ζωὴ ὅμως αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ ἐπίγειος, ἀλλὰ ἐκείνη ποὺ συνεχίζει ὁ ἄνθρωπος ἔπειτα ἀπὸ τὸ σωματικό του θάνατο. Στὴ ζωὴ αὐτὴ ὁ ἄνθρωπος ζῇ κοντὰ στὸ Θεὸ καὶ γίνεται κληρονόμος τῆς ἐπουρανίου του βασιλείας. Ἐκεῖ θἄχῃ παντοτινὴ χαρὰ κι' εὐτυχία. Ἀλλὰ τάχα κάθε ἄνθρωπος θὰ ἀπολαύσῃ αὐτὴ τὴν αἰώνια καὶ εὐτυχισμένη ζωή; Καμμιὰ διάκρισις δὲν θὰ γίνῃ; Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἄξιοι αὐτῆς τῆς ζωῆς; Βέβαια ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι προωρισμένοι γι' αὐτή, ἀλλὰ δυστυχῶς λίγοι θὰ φθάσουν ὡς ἐκεῖ. Μὲ τὶς πράξεις μας θ' ἀποδείξουμε ἂν εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ καταλάβουμε μιὰ θέσι κοντὰ στοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ. Στὴν προσευχὴ τοῦ Σωτῆρος ποὺ τὸ ἀπέναντι Εὐαγγέλιο μᾶς ἐξιστορεῖ βρίσκομε τί πρέπει νὰ κάμωμε γιὰ νὰ γίνωμε πραγματικὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Πρέπει ἂν θέλωμε τὴ σωτηρία μας νὰ γνωρίσωμε τὸν Θεὸ καὶ τὸν Υἱόν του, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἀλλὰ μὲ ποιὸν τρόπο μποροῦμε ν' ἀποκτήσωμε αὐτὴ τὴ γνῶσι; Τὸ καλύτερο καὶ σπουδαιότερο ἀπ' ὅλα ποὺ ἔχουμε νὰ κάμωμε εἶναι ἡ πίστις. Μ' αὐτὴ ἐξασφαλίζομε τὸ δρόμο πρὸς τὴ σωτηρία μας. Καθαρώτατα ὁ Θεάνθρωπος μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ πίστις εἶναι τὸ κλειδὶ τῆς σωτηρίας μας. Μᾶς λέγει μιὰ περικοπή: «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον». Ἀλλὰ τί εἴδους πίστι μᾶς ζητεῖ; Ἡ ἁπλῆ ὁμολογία ὅτι πιστεύουμε εἶναι ἀρκετή; Βεβαίως ὄχι. Πρέπει ἀπαραιτήτως γιὰ νὰ γνωρίσωμε ἀληθινὰ τὸ Θεό, μαζὶ μὲ τὴν πίστι ποὺ ὁμολογοῦμε, νὰ φυλάττουμε καὶ τὰς ἐντολάς του καὶ ἐκτελοῦμε τὰ παραγγέλματά του.

Τὸ αἰώνιο συμφέρον μας λοιπὸν εἶναι νὰ ἑτοιμασθοῦμε μὲ κάθε τρόπο καὶ ὅσο μποροῦμε τελειότερα γιὰ τὴ ζωὴ στὴν ὁποία μᾶς προσκαλεῖ ὁ Θεὸς μὲ τὴν ἁγία του διδασκαλία. Ἂς πιστεύσωμε λοιπὸν σ' αὐτὸν μ' ὅλη μας τὴν ψυχὴ καὶ μὲ ζῆλο καὶ ἐπιμονὴ ἂς βαδίζουμε σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολές του.

ζητῶ ὄχι γιὰ μένα, ἀλλὰ γιὰ ὅλη μου τὴ Φυλή, τὴν καταδυναστεμένη».

«Λέγε, Νικόδημε, κι' ἀκούω», τοῦ ἀπαντᾷ καλοκάγαθα ὁ γηραιὸς διπλωμάτης.

«Τὸ τυπογραφεῖο μου...»

Ὁ Ἄγγλος εὐπατρίδης γέλασε.

«Πάλι μὲ τὸν τύπο σου, Νικόδημε Μεταξᾶ. Ἔχει πιὰ γεμίσει αὐτὸς τὴ σκέψι σου καὶ τὴ ψυχή σου!...»

Ὁ καλόγερος χαμογέλασε κι' αὐτός, ὅμως πικρά.

«Ἐξοχώτατε, εἶναι δῶρο ἄδωρο ὅταν δὲν μπορῶ νὰ τὸ δουλέψω. Σὲ παρακαλεῖ θερμὰ ἡ καρδιά μου νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ τὸ ἐγκαταστήσω στὰ ὑπόγεια τῆς πρεσβείας σου».

Ὁ πρέσβυς τὸν κοίταξε παράξενα. Μεγάλη ἀπαίτησι! Ὅμως τὸ μάτι τοῦ καλόγερου εἶχε τόση ἱκεσία, καὶ τόση ἀγωνία, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ ζωὴ ἢ θάνατο, ποὺ κάθε ἀντίστασι τοῦ Ἄγγλου λύγισε. Τὸν πλησίασε κι' ἔβαλε τὸ χέρι στὸν ὦμο του.

«Θὰ σὲ βοηθήσω κι' ἐδῶ, Νικόδημε Μεταξᾶ. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι δὲν μπορεῖς νὰ ἐγκαταστήσῃς τὸ τυπογραφεῖο σου ἐδῶ μέσα στὴν πρεσβεία. Ὅμως θὰ γίνῃ κάτι ἄλλο. Θὰ τὸ ἐγκαταστήσῃς σ' ἕνα σπίτι δίπλα στὴν πρεσβεία καὶ θὰ εἶναι ὑπὸ τὴν προστασία μου. Ἔτσι θὰ μπορῇς νὰ ἐργάζεσαι ἥσυχα, χωρὶς ἐνόχλησι οὔτε ἀπὸ τοὺς Τούρκους, οὔτε κι' ἀπὸ τοὺς Ἰησουΐτες, ποὺ ζητοῦν νὰ σοῦ βγάλουν τὰ μάτια. Ὁ Γάλλος πρέσβυς δὲν θὰ βρῇ τὴν εὐκαιρία νὰ σοῦ σταματήσῃ τὸ ὄνειρο καὶ νὰ σοῦ τὸ ψαλιδίσῃ, ἐπειδὴ τὸ θέλουν οἱ Ἰησουΐτες του».

* * *

Πέντε μῆνες δούλεψε χωρὶς ἀνάπαψι ὁ Νικόδημος Μεταξᾶς, ὁ ἱερομόναχος. Μὲ τὸν ἥλιο καὶ μὲ τὸ λαδοφάναρο. Ἡ ψυχή του ὅλο καὶ φτέρωνε ὅσο τὸ ὄνειρό του γινότανε ἀλήθεια. Κάθε σελίδα ποὔβγαινε ἀπὸ τὴν πλάκα τὴν ἔβλεπε στοργικά, τὴν χάϊδευε μ' ἀγάπη, τὴ φρόντιζε μ' ἐνθουσιασμό. Καὶ τὸ Νοέμβρη τοῦ 1627 κρατῶντας στὰ χέρια του τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ βιβλίο, ποὺ βγῆκε στὴν Πόλι, σὰν ἅγιο δισκοπότηρο, στέκονταν μπροστὰ στὸν Πατριάρχη Κύριλλο Λούκαρι λάμποντας ἀπὸ χαρά. Μακρὸς ἦτανε ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ὅπως μακρὰ ἦτανε καὶ ἡ ἱστορία του καὶ ἡ λαχτάρα τῆς γέννησής του.

«Τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου πατρὸς ἡμῶν Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, νῦν δὲ Οἰκουμενικοῦ Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλου, σύντομος πραγματεία κατὰ Ἰουδαίων ἐν ἁπλῇ διαλέκτῳ πρὸς Γεώργιον τὸν Πάργαν. Ἐτυπώθη ἐν Κωνσταντινουπόλει δαπάνῃ τε καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ πανοσιωτάτου καὶ λογιωτάτου ἐν Ἱερομονάχοις κυρίου Νικοδήμου τοῦ Μεταξᾶ. Ἐν ἔτει αχκζ'».

Ὁ Πατριάρχης τὸν φίλησε στὸ μέτωπο.

«Ὁ ἐν οὐρανοῖς Κύριος, ποὺ βλέπει μέσα στὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων, θὰ πέμψῃ τὴν ἀντίληψίν του ἐπὶ τὸ ἔργον σου, τέκνον μου».

Τὰ χείλη τοῦ Νικόδημου Μεταξᾶ δὲν μπόρεσαν νὰ ἀρθρώσουν λέξι. Τόσο ἔτρεμαν κείνη τὴν ὥρα. Μὲ τὸ ἀνάστροφο τῆς παλάμης του σκούπισε βιαστικὰ ἕνα δάκρυ, ποὺ ἦτανε ἕτοιμο νὰ κυλίσῃ, ἀπὸ τὰ μάτια του ποὺ γελοῦσαν. Τὸ ὄνειρό του, τὸ ὄνειρο ὁλοκλήρου τοῦ Γένους, ἄρχισε νὰ θαμποφέγγῃ. Ἡ Φυλὴ ἡ Ἑλληνικὴ δὲν θὰ ἐκμηδενίζονταν μέσα στὴν νύχτα τὴ πνευματική.

Τα λαϊκά μας τραγούδια ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΥΣ

Ἡ πατρίδα μας ξέρουμε πὼς δὲν ἔχει τόσο πλούσια γῆ ὅπως ἄλλοι τόποι. Ξέρουμε πὼς γι᾽ αὐτὸ δὲν μποροῦσαν οἱ Ἕλληνες νὰ εὐτυχήσουν μονάχα μὲ τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς τους. Καὶ σήμερα ἔχουμε περισσότερα καλλιεργήσιμα ἐδάφη ἀπὸ ἄλλα χρόνια καὶ πολὺ καλύτερα γίνεται ἡ καλλιέργειά τους. Μὰ ἄλλα χρόνια τὰ πράγματα ἦταν πιὸ στενόχωρα καὶ πιὸ δύσκολα. Γι᾽ αὐτὸ οἱ Ἕλληνες ἔμαθαν νὰ ἐμπορεύωνται, νὰ γίνωνται ναυτικοὶ καὶ νὰ ξενιτεύωνται σὲ ξένες καὶ μακρινὲς χῶρες.

Ἀπὸ τ᾽ ἀρχαιότερα χρόνια εἶχαν δημιουργηθῆ Ἑλληνικὲς ἀποικίες σ᾽ ὅλη τὴν Μεσόγειο, ἀπὸ τὴν Ἱσπανία, τὴν Νότιο Γαλλία καὶ τὴν Ἰταλία ὡς τὶς ἀκτὲς τῆς Μικρασίας καὶ τοῦ Πόντου. Μὰ καὶ στὰ μεσαιωνικὰ χρόνια καὶ ὡς τὴν ἐποχή μας ἡ ξενιτιὰ τραβάει πολὺν ἑλληνικὸ κόσμο. Ὁ ξενιτεμὸς εἶναι μιὰ μοιραία ἀνάγκη... Βέβαια κάνουμε προσπάθεια νὰ πολλαπλασιάσουμε τὶς πηγὲς πλούτου τῆς χώρας μας, ὥστε νὰ μὴ σκορπίζωνται σὲ ξένες χῶρες οἱ δυνάμεις τῆς πατρίδος μας. Μὰ πάντα ὑπάρχουν μακρινοὶ ξενιτεμένοι...

Γι᾽ αὐτὸ κι᾽ ἡ λαϊκή μας ποίησι ἀσχολεῖται μὲ τοὺς ξενιτεμένους καὶ μὲ τὴν ξενιτιά. Ἕνα πλῆθος δημοτικὰ τραγούδια μιλοῦν γιὰ τὸ «ζωντανὸ χωρισμό», ποὺ «παρηγοριὰ δὲν ἔχει» καὶ μὲ ἄφθονο λυρισμὸ ζωγραφίζουν τὴν θλῖψι τῆς ξενιτιᾶς...

Λαϊκὸ τετράστιχο μὲ ἐπιγραμματικὸ τρόπο χαραχτηρίζει τὴν ξενιτιὰ ἔτσι:

«Τὴν ξενητιά, τὴν ἀρφανιά,
τὴν πίκρα, τὴν ἀγάπη,
τὰ τέσσερα τὰ ζύγιασαν,
βαρύτερα εἶν᾽ τὰ ξένα.
Ὁ ξένος καὶ στὴν ξενιτιὰ
πρέπει νὰ βάνη μαῦρα
γιὰ νὰ ταιριάζη ἡ φορεσιὰ
μὲ τῆς καρδιᾶς τὴ λαύρα».

Εἶναι πραγματικὰ βαρειὰ καὶ σκληρὴ ἡ ξενιτιὰ καὶ ἡ πατρίδα εἶναι πάντα ἀγαπημένη. Μὰ ἡ οἰκονομικὴ ἀνάγκη σπρώχνει μακριὰ μερικούς. Πᾶνε μακριὰ γιὰ νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ στείλουν ἢ νὰ φέρουν χρήματα κι᾽ ἔτσι νὰ βοηθήσουν τὸ σπίτι τους. Νὰ περιθάλψουν τοὺς γέροντας γονεῖς, νὰ προικίσουν τὶς ἀδελφές τους. Κι᾽ ἐκεῖνοι ποὺ ἀγωνίζονται μακριὰ ἕνα ἀγῶνα τίμιο δὲν θλίβονται. Θλίβονται αὐτοὶ ποὺ μένουν ἐδῶ, χωρὶς τὸν «ἄνθρωπό τους», χωρὶς τὸν προστάτη τους, χωρὶς τὸ ἀγαπημένο τους πρόσωπο. Κι᾽ αὐτοὶ ποὺ μένουν βλέπουν πολὺ μαύρη τὴν ξενιτιά... Ἀπ᾽ αὐτοὺς δημιουργήθηκαν καὶ τὰ ἑλληνικὰ λαϊκὰ τραγούδια τῆς ξενιτιᾶς. Γι᾽ αὐτὸ εἶναι καὶ τόσο μαῦρα καὶ λυπητερά...

Σ᾽ ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ παλιὰ τραγούδια τῆς ξενιτιᾶς, συνθεμένο ἀπὸ τὸν 15ον αἰῶνα, ἡ λυπητερὴ ἀπελπισία τῆς μάνας ποὺ λείπει ὁ γυιός της στὴν ξενιτιὰ ξεσπάει σὲ κατάρες, γιατὶ τὸ παιδί της ἀποφάσισε νὰ ξενιτευθῆ. Ὡστόσο τὸ πιὸ δραματικὸ στοιχεῖο του εἶναι ἡ βαρειὰ λύπη τῆς οἰκογενείας τοῦ ξενιτεμένου, ποὺ τὸν περιμένει...

Μέσα ἀπὸ τοὺς στίχους τοῦ τραγουδιοῦ ἐκείνου περνᾶν ὅλες οἱ μαῦρες σκέψεις καὶ παρουσιάζεται ὁ ξενιτεμένος νεκρὸς στὴν ἀμμουδιά, ὅπου τὸ πτῶμα του σπαράζεται ἀπὸ μαῦρα πουλιὰ καὶ τριγυρίζεται ἀπὸ ἄσπρα. Καὶ ὁ ξενιτεμένος νεκρὸς στέλνει στὴν πατρίδα του ἕνα ἀπὸ τ᾽ ἄσπρα πουλιά, ποὺ τοῦ λέει πὼς εἶναι ἀπὸ τὸν τόπο του καὶ ἀπὸ τὴν γειτονιά του, καὶ τοῦ δίνει τέτοια παραγγελία γιὰ τὴ μάνα του, γιὰ τὴν ἀδελφή του καὶ γιὰ τὴν ἀρραβωνιαστικιά του:

«Ἂν εἶσαι ἀπὸ τὸν τόπο μου
κι᾽ ἀπὸ τὴ γειτονιά μου,
χαμπήλωσ᾽ τὶς φτεροῦγες σου
τριὰ λόγια νὰ σοῦ γράψω,
τὸ ᾽να νὰ πᾷς τῆς μάνας μου
τἄλλο τῆς ἀδερφῆς μου
τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ
νὰ πᾷς τῆς ποθητῆς μου.
Νὰ τὸ διαβάζη ἡ μάνα μου,
νὰ κλαίη ἡ ἀδερφή μου
νὰ τὸ διαβάζη ἡ ἀδερφή,
νὰ κλαίη ἡ ποθητή μου,
νὰ τὸ διαβάζη ἡ ποθητή,
νὰ κλαίη ὁ κόσμος ὅλος».

Ἡ λαϊκὴ μοῦσα καταγίνεται νὰ μᾶς περιγράψη ζωηρὰ τὸν ἀποχαιρετισμὸ τοῦ ξενιτεμένου σὰν φεύγει μακριά. Θεωρεῖται ἅγια ἡ ὥρα τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ καὶ τοῦ ξενιτέματος. Γι᾽ αὐτὸ ὁ λαὸς προσέχει τὰ καλὰ ἢ κακὰ συναπαντήματα. Καὶ πρὶν ξεκινήση τὸ μουλάρι, ποὺ θὰ πάρη ἀπὸ τὸ χωριό του τὸν ξενιτεμένο γιὰ νὰ τὸν φέρη στὸν πρῶτο σταθμὸ τοῦ ταξιδιοῦ του, ἕνα ἀγαπημένο του πρόσωπο ἀδειάζει στὸ δρόμο τοῦ μουλαριοῦ ἕνα λαγῆνι μὲ νερό. Τότε, αὐτὸς ποὺ φεύγει, κάνει μ᾽ εὐλάβεια τὸ σταυρό του καὶ ξεκινᾷ γεμάτος ἐλπίδες.

Σ᾽ ἕνα τραγοῦδι, ὁ ἀποχαιρετισμὸς τοῦ ξενιτεμένου, σὰν φεύγει, ἀρχίζει ἔτσι:

«Σ᾽ ἀφήνω γειά, μανοῦλα μου,
σ᾽ ἀφήνω γειά, πατέρα,
Ἔχετε γειά, ἀδερφάκια μου
καὶ σεῖς ξαδερφοποῦλες.
Θὰ φύγω, θὰ ξενιτευτῶ,
θὰ πάω μακριὰ στὰ ξένα.
Θὰ φύγω, μάνα μου, θὰ ρθῶ
καὶ μὴν πολυλυπιέσαι.
Ἀπὸ τὰ ξένα ποὺ βρεθῶ,
μήνυμα θὰ σοῦ στέλνω
μὲ τὴ δροσιὰ τῆς ἄνοιξης,
τὴν πάχνη τοῦ χειμῶνα,
καὶ μὲ τ᾽ ἀστέρια τ᾽ οὐρανοῦ
τὰ ρόδα τοῦ Μαΐου.
Θὲ νὰ σοῦ στέλνω μάλαμα,
θὲ νὰ σοῦ στέλνω ἀσῆμι,
θὲ νὰ σοῦ στέλνω πράματα
π᾽ οὐδὲ τὰ συλλογιέσαι!»

Ἔτσι ὁ καλὸς ξενιτεμένος ἀποχαιρετάει τοὺς δικούς του. Καὶ σχεδὸν πάντα ξέρει νὰ ἐκτελέση τὶς ὑποσχέσεις του ..

Τραγικὸ σημεῖο στὴ δημοτικὴ ποίησί μας εἶναι καὶ ἡ μακρινὴ ἀπόστασι τῆς ξενιτιᾶς. Δὲν εἶναι μονάχα ἡ ἀπουσία τοῦ ἀγαπημένου προσώπου. Εἶναι καὶ ἡ ἀπόστασι στοιχεῖο λύπης καὶ συμφορᾶς... Καὶ ρωτάει τὸ τραγοῦδι:

«Τί νὰ σοῦ στείλω ξένε μου
τί νὰ σοῦ προβοδήσω;
Μῆλο ἂν σοῦ στείλω σέπεται,
τριαντάφυλλο μαδιέται,
σταφύλι ξερογιάζεται,
κυδῶνι μαραγκιάζει.
Νὰ στείλω μὲ τὰ δάκρυα μου
μαντῆλι μουσκεμένο,
τὰ δάκρυά μου εἶναι καυτερὰ
καὶ καῖνε τὸ μαντῆλι...»

Τραγικὲς νότες δανείζεται ἡ λαϊκή μας ποίησι καὶ ἀπὸ τὶς ἀρρώστειες τῶν ξενιτεμένων. Ἡ ἀρρώστεια σὲ τόπους ξένους, μακριὰ ἀπὸ συγγενεῖς, ἀπὸ πρόσωπα ποὺ ἀγαποῦν τὸν ξενιτεμένο, εἶναι κάτι θλιβερὸ καὶ σκληρό . Καὶ λέει τὸ τραγοῦδι γιὰ τὸν ἄρρωστο ξενιτεμένο:

«Ἡ ἀρρώστεια θέλει στρώματα,
θέλει ψιλὰ σεντόνια,
θέλει μανούλας γόνατα,
θέλει ἀδερφῆς ἀγκάλες».

Κι᾽ ὁ ξενιτεμένος ἀρρωσταίνει καὶ τότε λέει μὲ ἀπόγνωσι:

«Ἦρτ᾽ ὁ καιρὸς κι᾽ ἀρρώστησα
καὶ ξάπλωσα στὸ στρῶμα.
Τηρῶ δεξιά, τηρῶ ζερβά,
καὶ γνωριμιὰ δὲν βλέπω...»

Μὰ πιὸ τραγικὰ τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι περιγράφει τὸ θάνατο τοῦ ξενιτεμένου σὲ μακρινὸ ξενοδοχεῖο ἢ σὲ ἄγνωστο νοσοκομεῖο, ἀνάμεσα σὲ ξένους καὶ σὲ ἀλλόγλωσσους... Σὲ πολλὰ τραγούδια τραγικὰ καὶ σὲ μοιρολόγια νησιώτικα θρηνεῖται ὁ θάνατος τοῦ ξενιτεμένου, πού:

«Ξένοι τὸν ἐσαβάνωσαν καὶ ξένοι
τὸν κηδεύουν...»

Σὲ τοῦτο τὸ σύντομο μοιρολόγι φαίνεται ἡ τραγικὴ μοῖρα τοῦ ξενιτεμένου ποὺ πεθαίνει στὴν ξενιτιά:

«Ἀγλιὰ ᾽πὸ κειὸν ποὺ πέθανε
σὲ ξενοδόχου σπίτι
κι᾽ εἶναι τὸ σπίτι ἀσάρωτο
κι᾽ ὁ υἱὸς κουρνιαχτισμένος.
Γύρισε ὁ υἱὸς στὴ μπάντα του᾽
κανένανε δὲν βλέπει.
Δὲν βλέπει μάνα νὰ πονῆ,
μήτ᾽ ἀδερφὴ νὰ κλαίη.

Κι᾽ ἀφοῦ κανένα δὲν εἶδε,
ὁ υἱὸς τότε ἀπορπίστη.

«Ματάκια μου, σφαλίσετε,
χέρια μου, σταυρωθῆτε
καὶ σὺ κορμὶ σαΐνικο
ἁπλώσου μοναχό σου...»

Κι᾽ ἄλλο μοιρολόγι δίνει καὶ τὴν



ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΡΑΘΩΝ

'Ο κατηγορούμενος έκανε τὴν ἀπολογία του μπροστὰ στοὺς αὐστηροὺς δικαστές. Τὰ λόγια του κυλοῦσαν ρυθμικά, ὅπως ρυθμικὰ ἀργοστάλαζε καὶ τὸ νερὸ τῆς κλεψύδρας ποὺ μετροῦσε τὸ χρόνο ποὺ θὰ μιλοῦσε καθένας μέσα στὸν ἱερὸ ἐκεῖνο χῶρο τῆς Θέμιδος. 'Η φωνή του ἦταν ἤρεμη καὶ σταθερή, σὰν τὴ φωνὴ ὅλων ποὺ εἶναι σίγουροι γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ γιὰ τὴν εἰλικρίνεια τῶν ὅσων λένε.

Δὲν ἀρνιόταν τὴν κατηγορία τῶν ἐχθρῶν του ὁ Μιλτιάδης τοῦ Κίμωνα.

Ναί.

Στὰ 523 ἐγκατέλειψε τὸ ἀξίωμά του. Ἄρχοντας ἦταν στὴν 'Αθήνα, μὰ ἔφυγε. 'Ο ἀδελφός του Στησαγόρας, ἡγεμόνας τῶν Δολόγκων (στὴ σημερινὴ χερσόνησο τῆς Καλλίπολης), εἶχε δολοφονηθῆ καὶ κεῖνος τὸν διαδέχτηκε στὴν ἡγεμονία. 'Υπῆρξε σκληρός, γιατὶ ἔπρεπε νὰ καταστείλῃ στάσεις καὶ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξι. Οἱ λαοπλάνοι ἐξήγειραν τὸ λαό. Εἶχε ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐπιβληθῆ γιὰ τὴν εἰρήνη. Παντρεύτηκε τὴν κόρη τοῦ βασιλιᾶ 'Ολόρου 'Ηγησεπύλην κι' ἀπόχτησε μαζί της δυὸ παιδιά, τὸν Μετίοχον καὶ τὸν Κίμωνα.

'Ως τόσο δὲν παρέβη τὸ καθῆκόν του σὰν Ἕλληνας. Εἶν' ἀλήθεια πὼς βοήθησε τὸ Δαρεῖο στὴν ἐκστρατεία του ἐνάντια στοὺς Σκύθες, μὰ δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ κι' ἀλλιῶς. Ὅμως, ὅταν μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνες ἀπὸ τὶς 'Ιωνικὲς πόλεις φρουροῦσε κάποια γέφυρα στὸ Δούναβι, πρότεινε νὰ τὴν ἀποκόψουν, πρᾶγμα ποὺ θὰ στεροῦσε τοὺς Πέρσες τὸ μέσο νὰ ὑποχωρήσουν καὶ θὰ βοηθοῦσε τοὺς Ἕλληνας στὴν συντριβὴ τῶν βαρβάρων. Τὸ σχέδιό του δὲν πραγματοποιήθηκε, γιατὶ ἀντιτάχθηκε σ' αὐτὸ ὁ 'Ιστιαῖος, ἡγεμόνας τῆς Μιλήτου, ποὺ νόμιζε πὼς οἱ 'Ιωνικὲς πόλεις δὲν εἶχαν συμφέρο νὰ ἔλθουν σὲ σύγκρουσι μὲ τὸν ἰσχυρὸ Δαρεῖο. Γύρισε λοιπὸν στὴ χώρα του ἄπραχτος. Πρόλαβε ὅμως καὶ κατέλαβε αὐτὸς τὴ Λῆμνο καὶ τὴν Ἴμβρο πρὶν ἀπὸ τοὺς Πέρσες καὶ τὴν παρέδωκε στὶς 'Αθῆνες. 'Αργότερα, ὅταν ἡ Μίλητος κατελήφθη ἀπὸ τὸ Δαρεῖο κι' ὁ βαρβαρικὸς χείμαρρος ξεχύθηκε κατὰ τὸν 'Ελλήσποντο τὸ 493, δὲν δέχτηκε νὰ γίνῃ ὄργανο τῶν Περσῶν. Προτίμησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀρχὴ καὶ φορτώνοντας τοὺς θησαυροὺς τῆς ἡγεμονίας του σὲ τέσσαρα καράβια νὰ γυρίσῃ στὶς 'Αθῆνες.

Οἱ δικαστὲς ἀποσύρθηκαν σὲ σύσκεψι. Δὲν πολυσκέφτηκαν. 'Ο ἄνθρωπος ἐκεῖνος μπορεῖ νὰ φάνηκε σκληρὸς κι' ἄκαμπτος σὰν ἄρχοντας, μὰ ὠφέλησε τὴν Πατρίδα του. Θἄταν ἄστοχο νὰ τὸν καταδικάσουν.

'Ο Μιλτιάδης ἀθωώθηκε.

Ἦταν καιρός. 'Η Πατρίδα του τὸν χρειαζόταν. 'Ο Δᾶτις καὶ ὁ 'Αρταφέρνης, οἱ Πέρσαι στρατηγοί, μὲ 60 χιλιάδες στρατό, ἀποβιβάζονταν στὸν Μαραθῶνα. Εἶχαν ἐντολὴ ἀπὸ τὸ Δαρεῖο νὰ τιμωρήσουν τοὺς Ἕλληνας γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ Μαρδονίου καὶ τοὺς 'Αθηναίους ἰδιαίτερα γιὰ τὴν ἐνίσχυσι ποὺ ἔδωκαν στὶς 'Ιωνικὲς πόλεις, ὅταν ἐκεῖνες ἐπαναστάτησαν ζητῶντας τὴν ἐλευθερία των.

Οἱ βάρβαροι προτίμησαν τὸ θαλασσινὸ δρόμο ἔπειτα ἀπὸ τὸ πάθημα τοῦ Μαρδονίου. 'Ο Μαραθὼν ἀπὸ τὶς 'Αθῆνες δὲν ἦταν μακριά. Μαζί τους ἄλλως τε βρισκόταν κι' ὁ Ἱππίας, ὁ γυιὸς τοῦ Πεισιστράτου, ποὺ ἔπειτα ἀπὸ 20 χρόνια σκέφτηκε νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν 'Αθήνα μὲ τῶν ξένων τὴν συνδρομή. Αὐτὸς τοὺς ὡδηγοῦσε καὶ τοὺς συνεβούλευε.

'Ο κίνδυνος ἦταν μεγάλος. Δὲν κινδύνευαν μόνον οἱ 'Αθῆνες. Κινδύνευε ἡ 'Ελλὰς ὁλόκληρος. Οἱ δέκα στρατηγοὶ (ἕνας ἀπὸ κάθε φυλὴ) τῶν 'Αθηναίων συζητοῦσαν καὶ μελετοῦσαν τὸν τρόπο ν' ἀποκρούσουν τοὺς καταχτητές. 'Ανάμεσα σ' αὐτοὺς βρισκόταν ὁ 'Αριστείδης κι' ὁ Μιλτιάδης. Ζήτημα σοβαρὸ τοὺς ἀπασχολοῦσε. Ἔπρεπε ἢ δὲν ἔπρεπε νὰ περιμένουν τὴ βοήθεια τῶν Σπαρτιατῶν; 'Ο Φειδιππίδης ποὺ στάλθηκε στὴ Σπάρτη ἔφερε τὴν πληροφορία πὼς οἱ Σπαρτιᾶτες μόνο ἔπειτα ἀπὸ τὰ Κάρνεια, μετὰ τὴν Πανσέληνο δηλαδή, μποροῦσαν νὰ στείλουν βοήθεια. Καὶ ἡ Σελήνη ἦταν μόνο 9 ἡμερῶν.

'Ο Μιλτιάδης ὡς τόσο ἐπέμενε νὰ χτυπήσουν ἀμέσως τοὺς ἐχθρούς, ἔστω κι' ἂν οἱ 'Αθηναῖοι πολεμοῦσαν μονάχοι τους. 'Ο Μαραθῶνας εὐνοοῦσε ἐξαιρετικὰ τοὺς Ἕλληνας. Ἂν τοὺς πρόσβαλλαν ἐκεῖ, ἡ νίκη ἦταν πιθανή, ἂν ὄχι βεβαία. Μήπως στὴν περιοχὴ αὐτὴ ἄλλοτε οἱ 'Αθηναῖοι δὲν νίκησαν τὸν Εὐρυσθέα ποὺ ζητοῦσε νὰ τοῦ παραδώσουν τὰ παιδιὰ τοῦ 'Ηρακλέα ποὺ ἔπειτα ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Ἥρωα εἶχαν καταφύγει ἀπὸ τὴν Τραχῖνα στὸ Θησέα, ζητῶντας ἀπὸ αὐτὸν σωτηρία; 'Εκεῖ καὶ ὁ Θησεὺς εἶχε φονεύσει καὶ τὸν ἄγριο ταῦρο τοῦ Μαραθῶνα. 'Εκεῖ ὑπῆρχε καὶ ἡ Μακαρία, ἡ πηγὴ ποὺ εἶχε ἀφιερωθῆ στὴ Δηϊάνειρα, τὴν κόρη τοῦ 'Ηρακλέα, ποὺ τόσο αὐθόρμητα θυσιάστηκε σὰν ἄκουσε τὸ χρησμὸ τῆς Πυθίας πὼς οἱ 'Αθηναῖοι θὰ νικοῦσαν τὸν Εὐρυσθέα ἂν φονευόταν ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἥρωα. 'Εκεῖ ἀκόμα οἱ 'Αθηναῖοι εἶχαν συντρίψει τοὺς Διοσκούρους, ποὺ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν 'Αρκάδα Ἥρωα Μάραθο, ζητοῦσαν νὰ τιμωρήσουν τὸ Θησέα γιὰ τὴν ἀπαγωγὴ τῆς ἀδελφῆς των 'Ελένης, ποὺ διάλεξε αὐτὸς γιὰ γυναῖκά του. Γιατὶ λοιπὸν καὶ τώρα δὲν θὰ νικοῦσαν τοὺς βαρβάρους; Τὸ ζήτημα ἦλθε σὲ ψηφοφορία, οἱ ψῆφοι τῶν στρατηγῶν μοιράστηκαν, μὰ ἡ γνώμη τοῦ Μιλτιάδη ἐπεκράτησε γιατὶ μαζί του τάχθηκε ὁ ἡρωϊκὸς πολέμαρχος Καλλίμαχος. 'Ο 'Αριστείδης πρότεινε ν' ἀνατεθῆ ἡ γενικὴ ἀρχηγία στὸ Μιλτιάδη καὶ τοῦτο γίνηκε δεχτό. Δέκα χιλιάδες 'Αθηναῖοι μαζὶ μὲ μερικοὺς Πλαταιεῖς καὶ ἰσάριθμους δούλους βάδισαν ν' ἀντιμετωπίσουν τὸν ἐχθρό. Στρατοπέδευσαν στὸ βουνὸ 'Αγριλίκη κι' ἀνεπτύχθησαν σ' ὅλο τὸ ἡμικυκλικὸ λεκανοπέδιο. Οἱ Πέρσες βλέποντες τοὺς Ἕλληνες σκέφθηκαν, περισσότερο ἀπὸ φόβο, νὰ μὴ δώσουν τὴ μάχη ἐκεῖ, ἀλλὰ νὰ μποῦν στὰ πλοῖά των, νὰ φύγουν γρήγορα καὶ ἀποβιβαζόμενοι στὸ Φάληρο νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς ἀφρούρητης πόλεως. Μόλις ὅμως φόρτωσαν στὰ καράβια τους τὸ ἱππικό τους, ὁ Μιλτιάδης, μαθαίνοντας τὰ σχέδιά τους, δὲν ἔχασε καιρό. Τοὺς ἐπιτέθηκε καὶ τὸ πρωῒ τῆς 17 Μεταγειτνιῶνος τοῦ 3ου χρόνου τῆς 72ας 'Ολυμπιάδας (12 Σ)βρίου 490) ἄρχισε ἡ ἱστορικὴ γιὰ τὴν 'Ελλάδα μὰ καὶ σύγχρονα τοῦ πολιτισμοῦ μάχη.

Οἱ Πέρσες ἦσαν πολλοὶ μὰ οἱ Ἕλληνες ἀγωνίζονταν γιὰ τὴν ἐλευθερία τους. 'Ο ἀγὼν ποσοτικὰ ἦταν ἄνισος ὑπὲρ τῶν Περσῶν, ἀλλὰ ψυχικὰ ἦταν ἄνισος ὑπὲρ τῶν 'Ελλήνων. 'Ισχυροὶ ἦσαν σὲ ἀριθμητικὴ δύναμι οἱ Πέρσες. 'Ισχυρότεροι σὲ ψυχικὴ δύναμι οἱ Ἕλληνες. Τοῦτοι ἐδῶ ἀγωνίζονταν γιὰ τὴν κατάκτησι ξένων ἐδαφῶν. 'Εκεῖνοι γιὰ τὴν Πατρίδα τους. Οἱ Πέρσες ὡδηγοῦντο ἀπὸ τὴ φιλοδοξία τοῦ Δαρείου. Οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὸ ἰδανικὸ τῆς ἐλευθερίας. 'Ο ἀγώνας τῶν μὲν ἦταν ἄδικος, τῶν ἄλλων ἦταν δίκαιος. Καὶ νίκησαν. Οἱ Πέρσες καταδιωκόμενοι κατέφυγαν στὰ πλοῖά τους. Εἰδικὸς ἄγγελος στάλθηκε στὴν 'Αθήνα ποὺ ἀγωνιοῦσε ν' ἀναγγείλῃ τὸ χαρμόσυνο γεγονός. «Νενικήκαμεν» πρόφτασε νὰ πῆ καὶ κουρασμένος ἀπὸ τὸν κόπο πέθανε εὐθὺς εὐτυχής.

Οἱ Πέρσες σκέφτηκαν νὰ χτυπήσουν ἀμέσως τὶς 'Αθῆνες ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ νὰ ἐκδικηθοῦν. Φτάνοντας ὅμως στὸ Φάληρο εἶδαν στὸ 'Ηράκλειο τοῦ Κυνοσάργους τοὺς νικητὰς ποὺ χωρὶς χρονοτριβὴ ἔτρεξαν νὰ προστατεύσουν τὴν Πατρίδα τους. 'Εγκατέλειψαν λοιπὸν τὸ σχέδιό τους κι' ἐσκέφτηκαν νὰ καταλάβουν τὶς Κυκλάδες.

'Ο Μιλτιάδης κι' οἱ 'Αθηναῖοι ἔσωσαν τὴν 'Αθήνα, μὰ καὶ τὸν πολιτισμό. Ἂν οἱ βάρβαροι κατακτοῦσαν τὰς 'Αθήνας, εὔκολα θὰ γινόντουσαν κύριοι τῆς 'Ελλάδος. 'Η βαρβαρότητα θ' ἀντικαθιστοῦσε τὸν πνευματικὸ πολιτισμὸ τῶν 'Αθηνῶν. 'Ο δρόμος τῆς ἐξελίξεως θὰ ἔπαιρνε διαφορετικὴ κατεύθυνσι. Δὲν εἶχαν ἄδικο λοιπὸν οἱ 'Αθηναῖοι καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες κατόπιν νὰ ὑμνοῦν τὸν Μαραθῶνα, κι' ὁ Αἰσχύλος νὰ καυχιέται πὼς πολέμησε στὴν ἔνδοξη μάχη. Τρεῖς τύμβοι, ἕνας γιὰ τοὺς νεκροὺς 'Αθηναίους, ἕνας γιὰ τοὺς δούλους κι' ἕνας γιὰ τοὺς Πλαταιεῖς, θύμιζαν στὶς ἑπόμενες γενεὲς τὸ λαμπρὸ κατόρθωμα καὶ τὸ ἐπίγραμμα τοῦ Σιμωνίδη εὔγλωττα καὶ λακωνικὰ ἱστοροῦσε τὴν ὑπέροχη νίκη.

«'Ελλήνων προμαχοῦντες 'Αθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν».

'Ο Μιλτιάδης ὅμως ὑπῆρξεν ἄτυχος. Φορτωμένος ἀπὸ δάφνες θέλησε μὲ τὸν στόλο νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Κυκλάδας ποὺ εἶχαν βοηθήσει τοὺς Πέρσας. 'Εξεστράτευσε λοιπὸν ἐναντίον τῆς Πάρου, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχε πολιορκητικὲς μηχανὲς δὲν μπόρεσε νὰ κυριεύσῃ τὸ φρούριο τῆς νήσου καὶ ἐπέστρεψε στὰς 'Αθήνας ἄπρακτος. Οἱ 'Αθηναῖοι ἐχθροί του τὸν κατηγόρησαν πὼς στὴν ἄτυχη αὐτὴ ἐκστρατεία παρέσυρε τοὺς πατριῶτες του ἀπὸ ἀτομικὸ πάθος. Κατεδικάσθη σὲ πρόστιμο 50 ταλάντων καὶ ἐπειδὴ δὲν μπόρεσε νὰ τὸ πληρώσῃ, φυλακίστηκε. Πέθανε στὴ φυλακή, ἀφοῦ ὁ γυιός του πλήρωσε τὸ πρόστιμο.

Μὰ οἱ 'Αθηναῖοι, ποὺ ζωντανὸ πίκραναν τὸν ἔνδοξο στρατηγό, δὲν λησμόνησαν τὴ νίκη του. Τοῦ ἔστησαν μνημεῖο στὸ Μαραθῶνα καὶ στὸ ἀφιέρωμα ποὺ ἔστειλαν στὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν ἀργότερα ἡ στήλη τοῦ Φειδίου μαζὶ μὲ τὴν 'Αθηνᾶ, τὸν 'Απόλλωνα, τὸν Θησέα καὶ τὸν Κόδρο δὲν λησμόνησε τὴ μορφὴ τοῦ Μιλτιάδη, τοῦ ἀνθρώπου ποὺ μὲ τὴ μεγαλοφυΐα του ἔσωσε τὴν 'Ελλάδα ἀπὸ τὴ βαρβαρικὴ κατάκτησι.

'Η βοήθεια τῶν Σπαρτιατῶν ἔφθασε στὴν 'Αθήνα τὴν ἑπομένη τῆς νίκης. Μὰ ὁ στέφανος τῆς δόξης στόλιζε πιὰ τῶν Μαραθωνομάχων τὰ μέτωπα.

Ι. Ν. ΒΙΣΤΑΚΗΣ

τραγικὴ ὄψι τῆς ταφῆς τοῦ ξενιτεμένου, ποὺ τὸν θάβουν:

«Δίχως λιβάνι καὶ κερί,
δίχως παπᾶ καὶ ψάλτη,
ἀπόξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ
σὲ χέρσο χωράφι»

'Επειδὴ ὁ θάνατος στὴν ξενιτιὰ θεωρεῖται ἐξαιρετικὰ τραγικός, ὑπάρχει συνήθεια ὅλοι νὰ κρύβουν τὴν εἴδησι ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τοῦ πεθαμένου. Κι' ὅταν τέλος τὸν ἀνακοινώνουν, τὸ κάνουν μὲ πολλὴ προσοχή.

Σχετικὸ εἶναι κι' ἕνα περίφημο ἀνέκδοτο, ποὺ διηγοῦνται οἱ ναυτικοί μας: Κάποιος εἶχε πεθάνει στὴν ξενιτιὰ καὶ ἔπρεπε νὰ βρεθῆ τρόπος νὰ τὸ ἀναγγείλουν στὴ γυναῖκα τοῦ μακαρίτη μὲ πολλὴ προσοχή, ὥστε νὰ μὴν πάθη ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὴν ξαφνικὴ λύπη. Ἕνας καπετάνιος λοιπὸν ἀνέλαβε νὰ ἐκτελέση τὴν δύσκολη ἀποστολή.

— Μείνετε ἥσυχοι, εἶπε. 'Εγὼ θὰ τῆς τὸ πῶ.

'Επῆγε λοιπὸν στὸ σπίτι. 'Εχτύπησε τὴν πόρτα. Παρουσιάσθη ἡ γυναῖκα τοῦ πεθαμένου ξενιτεμένου. 'Ο καπετάνιος τὴν ἀνεγνώρισε καί, πρὶν ἀργήση, τῆς εἶπε γιὰ νὰ βεβαιωθῆ καλλίτερα:

— Βέβαια ἐσὺ εἶσαι ἡ γυναῖκα τοῦ μακαρίτη...

Φυσικὰ ἡ γυναῖκα δὲν ἐπρόσμενε περισσότερα. Ἄρχισε νὰ κλαίη καὶ νὰ δέρνεται πρὶν τῆς τὸ πῆ «μὲ τρόπο!...».

Φ. Γιοφύλλης



ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

12. (Συνέχεια)

Ὁ Νικηφόρος ὄχι μονάχα φάνηκε πρόθυμος νὰ τὸν συντρέξῃ στὸ σκοπό του, μὰ τέτοια ἐντύπωση τοῦ ἔκαμε τὸ γράμμα καὶ τ' ὄνειρο κι' ὅλα τ' ἄλλα καθέκαστα ποὺ ἔγραφε ὁ καλόγερος, ποὺ γιὰ μιὰ στιγμὴ φάνηκε ἀποφασισμένος νὰ τὰ παρατήσῃ ὅλα καὶ νὰ τρέξῃ κοντά του.

Εἶχε τότε διάφορες ἀφορμὲς νὰ εἶναι ἀπογοητευμένος. Ὁ βασιλιᾶς Κωνσταντῖνος — αὐτὰ ἔγιναν τὸν Αὔγουστο τοῦ 959 — ἦταν ἄρρωστος τοῦ θανατᾶ. Διάφορες διαδόσεις ἔδιναν κι' ἔπαιρναν, πὼς τάχα ἡ νύφη του ἡ Θεοφανὼ κι' ὁ γιός του καὶ συναυτοκράτορας Ρωμανός, τοὔχαν κάνει μάγια ἢ τὸν πότισαν φαρμάκια ποὔφερναν ἀργὸ θάνατο. Κι' ἤξερε βέβαια πὼς ὅλες τοῦτες οἱ διαδόσεις ἔβγαιναν μέσα ἀπὸ τὸ παλάτι, ἀπὸ τὶς κόρες τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τὴ γυναίκα του ποὺ μισοῦσαν φοβερὰ τὴ Θεοφανώ, μὰ ἔλα πάλι ποὺ λέγονταν καὶ ξαναλέγονταν κι' ἀπὸ στόμα σὲ στόμα ἔπαιρναν χρῶμα, θαρρεῖς, καὶ ζωήρευαν καὶ φάνταζαν σὰν ἀληθινές.

Ὕστερα ὁ ὄχλος ποὔναι πρόθυμος πάντα ν' ἀκούσῃ τὸ κακό, τ' ἀναδίπλωνε μὲ τὴν ἁμαρτωλὴ φαντασία του...

Εἶχε τὴν αἴσθηση ὁ Νικηφόρος πὼς βρισκόταν μέσα σὲ βοῦρκο ἀπ' ὅπου ἀναδίνονταν πνιχτικὴ βρῶμα, καὶ μούχλα ὑγρὴ τοῦ μούσκευε τὸ κορμί του σιγὰ σιγὰ . Δίχως ἄλλο οἱ λογισμοί του καὶ ἡ ψυχή του ἡ ἴδια, ὕστερα ἀπὸ λίγο, τὸ λευκὸ κρῖνο ποὺ τοῦ μπιστεύτηκε ὁ θεὸς νὰ κρατήσῃ «ἄμωμο καὶ ἀμόλυντο», θὰ βρώμιζαν μέσα στὸν κόσμο τοῦτο τῆς ἁμαρτίας.

Ἔπιασε κι' ἔβαλε κάτω τότες ὅλα καὶ τὰ μέτρησε ἀπὸ δῶ καὶ τὰ μέτρησε ἀπὸ κεῖ καὶ στὸ τέλος πῆρε τὴν ἀπόφασή του. «Θὰ φύγω, θὰ πάω νὰ καλογερέψω».

Κάλεσε καὶ τὸν ἀδερφό του τὸν Λέοντα στὸ σπίτι μιὰ μέρα καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἡ ἐκστρατεία τῆς Κρήτης τόσον καιρὸ τώρα ἑτοιμάζεται κι' ὅλο ἀναβάλλεται. Ὁ Βρίγγας τὴ θέλει μὰ οἱ συγκλητικοὶ φέρνουν ἀντίστασι. Ὁ βασιλιᾶς ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ δώσῃ μιὰ λύση στὸ ζήτημα εἶναι ἄρρωστος κι' ἴσως δὲ θὰ γιάνῃ ποτέ. Ἡ θέλησή του, ἔτσι ὅπως καὶ τὸ κορμί του, εἶναι τσακισμένη. Ἐξ ἄλλου ἔχει τέτοιες φουρτοῦνες μέσα στὸ σπίτι του ἐξ αἰτίας τῆς γυναίκας του καὶ τῆς νύφης του, ποὺ τρώγονται καὶ δὲν εἶναι τρόπος νὰ ἡσυχάσουν, ὡς ὅτου ἡ μιὰ βγάλῃ τὴν ἄλλη ἀπὸ τὴ μέση, ὥστε δὲν τοῦ μένει καιρὸς γιὰ τίποτα ἄλλο... Ἔχω βαρεθῆ πιά. Ὅλη τούτη ἡ σαπίλα μὲ κάνει νὰ πεθυμήσω πιὸ πολὺ τὴν ἡσυχία καὶ τὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς μου μακρυὰ ἀπὸ τὰ ἁμαρτωλὰ μεγαλεῖα καὶ τὴ μάταιη δόξα τοῦ κόσμου. Θὰ φύγω. Τὸ πῆρα ἀπόφαση πιά.

Τοὔδειξε ὕστερα τὸ γράμμα τοῦ Ἀθανασίου κι' ἐξακολούθησε:

— Ξέρεις πὼς πάντα αὐτὸ ἦταν τ' ὄνειρό μου. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἤμουνα μικρὸ παιδὶ ἀκόμα. Ὁ Θεὸς ἢ οἱ περιστάσεις μ' ἐμπόδισαν. Τώρα εἶμαι μεστωμένος ἄντρας, κοντεύω τὰ πενῆντα. Ἀγωνίστηκα, πάλαιψα γιὰ τὴν πατρίδα καὶ τὸ βασιλιᾶ, πρόσφερα ὅ,τι καλύτερο εἶχα, καιρὸς νὰ ξεκουραστῶ καὶ νὰ φροντίσω γιὰ τὴ σωτηρία μου. Ἐσὺ θὰ σταθῇς στὸ πόδι μου καὶ θ' ἀκολουθήσῃς τὴν παράδοση τῆς γενιᾶς μας. Ὁ Θεὸς μαζί σου.

«Αὐτὴ τὴ φορὰ τὰ πράματα εἶναι κάπως πιὸ σοβαρά» σκέφθηκε ὁ Λέων. Δές, στὰ μάτια του στέκει ἀλύγιστη ἡ ἀπόφαση. Χμ, τὸ δίχως ἄλλο χρειάζονται τώρα μέσα πιὸ δραστικά. Εἶχε, βλέπεις, μεγάλα σχέδια γιὰ τὸν ἀδερφό του ποὺ τὰ κρατοῦσε μυστικὰ βαθειὰ στὴν καρδιά του, γιατὶ φοβόταν, θαρρεῖς, νὰ τ' ἀντικρύσῃ ἔτσι φανερὰ μπροστά του στὸ φῶς. Τὸ παράδειγμα τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Λεκαπηνοῦ ποὺ κατάφερε νὰ γίνῃ συναυτοκράτορας καὶ ν' ἀνεβάσῃ στὸ θρόνο ἀκόμα καὶ τοὺς γιούς του καὶ τοὺς γαμπρούς του, τὸν παρακινοῦσε.

Διπλωμάτης, πονηρός, φιλόδοξος, ἀχόρταγος γιὰ τὰ ἐγκόσμια ἀγαθά, ἔβλεπε τὴν περίσταση πολὺ βοηθητικὴ γιὰ τοὺς σκοπούς του... Ὁ γιὸς τοῦ Κωνσταντίνου ἦταν πολὺ νέος γιὰ νὰ σηκώσῃ ὁλόκληρο τὸ βάρος τῆς ἐξουσίας κι' οὔτε θὰ τὄθελε, δοσμένος κα-



Τὸ ὄνειρον τοῦ Ἀθανασίου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΖΕΥΣ

(Γιγαντομαχία — Τυφοεύς)

...Ἡ ἀνατροπὴ καὶ ἡ συντριβὴ τῶν Τιτάνων μέσ' στοὺς σκοτεινοὺς λαβυρίνθους τοῦ Ταρτάρου ἀπήλλαξε τὸν κόσμο ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ τρομακτικοῦ πολέμου, ἀπὶ τὶς συνεχεῖς συγκρούσεις καὶ τὶς ἀδιάκοπες καταστροφές.

Οἱ πρωτόγονες καὶ βίαιες δυνάμεις, ἀφοῦ ἀναστάτωσαν τὴν Οἰκουμένη, ἀφοῦ συγκλόνισαν τὴν πλάσι ἀφίνοντας τ' ἀχνάρια τῆς ὁρμῆς των στὴν παρθενικὴ ἐπιφάνεια τῆς γῆς, ὑποχωροῦν σιγὰ - σιγὰ καὶ περιορίζονται ἀπὸ κάποιον μυστηριώδη νοῦ ποὺ προβάλλει νομοθέτης τοῦ Σύμπαντος. Ἕνας ἀπόκρυφος ρυθμὸς κυριαρχεῖ καὶ τιθασσεύει τὰ στασιαστικὰ καὶ ἀπειθάρχητα στοιχεῖα.

Ὁ μυστηριώδη αὐτὸς νοῦς, ὁ παγκόσμιος νομοθέτης, εἶναι ὁ Ζεύς. Στὴν ἐξημμένη φαντασία τῶν παναρχαίων Ἑλλήνων ἡ ἰδέα τῆς τάξεως, τῆς αἰθρίας, τῆς γαλήνης ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὸν ἀργικέραυνο καὶ παντεπόπτη Δία, τὸν ὑπέρτατο Θεὸ καὶ προστάτη τῶν ἐφημέρων θνητῶν.

Ὁ Δίας εἶναι ἡ πρώτη συμβολικὴ παράστασι τῆς θεότητος, προικισμένη μὲ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν καθαρῶν χαρακτηριστικῶν ἰδιοτήτων ποὺ γονιμοποιοῦσε ἡ ἑλληνικὴ φαντασία. Ἀπὸ τὸ μακάριο ἐνδιαίτημα τοῦ Ὀλύμπου ἀντικρύζει τὰ ἔργα τῶν θνητῶν ὄχι μὲ βλοσυρὸ καὶ ἄγριο βλέμμα, ὅπως κοιτάζουν τοὺς λαούς των οἱ φοβεροὶ καὶ ἀδυσώπητοι Θεοὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ μὲ κάποιαν ἤρεμη συγκατάβασι, συμπάθεια καὶ πραότητα. Ἐν τούτοις δὲν τοῦ λείπει ἡ ἀξιοπρέπεια οὔτε τὸ μεγαλεῖο καὶ ἡ ἐπιβολή. Οἱ περιπέτειές του πάνω στὴ γῆ, στὶς ὁποῖες ἀφίνεται νὰ παρασυρθῆ ἀπὸ κάποιαν ἀφελῆ καὶ «φιλοπαίγμονα» διάθεσι, δὲν τοῦ ἀφαιροῦν τίποτε ἀπὸ τὴ θεότητά του. Τέτοιος Θεὸς εἶναι τὸ ἄξιο ἰδεῶδες μιᾶς φυλῆς, ποὺ ἀνύψωσε τὴν τέχνη σὰν πνευματικὸ κατόρθωμα ἀνεξάρτητο ἀπὸ κάθε μαγικὴν ἀνάγκη καὶ θρησκευτικὴν ἐπιρροή, ὥστε νὰ μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς ἡ οὐσία καὶ ἡ φύσις τοῦ Δία εἶναι περισσότερο αἰσθητικὴ παρὰ θρησκευτική.

Ἔκτοτε στὴν Οἰκουμένη θὰ βασιλέψη ἡ ἀνεξιχνίαστη θέλησί του καὶ τοὺς καταποντισμοὺς θὰ διαδεχθῆ ἡ αἰθρία. Ἡ ἰσορροπία ὅμως αὐτὴ δὲν ἐξασφαλίζεται, βέβαια, χωρὶς ἀγῶνες, χωρὶς προσπάθειες τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ. Γιατὶ καὶ πάλι ἡ μνησίκακη καὶ δολοπλόκος Γαῖα, ἡ πανάρχαια «Μήτηρ» τῶν Τιτάνων, θὰ γεννήση νέους ἐχθρούς, νέους ἀντιπάλους τοῦ Δία.

Φρικτὲς μορφὲς τεράτων θὰ γεννηθοῦν σὲ σκοτεινὲς καὶ ἀπρόσιτες γωνιὲς τῆς γῆς. Δράκοντες φτερωτοὶ καὶ λεπιδόφρακτοι θὰ σκιάξουνε τὸ φῶς τῆς μέρας καὶ ἀπὸ κρατῆρες ἡφαιστείων νεκρῶν θὰ ἐμφανισθοῦν ἐπικίνδυνοι ἐκδικητὲς τῶν Τιτάνων, προσπαθῶντας νὰ καταλύσουν τὴν ἐξουσία του.

Ἡ γιγαντομαχία, ἡ πάλη τῶν νέων παιδιῶν τῆς Γαίας, ποὺ ὠνομάστηκαν Γίγαντες, εἶναι ἡ δεύτερη ἐκδήλωσι τῆς ἀνυποταγῆς τῶν ἀτάκτων δυνάμεων τῆς φύσεως στὴ θέλησι τῶν Θεῶν. Στὸν νέον ἀγῶνα, ποὺ διαδέχεται τὴν Τιτανομαχία, ὁ φωτεινὸς Ὄλυμπος εἶναι καὶ πάλι τὸ προπύργιο τῆς εὐρυθμίας καὶ τῆς τάξεως.

Ὁ Δίας, ἐνισχυμένος καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους νεώτερους Θεούς, ποὺ ἦλθαν νὰ κατοικήσουν στὸν Ὄλυμπο, κατατροπώνει τὰ γιγαντόσωμα τέκνα τῆς Γαίας, ἔχοντας συμπαραστάτη του καὶ βοηθὸ τὴ πάνσοφη θυγατέρα του, τὴν Γλαυκομάτα Ἀθηνᾶ. Αὐτὴ πάλι καλεῖ στὸν Ὄλυμπο τὸν ἀγαπημένο της ἥρωα Ἡρακλῆ καὶ μαζί του φέρνει κακὸ μεγάλο στὶς τάξεις τῶν Γιγάντων.

Ὁ Γίγας Ἀλκυονεὺς εἶναι τὸ πρῶτο θῦμα τοῦ θνητοῦ ἥρωα. Σέρνεται ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς πατρίδος του Παλλήνης, ὅπου ἦταν ἀθάνατος, καὶ κατατοξεύεται. Ἀμέσως ὕστερα ὁ Γίγας Ἐφιάλτης τυφλώνεται ἀπὸ τὰ γοργὰ βέλη τοῦ Ἡρακλῆ καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Μὲ τὴ σειρά της ἡ Ἀθηνᾶ καταδιώκει τὸν πληγωμένο Ἐγκέλαδο, ἀπὸ χώρα σὲ χώρα καὶ τέλος τὸν κατασυντρίβει πλακώνοντάς τον μὲ τὸν ὄγκο τῆς Σικελίας. Τὴν ἴδια τύχη εἶχαν καὶ οἱ ἄλλοι Γίγαντες, ποὺ θάφτηκαν μέσα στὰ ἀνήλιαγα σπλάχνα τῆς γῆς νικημένοι ἀπὸ τὴν ὁρμὴ τῶν Θεῶν καὶ τ' ἀστροπελέκια τοῦ Δία.

Μετὰ τὴν γιγαντομαχία ἡ Γαῖα ἦλθε σὲ γάμο μὲ τὸν ἀποτρόπαιο Τάρταρο καὶ ἐγέννησε στὴν Κιλικία τὸν Τυφοέα, τέρας ἀνήκουστο μὲ διπλῆ φύσι, γιατὶ μέχρι τὰ γόνατα εἶχε ἀνθρώπινη μορφή, ἐνῷ χαμηλότερα τὰ μέλη του κατέληγαν σὲ ἄπειρους φειδίσιους κορμούς, ποὺ συστρέφονταν καὶ συμπλέκονταν μεταξύ τους βγάζοντας ἀπαίσιο συριγμό. Τέτοιο λοιπὸν τέρας ποτισμένο μὲ τὸ μῖσος τῆς ταπεινωμένης γενιᾶς του, ὥρμησε ξαφνικὰ κατὰ τὸν Ὄλυμπο ἀπειλῶντας τοὺς Θεοὺς μὲ τὰ δρακόντεια μέλη του.

Τόσος ἦταν ὁ φόβος τότε τῶν Θεῶν, ποὺ ὅλοι παράτησαν τὸν Ὄλυμπο καὶ τὰ πάνσεπτα δώματα καὶ ἔτρεξαν νὰ κρυφτοῦν στὴν πλουτοφόρα Αἴγυπτο, ὅπου μεταμορφώθηκαν σὲ διάφορα ζῶα.

Ὁ Ἀπόλλων σὲ γεράκι, ὁ Ἑρμῆς σὲ ἀλεποῦ καὶ τέλος ἡ Ἀφροδίτη ἔγινε δελφίνι, ὁ Διόνυσος τράγος καὶ ὁ Ἥφαιστος ἄλλαξε ὄψι κι' ἔγινε βουβάλι.

Μόνος ἔμεινε στὸν Ὄλυμπο ὁ Δίας μὲ τὴν ἀντρειωμένη καὶ πολυαγαπημένη κόρη του Ἀθηνᾶ, ποὺ δὲν καταδέχτηκε, σὰν θεὰ ποὺ ἦταν, νὰ μεταμορφωθῆ σὲ ταπεινὸ ζῶο καὶ νὰ ζητήση τέτοια ἐπονείδιστη σωτηρία. Ἔτσι καὶ οἱ δυὸ μαζὶ κρατῶντας τὴν ψηλότερη κορυφὴ πολέμησαν τὸν Τυφοέα, ὥσπου ὁ Δίας κατώρθωσε νὰ τὸν καταπλακώση ρίχνοντας κατεπάνω του ὁλάκερη τὴν Αἴτνα, ἀφοῦ προηγουμένως τὸν ἐτύφλωσε μὲ τὰ ἀστραπόβροντά του.

Αὐτὲς λοιπὸν ἀκόμη τὶς δυὸ δοκιμασίες γνώρισε τὸ φωτεινὸ βασίλειο τῶν Θεῶν, μετὰ τὴν Τιτανομαχία, καὶ πιὰ ἄλλος κανένας μήτε τρανὸς γόνος τῆς Γῆς, μήτε Τιτάνας δαίμονας γιὰ Δράκοντας, ἐτόλμησε ν' ἀντισταθῆ στὸ Δία καὶ μόνο οἱ ταπεινοὶ κι' ἐπίβουλοι θνητοὶ κατάφεραν εἴτε μὲ πονηρίες καὶ διάφορα τεχνάσματα νὰ ξεγελοῦν καμμιὰ φορὰ τὸν Ἄνακτα τ' Ὀλύμπου, εἴτε μὲ πράξεις ἀσεβεῖς κι' ἀνόσιες νὰ προκαλοῦν τὴν ἀγανάκτησί του.

ΚΟΣΜΑΣ Ι. ΒΕΡΡΟΙΟΣ

θὼς ἦταν στὶς διασκεδάσεις. Θὰ χρειαστῆ ἕναν ἄνθρωπο στὸ πλευρό του καὶ ποιὸν ἄλλο βέβαια παρὰ τὸ Νικηφόρο. Τόση δόξα κερδισμένη στοὺς πολέμους, τόση ἀγάπη τοῦ λαοῦ κινημένη ἀπὸ ἐνάρετα φυσικὰ κι' ἀψεγάδιαστη ζωή, κανένας ἄλλος δὲν εἶχε.

Καὶ νὰ τὰ παρατήση λοιπὸν ὅλα τοῦτα καὶ νὰ φύγη; Ὄχι, ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν μεταπείση. Φέρθηκε μὲ πολλὴ ἐξυπνάδα.

Δὲν ἔφερε καμμιὰ ἀντίρρηση· τὸν ἄκουσε μάλιστα ὡς τὸ τέλος σιωπηλὸς κι' ἔδειχνε πὼς παραδεχότανε τὰ ὅσα τοῦλεγε. Τοῦ ζήτησε μονάχα μιὰ χάρη... Νὰ περιμένη λιγάκι, ἕνα δύο μῆνες ἀκόμα καὶ νὰ μὴν ἐμπιστευτῆ σὲ κανένα τὴν ἀποφασή του...

Ὁ Νικηφόρος ποὺ περίμενε συζητήσεις καὶ φασαρίες παραξενεύτηκε κι' ἔδωσε πολὺ πρόθυμα μιὰ τέτοια ὑπόσχεση.

Ὁ Λέων ἔτρεξε εὐτὺς νὰ μάθη ποῦ εἶναι ὁ Ἀθανάσιος, μὰ κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τὸν πληροφορήση θετικά. Πότε ζοῦσε σὲ μοναστήρια, πότε ἀσκήτευε σὲ καμμιὰ ἀπόμερη σπηλιά. Ὅλοι ὅμως συμφωνοῦσαν πὼς κάπου ἐκεῖ κατὰ τὴν ἀνατολικὴ Μακεδονία θὰ βρίσκεται. Τὸν Νικηφόρο δὲν ἤθελε νὰ τὸν ρωτήση γιατὶ θὰ καταλάβαινε δίχως ἄλλο τί σκοποὺς εἶχε καὶ τότε τὸ σχεδιό του θὰ πήγαινε τοῦ κάκου.

Κι' ἕνα βραδάκι ξεκίνησε... Μόνος δίχως ἀκολουθία καὶ ταξιδεύοντας μὲ ξένο ὄνομα, γιὰ νὰ μὴν κινήση τὴν περιέργεια, ρωτῶντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ πέρασε τὴ Θράκη, τὴ Μακεδονία κι' ἔφτασε στὴ Θεσσαλία.. Δυὸ μῆνες ὁλόκληρους βάσταξε τὸ ταξίδι τοῦτο.

Ἐκεῖ τέλος πάντων στὴ Θεσσαλία συνάντησε τὸν Ἀθανάσιο. Γονάτισε, λέγει, φίλησε τὸ χέρι τοῦ ἅγιου ἀνθρώπου καὶ σὰν νὰ ἐρχότανε τάχα ἀπὸ μέρους τοῦ ἀδερφοῦ του, τὸν ρώτησε λεπτομέρειες γιὰ τὸ μοναστήρι καὶ γιὰ τὸ μέρος ποὺ εἶχε σκοπὸ νὰ τὸ χτίση κι' ἔδειχνε πολὺ ἐνδιαφέρον κι' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν θεάρεστη ἀπόφαση. Συζήτησε ὕστερα μαζί του διάφορα θεολογικὰ ζητήματα — σὲ τοῦτα ἦσαν ὅλοι δυνατοὶ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ — κι' ἂν εἶχε κάπου διαφορετικὴ γνώμη ὡμολογοῦσε πανηγυρικὰ τὴν πλάνη του κι' εὐχαριστοῦσε τὸν ἅγιο ποὺ τοῦ ἔγινε ὁδηγὸς καὶ δάσκαλος. Σιγὰ σιγὰ ἔτσι καὶ μὲ πολλὴ τέχνη κέρδισε τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ Ἀθανασίου κι' ἅμα τὸν κατάφερε ὄμορφα καὶ καλὰ τότε μόνον τόλμησε νὰ πῆ τὴν ταπεινή του γνώμη...

— Δίχως ἄλλο, εἶπε, ἡ χερσόνησο τοῦ Ἄθωνα εἶναι καμωμένη ἔτσι ἀπὸ τὸν Πανάγαθο γιὰ νὰ γίνη ἡ πιὸ ξεχωριστὴ «ἰσάγγελος πολιτεία». Οἱ σπηλιές της κιόλας εἶναι γεμάτες ἀπὸ ἀσκητές. Μὰ μοναστήρια μονάχα ἕνα δυὸ ὑπάρχουν, κι' αὐτὰ πάλι εἶναι περιτειχισμένα, καθὼς ἄκουσα, σὰν τὰ κάστρα καὶ οἱ καλογέροι ποὺ βρίσκονται ἐκεῖ, πιὸ πολὺ βιγλίζουν κατὰ τὴ θάλασσα γιὰ νὰ δοῦν καμμιὰ φοῦστα Σαρακηνὴ παρὰ δοξολογοῦνε τὸ Θεὸ στὴν ἐκκλησιά...

Κι' ἀφοῦ εἶπε τοῦτα, σήκωσε τὰ μάτια του ψηλὰ καὶ πρόστεσε μὲ κατάνυξη:

— Πότε τέλος πάντων, πολυέλεε Κύριε, θὰ ἀρματώσης μὲ ἀντρεία καὶ γνώση τοὺς δούλους σου γιὰ νὰ καθαρίσουν τὸν πόντο ἀπὸ τὴν ἐπιβουλὴ τῶν ἀπίστων; Πότε θὰ στείλης τὸν ἰσαπόστολο ἄντρα ποὺ θὰ ὁδηγήση πίσω στὸ ποίμνιο τὰ πρόβατά σου κάτω ἐκεῖ στὴ θεόλεστο Κρήτη;

Ὁ Ἀθανάσιος τὸν κοίταξε σκεφτικός, μὰ δὲν εἶπε τίποτα. Κατάλαβε ὅμως ποιὸ ἦταν τὸ λογικὸ συμπέρασμα ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Φωκᾶ κι' ὅλη τὴ νύχτα κείνη ἔμεινε ἄγρυπνος καὶ προσευχόμενος.

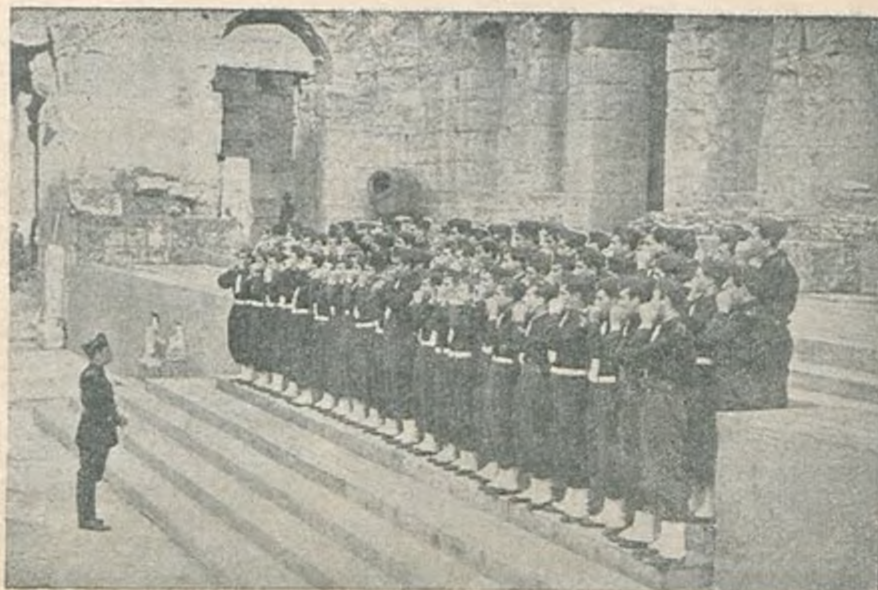
Ναί, δίχως ἄλλο, ἔπρεπε νὰ καθαρίσουν οἱ θάλασσες γιὰ νὰ μπορέσουν κι' οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ χωρὶς περισπασμοὺς κι' ἔγνοιες ν' ἀφιερωθοῦνε στὸ ἔργο τους. Δὲν ἦταν ἀκόμη καιρὸς τ' ὄνειρο νὰ πάρη σάρκα καὶ ὀστᾶ. Μὰ πότε λοιπόν;

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα χωρὶς πιὰ ἄλλη παρακίνηση ρώτησε τὸ Φωκᾶ, ἂν θὰ γίνη τέλος πάντων ἡ ἐκστρατεία τῆς Κρήτης καὶ ποιὰ ἐμπόδια παρουσιάζονται καὶ ποιὸς θὰ τὸ ἀναλάβη τὸ ἔργο.

Ὁ Λέων πέταξε ἀπὸ χαρά. Κατάφερε κεῖνο ποὺ πολεμοῦσε. Χωρὶς περιστροφὲς πιὰ τοῦ εἶπε γιὰ ποιὸ σκοπὸ ἦρθε.

— Πρέπει νὰ μὲ βοηθήσης, πάτερ μου... Διαφορετικὰ δὲ θὰ μπορέσω νὰ κάμω τὸν ἀδερφό μου ν' ἀλλάξη ἀπόφαση.

(Ἀκολουθεῖ)



Ἀπὸ τοὺς Πνευματικοὺς Ἀγῶνας τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς τὸ Θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

ΤΟ ΥΓΡΟΝ ΠΥΡ Τῶν Βυζαντινῶν

Τὸ περίφημο «ὑγρὸν πῦρ» τῶν Βυζαντινῶν, ποὺ τὸ ἐφεῦρε ὁ Ἕλλην μηχανικὸς Καλλίνικος ἀπὸ τὴν Ἡλιούπολι τῆς Συρίας, χρησιμοποιήθηκε, ὅπως εἶναι ἱστορικὰ ἐξακριβωμένο, γιὰ πρώτη φορὰ κατὰ τὸ 677 μ. Χ. Μ' αὐτὸ οἱ Βυζαντινοὶ ἐπυρπόλησαν καὶ κατέστρεψαν τὸν στόλο τῶν Σαρακηνῶν καὶ ἔσωσαν τὸ Βυζάντιο ἀπὸ τὴν τρομερὰ ἐπιδρομὴ τῶν βαρβάρων. Ἀπὸ τότε τὸ «ὑγρὸν πῦρ» ἔπαιξε σπουδαιότατο ρόλο στὴν πολεμικὴ τέχνη τῶν Βυζαντινῶν καὶ εἰς αὐτὸ κυρίως ὀφείλεται ἡ ἐπανειλημμένη ἀπόκρουσις τῶν ἐπιδρομῶν τῶν βαρβάρων φυλῶν, ποὺ ἀπὸ τὰ μέσα τῆς ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος ἠπείλησαν νὰ κατακλύσουν ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη.

Οἱ χρονογράφοι τοῦ Βυζαντίου μὲ ζωηρὰ χρώματα μᾶς περιγράφουν τὴν ὀλέθρια ἀποτελεσματικότητα τοῦ ὑγροῦ πυρός. Οἱ Βυζαντινοὶ μετεχειρίζοντο εἰδικὰ πλοῖα, ποὺ τὰ ἔλεγαν πυρφόρα ἢ ἀλλοιῶς, ὅπως θὰ τὰ λέγαμε ἐμεῖς, ἀφοῦ εἶναι γνωστὰ ἄλλως τε καὶ ἀπὸ τὴν νεώτερη ἱστορία μας, πυρπολικά. Τὸ ὑγρὸν πῦρ ἐξεσφενδονίζετο ἀπὸ εἰδικοὺς πυροτεχνίτας ἢ πυρπολητὰς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν καὶ προξενοῦσε τρομερὲς καταστροφές. Οἱ τεράστιες πυρκαϊές, ὁ ἀποπνικτικὸς καπνός, οἱ φοβεροὶ κρότοι, μαζὶ μὲ τὰ ἀδιάκοπα βλήματα τῶν διαφόρων ἐκσφενδονιστικῶν μηχανημάτων, μὲ τὰ ὁποῖα ἔρριπτον χειροσίφωνας φλεγομένους ἢ χύτρας μὲ ἀναλόγους ἐμπρηστικὰς ὕλας, ὅλα αὐτὰ προκαλοῦσαν μιὰ ἀπερίγραπτη σύγχυσι καὶ στὸ τέλος τὸν πανικὸ εἰς τοὺς ἐπιδρομεῖς. Ἔτσι ἀναφέρεται ὅτι στὴν ἐπιδρομὴ τῶν Ρὸς δεκαπέντε πυρπολικὰ κατεναυμάχησαν τὸν στόλο ἐκεῖνο τῶν βαρβάρων, ποὺ ἀποτελεῖτο ἀπὸ χίλια καράβια!... Μιὰ ὡραία καὶ ἀληθινὰ μεγαλειώδη περιγραφὴ μᾶς ἔδωσεν ὁ μακαρίτης Κ. Ράδος στὸν Α' τόμο τῶν «Θαλασσινῶν» του καὶ στὸ διήγημα «Ἡ κόρη τοῦ πρωτοκαράβου», στὸ ὁποῖο παραπέμπουμε κάθε φιλαναγνώστη.

Βέβαια, ἡ συσκευὴ καὶ ἡ ἐκτόξευσις τοῦ ὑγροῦ πυρὸς ἦτο κρατικὸ μυστικὸ καὶ ἐφυλάσσετο ἀπὸ τοὺς Αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου μὲ μεγάλη αὐστηρότητα. Ὁ αὐτοκράτωρ Λέων, ἂν καὶ στὸ σύγγραμμά του «Τῶν ἐν πολέμοις τακτικῶν σύντομος παράδοσις» περιγράφει λεπτομερῶς τὰ στρατιωτικὰ ὅπλα τῆς ἐποχῆς του, ὅμως γιὰ τὸ ὑγρὸ πῦρ ἤ, ὅπως τὸ ὀνομάζει, τὸ «ἐσκευασμένον πῦρ» δὲν κάνει οὔτε τὴν παραμικρὴ νύξι, ὡς πρὸς τὸν τρόπο τῆς συσκευασίας του καὶ τῆς ἐκσφενδονίσεώς του. Γι' αὐτὸ ἕως σήμερα ὅσοι καταπιάστηκαν νὰ λύσουν τὸ περίφημο «μυστικὸ» δὲν ἔκαναν τίποτε ἄλλο ἀπὸ ὑποθέσεις...

Γιὰ τὸ ὑγρὸ πῦρ ἔγραψαν πολλοὶ ἐπιστήμονες δικοί μας καὶ ξένοι. Μιὰ ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες μελέτες εἶναι τοῦ Γάλλου Μπερτελὼ «Περὶ τῶν ἐμπρηστικῶν ὑλῶν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὸν μεσαίωνα». Ὁ Γάλλος σοφὸς ὑποστηρίζει τὴν ἄποψι, ὅτι τὸ ὑγρὸν πῦρ ἦτο μῖγμα νίτρου, θείου, πίσσης καὶ ἄλλων ρητινωδῶν οὐσιῶν. Ἡ γνώμη αὐτὴ ἐθεωρήθη ὅτι πλησιάζει περισσότερο πρὸς τὴν ἀλήθεια.

Κατὰ τὴν γνώμη τοῦ δικοῦ μας καθηγητοῦ κ. Ζέγγελη — ὁ ὁποῖος διαφωνεῖ πρὸς ὅλους σχεδὸν — τὸ ὑγρὸν πῦρ ἦτο μῖγμα ἀσβέστου, πετρελαίου κλπ., ἰδίως δὲ κατὰ τὸν Γερμανὸν Λίπμαν: «Τὸ ὑγρὸν πῦρ ἀποτελεῖ τὴν πρώτην ἀνακαλυφθεῖσαν ἐκρηκτικὴν ὕλην, ἡ ὁποία γιὰ βάσι της εἶχε τὸ νίτρον, ἀνάγεται δὲ εἰς τὸν τύπον τῆς κοινῆς πυρίτιδος. Ἡ ὕλη αὐτὴ παρεσκευάζετο εἰς πολλὰς ποικιλίας, αἱ ὁποῖαι εἶχον ὡς συστατικὰ νίτρον, θεῖον, ἀκόμη δὲ καὶ ἀσφαλτώδεις οὐσίας, ὅπως τὸ κολοφώνιον, ἢ καὶ ἄνθρακα ἀναμεμιγμένον μὲ πτητικὸν καὶ εὔφλεκτον ἔλαιον, τερεβινθέλαιον ἢ πετρέλαιον, ἀναλόγως τῆς εἰδικῆς ἐν τῷ πολέμῳ χρησιμοποιήσεώς του. Ἐβάλλετο κυρίως διὰ χαλκίνων σωλήνων, ποὺ ἀποτελοῦν τὸν πρόδρομον τῶν σημερινῶν πυροβόλων ὅπλων».

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἄποψις τοῦ Λίπμαν, ἡ ὁποία μὲ τὴν σειρά της ἔχει ἀρκετὴν ἀλήθειαν... Ἀλλὰ γενικὰ μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι τὸ ὑγρὸν πῦρ ἦτο ἐμπρηστικὴ ὕλη, ἡ ὁποία δὲν ἐσβήνετο οὔτε μὲ τὸ νερό.

Ἀλλὰ ἕνα «μυστικὸ» καὶ μάλιστα ὅπως τὸ μυστικὸ τοῦ ὑγροῦ πυρὸς δὲν μποροῦσε νὰ κρατηθῇ γιὰ πολὺ διάστημα. Μὲ προδοσία ἢ μὲ κατασκοπεία οἱ Μουσουλμᾶνοι κατώρθωσαν νὰ τὸ γνωρίσουν καὶ τὸ μεταχειρίσθηκαν κατὰ τὴν Ε' σταυροφορία ἐναντίον τῶν Φράγκων. Ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ τὸ ὑγρὸ πῦρ ἀχρηστεύθηκε μὲ τὴν ἀνακάλυψι τῶν τηλεβόλων καὶ ἔτσι τὸ ὄνομά του ἐσβήστηκε ἀπὸ τὴν μνήμη τῶν ἀνθρώπων...

Σήμερα ὅμως δὲν μποροῦμε νὰ ξεχνοῦμε τὴν μεγάλη συμβολή του σὲ μιὰ περασμένη ἱστορικὴ περίοδο τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας, ὅπου ἔπαιξεν ἕνα ρόλο σημαντικὸ καὶ μοναδικὸ στὴν ἐξέλιξι καὶ τὴν διατήρησι τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Εὐρώπης, γιατὶ ἔγινε αἰτία νὰ ἀποτρέψῃ ἐπὶ ὁλοκλήρους αἰῶνας τὴν εἰσβολὴ τῶν ἀσιατικῶν ὀρδῶν στὴν ἑστία καὶ τὴν κοιτίδα τοῦ πολιτισμοῦ, στὸ Βυζάντιο, ποὺ ὑπῆρξεν ὁ ἄγρυπνος θεματοφύλαξ τῆς πνευματικῆς παραδόσεως, τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τοῦ συγχρόνου εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Κ.ΘΡ.

ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ







Ἄνω: Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος καὶ ὁ Ἀρχηγ τῆς Ε. Ο. Ν. Εἰς τὸ μέσον: Ἡ Χορῳδία τῆς Π.Δ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ. Κάτω: Οἱ μετασχόντες εἰς μετὰ τὴν κατάθεσιν στεφάνου εἰς τ

...Ο ΜΑΣ ΡΕΠΟΡΤΑΖ







...ς κατὰ τὴν Εναρξιν τῆς Β΄ Πανελληνίου Διασκέψεως
...Θ.Π. κατὰ τοὺς Πνευματικοὺς Ἀγῶνας εἰς τὸ Θέατρον
... τὴν Διάσκεψιν Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ τῆς Ε. Ο. Ν.
... Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου



Ἀπὸ τοὺς Πνευματικοὺς Ἀγῶνας τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς τὸ Θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

ΤΡΙΚΚΗ ἡ μητέρα τῆς Ἰατρικῆς

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 26 φύλλον ἐδημοσιεύθη τὸ ἄρθρον «Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ» κυρίως ὡς ἀνταπόκρισις ἀπὸ τὸ χωριὸ Λεπενίτσα τοῦ Νομοῦ Τρικκάλων. Τὸ μικρὸ αὐτὸ χωριὸ εἶναι πράγματι ἄξιον προσοχῆς, διότι ἐπὶ 3.000 ἔτη συνεχῶς διετήρησε τὴν ἰατρικὴν παράδοσιν. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς Θεσσαλίας καὶ προπαντὸς ἡ πρωτεύουσα Τρίκκη (καλουμένη σήμερον Τρίκκαλα μὲ τὸ μεσαιωνικὸν ὄνομα) ἔχει σπουδαίαν σημασίαν διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ, διότι εἶναι ἡ κοιτὶς τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης. Ἡ πόλις Τρίκκη (Τρίκκα) ὑπερήφανα φέρει τὸν τίτλον «μητέρα τῆς ἰατρικῆς» ἐξ αἰτίας τοῦ μεγάλου ἰατροῦ της Ἀσκληπιοῦ, τὸν ὁποῖον ἀνέδειξε κατὰ τὸν 13ον αἰῶνα π. Χ., ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὅλοι οἱ ἰατροὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος εἶναι τέκνα της. Ἡ ἰατρικὴ τὸν παλαιὸν καιρὸν ἦτο οἰκογενειακή, μεταδιδομένη ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν, αἱ δὲ μέθοδοι θεραπείας καὶ τὰ φάρμακα ἐκρατοῦντο μυστικά. Ὁ πατὴρ ὥρκιζε τὸν υἱὸν ὅτι δὲν θὰ μεταδώσῃ τὰ μυστικὰ τῆς ἐπιστήμης εἰς ξένον πρόσωπον. Οἱ ἰατροὶ ἐκαυχῶντο ὅτι ἦσαν Ἀσκληπιάδαι, ἀπόγονοι δηλ. τοῦ Ἀσκληπιοῦ καταγόμενοι ἐκ τῆς Θεσσαλικῆς πόλεως Τρίκκης. Τὸ ὄνομα Ἀσκληπιάδης εἶναι πατρωνυμικὸν καὶ ὄχι ἐπαγγελματικόν, ὅπως σήμερον.

Ἠθέλησαν νὰ ἀμφισβητήσουν τὴν ἱστορικὴν ὕπαρξιν τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Περὶ τούτου ὅμως ἀψευδὴς μάρτυς εἶναι ὁ Ὅμηρος, ὁ ὁποῖος τὸν ἀποκαλεῖ ἁπλῶς ἔξοχον ἰατρὸν «ἀμύμονα ἰητῆρα». Ἀργότερον ὁ Ἀσκληπιὸς ἐθεοπίσθη καὶ ἐλατρεύθη ὡς ὁ θεὸς τῆς ἰατρικῆς. Τὰ μεγάλα νοσοκομεῖα σανατόρια τῆς ἀρχαιότητος ἐκαλοῦντο Ἀσκληπιεῖα. Τὸ Ἀσκληπιεῖον ἀπετελεῖτο ἀπὸ πολλὰ κτίρια καὶ περιελάμβανε μεγάλην ἔκτασιν. Εἶχε ναόν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦτο τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ὁ θησαυρός, ὅπου ἔρριπτον τὰ ἴατρα, ξενοδοχεῖον, κλινικήν, λουτρόν, γυμναστήριον, πάρκον, περιπάτους καὶ τὸ ἄβατον, ὅπου ἐγίνοντο αἱ ἐγκοιμήσεις. Βάσις τῆς θεραπείας ἦτο ἡ ἐγκοίμησις μέσα εἰς τὸ ἄβατον καὶ ἐπάνω εἰς τὸ δέρμα τοῦ ζώου, τὸ ὁποῖον εἶχε θυσιάσει εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ὁ ἀσθενής. Κατὰ τὴν νύκτα ἔβλεπεν εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν Ἀσκληπιὸν καὶ ἀναλόγως τοῦ ὀνείρου ἐκανονίζετο ἡ θεραπεία. Καὶ σήμερον ἀκόμη ἐξακολουθοῦν αἱ ἐγκοιμήσεις εἰς τὰ Τρίκκαλα εἰς τὸ παλαιὸ ἐκκλησάκι τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων. Εἶναι γνωστὰ 320 Ἀσκληπιεῖα τῆς ἀρχαιότητος. Ἐξ αὐτῶν τὸ ἀρχαιότατον καὶ ἐπιφανέστατον, δηλ. μὲ τὰς συχνοτέρας ἐπεμβάσεις τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἦτο τὸ τῆς πόλεως Τρίκκης. Τὸ Ἀσκληπιεῖον αὐτὸ εἶναι σήμερα θαμμένο κάτω ἀπὸ τὰ σπίτια τῆς πόλεως τῶν Τρικκάλων καὶ τὴν θέσιν του προσδιώρισε ὁ ἀρχαιολόγος Π. Καστριώτης, ὁ ἀδελφὸς τῆς Σοφίας Σλῆμαν.

Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὁ Μαχάων καὶ ὁ Ποδαλείριος, ἦσαν οἱ ἀρχίατροι τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον. Διὰ τὸν ἔξοχον ἰατρὸν Μαχάονα καὶ βασιλέα τῆς Τρίκκης εἶπεν ὁ Ὅμηρος τὸν περίφημον στίχον: «Ἕνας γιατρὸς ἀξίζει ἴσα μὲ πολλοὺς ἄλλους» («ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων»).

Ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ τῆς Θεσσαλικῆς πόλεως Τρίκκαλα ἐπανέφερε παμψηφεὶ τὸ ἔνδοξον ἰατρικὸν ὄνομα Τρίκκη τὸν Νοέμβριον τοῦ 1935, ἀλλ' ἡ ἐπίσημος ἔγκρισις τοῦ ὀνόματος δὲν ἔγινε ἀκόμη.

Γεώργ. Κ. Παπαγεωργίου

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρὶς οἰκογένεια



(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Πολλὴν ὥρα περπατήσαμε πλάϊ - πλάϊ, χεροπιασμένοι, χωρὶς νὰ λέμε λέξι. Πηγαίναμε ἴσα μπροστά μας χωρὶς νὰ ξέρουμε ποῦ διευθυνόμαστε.

— Μὰ ποῦ θέλεις νὰ πᾶς; μὲ ρώτησε ὁ Ματτίας μὲ κάποια ἀνησυχία.

— Δὲν ξέρω... σὲ κανένα μέρος ποὺ θὰ μπορούσαμε νὰ μιλήσουμε. Θέλω κάτι νὰ σοῦ πῶ κι' ἐδῶ, μέσα στὸ πλῆθος, δὲν μπορῶ.

Ἀλήθεια, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ γύριζα βουνὰ καὶ κάμπους μὲ τὸ Βιτάλη, εἶχα συνηθίσει νὰ μὴ λέω τίποτα σπουδαῖο ὅταν βρισκόμαστε σὲ δρόμο χώρας ἢ χωριοῦ. Οἱ διαβάτες τώρα μ' ἐνωχλοῦσαν, μ' ἔκοβαν, κι' ἔχανα ὅλες μου τὶς ἰδέες. Ἤθελα λοιπὸν ἕνα ἥσυχο μέρος, γιατ' εἶχα νὰ μιλήσω τοῦ Ματτία πολὺ σπουδαῖα, πολὺ σοβαρά...

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη μπαίναμε σ' ἕνα δρόμο πιὸ πλατὺ ἀπὸ τοὺς δρομάκους ποὺ εἴχαμε περάσει καὶ ποὺ στὸ τέλος του μοῦ φάνηκε σὰ νἄβλεπα δένδρα. Ἴσως ἐκεῖ θἄταν ἐξοχή.

Φθάσαμε, μὰ δὲν ἦταν ἐξοχή. Ἦταν ἕνα πάρκο ἀπέραντο, μὲ πολλὲς ἀνθοστόλιστες πρασινάδες καὶ μὲ δενδράκια ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Πολὺ κατάλληλο μέρος γιὰ νὰ μιλήσουμε.

Εἶχα πάρει τὴν ἀπόφασί μου κι' ἤξερα καλὰ τί ἤθελα νὰ πῶ.

Μόλις καθήσαμε στὸν πιὸ παράμερο μπάγκο, εἶπα στὸ σύντροφό μου:

— Ξέρεις, Ματτιάκο μου, πόσο σ' ἀγαπῶ καὶ ξέρεις ἀκόμα πὼς ἀπὸ τὴν ἀγάπη μου σὲ παρακάλεσα νὰ μὲ συντροφέψῃς στοὺς γονεῖς μου. Δὲν θὰ μὲ παρεξηγήσῃς λοιπὸν ὅ,τι κι' ἂν σοῦ ζητήσω, ἔ;

— Εἶσαι ἀνόητος! μοῦ ἀποκρίθηκε, προσπαθῶντας νὰ χαμογελάσῃ.

— Γελᾷς γιὰ νὰ μ' ἐμποδίσῃς νὰ συγκινηθῶ, τοῦ εἶπα. Ἀλλὰ τοῦ κάκου! Μὲ ποιὸν ἄλλον θὰ μποροῦσα νὰ κλάψω παρὰ μὲ σένα;

Καὶ πέφτοντας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ματτία, ἄρχισα τὰ κλάματα. Ποτὲ στὴ ζωή μου, κι' ὅταν ἀκόμα ἤμουν ὁλομόναχος, χαμένος στὸν ἀπέραντο κόσμο, δὲν αἰσθάνθηκα τὸν ἑαυτό μου τόσο δυστυχῆ!

Ἀλλ' ἀφοῦ ἔκλαψα λίγο καὶ ξεθύμανα, προσπάθησα πάλι νὰ συνέλθω. Δὲν κουβάλησα τὸ Ματτία στὸ πάρκο ἐκεῖνο, μόνο γιὰ νὰ κλάψω στὴν ἀγκαλιά του· εἶχα νὰ τοῦ μιλήσω σοβαρά· κι' ὄχι γιὰ μένα, παρὰ γι' αὐτόν.

— Ματτία, τοῦ εἶπα, πρέπει νὰ φύγῃς, πρέπει νὰ γυρίσῃς στὴ Γαλλία!

— Ἐγώ; Νὰ σ' ἀφήσω; Ποτέ!

— Τὤξερα πὼς θ' ἀπαντοῦσες ἔτσι καὶ χαίρουμαι πολύ, πολύ, σὲ βεβαιῶ, ποὺ δὲν θέλεις νὰ μ' ἀφήσῃς ποτέ. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ μ' ἀφήσῃς, πρέπει νὰ γυρίσῃς στὴ Γαλλία, στὴν Ἰταλία, ὅπου θέλεις, ἀδιάφορο, φτάνει νὰ μὴ μείνῃς ἐδῶ.

— Καὶ σὺ ποῦ θὰ πᾷς; Ποῦ θέλεις νὰ πᾶμε;

— Ἐγώ; Μὰ ἐγὼ πρέπει νὰ μείνω ἐδῶ, στὸ Λονδῖνο, μὲ τὴν οἰκογένειά μου! Δὲν ἔχω καθῆκον νὰ ζήσω κοντὰ στοὺς γονεῖς μου καὶ στ' ἀδέλφια μου; Πάρε ὅσα λεπτὰ μᾶς μείνανε καὶ φύγε.

— Μὴν τὸ ξαναπῇς αὐτό, Ρεμή! Ἂν κάποιος ἀπὸ τοὺς δυό μας πρέπῃ νὰ φύγῃ, αὐτὸς εἶσαι σύ.

— Γιατί;

— Γιατί...

Δὲν ἐτελείωσε τὴ φράσι του κι' ἐγύρισε ἀλλοῦ τὰ μάτια, ν' ἀποφύγῃ τὸ ἐρωτηματικό μου βλέμμα.

— Ματτία, ἀποκρίσου, πές μου ὅλη τὴν ἀλήθεια, ἐλεύθερα, χωρὶς φόβο, χωρὶς νὰ μὲ λυπηθῇς. Δὲν κοιμῶσουν ἀπόψε; Εἶδες;

Μὲ χαμηλωμένα μάτια καὶ μὲ πνιγμένη φωνὴ μοῦ ἀποκρίθηκε:

— Ναί, δὲν κοιμῶμουν.

— Καὶ τί εἶδες;

— Ὅλα.

— Καὶ τί κατάλαβες;

— Πὼς ἐκεῖνοι ποὺ πουλοῦσαν ἐκεῖνα τὰ ἐμπορεύματα, δὲν τὰ εἶχαν ἀγοράσει. Ὁ πατέρας σου τοὺς μάλωσε γιατὶ νὰ κτυπήσουν τὴν πόρτα τῆς ἀποθήκης κι' ὄχι τοῦ σπιτιοῦ. Κι' ἐκεῖνοι τοῦ ἀποκρίθηκαν πὼς τοὺς παραφύλαγαν οἱ μ π ό μ π, δηλαδὴ οἱ π ό λ ι σ μ α ν.

— Βλέπεις λοιπὸν ποὺ πρέπει νὰ φύγῃς;

— Ἂν πρέπῃ νὰ φύγω ἐγώ, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο πρέπει νὰ φύγῃς καὶ σύ. Εἰδὲ τί ὠφελεῖ;...

— Ὅταν σὲ παρακάλεσα νὰ μὲ συνοδεύσῃς, εἶχα τὴν ἰδέα, ἀπ' ὅσα μοῦ εἶπε ἡ μάνα Μπαρμπερίνα, πὼς οἱ γονεῖς μου θὰ μποροῦσαν νὰ μᾶς ἀναθρέψουν καὶ τοὺς δυό, ὥστε νὰ μὴ χωρισθοῦμε. Ἀλλὰ δὲν εἶν' ἔτσι. Τὰ ὄνειρα ἔμειναν ὄνειρα καὶ πρέπει νὰ χωρισθοῦμε.

— Ποτέ!

— Ἄκουσέ με, κατάλαβέ με καὶ μὴ προσθέσῃς στὴ λύπη μου κι' ἄλλη. Ἂν ἀπαντούσαμε στὸ Παρίσι τὸν Γαροφόλη κι' ἂν αὐτὸς σὲ ξανάπαιρνε, θἄθελες νὰ μείνω κι' ἐγὼ κοντά σου, στοῦ Γαροφόλη, ἢ θὰ μοῦ ἔλεγες ὅ,τι σοῦ λέω αὐτὴ τὴ στιγμή;

Δὲν μοῦ ἀποκρίθηκε.

— Πές μου, δὲν θὰ μοῦλεγες καὶ σὺ νὰ φύγω, νὰ σ' ἀφήσω;

Σκέφθηκε μιὰ στιγμὴ κι' ὕστερα μίλησε:

— Ἄκουσέ με λοιπὸν καὶ μένα, ἄκουσέ με καλά. Ὅταν μοῦ μίλησες στὸ Σιαβανὸ γιὰ τὴν οἰκογένειά σου ποὺ σὲ ζητοῦσε, λυπήθηκα πάρα πολύ. Ἔπρεπε νὰ χαρῶ ποὺ θὰ ξανάβρισκες τοὺς γονεῖς σου κι' ὅμως αὐτὸ μοῦ προξένησε λύπη. Ἀντὶ νὰ συλλογισθῶ τὴ χαρά σου, τὴν εὐτυχία σου, συλλογίσθηκα μόνο τὸν ἑαυτό μου. Εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου πὼς θὰ εἶχες ἀδέλφια, ποὺ θὰ τ' ἀγαποῦσες σὰν καὶ μένα, περισσότερο ἴσως ἀπὸ μένα, ἀδέλφια πλούσια, γραμματισμένα, καλοντυμένα, μὲ ἀνατροφή, καὶ ζήλεψα. Αὐτὸ πρέπει νὰ ξέρῃς εἶναι ἡ ἀλήθεια, ποὺ σοῦ τὴν ξομολογήθηκα γιὰ νὰ μοῦ τὴ συγχωρέσῃς, ἂν εἶναι δυνατὸ νὰ συγχωρεθοῦν τόσο κακὰ αἰσθήματα.

— Ὦ Ματτία!...

— Ἔλα, πές μου τώρα πὼς μὲ συγχωρᾷς...

— Μ' ὅλη μου τὴν καρδιά! Μήπως δὲν ἔβλεπα τὴ λύπη σου; Ἀλλὰ ποτὲ δὲν σοῦ κάκιωσα γι' αὐτή.

— Ναί, γιατ' εἶσαι καλός, πάρα πολὺ καλός, ἐνῷ ἐγὼ ἤμουν κακός. Ἀλλ' ἂν ἐσὺ μὲ συγχωρᾷς, γιατ' εἶσαι καλός, ἐγὼ ὅμως δὲν συγχωρῶ τὸν ἑαυτό μου, γιατὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι καλὸς σὰν καὶ σένα. Μὰ δὲν σοῦ τὰ εἶπα ἀκόμη ὅλα... Συλλογιζόμουν: Πάω τώρα μαζί του στὴν Ἀγγλία, γιατὶ πρέπει νὰ ἰδῶ. Ὅταν ὅμως θὰ εἶναι εὐτυχισμένος, πολὺ εὐτυχισμένος, ὅταν δὲν θἄχῃ πιὰ καιρὸ νὰ συλλογιέται μένα, θὰ τὸ στρίψω καί, χωρὶς νὰ σταθῶ πουθενά, θὰ πάω ἴσια στὴ Λούκκα νὰ φιλήσω τὴ Χρηστίνα. Μὰ νὰ ποὺ ἀντὶ νὰ γίνῃς πλούσιος κι' εὐτυχισμένος, ὅπως φανταζόμαστε, τώρα εἶσαι πάλι φτωχὸς καὶ... τέλος πάντων ὄχι ὅπως φανταζόμαστε. Δὲν μπορῶ λοιπὸν νὰ σ' ἀφήσω καὶ νὰ φύγω. Καὶ ἐκεῖ ποὺ θὰ φιλοῦσα τὴ Χρηστίνα, τὴν ἀδελφούλα μου, φιλῶ τώρα τὸ σύντροφό μου, τὸ φίλο μου, τὸν ἀδελφό μου, τὸν Ρεμή!

Καὶ λέγοντας αὐτά, μ' ἀγκάλιασε καὶ μὲ φίλησε.

Τότε πάλι τὰ δάκρυα μοῦ γέμισαν τὰ μάτια· μὰ δὲν ἦταν πιὰ τόσο πικρὰ καὶ φλογερά, σὰν ἐκεῖνα ποὺ εἶχα χύσει πρὸ ὀλίγου.

Ὡς τόσο, ὅσο μεγάλη κι' ἂν ἦταν ἡ συγκίνησί μου, δὲν μπόρεσε νὰ μὲ κάμῃ ν' ἀφήσω τὴν ἰδέα μου.

— Πρέπει νὰ φύγῃς, πρέπει νὰ γυρίσῃς στὴ Γαλλία, νὰ ἰδῇς τὴ Λίζα, τὸν Ἀκκέν, τὴ μάννα - Μπαρμπερίνα, ὅλους μας τοὺς φίλους, καὶ νὰ τοὺς ἐξηγήσῃς γιατὶ δὲν κάνω γι' αὐτοὺς ἐκεῖνο ποὺ ἤθελα, ποὺ ὠνειρευόμουν, ποὺ τοὺς ὑποσχέθηκα... Νὰ τοὺς πῇς ὅτι οἱ γονεῖς μου δὲν εἶναι πλούσιοι ὅπως νομίζαμε κι' αὐτὸ εἶν' ἀρκετὸ γιὰ νὰ μὲ δικαιολογήσῃ. Μ' ἐννοεῖς, ἔ; Δὲν εἶναι πλούσιοι, αὐτὸ τὰ ἐξηγεῖ ὅλα. Δὲν εἶναι ντροπὴ νὰ μὴν εἶναι κανένας πλούσιος!

— Δὲν θέλεις νὰ φύγω γιατὶ δὲν εἶναι πλούσιοι· καὶ γι' αὐτὸ δὲν φεύγω.

— Ματτία, σὲ παρακαλῶ! μὴ μοῦ μεγαλώνῃς τὴ λύπη. Βλέπεις πόσο εἶναι μεγάλη.

— Ὤ, δὲν θὰ σ' ἀναγκάσω νὰ μοῦ πῇς ἐκεῖνο ποὺ θὰ σοῦκανε ντροπή, ἔννοια σου. Δὲν εἶμαι πολὺ ἔξυπνος κι' ἂν δὲν καταλαβαίνω ὅλα ὅσα θέλουν νὰ μοῦ μπάσουν ἐδῶ μέσα, (κι' ἐκτύπησε τὸ κεφάλι του) αἰσθάνομαι ὅ,τι μ' ἐγγίζει ἐδῶ (κι' ἔβαλε τὸ χέρι στὴν καρδιά του). Δὲν θέλεις νὰ φύγω γιατὶ οἱ γονεῖς σου εἶναι φτωχοί, οὔτε γιατὶ δὲν μποροῦν νὰ μὲ τρέφουν, ἀφοῦ κι' ἐγὼ θὰ ἐργαζόμουν καὶ δὲν θὰ μὲ εἶχαν στὴν καμπούρα τους· ἀλλὰ γιατί, ὕστερα ἀπ' ὅσα εἶδες ἀπόψε, φοβᾶσαι γιὰ μένα.

— Ματτία, μὴν τὸ λὲς αὐτό!

— Ναί, φοβᾶσαι μὴν καταντήσω κι' ἐγὼ νὰ κόβω τὶς ἐτικέττες ἀπὸ τὰ ἐμπορεύματα ποὺ δὲν τ' ἀγόρασαν...

— Ματτία, σώπα!...

Κι' ἐσκέπασα μὲ τὰ χέρια τὸ πρόσωπό μου, κατακόκκινο ἀπὸ ντροπή.

— Λοιπόν, ἐξακολούθησε ὁ Ματτίας, ἂν ἐσὺ φοβᾶσαι γιὰ μένα, ἐγὼ φοβᾶμαι γιὰ σὲ καὶ αὐτὸ σοῦ λέω: «Ἂς φύγουμε μαζί, ἂς γυρίσουμε στὴ Γαλλία, νὰ ἰδοῦμε τὴ μάνα Μπαρμπερίνα, τὴ Λίζα καὶ τοὺς φίλους σου».

— Ἀδύνατο! Οἱ γονεῖς μου δὲν σοῦ εἶναι τίποτα καὶ δὲν τοὺς χρωστᾷς τίποτα· ἐμένα ὅμως εἶναι γονεῖς μου καὶ χρωστῶ νὰ μείνω μαζί τους.

— Δὲ βαρυέσαι! Γονεῖς σου εἶναι αὐτοί;... Παπποῦς σου ὁ παράλυτος ἐκεῖνος! Μητέρα σου ἡ γυναῖκα ἐκείνη ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸ μεθύσι!

Σηκώθηκα ἀπότομα, κι' ὄχι πιὰ παρακαλετὰ ἀλλὰ προστακτικά, φώναξα:

— Σώπα, Ματτία!... Μὴ μιλᾷς ἔτσι, σοῦ τὸ ἀπαγορεύω! Γιὰ τὸν παπποῦ μου μιλᾷς, γιὰ τὴ μητέρα μου! Χρωστῶ νὰ τοὺς σέβουμαι καὶ νὰ τοὺς ἀγαπῶ!

— Θὰ χρωστοῦσες, ἂν ἦταν πραγματικὰ οἱ γονεῖς σου. Ἂν δὲν εἶναι ὅμως, χρωστᾷς νὰ τοὺς σέβεσαι καὶ νὰ τοὺς ἀγαπᾷς;

— Μὰ δὲν ἄκουσες λοιπὸν τὴ διήγησι τοῦ πατέρα μου;

— Καὶ τί βγαίνει ἀπ' τὴ διήγησι; Ἔχασαν μιὰ φορὰ ἕνα παιδὶ τῆς ἴδιας ἡλικίας μὲ σένα. Ἔψαξαν καὶ βρῆκαν ἕνα, τῆς ἴδιας ἡλικίας μ' ἐκεῖνο ποὺ εἶχαν χάσει. Αὐτὸ εἶν' ὅλο!

— Μὰ ξεχνᾷς πὼς τὸ παιδὶ ποὺ τοὺς εἶχαν κλέψει εἶχε πεταχθῆ στὴ λεωφόρο Μπρετέϊγ καὶ πὼς βρέθηκε τὴν ἡμέρα ποὺ μὲ εἶχαν πετάξει;

— Καὶ δὲν μπορεῖ νὰ πετάχθηκαν δυὸ παιδιὰ τὴν ἴδια μέρα στὴ λεωφόρο Μπρετέϊγ; Καὶ δὲν μπορεῖ ὁ ἀστυνόμος νἄκανε λάθος καὶ νἄστειλε τὸν κ. Δρίσκολλ στὸ Σιαβανό, ἀντὶ νὰ τὸν στείλῃ ἀλλοῦ; Μπορεῖ, μοῦ φαίνεται!

— Αὐτὸ ποὺ λὲς εἶναι παράλογο.

— Δὲν εἶναι! Μπορεῖ νὰ τὸ λέω καὶ νὰ τὸ ἐξηγῶ ἄσχημα, γιατὶ δὲν μὲ βοηθεῖ τὸ κεφάλι μου· ἕνας ἄλλος ὅμως θὰ μποροῦσε νὰ τὸ πῇ καὶ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ καλύτερα, ὥστε



Καὶ τώρα, ἀντὶ τὴ Χρηστίνα, φιλῶ σένα Ρεμή!

νὰ μὴ σοῦ φανῇ καθόλου παράλογο. Ἐγὼ εἶμαι παράλογος, ὄχι αὐτὸ ποὺ λέω!

— Ἆ μπᾶ! Δυὸ παιδιά, τὴν ἴδια μέρα, στὸ ἴδιο μέρος... ἀδύνατο!

— Καλά. Ἐπρόσεξες ὅμως ὅτι δὲν μοιάζεις οὔτε τοῦ πατέρα σου, οὔτε τῆς μητέρας σου καθόλου, μὰ καθόλου;... Ἐπρόσεξες πὼς τὰ μαλλιά σου διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τὰ μαλλιὰ τῶν ἀδελφιῶν σου, ποὺ ὅλα, ὅλα, ἔχουν τὸ ἴδιο ξανθὸ χρῶμα; Γιατί καὶ τὰ δικά σου νὰ μὴν εἶν' ἔτσι; Ἔπειτα κι' ἕν' ἄλλο: Πῶς ἄνθρωποι ποὺ δὲν εἶναι πλούσιοι, ξώδεψαν τόσα λεπτὰ γιὰ νὰ βροῦν ἕνα παιδί; Αὐτὸ δὲν σοῦ φαίνεται παράξενο; Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἡ γνώμη μου εἶναι πὼς ἐσὺ δὲν ἀνήκεις σ' αὐτὴ τὴν οἰκογένεια. Δὲν εἶσαι Δρίσκολλ, τελείωσε! Τὸ ξέρω πὼς εἶμαι βλάκας. Ὅλοι μοῦ τὸ λέγανε. Μὰ εἶμαι βέβαιος πὼς ἐσὺ δὲν εἶσαι Δρίσκολλ καὶ δὲν ἔχεις καμμιὰ ὑποχρέωσι νὰ μείνῃς μὲ τὴν οἰκογένεια Δρίσκολλ. Ἄν, μ' ὅλα αὐτά, ἐπιμένῃς, τότε θὰ μείνω μαζί σου κι' ἐγώ. Σὲ παρακαλῶ ὅμως, γράψε τῆς μάνας-Μπαρμπερίνας καὶ πές της νὰ σοῦ γράψῃ πὼς ἦταν ἀκριβῶς τὰ σπάργανα ποὺ φοροῦσες, ὅταν σὲ βρῆκαν. Ἅμα λάβῃς τὸ γράμμα της, θὰ τὸ δείξῃς σ' ἐκεῖνον ποὺ τὸν νομίζεις πατέρα σου καὶ τότε θ' ἀρχίσουμε νὰ βλέπουμε πιὸ καθαρά. Μὰ ὡς τότε, δὲν τὸ κουνῶ. Κι' ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐργάζεσαι, θὰ ἐργάζουμαι κι' ἐγὼ μαζί σου ὅπως ὡς τώρα. Λόγο δὲν ἀκούω, τελείωσε!

— Ἀφοῦ τὸ θέλεις, ἔστω. Μὰ δὲν μοῦ λές... ἂν οἱ γονεῖς μου σὲ κτυπήσουν καμμιὰ μέρα στὸ κεφάλι, σὰν τὸ Γαροφόλη;...

— Μικρὸ τὸ κακό! Πονοῦν οἱ ξυλιὲς ὅταν τὶς τρώῃ κανεὶς γι' ἀγάπη τοῦ φίλου του;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛϚ'.

Ὁ Κάπης διαφθείρεται.

Τὸ βράδυ-βράδυ γυρίσαμε στὴν Αὐλὴ τοῦ Κόκκινου Λέοντος. Περάσαμε ὅλη μας τὴν ἡμέρα μιλῶντας καὶ τριγυρίζοντας τὸ ὡραῖο ἐκεῖνο πάρκο, κι' ἐκεῖ προγευματίσαμε μὲ λίγο ψωμὶ ποὺ ἀγοράσαμε.

Ὁ πατέρας μου εἶχε γυρίσει στὸ σπίτι κι' ἡ μητέρα μου ἦταν σηκωμένη. Οὔτε αὐτή, οὔτε ἐκεῖνος μᾶς ἔκαμαν καμμιὰ παρατήρησι γιὰ τὴν πολύωρη ἀπουσία μας. Μόνο μετὰ τὸ γεῦμα ὁ πατέρας μου μᾶς εἶπε πὼς ἤθελε νὰ μιλήσῃ στοὺς δυό μας, στὸ Ματτία καὶ σὲ μένα, καὶ γι' αὐτὸ μᾶς ἔβαλε νὰ καθήσουμε κοντὰ στὴ φωτιά, χωρὶς νὰ τὸν μέλῃ γιὰ τὰ «κχχχ!» τοῦ παπποῦ, ποὺ ἤθελε πάντα ὅλη τὴ φωτιὰ δική του.

— Πέστε μου λοιπὸν παιδιά, μᾶς ρώτησε ὁ πατέρας μου, πῶς κερδίζατε σεῖς τὸ ψωμί σας στὴ Γαλλία;

Τοῦ εἶπα αὐτὸ ποὺ ἤθελε νὰ μάθῃ.

— Ὥστε δὲν κινδυνέψατε ποτὲ νὰ πεθάνετε τῆς πείνας;

— Ποτέ! ἀποκρίθηκε ὁ Ματτίας· κι' ὄχι μόνο κερδίζαμε τὸ ψωμί μας, μὰ καταφέραμε, ἀπὸ τὰ κέρδη μας, ν' ἀγοράσουμε καὶ μιὰ ἀγελάδα!

Καὶ διηγήθηκε τὴν ἱστορία τῆς ἀγελάδας.

— Εὐγέ σας, εἶπε ὁ πατέρας μου· φαίνεται πὼς ἐργάζεσθε καλά... Ἂν θέλετε τώρα, δείξατέ μας τί ξέρετε νὰ κάνετε.

Πῆρα τὴν ἅρπα μου κι' ἔπαιξα μιὰν ἄρια· ὄχι ὅμως τὴ ναπολιτάνικη καντσονέττα μου.

— Ὡραῖα, ὡραῖα! εἶπε ὁ πατέρας μου· κι' ὁ Ματτίας τί ξέρει;

Ὁ Ματτίας ἔπαιξε τότε ἕνα κομμάτι μὲ τὸ βιολί του κι' ἕνα ἄλλο μὲ τὸ κορνέτο του. Τὸ τελευταῖο αὐτὸ προκάλεσε τὰ χειροκροτήματα τῶν παιδιῶν, ποὺ εἶχαν ἀραδιασθῆ γύρω μας κι' ἄκουγαν.

— Κι' ὁ Κάπης, τί παίζει; ρώτησε πάλι ὁ πατέρας μου. Γιατὶ δὲν πιστεύω νὰ σέρνετε μαζί σας ἕνα σκυλὶ ἀπὸ ἁπλῆ εὐχαρίστησι· πρέπει νὰ βγάζῃ κι' αὐτὸς τοὐλάχιστο τὸ ψωμί του.

Ὑπερηφανευόμουν γιὰ τὰ χαρίσματα τοῦ Κάπη, κι' ὄχι μόνο γι' αὐτόν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν Βιτάλη ποὺ τὸν εἶχε γυμνάσει. Τὸν ἔβαλα λοιπὸν νὰ κάμῃ μερικὰ ἀπὸ τὰ παιχνίδια ποὺ ἤξερε καὶ τὰ παιδιὰ τὸν χειροκρότησαν.

— Μ' αὐτὸ τὸ σκυλὶ εἶναι θησαυρός! εἶπε ὁ πατέρας μου.

Ἀπικρίθηκα σ' αὐτὸ τὸ κομπλιμέντο, πλέκοντας τὸ ἐγκώμιο τοῦ Κάπη καὶ βεβαιώνοντας πὼς ἦταν ἱκανὸς νὰ μάθῃ σὲ λίγον καιρὸ τὸ κάθε τί ποὺ θάθελε κανένας νὰ τοῦ δείξῃ, ἂς ἦταν καὶ τὸ πιὸ δύσκολο πρᾶγμα.

Ὁ πατέρας μου τοὺς ἐξήγησε τὰ λόγια μου ἀγγλικὰ κι' ἐπρόσθεσε μερικά, ποὺ δὲν τὰ κατάλαβα, μὰ ποὺ τοὺς ἔκαμαν ὅλους νὰ γελάσουν, τὴ μητέρα μου, τὰ παιδιά, ἀκόμη καὶ τὸν παπποῦ μου, ποὺ ἔκλεισε τὸ ἕνα μάτι, φωνάζοντας φάϊν ντόγκ! (καλὸ σκυλί). Ὁ Κάπης ὅμως δὲν συγκινήθηκε ἀπ' ὅλ' αὐτὰ καθόλου.

— Ἀφοῦ λοιπὸν εἶναι ἔτσι, ἐξακολούθησε ὁ πατέρας μου, ἰδοὺ τί σᾶς προτείνω: πρῶτα ὅμως θὰ μᾶς πῇ ὁ Ματτίας ἂν τοῦ ἀρέσῃ νὰ μείνῃ στὴν Ἀγγλία κι' ἂν θέλῃ νὰ καθήσῃ μαζί μας.

— Θέλω νὰ μείνω μὲ τὸ Ρεμῆ, ἀποκρίθηκε ὁ Ματτίας (ποὺ ἦταν πολὺ πιὸ ἔξυπνος ἀπ' ὅσο ἔλεγε κι' ἀπὸ ὅσο ἐπίστευε) καὶ θὰ πάω παντοῦ ὅπου πάῃ κι' ὁ Ρεμῆς.

Ὁ πατέρας μου, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ μαντεύσῃ τί ὑπαινιγμὸς ὑπῆρχε σ' αὐτὴ τὴν ἀπάντησι, ἔμεινε εὐχαριστημένος.

— Λοιπόν, μᾶς εἶπε, ἔρχομαι στὴν πρότασί μου. Δὲν εἴμαστε πλούσιοι κι' ἐργαζόμαστε ὅλοι γιὰ νὰ ζοῦμε. Τὸ καλοκαῖρι γυρίζουμε τὴν Ἀγγλία καὶ πουλοῦμε στοὺς δρόμους τὰ ἐμπορεύματά μας. Τὸ χειμῶνα ὅμως δὲν ἔχουμε πολλὴ δουλειά. Ὅσο λοιπὸν θὰ εἴμαστε στὸ Λονδῖνο, ὁ Ρεμῆς κι' ὁ Ματτίας θὰ μποροῦν νὰ βγαίνουν μὲ τὰ ὄργανά τους κι' ἐλπίζω νὰ μαζεύουν ἀρκετὰ κάθε μέρα, πρὸ πάντων ὅταν θὰ πλησιάζουν τὰ Χριστούγεννα, τὶς ἡμέρες ποὺ τὶς λέμε γουάϊτς (Waits), δηλαδὴ παραμονές. Ὅσο γιὰ τὸν Κάπη, θὰ βγαίνῃ κι' αὐτὸς νὰ δίνῃ παραστάσεις μὲ τὸν Ἄλλεν καὶ τὸν Νέδ.

— Ὁ Κάπης δὲν ἐργάζεται καλὰ παρὰ μαζί μου! ἀποκρίθηκα ζωηρά, γιατὶ δὲν μοῦ ἄρεσε καθόλου νὰ τὸν ἀποχωρισθῶ.

— Θὰ μάθῃ νὰ ἐργάζεται καὶ μὲ τὸν Ἄλλεν καὶ τὸν Νέδ, μόνον ἡσύχασε. Ἔτσι χωρισμένοι σὲ δυὸ θιάσους, θὰ κερδίζετε περισσότερα.

— Μὰ σᾶς βεβαιῶ πὼς δὲν θὰ κάνῃ τίποτα! Ἔπειτα, ὁ Ματτίας κι' ἐγώ, μαζὶ μὲ τὸν Κάπη, θὰ κερδίζουμε τὰ διπλά.

— Ἀρκεῖ! φώναξε ὁ πατέρας μου· ἅμα λέω ἕνα πρᾶγμα, ἐννοῶ νὰ γίνεται εὐθύς. Εἶναι τὸ σύστημα τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ θέλω νὰ συμμορφώνεσαι ὅπως ὅλοι.

Δὲν μποροῦσα πιὰ νὰ μιλήσω καὶ σώπασα. Ἔπρεπε νὰ χωρισθῶ τὸν Κάπη. Τί λύπη γιὰ μένα, καὶ γι' αὐτόν!...

Μπήκαμε στ' ἁμάξι μας νὰ κοιμηθοῦμε· ἀλλ' ἀπόψε ὁ πατέρας μας δὲν μᾶς κλείδωσε σὰν ἐχθές.

Τὴν ὥρα ποὺ πλάγιαζα, ὁ Ματτίας, ποὺ δὲν εἶχε γδυθῆ ἀκόμη, πλησίασε τὸ στόμα του στ' αὐτί μου καὶ μὲ πνιγμένη φωνὴ μοῦ εἶπε:

— Βλέπεις λοιπὸν πὼς αὐτὸς ποὺ τὸν λὲς πατέρα σου δὲν θέλει νάχῃ μόνο παιδιὰ νὰ δουλεύουν γι' αὐτόν, ἀλλὰ καὶ σκυλιά. Μὰ οὔτε αὐτὸ δὲν σοῦ ἀνοίγει ἐπὶ τέλους τὰ μάτια; Αὔριο θὰ γράψουμε τῆς μάνας-Μπαρμπερίνας.

Τὸ πρωῒ πῆρα τὸν Κάπη στὴν ἀγκαλιά μου καὶ μ' ἕνα σωρὸ χάδια καὶ φιλιά, προσπάθησα νὰ τοῦ δώσω νὰ καταλάβῃ τί ἤθελα τώρα ἀπ' αὐτόν. Τὸ καϋμένο τὸ σκυλί! Πῶς μ' ἐκοίταζε, πῶς μ' ἄκουγε!

Κατάλαβε τὸ ἔξυπνο ζῶο τί τοῦ εἶπα. Κι' ὅταν ἔβαλα τὸ λουρί του στὰ χέρια τοῦ Ἄλλεν, ἀκολούθησε τ' ἀδέλφια μου μὲ λυπημένο ὕφος, μὰ χωρὶς καμμιὰ ἀντίστασι.

Ὅσο γιὰ τὸ Ματτία καὶ γιὰ μένα, ὁ πατέρας μου θέλησε νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ὁ ἴδιος σὲ μιὰ συνοικία ὅπου μπορούσαμε νὰ ἐλπίζουμε εἰσπράξεις καλές. Ἔτσι διασχίσαμε ὅλο τὸ Λονδῖνο, γιὰ νὰ φθάσουμε σ' ἕνα μέρος, ὅπου ὑπῆρχαν ὡραῖα σπίτια μὲ στοὲς καὶ δρόμοι τριγυρισμένοι ἀπὸ περιβόλια. Στοὺς λαμπροὺς αὐτοὺς δρόμους μὲ τὰ πλατειὰ πεζοδρόμια, δὲν ἔβλεπες πιὰ κουρελήδες κι' ἀρρωστιάρηδες, ἀλλὰ ὡραῖες κυρίες μὲ κτυπητὲς τουαλέττες, κι' ἁμάξια ποὺ ἔλαμπαν σὰν καθρέφτες, μὲ θαυμάσια ἄλογα, ποὺ τὰ ὡδηγοῦσαν χονδροὶ καὶ κόκκινοι ἀμαξάδες μὲ πουδραρισμένα μαλλιά.

(Ἀκολουθεῖ)



ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

Ἀληθινὴ χαρὰ εἶναι ἕνα βιβλίο τοῦ κ. Ι. Παναγιωτοπούλου, γιὰ πολλὰ πράγματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ὀλιγώτερο σπουδαῖο δὲν εἶναι τὸ ἐπιμελημένο καὶ εὐγενικὸ γράψιμο καὶ τὸ κομψὸ ὕφος. Ὁ κ. Παναγιωτόπουλος εἶναι ἕνας ἑλληνολάτρης κι' ἕνας ὑμνητὴς τῆς ἑλληνικῆς γῆς. Ὅσα κατὰ καιροὺς ἐδημοσίευσε σ' ἐφημερίδες καὶ τὰ βιβλία του ἔχουν πάντα τὸν ἴδιο τόνο τῆς εὐγενείας, τὴν παρατηρητικότητα ἀχώριστο σύντροφο καὶ ἀπὸ πολλῶν πλευρῶν θυμίζει τοὺς παληοὺς «voyageurs» ποὺ ἐμεῖς στὴν ἐποχή μας ὀνομάζουμε περιηγητάς. Τὴν ἴδια βρίσκει κανεὶς συγκεντρωμένη σοφία καὶ βαθυτάτους στοχασμοὺς κοντὰ σὲ μιὰ ζωγραφικὴ διάθεσι, ποὺ ἀσφαλῶς δὲν ἦταν ἐφόδιο ὅλων τῶν παλαιῶν «περιηγητῶν». Ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Ἕλληνας κανέναν δὲν βρίσκω στὸ εἶδος αὐτὸ τῆς λογοτεχνίας νὰ θυμίζῃ τὸν κ. Παναγιωτόπουλο. Μόνο ὁ Πάλλης στὸ «Μπρουσὸ» ἔχει πολλὰ κοινὰ γνωρίσματα μὲ τοὺς «Ἑλληνικοὺς ὁρίζοντες» τοῦ κ. Παναγιωτοπούλου. Μὲ τὴ διαφορὰ μόνο πὼς στὸ βιβλίο τοῦ κ. Παναγιωτοπούλου βρίσκει κανεὶς περισσότερη δροσιὰ καὶ ἡ ἐγκλεισμένη σοφία δὲν ἔχει τὴν ἔννοια συνταγῆς, οὔτε καὶ σὲ κουράζει. Καὶ πόσο ἀξίζει αὐτὸ τὸ ξέρουμε πολὺ καλά. Χωρὶς καμμιὰ διάθεσι νὰ καταρρίψω εἴδωλα, φέρνω στὸ νοῦ τὴ στιγμὴ αὐτὴ τοὺς «Κρητικοὺς Γάμους» τοῦ Ζαμπελίου, ἕνα βιβλίο πολύτιμο ἀπὸ κάθε πλευρά, ποὺ ἡ ὑπόθεσις — διότι ὑπάρχει μιὰ ἱστορικὴ ὑπόθεσις σ' αὐτὸ — χάνεται σὲ ἀναγκαστικὲς περιγραφές, ποὺ τὸ διάβασμά τους τελειώνει ὁ ἀναγνώστης κάθε φορὰ μὲ ἀνακούφισι. Τὸ ἴδιο συναίσθημα ἀνακουφίσεως θυμᾶμαι ὅτι δοκίμασα κι' ἐγὼ ὅταν ἐτελείωσα τὸ διάβασμα, πρὶν ἀπὸ λίγο, ἑνὸς βιβλίου ξένου ποὺ ὁ συγγραφεύς του — ἕνας λόγιος ποὺ ἔζησε στὶς ἑλληνικὲς χῶρες πρὶν ἑκατὸν πενῆντα χρόνια — περιφέρει τὸν ἥρωά του, ἕνα νεαρὸ Ἕλληνα νησιώτη, στὶς διάφορες ἑληνικὲς χῶρες. Εἶχε ὅλη τὴν εὐκαιρία νὰ περιγράψῃ, καὶ προφανῶς αὐτὸ ἐπεδίωξε, παρεμβάλλοντας τὸν νεαρὸν Ἕλληνα καὶ μιὰ σκιώδη ὑπόθεσι, ἁπλῶς γιὰ νὰ καταστήσῃ τὸ βιβλίο του ἐλαφρότερο. Κι' ὅμως τὸ βιβλίο του ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι βαρὺ καὶ μόνο ἐκεῖνος ποὺ ἔχει εἰδικὸν ἐνδιαφέρον κατορθώνει νὰ φθάσῃ στὸ τέλος. Ἀντίστροφα στοὺς «Ἑλληνικοὺς Ὁρίζοντες» χαίρεται κανεὶς τὸ ὕφος, τὴν παρατήρησι, τὴ ρευστότητα τοῦ λόγου καὶ τὴν ἐπιμελημένη χωρὶς ἐπιτήδευσι φράσι.

Θὰ μποροῦσε, βέβαια, νὰ ἰσχυρισθῇ κανεὶς ὅτι καὶ τὸ βαρὺ ὕφος εἶναι καρπὸς τῆς ἐποχῆς. Ὁμολογῶ ὅμως πὼς δὲν θὰ μποροῦσα νὰ τὸ παραδεχθῶ. Μᾶς σώζονται περιγραφὲς ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, ποὺ γιὰ σήμερα εἶναι θαῦμα δροσιᾶς καὶ θὰ μποροῦσα νὰ πῶ πὼς ὁ Σατωμπριάν, ὁ Τουρνεφὸρ κι' ὁ Λήκ, ὅπου δὲν κάνει ἀρχαιολογία, ἔχουν θαυμάσιο περιγραφικὸ ὕφος.

Χαρά μου νὰ τὸ βλέπω καὶ σ' ἕνα νεοέλληνα συγγραφέα, ὁ ὁποῖος προσφέρει τὸ βιβλίο του σὰ μνημεῖο στὶς ἑλληνικὲς γενεές. Χαρά μου μεγαλύτερη νὰ τὸ διακηρύττω ἐδῶ, γιατὶ τὸ μόνο ποὺ δὲν ξέρουν συνήθως οἱ Ἕλληνες εἶναι ὁ τόπος τους. Ξέρουν τί εἶναι ἡ Ἀρρᾶς, ἡ Ἀμιένη, τὸ Καμπραί, ὄχι ὅμως τὸ πράσινο νησὶ τῆς Σαμοθράκης μὲ τὰ μυστήρια τῶν Καβείρων, ὁ ἐξώστης τῆς Βερροίας.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Οι σελίδες

ΜΑΚΡΥΑ ΑΠΟ ΚΟΥΦΙΑ ΛΟΓΙΑ

«Κανείς σας νὰ μὴ ζητήσῃ νὰ κάμῃ λόγους καὶ ἀγορεύσεις! Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Ἐφύγαμεν ἀπὸ αὐτὰ πλέον».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

Ὅταν πάνω στὸν καθρέφτη τῆς γαλήνιας θάλασσας ρίξουμε ἕνα καρυδότσουφλο θὰ σχηματίσῃ μόνο κάτι ἀδιόρατους καὶ ἀσήμαντους κύκλους στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ.

Ὅταν πετάξουμε ἕνα λιθάρι οἱ κύκλοι θὰ ἀρχίσουν ὁρμητικοὶ καὶ μὲ ἔντασι ἀπὸ τὸ κέντρο καὶ θὰ πολλαπλασιασθοῦν ἐπὶ τὸ ἄπειρο γεμίζοντας ὅλη τῆς θάλασσας τὴν ἐπιφάνεια ὡς ἐκεῖ πιὰ ποὺ χάνεται ἀπὸ τὸ μάτι μας. Καὶ δὲν εἶναι μοναχὰ αὐτὸ ποὺ βλέπουμε στὴν ἐπιφάνεια, ἀλλὰ φτάνει ἡ ἐνέργειά του στὸ βάθος κι' ἀναταράζει κι' ἀναδεύει τὰ νερὰ ὡς τὰ πιὸ σκοτεινὰ τῆς θάλασσας σπλάγχνα. Ἔτσι καὶ ὁ λόγος. Ἐλαφρὸς καὶ ἄδειος στέκει στὴν ἐπιφάνεια. Βαρὺς καὶ γεμᾶτος ἔννοια φτάνει στὰ βάθη τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς κινώντας την καὶ συγκινώντας την.

Ὁ λόγος! Ὅσο ἄϋλος καὶ ὅσο ἀπιαστος τόσο σημαντικὸς καὶ τόσο ἀναγκαῖος γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι. Πόση συμβολικότητα δὲν ἔχει μέσα της καὶ πόση ἀλήθεια ἡ εὐαγγελικὴ φράσι: «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος! Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν' ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν!»

Ὅλα στὸν κόσμο ἔγιναν μὲ τὸ λόγο, γιατὶ αὐτὸς ἔχει μέσα του ζωή! Ὅμως ὑπάρχουν δυὸ εἰδῶν λόγοι. Ὁ κούφιος, ὁ νεκρὸς λόγος καὶ ὁ ζωντανός, ὁ δημιουργικὸς λόγος. Ὁ λόγος, ποὺ λέγεται μονάχα γιὰ νὰ ειπωθῇ καὶ ἐκεῖνος ποὺ γεμᾶτος πίστι κι' ἀγάπη, βγαλμένος ἀπὸ τὰ βάθη μιᾶς ψυχῆς ζητεῖ νὰ περάσῃ τὴν πύλη μιᾶς ἄλλης ψυχῆς μὲ τὸ θεϊκὸ σκοπὸ νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ δημιουργήσῃ. Μόνο ἕνας τέτοιος λόγος μεγάλος στὴν ἁπλότητά του, βαρυσήμαντος στὸ περιεχόμενό του, ἀκράδαντος στὴν πίστι του ἔχει δικαίωμα νὰ λέγεται. Ὅλοι οἱ ἄλλοι λόγοι ποὺ κούφιοι καὶ φουσκωμένοι σὰν σαπουνόφουσκες ἢ σὰν παιδικὰ μπαλόνια γεμίζουν τὸν ἀγέρα γύρω μας, δὲν μποροῦν ν' ἀνοίξουν τὴν χρυσόπορτα τῆς ψυχῆς μας γιατὶ δὲν ἔχουν τὴ δύναμι καὶ τὴν πειθώ. Σποῦνε καὶ χάνονται μόλις βγοῦν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ὁμιλητῆ, χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα, χωρὶς καμμιὰ ἐνέργεια.

Μιὰ Ἰδέα, ὅπως εἶναι καὶ ἡ Ἀναμόρφωσι καὶ διαπαιδαγώγησι τῆς Νεολαίας μας καὶ ὅπως τὴν ἔθεσε στὸ βάθος τῆς δράσης της ἡ Ε. Ο. Ν. καὶ τὴν ἐφαρμόζει τώρα σὲ πρᾶξι, χρειάζεται κι' ἔχει ἀπόλυτο ἀνάγκη μόνο ἀπὸ τὸν ἐμπνευσμένο καὶ δημιουργικὸ λόγο. Κάθε κούφιος λόγος κάνει μεγάλο κακὸ στὴν Ἰδέα κατεβάζοντάς τη ἀπὸ τὸ βάθρο ποὺ τῆς πρέπει. Ἡ Ἰδέα εἶναι κάτι σοβαρὸ καὶ ἀπαιτητικό. Ἀπαιτεῖ ὀπαδοὺς μὲ ἀληθινὴ πίστι, μὲ γνήσια ἐσωτερικότητα, μὲ ἀνιδιοτελῆ προσφορά. Ὅποιος πλησιάζει μιὰ Ἰδέα γιὰ νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ αὐτή, ὅποιος ἔπιασε μὲ ὀπισθοβουλία τὸ κράσπεδο τοῦ φορέματός της τὸ λέρωσε. Βλάφτει κι' αὐτὴ καὶ τὸν ἑαυτό του. Γιατὶ στὸ κάτω - κάτω τῆς γραφῆς μπορεῖ κάποτε καὶ νὰ κάψῃ τὰ δάχτυλά του.



Πρὶν ἀπὸ κάμποσον καιρὸ βρέθηκα σὲ μιὰ συγκέντρωσι. Ὁμιλητὴς ἕνας κούφιος ἄνθρωπος μὲ πιὸ κούφιο λόγο. Χειρονομοῦσε καὶ ἐκόπτετο πάνω στὸ βῆμα.

Ἀγόρευε σὰν νευρόσπαστο, ποὺ τὸ εἴχανε κουρντίσει. Τὰ λόγια ἦτανε τέλεια ἄδεια καὶ οἱ ἔννοιες ἀσύνδετες καὶ σχιζοφρενικές. Ἡ νεαρὴ ψυχὴ ποὺ τὸν ἄκουε πολύπληθη ἀπέναντί του, μ' ὅλη τὴ λαχτάρα της νὰ νοιώσῃ ἀπογοητεύονταν. Μερικὲς τέτοιες ἀπογοητεύσεις εἶναι ἀρκετὲς νὰ σβήσουν τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ ἀπὸ τοὺς πιὸ φανατικοὺς ὀπαδοὺς μιᾶς Ἰδέας.

Γι' αὐτὸ ἂς ἔχουμε πάντα ὑπ' ὄψι μας τὸ ἑξῆς:

Ὅποιος δὲν ἔχει κάτι ἄξιο λόγου νὰ πῇ, ἂς μὴν ἀνοίγῃ ποτὲ τὸ στόμα του γιὰ ἀνοησίες. Ἂς μὴ θέλῃ παντοῦ καὶ πάντα νὰ ἀγορεύῃ καὶ νὰ ρητορεύῃ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ ἀπὸ τὸ σύνολο καὶ ν' ἀνεβῇ στὸ βῆμα. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ κείνους ποὺ γράφουν μόνο γιὰ νὰ γράψουν. Ἐδῶ παίρνω γράμματα καὶ ἄρθρα, ποὺ ἀληθινὰ μοῦ γεννοῦν κάποτε τὴν ἀπογοήτευσι μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἀρχίζουν καὶ τελειώνουν. Κι' ἄλλα πάλι ποὺ μὲ τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν πίστι τους τὴ γνήσια μὲ κάνουν νὰ χαίρουμαι.

Ὅταν θελήσετε κάποια φορά, ἀγαπητά μου κορίτσια, σεῖς νὰ μιλήσετε ἢ νὰ γράψετε ἐξετάσετε καλὰ πρῶτα τὸν ἑαυτόν σας. Σκύψετε στὸ βάθος τοῦ ἐσωτερικοῦ σας κι' ὅταν ἡ πηγή του ξεχειλάῃ ἀπὸ πίστι καὶ γνησιότητα, τότε μονάχα ἀνοῖξτε τὸ στόμα σας, τότε μοναχὰ πιάστε τὴν πέννα. Μὴ θελήσετε ποτὲ νὰ διακριθῆτε μ' ἐντυπωσιακὰ κι' ἐπιφανειακὰ καμώματα.

Καὶ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα πάρετε ὡς παράδειγμα τὸν Ἀρχηγό μας. Προσέξετε πόσο ἁπλᾶ, πόσο ἐγκάρδια, μὲ πόση ἐσωτερικότητα καὶ πίστι σᾶς μιλᾶ. Δὲν ἀγορεύει ποτέ του Ἐκεῖνος. Μιλεῖ. Μιλεῖ σὰν ἄνθρωπος, ποὺ αἰσθάνεται μὲ γνήσια ἑλληνικὰ αἰσθήματα καὶ ποὺ σκέπτεται μὲ λαμπικαρισμένη ἀπὸ τὴ λαχτάρα γιὰ τὸ καλό μας σκέψι. Μιλεῖ ὄχι γιὰ νὰ κάνῃ ἐντύπωσι, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὠφελήσῃ.

Ἔτσι μίλησε πάλι τὴν πρώτη μέρα στὴ Β' Πανελλήνιο Διάσκεψι τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν.

Λίγα λόγια, ἀλλὰ σὰν ἀρχαῖα ἐπιγράμματα. Σοφὰ καὶ γεμᾶτα ἔννοια. «Μὴ ξοδεύετε τὴ δυναμικότητά σας, εἶπε, παιδιά μου σὲ ἀγορεύσεις! Ὄχι διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Μιλῆστε μὲ τὴ γλῶσσα τῆς καρδιᾶς σας, μὲ τὴ γλῶσσα τῆς πείρας, ποὺ ἀθροίσατε ἀπὸ τὴν ἐργασία σας. Οἱ ἀγορεύσεις δὲν εἶναι πιὰ τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ ἐποχή μας ζητεῖ τὸ γνήσιο, τὸ ἁπλό, τὸ σύντομο! Ζητεῖ τὴν πίστι μας στὴν Ἰδέα, τὴν ἀφοσίωσί μας στὴν ἐφαρμογή της!» Ἔτσι εἶπε Ἐκεῖνος.

Σ. Καραϊσκάκη

των νοικοκυρών

ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΜΑΣ

Τώρα ποὺ ὁ ἥλιος ἄρχισε νὰ μᾶς ζεσταίνῃ γιὰ καλὰ καὶ τὰ παιδιά μας ξεχύθηκαν στὸν κῆπο, στὸ δρόμο, στὴν ἐξοχὴ χρειάζεται νὰ σκεφτοῦμε γιὰ τὸ πραχτικό τους ντύσιμο. Τίποτα δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζῃ τὶς κινήσεις των, τίποτα νὰ στενοχωρῇ τὸ κορμάκι των, ποὺ χρειάζεται ἐλευθερία γιὰ νὰ ἐξελιχθῇ.

Σκεφθῆτε πῶς ἦτανε ντυμένο τὸ παιδὶ στὴν παλαιὰ ἐποχὴ καὶ κλάψτε το. Σὰν κοῦκλα πήγαινε πλάϊ στοὺς μεγάλους σοβαρὸ καὶ τσιτωμένο. Δὲν ἔπρεπε νὰ καθίσῃ, γιὰ νὰ μὴ ζαρώσῃ τὸ φρεσκοσιδερωμένο του φόρεμα, νὰ μὴν πιάσῃ τίποτε, γιὰ νὰ μὴ λερώσῃ, νὰ μὴ φάγῃ, νὰ μὴν κινηθῇ, νὰ μὴν παίξῃ. Ἦτανε δηλαδὴ τὸ καϋμένο ὁ σκλάβος τοῦ φορέματος. Γι' αὐτὸ καὶ βάδιζε ἄκεφο καὶ μελαγχολικὸ πλάϊ στὴν μανοῦλα του, ποὺ ἦτανε ὅλο ἐπιτιμήσεις καὶ μαλώματα. Ἔτσι μισοῦσε κι' αὐτὸ τὴ γιορτινὴ ἔξοδο. Ἦτανε κομμένη ἡ χαρά του καὶ ἡ τάσι του γιὰ κίνησι, ἡ ἀπαραίτητη στὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ ἀπηγορευμένη. Τὸ παιδὶ ἂν δὲν κινηθῇ ἐλεύθερα δὲν μεγαλώνει. Γι' αὐτὸ χρειάζονται τώρα πρὸ πάντων τὸ καλοκαῖρι ἀνάλογα φορεματάκια. Φτηνά, γερὰ καὶ νόστιμα.

Μποροῦμε μόνες μας νὰ ἑτοιμάσουμε στὰ παιδιά μας καὶ στ' ἀδελφάκια μας διάφορα τέτοια ἐλαφρὰ φορέματα. Ἀκόμα κι' ἀπὸ ρετάλια ποὺ ἔχει τὸ νοικοκυριό μας γίνονται μικρὰ πανταλονάκια, ποδίτσες κ.λ.π. Λίγο γαρνίρισμα ἢ λίγο κέντημα τοὺς δίνει ἕνα κάποιο γοῦστο καὶ ἄνθισμα ὅπως ταιριάζει στὴν ἐποχὴ καὶ στὴν ἡλικία. Ἔτσι κι' αὐτὰ θὰ εἶναι ἐνθουσιασμένα καὶ μεῖς εὐχαριστημένες ποὺ θὰ τὰ καμαρώνουμε.



Μ' αὐτὸ τὸ ντύσιμο τὸ παιδὶ εἶναι πάντα χαρούμενο.

* ΦΡΑΟΥΛΕΣ *

Ἄρχισαν πάλι τὰ μικρὰ καλαθάκια μὲ τὸ ἐξαιρετικὸ αὐτὸ φροῦτο νὰ φαίνωνται στὸ ὀπωροπωλεῖο ἢ καὶ στὰ χέρια τῶν πλανοδίων πωλητῶν, ποὺ διαλαλοῦν μὲ τόσο ἐνθουσιασμὸ τὸ ἐξαιρετικό τους αὐτὸ ἐμπόρευμα.



Πρὶν ἀπὸ κάμποσα χρόνια οἱ φράουλες ἤτανε σχεδὸν ἄγνωστες στὸν τόπο μας. Δὲν εἴχαμε τέτοια παραγωγὴ καὶ ἀπέξω δὲν ἔρχονταν εὔκολα, γιατὶ εἶναι ἕνας εὐαίσθητος καρπὸς ποὺ δὲν ἀντέχει στὸ ζούληγμα καὶ στὸ κούνημα. Τώρα ὅμως κάθε χρόνο ἡ Κηφισιὰ μᾶς δίνει ἕνα σεβαστὸ ποσὸ φράουλες, ἂν ὄχι ἀκόμα τόσο ἀρκετὸ ποὺ ἡ ἀγορά του νὰ γίνῃ δυνατὴ καὶ στὰ λαϊκὰ στρώματα. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως κι' αὐτὸ θὰ γίνῃ, ὅπως τόσα ἄλλα.

Οἱ φράουλες εἶναι πολὺ εὔγευστος καρπός, μ' ἕνα χαρακτηριστικὸ θαυμάσιο ἄρωμα. Τρώγονται καλύτερα μὲ ζάχαρι. Τὶς καθαρίζουμε, ἀφοῦ τὶς πλύνουμε προσεχτικὰ μέσα σ' ἕνα τρυπητό, ἀπὸ τὰ κοτσανάκια τους, τὶς ραντίζουμε μὲ λίγες στάλες λεμονιοῦ, ρίχνουμε μερικὲς κουταλιὲς ζάχαρι καὶ τὶς ἀφίνουμε σκεπασμένες σὲ μιὰ λεκάνη γυάλινη καλύτερα, νὰ ἱδρώσουν ὅπως λέμε. Τὶς σερβίρουμε στὸ τραπέζι δίνοντας μαζὶ ἂν θέλουμε κι' ἀπὸ μιὰ κουταλιὰ σαντιγὺ στὴ μερίδα.

Εἶναι πολὺ θρεπτικὲς καὶ χωνευτικές, στὰ παιδιὰ δὲ ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ εὐχάριστα φροῦτα. Ἀκόμη καὶ τὰ πολὺ μικρά, τὰ βυζανιάρικα, δείχνουν μιὰ ἰδιαίτερη σ' αὐτὲς προτίμησι. Ἐννοεῖται ὅτι πρέπει τότε νὰ τὶς λυώσουμε.

ΤΑ ΨΑΡΙΑ

Τὸ κρέας τῶν ψαριῶν εἶναι λευκὸν καὶ μαλακόν, περισσότερον εὔπεπτον καὶ ὀλιγώτερον θρεπτικὸν ἀπὸ τὸ κρέας τῶν ζώων.

Ἡ θρεπτικὴ ἀξία τῶν ψαριῶν συνίσταται εἰς τὸ περιεχόμενον λεύκωμα καὶ λῖπος.

Τὰ ψάρια τῆς θαλάσσης εἶναι νοστιμώτερα καὶ θρεπτικώτερα ἀπὸ τὰ ψάρια τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν. Ὅταν τὸ ψάρι περιέχῃ πολὺ λῖπος εἶναι δύσπεπτον, ὡς λ. χ. χέλι, ξιφίας κλπ. Ἡ πεπτικότης ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τῆς παρασκευῆς αὐτῶν. Πιὸ εὔπεπτα γίνονται τὰ ψάρια ὅταν εἶναι τῆς σχάρας ἢ βραστά, τὰ τηγανιτὰ εἶναι νόστιμα ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ λάδι ἀνέρχεται εἰς ὑψηλὴν θερμοκρασίαν γίνονται δύσπεπτα. Τοῦτο διορθώνομεν ἐν μέρει ἀφαιρῶντας τὴν ἐξωτερικὴν πέτσα, ἡ ὁποία ἔχει ἀπορροφήσει τὸ περισσότερον λάδι. Τὸ ψάρι ἀποσυντίθεται εὐκολώτατα καὶ μάλιστα ὀλίγας ὥρας μετὰ τὸ ψάρεμα, περισσότερον δὲ τὸ καλοκαῖρι. Διακρίνεται τὸ φρέσκο ψάρι: 1ον) ὅταν τὰ μάτια ἔχουν στιλπνότητα καὶ ζωηρότητα μεγάλη τὸ ψάρι εἶναι φρέσκο. 2ον) Τὸ κρέας των δὲν πρέπει νἄναι πλαδαρὸν ἀλλὰ σκληρόν, σ' αὐτὸ μποροῦμε νὰ γελαστοῦμε ὅταν τὰ ψάρια εἶναι στὸν πάγο, ὁπότε διατηροῦν τὴν σκληρότητά των. 3ον) Τὰ βράγχια πρέπει νἄναι ζωηροῦ χρώματος καὶ ὄχι σκοῦρα-θαμπά.

Τὰ συνηθέστερα μαλάκια ποὺ χρησιμοποιοῦνται πρὸς διατροφὴν εἶναι ἡ σουπιά, τὰ χταπόδια καὶ καλαμαράκια. Ἀπὸ τὰ ὀστρακόδερμα οἱ ἀστακοί, κάβουροι, γαρίδες καὶ καραβίδες. Ἐξ αὐτῶν συχνάκις παρετηρήθησαν δηλητηριάσεις καὶ μεταδόσεις κοιλιακοῦ τύφου καὶ παρατύφου.

Τὰ ψάρια ποὺ ἁλιεύονται μὲ δυναμίτιδα γνωρίζονται ἀπὸ τὸ τραῦμα, ἀπὸ τὴν ὀσμὴν τῆς πυρίτιδος καὶ ἀπὸ τὰ ἐντόσθια τὰ ὁποῖα ἔχουν μεταβληθῆ σὲ μᾶζα.

Τὰ καλύτερα ψάρια εἶναι τὰ μπαρμπούνια, συναγρίδες, λιθρίνια, σφυρίδες, τσιποῦρες, γλῶσσες, ἀστακοί, καλαμάρια, γαρίδες.

Τὰ ψάρια μαγειρεύονται κατὰ διαφόρους τρόπους, βραστά, τηγανιτά, ψητά, στὸ φοῦρνο.

Συνιστῶνται εἰς τοὺς ἀτόνους ὀργανισμούς, νευρασθενικούς, δυσπεπτικοὺς καὶ ἐν γένει εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας καὶ τὸ κρέας. Ἀπαγορεύονται εἰς τοὺς ἀρθριτικούς.

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ



και κατι πού ἀσφαλῶς δεν γνωρίζετε:'Η 'Ελβετία, ἡ κατ' ἐξοχὴν μεσόγειος χώρα τῆς Εὐρώπης μὲ τὰς περιφήμους Ἄλπεις, τὸ Κράτος πού δὲν ἔχει οὔτε μίαν σπιθαμὴν θαλασσινῆς ἀκτῆς, διαθέτει σημαντικὸν ἐμπορικὸν στόλον!

Μὲ τὴν κήρυξι τοῦ πολέμου καὶ τὶς δυσκολίες τῶν συγκοινωνιῶν, ἡ 'Ελβετία βρέθηκε στὴν ἀνάγκη ν' ἀποκτήση δικά της καράβια, γιὰ νὰ εἶναι ἀσφαλὴς ὅτι δὲν θὰ διέτρεχε κανένα κίνδυνο ἀπὸ ἔλλειψι τροφίμων, πρώτων ὑλῶν διὰ τὰς βιομηχανίας της καὶ ἄλλων εἰδῶν. 'Εμίσθωσε λοιπὸν ἀπὸ Ἕλληνας ἐφοπλιστὰς ἀρκετὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα φορτώνουν στὴν 'Αμερικὴ ἐμπορεύματα καὶ τὰ μεταφέρουν στὴ Μασσαλία τῆς Γαλλίας. 'Απ' ἐκεῖ τὰ ἐμπορεύματα μετακομίζονται σιδηροδρομικῶς στὴν 'Ελβετία.

Καταλαβαίνετε τώρα τὴν ἔκπληξι τῶν ναυτικῶν ὅταν συναντῶνται στὸν ὠκεανὸ μὲ καράβια πού φέρουν τὴν ἐρυθρόλευκη σημαία τῶν βουνήσιων 'Ελβετῶν!

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΛΙΣΤΟΥ ΛΟΥΚΑ

'Ο ἀπόστολος Λουκᾶς, καθὼς γνωρίζομεν, ἦτο καὶ ζωγράφος καὶ ἐφιλοτέχνησε ἀρκετὲς εἰκόνες. Οἱ ἀρχαῖοι ὅμως συγγραφεῖς ἀναφέρουν μονάχα πέντε, πού εἶναι καὶ θαυματουργοί.

'Η πρώτη στάλθηκε ἀπὸ τὰ 'Ιεροσόλυμα ἀπὸ τὴν Εὐδοκίαν στὴν αὐτοκράτειρα Πουλχερίαν καὶ ἐσώζετο στὴν Κωνσταντινούπολι ἕως τὴν ἡμέρα τῆς ἁλώσεώς της. 'Η δεύτερη εἰκόνα τῆς Παναγίας σώζεται στὴ Μονὴ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου καὶ λέγεται «Μεγαλοσπηλιώτισσα». Τρίτη εἰκόνα τοῦ Λουκᾶ ὑπῆρχε στὸ μοναστῆρι τοῦ Σουμελᾶ, σιμὰ στὴν Τραπεζοῦντα, καὶ μετεφέρθη μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πληθυσμῶν εἰς τὰς 'Αθήνας. Τετάρτη βρίσκεται στὴν ἐν Κύπρῳ μονὴν τοῦ Κύκκου καὶ λέγεται «Κυκκώτισσα» ἢ «'Ελεοῦσα». Τέλος ἡ πέμπτη βρίσκεται στὴ Βίλνα τῆς Πολωνίας, δῶρον τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων σὲ μιὰ ἐκκλησία καὶ λέγεται «'Ελεοῦσα». Ὅλες οἱ ἄλλες εἰκόνες, καὶ πρὸ παντὸς αὐτὲς πού βρίσκονται στὴν 'Ιταλία, πού θεωροῦνται ἀπὸ μερικοὺς ὡς γνήσιες, δὲν εἶναι παρὰ ἄτεχνες ἀντιγραφές.

'Ο εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἦταν Σύρος τὴν καταγωγὴ καὶ τὸ ἐπάγγελμα γιατρός. Ἔγραψε ἑλληνικὰ τὶς Πράξεις τῶν 'Αποστόλων καὶ τὸ Εὐαγγέλιον πού φέρει τὸ ὄνομά του. 'Απέθανε ἀπὸ θάνατον μαρτυρικὸν στὰς Θήβας, ἀπ' ὅπου ὁ Κωνσταντῖνος, υἱὸς τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, μετέφερε τὸ ἱερό του λείψανο στὴν Κωνσταντινούπολι.

ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

Τὸ πρακτικὸν τῆς 'Εθνικῆς Συνελεύσεως, πού συνεκροτήθη εἰς τὴν 'Επίδαυρον κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος μετὰ τὴν 'Επανάστασιν καὶ ἐκήρυξε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς 'Ελλάδος, ἦταν συντεταγμένον ὡς ἑξῆς:

«'Εν ὀνόματι τῆς 'Αγίας καὶ 'Αδιαιρέτου Τριάδος.

Τὸ 'Ελληνικὸν Ἔθνος, τὸ ὑπὸ φρικώδη 'Οθωμανικὴν Δυναστείαν, μὴ δυνάμενον νὰ φέρῃ τὸν βαρύτατον καὶ ἀπαραδειγμάτιστον ζυγὸν τῆς τυραννίας καὶ ἀποσείσαν αὐτὸν μὲ μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον διὰ τῶν νομίμων Παραστατῶν του εἰς 'Εθνικὴν συνηγμένων Συνέλευσιν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὴν Πολιτικὴν αὐτοῦ ὕπαρξιν καὶ 'Ανεξαρτησίαν.

Α. Μαυροκορδᾶτος
Πρόεδρος
τῆς 'Εθνικῆς Συνελεύσεως»
(καὶ ἀκολουθοῦν ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν ἀντιπροσώπων).

ΕΝΑ ΒΟΥΝΟ ΠΟΥ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ

Ἂν καὶ στοὺς γεωλόγους δὲν φαίνεται οὔτε παράξενο οὔτε ἀπίστευτο, εἶναι πάντως πολὺ ἐνδιαφέρον τὸ φαινόμενον ἑνὸς βουνοῦ πού περπατάει. Ἕνα τέτοιο βουνὸ εἶναι τὸ λεγόμενον «Ταξιδεῦον ὄρος» τῆς Πολιτείας 'Ορεγκόν, στὴν 'Αμερική.

Πρὸ πολλοῦ ἔχει διαδοθῆ μεταξὺ τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἰθαγενῶν τῆς Πολιτείας ἡ φήμη ὅτι τὸ βουνὸ αὐτὸ μετατοπίζεται κατὰ τρόπον ἀνεξήγητον, γιατὶ πολλὲς φορὲς ἐχάθηκαν μυστηριωδῶς δένδρα πού ὑπῆρχαν προηγουμένως στὴ ρίζα τοῦ βουνοῦ. Λίγοι ὅμως ἐπίστευαν ὅτι τὸ βουνὸ κινεῖται πραγματικά.

Τελευταίως ὅμως κατεσκευάσθη μία σιδηροδρομικὴ γραμμή, πού ἀπέχει περὶ τὰ 10 χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ. Καὶ ἡ γραμμὴ αὐτὴ ἀρχίζει τώρα νὰ μετατοπίζεται μόνη της. Καὶ ἡ μετατόπισις αὐτὴ δὲν ἐξηγεῖται διαφορετικά, παρὰ μὲ τὸ ὅτι ὅλο τὸ ἔδαφος κινεῖται πρὸς ὡρισμένη κατεύθυνσι.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΫΠΝΙΑΣ

'Η ἀϋπνία, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, προέρχεται ἀπὸ κακὴ καὶ ἄτακτη δίαιτα τοῦ στομάχου, ἀπὸ ἔλλειψιν κινήσεως τοῦ σώματος, ἀπὸ πολυφαγίαν, ἰδίως τὸ βράδυ, ἀπὸ κατάχρησιν καφέ, τσαγιοῦ, ποτῶν καὶ κρασιοῦ. 'Η θεραπεία της συνίσταται στὸ ν' ἀποφεύγουμε ὅλα τὰ παραπάνω καὶ μόνο ἂν ἐξακολουθήση ἡ ἀϋπνία πρέπει νὰ καταφύγουμε σὲ γιατρό.

ΑΡΧΑΙΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

Σὲ ὅλα τὰ μέρη τῆς 'Ελλάδος ὑπάρχει συνήθεια, ὅταν χτίζεται ἕνα σπίτι, νὰ σφάζουν στὰ θεμέλιά του ἕναν πετεινὸ ἢ ἄλλο πουλί. 'Η θυσία αὐτὴ γίνεται γιὰ νὰ ματωθῆ τὸ σπίτι καὶ νὰ μὴν ἐνοχληθοῦν ποτὲ οἱ ἔνοικοί του ἀπὸ τὰ στοιχειά. Τὴν ἴδια ὅμως ἀκριβῶς συνήθεια τὴν βρίσκουμε καὶ στοὺς ἀρχαίους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ τὴν κληρονομήσαμε.

Μιὰ ἄλλη συνήθεια πολὺ παλαιὰ εἶναι ἡ ἐξέτασις τῆς ὠμοπλάτης τοῦ προβάτου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μερικοὶ προσπαθοῦν νὰ βγάλουν διάφορες προφητεῖες. Αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς μαντείας εἶναι ἐπίσης ἀρχαιότατον, ἦταν δὲ γνωστὸν καὶ κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, ἀφοῦ ὁ Π. Ψελλὸς ἔγραψε μιὰ πραγματεία «Περὶ ὠμοπλατοσκοπίας».

Τὸ βάσκαμα ἦταν ἐπίσης γνωστὸ καὶ στοὺς ἀρχαίους, καθὼς καὶ ἡ συνήθεια νὰ φτύνουν τρεῖς φορὲς γιὰ νὰ τὸ ἀποφύγουν. Γιατὶ καὶ ὁ Θεόκριτος λέει κάπου: «'Ως μὴ βασκανθῶ, τρὶς εἰς ἐμὸν ἔπτυσα κόλπον».

3.500 ΒΗΜΑΤΑ



Ἀκοῦμε συχνὰ νὰ λέγεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ εἶναι ὑγιὴς πρέπει νὰ περπατᾶ ἀρκετὰ κάθε μέρα, κι' αὐτὸ εἶναι ἀσφαλῶς σωστό. Ἕνας ἐπιστήμων θέλησε νὰ ὑπολογίση πόσα βήματα πρέπει νὰ κάνη ὁ ἄνθρωπος κάθε μέρα καὶ μὲ κάποιο μηχάνημα δικῆς του ἐφευρέσεως ἔκαμε διάφορα πειράματα καὶ συνεπέρανε τὸ ἑξῆς: 'Ο ἄνθρωπος πού θέλει νὰ ἔχη καλὴ ὑγεία, πρέπει νὰ κάμνη κάθε μέρα 3.500 βήματα.

Σᾶς συνιστοῦμε νὰ περπατᾶτε πολύ. Ὄχι ὅμως καὶ νὰ μετρᾶτε τὰ βήματά σας!

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΑΥΓΩΝ...



Κατὰ τὸ πρῶτο ταξίδι τοῦ «Γιάνκη-Κλίππερ», τοῦ τεραστίου ὑδροπλάνου πού ἐκτελεῖ τακτικὰ τὴν ἐναέριο συγκοινωνία 'Αμερικῆς—Εὐρώπης, ἐπάνω ἀπ' τὸν 'Ατλαντικὸ ὠκεανό, ἔγινε τὸ ἑξῆς περίεργο: Κάποιος πελάτης παρήγγειλε στὸν μάγειρο τοῦ ὑδροπλάνου νὰ τοῦ φτειάξη δύο αὐγὰ μελάτα. Ὅταν τὰ αὐγὰ σερβιρίσθηκαν, ὁ ἐπιβάτης τὰ ἐπέστρεψε μὲ θυμὸ γιατὶ ἦσαν ἄψητα!

'Αποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ γεγονότος ἦτο νὰ σταλῆ ἀπὸ τὸν ἀσύρματο τοῦ ἀεροσκάφους, στὰ γραφεῖα τῆς 'Εταιρείας, τὸ κάτωθι ραδιοτηλεγράφημα:

«Σὲ πόσα λεπτὰ γίνεται ἕνα αὐγὸ μελᾶτο σὲ ὕψος 2.468 μέτρων;».

'Εδῶ πρέπει νὰ λεχθῆ ὅτι ἂν τὸ νερὸ βράζη κανονικὰ στοὺς 100 βαθμοὺς θερμότητος, δὲν γίνεται τὸ ἴδιο στὰ μεγάλα ὕψη. Στὴν κορυφὴ λ. χ. τοῦ Λευκοῦ ὄρους τῶν Ἄλπεων τὸ νερὸ βράζει στοὺς 84 βαθμούς. Ἔτσι τὰ αὐγὰ τοῦ ὑδροπλάνου, πού ἐβράσθησαν σὲ ὕψος 2.468 μ. ἐπὶ δύο λεπτά, ἔμειναν ἄψητα.

'Εκ πρώτης ὄψεως τὸ ραδιοτηλεγράφημα τοῦ μαγείρου ἐφάνη ἀνόητον. 'Αλλὰ ὅταν ἐζητήθη ἡ γνώμη τῶν εἰδικῶν κατάλαβαν ὅτι κάτι ἔτρεχε καὶ ἡ 'Εταιρεία ἀπήντησε ραδιοτηλεγραφικῶς ὡς ἑξῆς στὸν μάγειρο:

«Στὸ ὕψος τῶν 2.468 μέτρων τὰ μελάτα αὐγὰ θὰ γίνουν σὲ διάστημα 12 λεπτῶν».

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝ ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΔΟΥΝΑΒΕΩΣ

'Ο πρῶτος Ἕλληνας πού ἐπεχείρησε νὰ ἐκμεταλλευθῆ συστηματικὰ τὸν Δούναβιν ἦταν ὁ Στέφανος Ξένος, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους Ἕλληνας ἐπιχειρηματίας, πού στὰ 1857 συνέστησε τὴν μεγάλην 'Ελληνο-'Αγγλικὴν ἑταιρείαν.

Στὴν ἀρχὴ ἡ ἑταιρεία αὐτὴ εἶχε δέκα ἀτμόπλοια, μὲ τὰ ὀνόματα «Τσαμαδός», «Μπότασης», «Λόντος», «Ρήγας Φεραῖος», «Μπουμπουλίνα», «Κωλέττης», «Κολοκοτρώνης», «Ζαΐμης», «Μᾶρκος Μπότσαρης» καὶ «Κανάρης», προωρισμένα νὰ μεταφέρουν δημητριακὰ καὶ ἄλλα ἐμπορεύματα ἀπὸ τὸ Γαλάζιον, τὴν Βραΐλαν καὶ τὸν ἄνω Δούναβιν εἰς Σουλινᾶ. 'Αργότερα ἡ ἑταιρεία ἀπέκτησε ἄλλα δέκα μεγάλα ἀτμόπλοια, τὰ ὁποῖα ὅμως, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσαν νὰ πλεύσουν μέσα στὸν Δούναβι, ἐφόρτωναν σιτηρὰ ἀπὸ τὸν Σουλινᾶ καὶ τὰ μετέφεραν στὴν 'Αγγλία.

Τὰ νέα αὐτὰ ἀτμόπλοια εἶχαν ἐπίσης ἑλληνικὰ ὀνόματα, ὅπως: «Νεωτέρα 'Ελλάς», «Μαυροκορδᾶτος», «Παλληκάρι» κλπ.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

— Οἱ ἀστρονόμοι ἐπιμένουν ὅτι ὁ ἥλιος θὰ ἀποθάνη κάποτε, θὰ χάση δηλαδὴ τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητά του. 'Εν τῷ μεταξὺ ὑπελογίσθη ὅτι μετὰ 40 τρισεκατομμύρια ἐτῶν ὁ ἥλιος θὰ ἔχη χάσει τὸ ἥμισυ τοῦ ὄγκου του.

— Τὴν 11 Μαρτίου 1871, ὅταν ἕνας ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἔδισον παρουσίασεν εἰς τὴν Γαλλικὴν 'Ακαδημίαν τῶν 'Επιστημῶν τὸ πρῶτον γραμμόφωνον, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς ἐξηγέρθη ἐναντίον τοῦ «ἐγκαστριμύθου πού ἐτολμοῦσε νὰ εἰρωνευθῆ τὴν σεβαστὴν ὁμήγυριν».

— 'Απὸ τὸ σχῆμα πού ἔχει ἡ ρίζα τῶν τριχῶν κάθε ἀνθρώπου ἠμπορεῖ νὰ καταλάβη κανεὶς εἰς ποίαν φυλὴν ἀνήκει. Αἱ ρίζαι τῶν τριχῶν τῶν μαύρων ἔχουν κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ σχῆμα ἀγκίστρου ἢ τρυπάνου.

— Πολλὰ σκάφη κατασκευάζονται σήμερα χωρὶς νὰ χρησιμοποιηθῆ οὔτε ἕνα καρφὶ διὰ τὴν σύνδεσιν τῶν σιδηρῶν ἐλασμάτων. 'Η σύνδεσις γίνεται διὰ συγκολλήσεως.

— Εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν σχολὴν τῆς Μαδαγασκάρης ἔχει ἀναπτυχθῆ μία νέα βιοτεχνία: τῆς κατασκευῆς κλωστῆς ἀπὸ ἱστοὺς ἀράχνης. Τὰ λεπτὰ νήματα τῆς ἀράχνης συλλέγονται ἐπιμελῶς καὶ μεταβάλλονται εἰς κλωστήν, πού θεωρεῖται ἀνωτέρα τῆς μεταξωτῆς εἰς ἀντοχὴν καὶ στιλπνότητα.



ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΟ ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟ ΑΡΝΙ



Ἦταν ἕνας βασιλιᾶς ποὺ εἶχε τρία παιδιά. Πεθαίνοντας ὁ βασιλιᾶς, ἄφησε τὴν περιουσία του στὰ παιδιά του νὰ τὴν μοιράσουν.

Τὰ δύο μεγάλα μεθοῦσαν κάθε μέρα στὰ κρασοπουλιὰ κι' ἔφαγαν τοὺς παράδες τοῦ πατέρα τους καὶ μπῆκαν καὶ σὲ χρέος. Τὸ μικρότερο φύλαξε τὴν περιουσία ποὺ τοῦ ἄφησε ὁ πατέρας του, κι' ἀφοῦ παντρεύθηκε κι' ἔκαμε μιὰ κόρη ὡραιότατη, ἔφτιασε ἕνα παλάτι μέσα στὴ γῆς καὶ τὴν ἔβαλε μέσα. Καὶ κεῖνον τὸν μάστορα ποὺ ἔκανε τὸ παλάτι τὸν σκότωσε, κι' ἔπειτα ἔβαλε ἕνα κήρυκα καὶ τοῦ εἶπε νὰ φωνάξῃ: "Ὅποιος εἶναι ἄξιος νὰ βρῇ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλιᾶ, θὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα· μὰ ὅταν δὲν τὴν βρῇ, θὰ τὸν σκοτώνῃ.

Πῆγε πολὺς κόσμος, καὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τὴν εὑροῦν καὶ τοὺς σκότωνε. Τότε ἕνας νέος ὄμορφος πῆγε σ' ἕνα βοσκό, καὶ τοῦ εἶπε νὰ τὸν βάλῃ μέσα σ' ἕνα τομάρι πρόβειο, ποὺ νὰ ἔχῃ χρυσᾶ μαλλιά, καὶ νὰ τὸν πάῃ στὸ βασιλιᾶ.

Ὁ βοσκὸς τὸν ἔβαλε μέσα σ' ἕνα τομάρι πρόβειο μὲ χρυσᾶ μαλλιά, κι' ἐκεῖ μέσα τοῦ ἔβαλε καὶ φαγὶ καὶ ψωμί, κι' ὅσα χρειάζονταν. Σὰν τὸ πῆγε στὸ βασιλιᾶ, τοῦ λέει ὁ βασιλιᾶς:

—Τὸ πουλᾶς αὐτὸ τὸ ἀρνί;

Κεῖνος τοῦ εἶπε: "Ὄχι, ἀφέντη βασιλιᾶ, δὲν τὸ πουλάω' μ' ἂν τὸ χρειάζεσαι, δὲ σοῦ χαλάω τὸ χατῆρι· στὸ δίνω γιὰ τρεῖς μέρες κι' ὕστερα μοῦ τὸ ξαναδίνεις πίσω.

Τότες ὁ βασιλιᾶς τὸ πῆρε νὰ τὸ πάῃ μέσα στὴ θυγατέρα του, καὶ καθὼς μπῆκε μὲ τ' ἀρνὶ στὸ παλάτι, μπῆκε μέσα σὲ πολλὲς κάμαρες. Καὶ σὰν πῆγε σὲ μιὰ πόρτα, φώναξε ὁ βασιλιᾶς: 'Ανοῖξτε τάρταρα μάρταρα τῆς γῆς!

Κι' ἄνοιξε ἡ πόρτα μοναχή της. Μπαίνοντας σὲ πολλὲς κάμαρες, ζύγωσε σὲ μιὰ πόρτα, κι' ἐκεῖ φώναξε πάλι: 'Ανοῖξτε τάρτ~ρα μάρταρα τῆς γῆς! Κι' ἄνοιξε πάλι ἡ πόρτα μοναχή της. Κι' ἐκεῖ μέσα ἦταν τὸ δωμάτιο, ποὺ κάθονταν ἡ βασιλοπούλα, κι' ἦταν ὅλο ἀπ' ἀσῆμι. Καὶ σὰν μπῆκε μέσα, ἔδωσε τ' ἀρνὶ τῆς βασιλοπούλας. Τὸ χάϊδευε ἡ βασιλοπούλα, κι' αὐτὸ μισοβέλαζε. Τῆς τὸ ἄφησε κι' ὕστερα ἔφυγε. Καὶ τὴν ἴδια νύχτα ἐκείνη βγῆκε ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὸ τομάρι, καὶ σὰν τὸν εἶδε ἡ βασιλοπούλα τόσο ὄμορφο, τὸν ἀγάπησε καὶ τὸν ρώτησε: Γιατί μπῆκες στὸ τομάρι κι' ἦρθες ἐδῶ;

Κι' αὐτὸς τῆς εἶπε: Σὰν εἶδα πολλοὺς ποὺ ἔρχονταν καὶ δὲ μποροῦσαν νὰ σὲ βροῦν καὶ σκοτώνονταν, ηὗρα τούτη τὴν τέχνη, κι' ἦρθα ἐδῶ, ποὺ σ' ἔχει ὁ πατέρας σου.

Κι' ἡ βασιλοπούλα τοῦ λέει: Εὔγε σου, καλὰ ἔκανες· μόνον νὰ ξέρῃς αὐτό· ἀφοῦ μὲ βρῆκες ἐδῶ μέσα, ὁ πατέρας μου καὶ μένα καὶ τὶς ὑπηρέτριες θὰ μᾶς κάνῃ πάπιες· καὶ θὰ σοῦ πῇ: Ποιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς πάπιες εἶναι ἡ βασιλοπούλα; Κι' ἐγὼ τότε θὰ τσιμπήσω τὸ φτερό μου καὶ θὰ μὲ καταλάβῃς.



Ποιὰ ἀπ' τὶς πάπιες εἶναι ἡ θυγατέρα μου;

'Αφοῦ κουβέντιασαν πολλά, ἦρθε πάλι ὁ βοσκὸς καὶ ζητάει τ' ἀρνί. Ὁ βασιλιᾶς πῆγε στὴ θυγατέρα του νὰ τὸ πάρῃ. Κι' ἡ βασιλοπούλα εἶπε τοῦ πατέρα της: 'Αρκετὰ διασκέδασα μὲ τ' ἀρνί!

Τότες ὁ βασιλιᾶς τὸ πῆρε καὶ τὄδωσε στὸ βοσκό. Ὕστερα ὁ ἄνθρωπος βγαίνει ἀπ' τὸ τομάρι καὶ πάει στὸ βασιλιᾶ καὶ τοῦ λέει: Ἐγὼ εἶμαι ἄξιος νὰ βρῶ τὴ θυγατέρα σου!

Ὁ βασιλιᾶς τοῦ εἶπε: Λυποῦμαι πάρα πολύ, παιδί μου, γιὰ τὰ νειᾶτα σου. Σκοτώθηκαν τόσοι καὶ τόσοι γιὰ νὰ τὴν εὑροῦν, καὶ σὺ θὰ τὴν εὑρῇς!

"Ἂς εἶναι, ἀφέντη βασιλιᾶ! Ἐγὼ θὰ σκοτωθῶ, μὰ θὰ πασχίσω νὰ τὴ βρῶ.

Τότες πῆγε αὐτὸς μπροστὰ κι' ὁ βασιλιᾶς ἀπὸ πίσω, κι' ὅταν ἔφτασαν στὴ μεγάλη πόρτα, εἶπε τοῦ βασιλιᾶ τὸ παιδί: Πὲς τρία λόγια.

Κι' ὁ βασιλιᾶς τοῦ εἶπε: Τί νὰ πῶ; νὰ ποῦ λέω· σαράγι, σαράγι, σαράγι!

"Ὄχι, τοῦ εἶπε ἐκεῖνος. Πές: ἀνοῖξτε τάρταρα μάρταρα τῆς γῆς!

Κι' εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ βασιλιᾶς, κι' ἄνοιξε ἡ πόρτα· καὶ σὰν μπῆκε μέσα, δάγκασε τὸ μουστάκι του. Πῆγε καὶ στὴν ἄλλη τὴν πόρτα κι' ἔκανε τὸ ἴδιο· καὶ κατόπιν πῆγαν μέσα κι' ηὗραν τὴ βασιλοπούλα. Καὶ τοῦ εἶπε ὁ βασιλιᾶς: Τὴ βασιλοπούλα τώρα καλὰ τὴν βρῆκες· μόν' τώρα ἐγὼ θὰ κάνω τὴ θυγατέρα μου καὶ τὶς ὑπηρέτριες πάπιες, κι' ἂν καταλάβῃς ποιὰ εἶναι ἡ θυγατέρα μου, νὰ τὴν πάρῃς γυναῖκα! Καὶ τὶς ἔκανε ὁ βασιλιᾶς πάπιες καὶ τὶς ἔφερε μπροστὰ στὸ νειό, καὶ τοῦ εἶπε: Ποιὰ ἀπ' αὐτὲς εἶναι ἡ θυγατέρα μου; Τότες ἡ βασιλοπούλα ἐτσίμπησε τὸ φτερό της, κι' εἶπ' ὁ νειός: Αὐτή, ποὺ τσίμπησε τὸ φτερό, αὐτὴ εἶναι ἡ βασιλοπούλα. Καὶ τὴν πῆρε γυναῖκα τότε καὶ πέρασαν ζωὴ χαριτωμένη.

Η ΣΤΗΛΗ τοῦ Γιατροῦ

ΑΜΟΙΒΑΔΕΣ

(Συμπτώματα καὶ θεραπεία)

Στὸ προηγούμενο ἄρθρο μας μιλήσαμε γιὰ τὶς ἀμοιβάδες γενικὰ καὶ ἰδίως τί εἶναι καὶ πῶς μεταδίδονται στὸν ἄνθρωπο. Σήμερα θὰ μιλήσωμε γιὰ τὰ συμπτώματα τῆς ἀρρώστειας καὶ γιὰ τὴ θεραπεία της. Ἡ νόσος ἔχει δύο μορφάς, τὴν ὀξεῖαν καὶ τὴν χρονίαν· ἡ δευτέρα διαδέχεται τὴν πρώτην ἐὰν δὲν διαγνωσθῇ ἐγκαίρως καὶ δὲν γίνῃ ἡ κατάλληλος θεραπεία. Τοῦτο γίνεται πολὺ συχνὰ εἰς τὰ παιδιὰ λόγῳ τῆς συχνότητος τῶν ἐντερικῶν νοσημάτων καὶ ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Νομίζουν ὅτι πρόκειται περὶ κοινῆς διαρροίας ἀπὸ κακὴ διατροφή, δὲν γίνεται ἐξέτασις τῶν κοπράνων, ἐφαρμόζουν δὲ συγχρόνως ἐξαντλητικὴν δίαιταν, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παράτασιν τῆς καταστάσεως καὶ τὴν μετάπτωσιν εἰς τὴν χρονιότητα. Ἀντιθέτως ἐὰν ἐσκέπτοντο καὶ τὰς ἀμοιβάδας καὶ ἀπεδείκνυεν ἡ μικροβιολογικὴ ἐξέτασις τὴν ὕπαρξίν των, τότε ἡ εἰδικὴ θεραπεία μὲ ἐμετίνη θὰ ἔφερνε ταχέως τὰ ἀποτελέσματά της. Κατὰ τὴν ὀξεῖαν περίοδον ὁ ἄρρωστος ἔχει διάρροιαν ἐπίμονον, μὲ κόπρανα ἄλλοτε ὑδαρῆ καὶ ἄλλοτε βλεννοαιματηρά. Αἱ κενώσεις κυμαίνονται ἀπὸ 5 μέχρι 20 ἀναλόγως τῆς ἐντάσεως τῆς νόσου. Ὁ ἄρρωστος παραπονεῖται ἀπὸ κοιλιακοὺς πόνους, ἄλλοτε δυνατοὺς καὶ ἄλλοτε ἐλαφροὺς καὶ ἰδίως κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς κενώσεως. Ἡ κατάστασις αὐτὴ ἔχει ὡς ἄμεσον συνέπειαν τὴν ἐξάντλησιν, ἡ ὁποία εἶναι τόσο μεγαλυτέρα, ὅσο τὸ παιδὶ εἶναι μικρότερο ἢ ἡ νόσος ἐντονωτέρα, φθάνει δὲ πολλὲς φορὲς σὲ κατάστασι ποὺ διατρέχει ἄμεσο κίνδυνο καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀρρώστου.

Ὁ πυρετὸς ἄλλοτε λείπει τελείως καὶ ἄλλοτε εἶναι μικρὸς μέχρι 37°, σπανίως φθάνει τὰ 39—40. Ἐὰν τώρα γίνῃ ἡ διάγνωσις ἐγκαίρως, τότε τὰ συμπτώματα μὲ τὴν ἔντονο θεραπεία παρέρχονται προοδευτικῶς καὶ ὁ ἄρρωστος γίνεται καλὰ σὲ διάστημα 20—30 ἡμερῶν. Ἐὰν ἀντιθέτως μείνῃ ἀθεράπευτος τότε τὴν ὀξεῖαν κατάστασιν διαδέχεται, ἐὰν βέβαια ὁ ἄρρωστος εἶναι μεγάλος, ἡ χρονία, ἡ ὁποία παρουσιάζει πολυμορφίαν συμπτωμάτων, ἀναλόγως τοῦ ἀσθενοῦς καὶ τῆς ἐντάσεως τῆς νόσου. Αἱ κενώσεις ἐξακολουθοῦν ἀλλὰ ὀλιγώτεραι καὶ πολλὲς φορὲς γίνονται σκληραὶ ἀλλὰ οἱ βλέννες ἐπιμένουν. Ἄλλοτε παρατηρεῖται δυσκοιλιότης, ἡ ὁποία διαρκεῖ 3—4 ἡμέρες καὶ κατόπιν ἐπαναλαμβάνεται ἡ διάρροια μὲ τὴν ἰδίαν ἢ μικροτέραν ἔντασιν. Ὁ πόνος ὑποχωρεῖ ἢ γίνεται μικρότερος καὶ φευγαλέος, δηλαδὴ πότε στὴν κοιλιά, στὸ στομάχι ἢ στὰ πλευρὰ καὶ ἰδίως στὸ συκώτι, τὸ ὁποῖον συμπάσχει πολλὲς φορές. Ἄλλοτε, ἀντὶ νὰ αἰσθάνωνται κοιλιακὰς ἐνοχλήσεις, παραπονοῦνται μόνον δι' ἀδυναμίαν περίεργον καὶ ζάλες συχνὲς καὶ ἰδίως τὴν στιγμὴν τῆς πέψεως. Οἱ ἐνήλικες κατὰ τὴν χρονίαν ἀμοιβαδίασιν παρουσιάζουν πληθώραν συμπτωμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα περίεργα καὶ τελείως ἀπίθανα διὰ μίαν κοιλιακὴν νόσον, ἐν τούτοις ὅμως ἡ προσεκτικὴ ἐξέτασις ἀποδεικνύει τὴν φύσιν των. Ἡ κυριωτέρα καὶ σοβαρωτέρα ἐπιπλοκὴ τῶν ἀμοιβάδων εἶναι ἡ προσβολὴ τοῦ ἥπατος, ἡ ὁποία ἐὰν δὲν διαγνωσθῇ ἐγκαίρως, φέρει πολὺ συχνὰ τὸν θάνατον τῶν ἀσθενῶν. Εἰς τὸ ἧπαρ πηγαίνουν τὰ μικρόβια διὰ τῶν ἐντερικῶν φλεβῶν καὶ τῶν χυλοφόρων ἀγγείων, δηλ. τῶν ἀγγείων ποὺ παίρνουν τὰς χρησίμους τροφὰς διὰ τὸν ὀργανισμόν. Ἐὰν τώρα διαγνωσθῇ ἡ πάθησις τοῦ ἥπατος ἐγκαίρως καὶ δὲν προλάβῃ νὰ γίνῃ ἀπόστημα, τότε ἡ θεραπεία περιορίζεται εἰς τὰς ἐνέσεις ἐμετίνης, ἐὰν ὅμως προχωρήσῃ, τότε, ἐκτὸς τῆς ἐμετίνης, ἐπιβάλλεται καὶ ἡ διάνοιξις τοῦ ἀποστήματος. Τὸ ἀπόστημα τοῦ ἥπατος γίνεται ἄλλοτε στὴν ὀξεῖαν περίοδον καὶ ἄλλοτε στὴν χρονίαν.

Ἡ θεραπεία τῶν ἀμοιβάδων γίνεται ἀποτελεσματικῶς μὲ ἐνέσεις ἐμετίνης καὶ μὲ δόσεις ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τοῦ παιδιοῦ καὶ τῆς ἐντάσεως τῆς νόσου. Ἐπίσης μᾶς βοηθεῖ πολὺ εἰς τὴν θεραπείαν ἡ χορήγησις τοῦ γαλλικοῦ φαρμάκου Στοβαρσὸλ καὶ τοῦ γερμανικοῦ Γιατρὲν 105.

Εἰς τὸ ἑπόμενον θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὶς λάμβλιες καὶ μὲ τὴν προφύλαξιν ἀπὸ τῶν ἀμοιβάδων καὶ λάμβλιων. Γ. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ



ὁ κῆπος



Τὸ παραμυθάκι μας.

Ο ΣΚΑΠΑΝΕΥΣ ΚΑΙ Η ΣΤΟΛΗ

Ὁ Τομεάρχης μας προχθὲς ὡμίλησε πολὺ αὐστηρὰ γιὰ μερικοὺς Σκαπανεῖς ποὺ ἡ συμπεριφορά τους δὲν ἦταν ἐκείνη ποὺ πρέπει, στὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. Εὕρῆκε ἀφορμή, γιατὶ ἄκουσε δυὸ - τρεῖς ποὺ μιλοῦσαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο μὲ ἄσχημο τρόπο καὶ ἀλληλοχτυπιοῦνταν μὲ κακία τὴν ὥρα τοῦ διαλείμματος. Κάποιος ἄλλος ἐμπῆκε στὴ γραμμὴ φορῶντας τὴ στολή του λερωμένη καὶ ἀκανόνιστη, τὸ πηλήκιο στραβά, ξεκούμπωτος καὶ τὴ ζώνη του λυτή.

«Δὲν μπορῶ, εἶπε ὁ Τομεάρχης, παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴ λύπη μου γιὰ λίγα εὐτυχῶς παιδιὰ τοῦ Τομέως μου, ποὺ δὲν μποροῦν ἀκόμη νὰ νοιώσουν ὅτι Ε.Ο.Ν. θὰ πῆ τάξις, θὰ πῆ πειθαρχία, θὰ πῆ σεβασμὸς καὶ ὅτι κάθε συναγωνιστής, μικρὸς ἢ μεγάλος, πρέπει νὰ ξέρη πὼς δὲν μπορεῖ οὔτε νὰ μιλᾶ οὔτε νὰ συμπεριφέρεται ὅπως θέλει. Ὁ σεβασμός, ἡ τάξις καὶ ἡ πειθαρχία ἀρχίζουν ἀπὸ τὴ στολή. Αὐτὴ πρέπει πρῶτα νὰ σεβώμαστε καὶ τὸ κατορθώνουμε αὐτὸ μὲ τὴν καθαριότητα καὶ μὲ τὸ κανονικό της φόρεμα. Σὲ ὅλους τοὺς Τομεῖς ἔχουν γίνει διδασκαλίες πολλὲς γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Καὶ θυμᾶστε: Ὁ Ἀρχηγὸς κάποτε ὡμίλησε πολὺ αὐστηρὰ γιὰ κάποιο Σκαπανέα ποὺ εἶδε νὰ φορῆ ἀκανόνιστα τὴ στολή του καὶ ἀκάθαρτη. Γιατὶ ξέρει ὁ Ἀρχηγὸς ὅτι ἕνα παιδὶ ποὺ ἀνέχεται νὰ εἶναι λερωμένο καὶ τσαλακωμένο τὸ φόρεμά του, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἀκατάστατο καὶ τὸ ἴδιο σὲ ὅλη του τὴ ζωή. Δὲν μπορεῖ ἐπομένως νὰ εἶναι Σκαπανέας ὅπως τὸν θέλει ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος».

Στὸ ἄλλο θὰ συνεχίσω τὴν ὁμιλία τοῦ Τομεάρχου μας.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

« Ο ΠΙΣΤΟΣ ΦΙΛΟΣ »

Μιὰ φορά, τρία μικρὰ παιδάκια παῖζαν μὲ μικρὲς βαρκοῦλες ἐπάνω σὲ μιὰ λίμνη. Τὸ παιχνίδι τους ἦταν διασκεδαστικὸ καὶ ἐκρατοῦσε πολλὲς ὧρες. Δίπλα τους, τοὺς παρακολουθοῦσε καὶ ἕνας μεγάλος σκύλος, ὁ Τόμης, ποὺ ἀγαποῦσε πάντα νὰ βρίσκεται κοντὰ στὰ παιδιά.

Ξαφνικὰ τὸ πιὸ μικρὸ ἀπὸ τὰ τρία γλίστρησε κι' ἔπεσε μέσα στὸ νερό. Οἱ σύντροφοι του προσπαθοῦσαν μὲ τὶς μικρές τους δυνάμεις νὰ τὸ σώσουν, μὰ τὰ ἔχασαν ἀπὸ τὴν ταραχή τους καὶ δὲν ἤξεραν τί βοήθεια θὰ μποροῦσαν νὰ τοῦ δώσουν.

Μονάχα ὁ Τόμης δὲν τὰ ἔχασε καθόλου. Βλέποντας τὸν μικρό του φίλο νὰ κινδυνεύῃ ἔτρεξε ἀμέσως στὸ σπίτι του καὶ μὲ γαυγίσματα καὶ φωνὲς προσπαθοῦσε νὰ δώση νὰ καταλάβη ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ τὸν κίνδυνο ποὺ βρισκόταν τὸ παιδί της. Μὰ ἡ μητέρα δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη βέβαια τὴ γλῶσσα τοῦ σκυλιοῦ...

Στὴν ἀπελπισία του ὁ Τόμης ξαναγύρισε στὴ λίμνη καὶ μπῆκε μόνος μέσα στὸ νερό. Ἅρπαξε τὸν μικρὸ μὲ τὰ δόντια του καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸν σύρη ἔξω. Ἤξερε πὼς ἂν πλησίαζε στὴν παραλία θὰ τὸν βοηθοῦσαν καὶ οἱ δύο ἄλλοι φίλοι του.

Μὰ ὁ Τόμης ἦτανε μικρὸ σκυλὶ κι' ὁ μικρὸς τόσο βαρὺς ποὺ στάθηκε ἀδύνατο νὰ τὸν σώση.

Λίγο ἀκόμη καὶ θὰ ἦτανε ἀργά. Ὁ Τόμης ὅμως δὲν τὰ ἔβαζε κάτω. Ὁ μικρὸς φίλος ἔπρεπε νὰ σωθῇ...

Βγῆκε ξανὰ ἔξω καὶ ὥρμησε πρὸς τὸ δρόμο. Καὶ τὸν πρῶτο ἄνθρωπο ποὺ βρῆκε ἄρχισε νὰ τὸν τραβᾷ ἀπὸ τὰ ροῦχα καὶ νὰ τὸν ὁδηγῇ πρὸς τὴν λίμνη. Αὐτὸς ἔβλεπε πὼς ὁ σκύλος δὲν τὸν δάγκωνε. Ἁπλῶς τὸν τραβοῦσε καὶ μὲ μιὰ γλύκα στὰ μάτια του, τοῦ ἔδειχνε τὴ λίμνη.

Κατάλαβε πὼς κάτι συνέβαινε ἐκεῖ καὶ τὸν ἀκολούθησε. Εὐτυχῶς ἦταν ἀκόμη καιρὸς καὶ ἔτσι σώθηκε ὁ μικρὸς ἀπὸ τὸν ὑγρό του τάφο.

Μὰ τὴ σωτηρία του αὐτή, τὴ ζωή του, τὴν χρωστᾶ στὸν πιστό του φίλο, τὸν Τόμη, ποὺ μὲ τὴν ἐπιμονή του κατώρθωσε νὰ τὸν σώση!

Πόσα σκαπανάκια διαβάζοντας τὸ παραμύθι αὐτὸ δὲν σκέπτουνται τὴν ὑποχρέωσι ποὺ ἔχουν νὰ ἀγαποῦν τὰ πιστὰ αὐτὰ ζῶα! Κι' ἀκόμη πόσο ὡραῖο πρᾶγμα εἶναι νὰ εἴμεθα πάντοτε σὲ θέσι νὰ βοηθοῦμε τὸν «πλησίον» μας, ἀφοῦ καὶ αὐτὰ τὰ ζῶα μᾶς δίδουν τέτοια παραδείγματα.



9. (Συνέχεια)

— Νὰ ἡ βάρκα μας! φώναξε ὁ Γέρο Λύκος, ὅπως πάντα του πολὺ ἀνυπόμονος.

Μιὰ βάρκα ἦταν ἀραγμένη στὴν ὄχθη. Γρήγορα γρήγορα ἡ ἀλεποῦ πήδησε μέσα κι' ἅρπαξε τὸ τιμόνι. Μπῆκε κι' ὁ λύκος καὶ πῆρε τὰ κουπιά.

Ὁ κὺρ Μέντιος τὸ ἀποφάσισε τελευταῖος.

— Ἐμπρός! εἶπε καὶ πήδησε μέσ' στὴ βάρκα.

Σιγανὸ ἀεράκι φυσοῦσε. Ἄνοιξαν τὸ πανί. Ὁ Γέρο Λύκος κι' ἡ θειὰ Ἀλεποῦ εὐχαριστημένοι ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν. Ὅλα πήγαιναν καλά. Εἶχαν πιὰ τὸ γάϊδαρο στὰ χέρια τους. Δὲν θὰ τοὺς ξέφευγε. Ἄρχισαν λοιπὸν νὰ τραγουδοῦν αὐτὸ τὸ τραγουδάκι:

«Μιὰ βαρκοῦλα θ' ἁρματώσω
μὲ σαράντα - δυὸ κουπιά,
— γειά σου, λεβέντη μου! —
νὰ σὲ κλέψω μιὰ βραδιά!»

Ὁ κὺρ Μέντιος θέλησε κι' αὐτὸς νὰ τραγουδήσῃ.

Ἕνα ὡραῖο τραγουδάκι τοῦ ἦρθε στὸ νοῦ. Ἕνα τραγουδάκι ποὺ ταίριαζε ἴσια ἴσια μὲ τὴ ρωμαντικὴ αὐτὴ βαρκάδα. Ἔβηξε, ἔκανε μιὰ γαργάρα μὲ τὸ γλυκὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ κι' ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ:

«Ἀναστενάζουν τὰ νερὰ
καὶ σκύβει τὸ φεγγάρι
καὶ γλείφει γλείφει τρυφερὰ
τὸ δροσερὸ χορτάρι.

Ἄχ, ἄχ καὶ θὰ μοῦ φύγῃ ὁ νοῦς
σὲ τέτοια φεγγαράδα,
μὲ φίλους μπιστικοὺς
νὰ σεργιανᾶς βαρκάδα!»

Τραγούδησε τόσο γλυκά, ποὺ ὁ πο-





των σκαπανέων μας



ΤΑ ΖΑΧΑΡΩΤΑ

Τοῦ Τάκη κάναμε γιὰ δῶρο
ἕνα σπαθὶ κι' ἕνα τουφέκι
καὶ Φαλαγγάρχης τώρα στέκει
κι' ὅλο τὸν κόσμο ἀπειλεῖ!

* * *

Φορεῖ στὸν ὦμο τὸ τουφέκι
καὶ τὸ σπαθὶ στὴ μέση ζώνει,
τὰ γειτονόπουλα μαλώνει
καὶ τὰ γυμνάζει στὴν αὐλή!

* * *

Μὲ τὸ σπαθὶ γυμνὸ στὸ χέρι
προστάγματα ἄγρια τοὺς δίνει
κι' ἔξαφνα κάποιον διακρίνει
σοκολατάκια νὰ κρατῇ.

* * *

«Ἕ, ψίτ! Σκαπανέα», τοῦ φωνάζει
πλησίασέ με ἕνα βῆμα,
ἐμπρός μου κάνε καὶ τὸ σχῆμα
καὶ δός μου τὰ μισὰ ἀπ' αὐτά!

* * *

«Θὰ στάδινα, μὰ Φαλαγγάρχης
γιὰ συλλογίσου το καλά,
ταιριάζει ἡ ὑψηλότητά σου
νὰ τρῶς καὶ σὺ ζαχαρωτά;»

Δ. Μ.

ἔξυπνα κουτά

Ὁ Γιαννάκης ρωτᾷ τὴ μαμά του:
— Δὲν εἶναι γρηὰ ἡ γιαγιά;
— Ναί, παιδί μου, πολύ.
— Μὰ τότε πῶς δὲν βγαίνει στοὺς δρόμους νὰ μαζεύῃ πεντάρες;



Ἡ μαμὰ δίνει στὸν Τοτὸ ζεστὸ ψωμί.
Κι' ὁ Τοτὸς σκέπτεται:
— Θὰ φυλάξω τὸ μισὸ γι' αὔριο, ποὺ ἴσως δὲν θἄχουμε ζεστὸ ψωμί.



— Μαμά! Ὁ Κωστάκης ἔγινε Κινηματογράφος!
— Τί;!
— Ναί! Ὁ γιατρὸς εἶπε πῶς ἔχει μέσα του ταινία!



Ὁ Δάσκαλος: Γιὰ νὰ γράφῃ κανεὶς καλά, πρέπει νὰ γράφῃ ὅπως ὁμιλεῖ.
Ὁ μαθητής: Καὶ οἱ βουβοί, δάσκαλε;



Οἱ Σκαπανεῖς: Βασ. Πόλης ἐκ Πειραιῶς, Μιχ. Καρατζᾶς ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Κωνστ. Κωστάκης ἐκ Βερροίας.

ταμὸς τὸν λυπήθηκε κι' ἄρχισε νὰ τὸν συμβουλεύῃ:
— Γύρισε σπίτι σου! Γύρισε σπίτι σου!
Μιὰ πέστροφα τινάχτηκε ἔξω ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ τὸν κοίταξε μὲ γουρλωμένα μάτια. Κάτι ἤθελε κι' αὐτὴ νὰ τοῦ πῇ μὰ δὲν μποροῦσε. Ἦταν βουβὴ ἡ καημένη.
Σιγὰ σιγὰ ὁ ποταμὸς φάρδαινε. Τὸ ρέμα μεγάλωνε κι' ὁ κὺρ Μέντιος ἄρχισε νὰ ζαλίζεται.
Στὴν ἀρχὴ καμώθηκε πὼς δὲν ἦταν τίποτα. «Θὰ περάσῃ, ἔλεγε, θὰ περάσῃ», κι' ἐξακολούθησε τὸ τραγούδι.
Μὰ σὲ λίγο ἔνοιωσε ἕνα κόμπο στὸ λαιμὸ κι' ἡ φωνή του πνίγηκε. Τ' αὐτιά του κρεμάστηκαν πλαδαρά, σὰ μαραμένα φύλλα.
«Ἄχ, δὲν εἶμαι καλά», μουρμούρισε ἄξαφνα καὶ ξάπλωσε ἀνάσκελα μέσ' στὴ βάρκα.
— Στάσου, στάσου, περίμενε, μὴν πεθάνῃς ἀπὸ τώρα! φώναξε ὁ Γέρο Λύκος ποὺ συχαινόταν τὰ πτώματα.
— Κουράγιο, κουράγιο, ἀγαπητέ μου μαέστρο, εἶπε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ καὶ τὸν χτύπησε σιγὰ στὴν πλάτη.
Ὁ κὺρ Μέντιος εἶχε κλειστὰ τὰ μάτια κι' ἦταν συγκινημένος ἀπὸ τόσες περιποιήσεις.
— Εὐχαριστῶ, καλοί μου φίλοι, μουρμούρισε, μὴν κουράζεστε, εὐχαριστῶ. Εἶμαι λίγο καλύτερα.

Μὰ νὰ ποὺ τώρα ἄρχισε νὰ ζαλίζεται κι' ὁ Γέρο Λύκος.
— Πεθαίνω! πεθαίνω! φώναξε μὲ μιᾶς. Εἶμαι ἄρρωστος! Ἔχω ἀνάγκη νὰ δαγκάσω!
Ὁ Γέρο Λύκος δὲν ἔλεγε ψέματα. Εἶχε μπῆ στὴ βάρκα νηστικὸς καὶ τώρα ὑπέφερε πολύ.
«Γάϊδαρος... φαΐ... γάϊδαρος... γρήγορα...καπούλια...», ἄρχισε νὰ παραμιλάῃ:
— Γιὰ ποιὸ γάϊδαρο, γιὰ ποιὰ καπούλια μιλάει; ρώτησε ὁ κὺρ Μέντιος τρομαγμένος.
— Ὁ κακόμοιρος! εἶπε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ κι' ἔκανε πὼς λυπᾶται πάρα πολὺ τὸ λύκο. Παραμιλάει. Σάστισε πάλι τὶς λέξεις. Θέλει νὰ πῇ «μουσική» καὶ λέει «καπούλια». Λέει «γάϊδαρος» καὶ σκέπτεται «τενόρος». Βλέπεις, μαέστρο μου, τὰ ἔχει χάσει ἀπ' τὸ ὡραῖο σου τραγούδι.
— Δὲ μοῦ φαίνεται διόλου παράξενο, εἶπε ὁ κὺρ Μέντιος σκεπτικός. Κι' ἐγὼ τὰ χάνω ὅταν ἀκούω τὸ τραγούδι μου... Ἔ φίλε μου, εἶπε τώρα στὸ Λύκο, κάμε κουράγιο, σηκω. Νά, ἡ θειὰ Ἀλεποῦ, ποὺ ξέρει τόσα πράματα, θὰ βρῇ ἕνα γιατρικὸ νὰ σὲ γιατρέψῃ.
Ἡ θειὰ Ἀλεποῦ εὐχαριστήθηκε πολὺ ποὺ ὁ κὺρ Μέντιος τῆς εἶχε τόση ἐμπιστοσύνη.

— Ἀφοῦ ἔχετε τόση ἐμπιστοσύνη σὲ μένα, εἶπε, θὰ σᾶς προτείνω κάτι. Βλέπω πὼς τὸ ρέμα μᾶς παρασύρει καὶ θὰ πνιγοῦμε σίγουρα, ἢ...
— Θὰ πνιγοῦμε σίγουρα! φώναξε ὁ Λύκος κατατρομαγμένος κι' ἀνασηκώθηκε.
— Ἢ θὰ πέσουμε πάνω σὲ κανένα βράχο...
— Θὰ πέσουμε πάνω σὲ κανένα βράχο! φώναξε ὁ λύκος καὶ σηκώθηκε ὁλόρθος τούτη τὴ φορά.
— Ἂν δὲν κάνετε ἀμέσως αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς πῶ, εἶπε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ. Γιὰ τὸ καλὸ ὅλων μας. Ἀφοῦ θὰ βουλιάξωμε δίχως ἄλλο.
— Ὤχ, ὤχ, φώναξε ὁ κὺρ Μέντιος. Μὴ λέτε αὐτὰ τὰ λόγια, ἀγαπητή μου...
— Τὸ εἶπα καὶ τὸ ξαναλέω, εἶπε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ· θὰ βουλιάξωμε σίγουρα. Καὶ γιατί; Γιατὶ κάποιος ἀπὸ μᾶς θὰ ἔχῃ στὴ συνείδησί του ἕνα μεγάλο κρίμα. Καὶ θὰ βουλιάξωμε κι' οἱ τρεῖς μας ἂν δέν...
— Ἂν δέν;
— Ἂν δέν;
— Ἂν δὲν τὸ ἐξομολογηθοῦμε.
— Νὰ ἐξομολογηθοῦμε! φώναξε ὁ λύκος. Ἐγὼ πεινάω! Αὐτὸ μονάχα μπορῶ νὰ ἐξομολογηθῶ. Πεινάω καὶ δὲν ξέρω τί νὰ κάνω ἄν...

(Ἀκολουθεῖ)



Γιά νά μαθαίνετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Σκότος!

Ἀπορία τῆς Λιλῆς:

— Περίεργο πρᾶμα! Ὅσες φορές ἔκλεισα τά μάτια μου μπροστά στόν καθρέφτη, γιά νά δῶ πῶς εἶμαι ὅταν κοιμοῦμαι, ἔτυχε πάντα νά εἶναι σκοτάδι καί δέν μπόρεσα νά δῶ τίποτα.

Τό κακόμοιρο...

Ἡ Ἑλένη: Νά χτυπήσω τό κουδοῦνι μαμά;

Καί ὁ μικρός Παῦλος:

— Ὄχι καϋμένη, τί σοῦ ἔκανε;

Χωρίς γυαλιά!

Ἡ γιαγιά: Δέν ξέρω γιατί βλέπω τόσα πολλά ὄνειρα τήν νύχτα.

Ἡ Λιλίκα: Μά, γιαγιά, ἐσεῖς εἴπατε ὅτι χωρίς γυαλιά δέν βλέπετε τίποτα. Πῶς τή νύχτα πού τά βγάζετε βλέπετε ὄνειρα;

Ἔναντι...

— Πόσο ἀξίζω γιά σένα μαμάκα;

— Ὅσο νά πῆς! Ἑκατομμύρια παιδί μου.

— Ἔ, ἀπ' ὅλα αὐτά τά ἑκατομμύρια μπορεῖς νά μοῦ δώσῃς μιά δραχμή;

Τό γιατί

Κοκός: Γιατί ἡ θάλασσα δέν ξεχειλίζει ἀφοῦ χύνονται τόσα ποτάμια μέσα σ' αὐτήν;

Λάκης: Μά ἐπειδή ἔχει σφουγγάρια μέσα κουτέ!

Ὑπερβολή

Δέν μοῦ λές Τοτό, ἐσύ πού τά ξέρεις ὅλα, ἄκουσες ποτέ σου τήν παροιμία: «Τρεῖς τά Γέννα, τρεῖς τά Φῶτα κι' ἔξη τήν Ἀνάστασι;».

Καί ὁ Τοτός:

Πφ!.. παροιμία πού θυμήθηκες! Αὐτή, παιδί μου, τήν ἔλεγαν πρό Χριστοῦ!

ΕΥΚΟΛΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ



Ποιά κοινά σημεῖα ἔχουν μεταξύ τους οἱ τρεῖς παραστάσεις, ὁ ψαρᾶς, ὁ δύτης καί οἱ ἀρχαῖοι στρατιῶται;

Ἁπλούστατα:

Ἔχουν κοινές τίς γραμμές πού εἶναι χαραγμένες στό πρῶτο παραλληλόγραμμο.

Μέ βάσι τίς γραμμές αὐτές, μπορεῖτε, ἄν ἔχετε μικρή ζωγραφική δεξιότητα, νά σχεδιάσετε πολλές ἄλλες παραστάσεις, τό θέμα τῶν ὁποίων εἶσθε ἐλεύθεροι νά διαλέξετε.

Ὁ περιορισμός εἶναι ἕνας: Τό σχέδιό σας πρέπει νά γίνῃ μέσα στίς τέσσαρες γραμμές τοῦ παραλληλογράμμου καί νά περιλάβῃ — ὅπως εἴπαμε — ὡς βασικές, τίς γραμμές πού ὑπάρχουν μέσα στό παραλληλόγραμμο.

Τρίγωνον

***** = Ἑλλην. πόλις.
**** = Ἰταλική πόλις.
*** = Συγχρόνως (ἐπιρ.).
** = Ἀπαγορευτικόν.
* = Φωνῆεν.

Καί καθέτως τά ἴδια.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Κρυπτογραφικόν

123456789 = Ἑλλην. πόλις.
1234519 = Ἡμίθεος (αἰτ.)
463 = Νῆσος.
789789 = Θάλασσα.
4627 = Φωτίζει.
263 = Θεά.
65691 = Γυν. ὄνομα.
2789 = Ἀκρωτήριον.
123 = Θεά.

Γ. Α. ΚΑΠΑΚΟΣ

Ποικίλη ἀκροστιχίς

Τό πρῶτον γράμμα τῆς 1ης λέξεως, τό δεύτερον τῆς 2ας, τό τρίτον τῆς 3ης καί ο.κ.ε. ἀποτελοῦν πρωτεύουσαν εὐρωπαϊκοῦ κράτους.

1) Κράτος τῆς Εὐρώπης, 2) Βασιλεύς τῶν Ἑλλήνων, 3) Ἀρχαῖος Βασιλεύς τῶν Περσῶν, 4) Νῆσος τῶν Κυκλάδων, 5) Ἀκρογιαλιά, 6) Χώρα τῆς Β. Γιουγκοσλαυΐας, 7) Νῆσος τοῦ Α. Αἰγαίου, 8) Υἱός τοῦ Ὀδυσσέως, 9) Πόλις τῆς Γερμανίας.

Η. Π. ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 34ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως 1 κραταιά—Πύργος, 3 Ρογῆρος—ριγηλοί, 5 ὑγιέσταται—ἄρτι, 7 ἀσιτία—πίστωσις, 9 πενθεραί—βρέφος, 11 ρητά—ἀθυρόστομα, 13 Ἰνιακόν—ἀνάθημα, 15 ἕνωσις — ἀμανάτι. Καθέτως 1 Κέρκυρα—παρειά, 3 Ἀργεῖοι—νάτριον, 5 ἀγρωστίδες—ἀκίς, 7 αἴσιαι—Παρθένης, 9 Πορταριά—ἕρμαια, 11 Ρίγα—κτερίσματα, 13 ὀχληρός—φρόνημα, 15 Νικίας — σπαθάκι. Στοιχειόγριφος: Δῆλος—ἦλος. Ἐπιγραφή: Τά καλά κόποις κτῶνται. Μεταγραμματισμός: Θέτις - Θέμις. Ποικίλη ἀκροστιχίς: Φρύνη (Φόνος, ΚΡαναός, ΝαΥσικᾶ, ἈβεΝτῖνος, ἈλκμΗνη). Κρυπτογραφικόν: Πάτροκλος, Ἄτροπος, Τάρας, ρόκα, ὀπός, κάπρος, λάρος, σπάρος. Λογοπαίγνιον: Τό Χάνι (χάνει). Μεταγραμματισμός: Φινεύς—φονεύς. Ἀκροστοιχίς ἐξ ἀντιθέτων: Ἐρατώ (Εὐτυχής, Ρίχνω, Ἀνατολή, Τολμηρός, Ὡραῖος). Αἴνιγμα: Τό λάχανο. Τονόγριφος: Σερβία — Σέρβια. Κρυπτογραφικόν: Λαβύρινθος, (Ἀβαρία, βούβαλος, ὕβος, Ρούθ, Ἰλισσός, Νύσσα, θάρρος, οὐρανός, Σίβαρις). Λεξίγριφος: Μένανδρος (μέν, Ἄνδρος). Μικτόν: Καί μέγας ὤν, μικρόν παρίστα σαυτόν. Γρῖφος: Μή μέ λησμόνει (μῖ μέ λι-ς-μ'ονι). Φωνηεντόλιπον: Ὁ βρεμένος τή βροχή δέν τή φοβᾶται. Μαγικό γράμμα: Διά τοῦ Β: Βόλος, βολίς, βρέχω, βῆμα, βουλή.

Μαγική εἰκών



Καί μιά μαγική εἰκόνα, γιά τά Σκαπανάκια μας.

Τό πριγκηπόπουλο καί ἡ πριγκηποπούλα τοῦ παραμυθιοῦ πῆγαν στό δάσος γιά νά ἐπισκεφθοῦν τά κουνέλια. Ὅταν ὅμως ἔφτασαν στό κουνελόσπιτο, δέν βρῆκαν κανένα. Ἔξη κουνελάκια εἶναι ὡστόσο ἐκεῖ τριγύρω.

Τά βλέπετε;

Παροράματα

Οἱ φράσεις πού θά διαβάσετε πιό κάτω, δέν εἶναι βέβαια σωστές. Ἔχουν σημαντικά λάθη.

Μπορεῖτε νά βρῆτε τίς λανθασμένες λέξεις καί νά τίς ἀντικαταστήσετε μέ τίς σωστές, ὥστε νά σχηματισθοῦν φράσεις... λογικές;

1) Ἀφάντων πατεῖς ἁγιώτερον.

2) Ὁ δεινός τῆς παγίδος ὡροδότης ἐστί.

3) Ἡ μάμος εἶναι μῖσος.

Μυστικές ἐρωτήσεις

Ὁ δάσκαλος: Τί μέρος τοῦ λόγου εἶναι τό...

Ὁ μαθητής: Ὄνομα ἐπίθετον.

Ὁ δάσκαλος: Μπά! Τί λές... Καί πῶς κάνουν τά τρία γένη;

Ὁ μαθητής: Ὁ καί ἡ... τό...

Ὁ δάσκαλος: Μά τό ἀρσενικό ,ἀνόητε, εἶναι μηχάνημα, τό θηλυκό νῆσος καί τό οὐδέτερο καρπός.

Ἀπρόοπτον

Ἀπό ποῦ κατάγεται ἡ μήτηρ τῆς κακίας;

Διασκεδάζοντας



Μὲ σπίρτα

Ἰδοὺ μερικὰ προβληματάκια μὲ σπίρτα. Πάρτε ἕνα κουτὶ σπίρτα ἀρκετά... γεμᾶτο, ὁπλισθῆτε μὲ λίγη ὑπομονὴ καὶ προσπαθῆστε νὰ βρῆτε τὶς λύσεις.

Μὲ εἴκοσι τέσσερα σπίρτα, φτειάνετε, ὅπως φαίνεται στὴν εἰκόνα, ἐννέα τετραγωνίδια. Ἀφαιρέσατε τώρα ὀκτὼ σπίρτα κατὰ τέτοιον τρόπον, ὥστε νὰ μείνουν δύο τετράγωνα.

* * *

Γνωρίζετε βέβαια τοὺς λατινικοὺς ἀριθμούς. Μὲ δέκα ὀκτὼ σπίρτα μπορεῖτε νὰ φτιάξετε τὴν ἐξίσωσι 7+10=15+2, ἡ ὁποία θὰ παρασταθῇ ὡς ἑξῆς:

VII + X = XV + II

Κάμετε τώρα μιὰ ἄλλη ἐξίσωσι, χωρὶς νὰ μετακινήσετε παρὰ ἕνα μόνο σπίρτο.

* * *

Μὲ δέκα ἕξη σπίρτα σχηματίζετε:

IX − IV = XI + V

Ἡ ἐξίσωσις αὐτὴ δὲν εἶναι βέβαια σωστή, ἀφοῦ ὁ ἀριθμὸς 5 (9—4) δὲν εἶναι ἴσος μὲ τὸν ἀριθμὸν 16 (11+5). Πῶς μπορεῖτε νὰ διορθώσετε τὸ λάθος αὐτὸ μετακινῶντας ἕνα μόνο σπίρτο;

* * *

Καὶ ἕνα ἀκόμη:
Μὲ ἑπτὰ σπίρτα φτιάνετε τὸν ἀριθμὸ 11 — 4, δηλ. 7.

XI − IV

Διπλασιάσατε τώρα αὐτὸ τὸν ἀριθμό, ἀλλάζοντας καὶ πάλιν τὴν θέσι ἑνὸς μόνον σπίρτου!

Μαγικὴ εἰκὼν χωρὶς εἰκόνα

— Μαμά, ὁ μπαμπᾶς τοῦ Νίκου ξέχασε τὸ...
— Ποιό παιδί μου;
— Μά, σᾶς εἶπα!

Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Τ	Η	Ν	Ο	Σ	■	Δ	Ρ	Α	Μ	Α
2	Ο	Υ	■	Σ	■	Α	■	Α	■	Α	Υ
3	Κ	■	■	Ο	Ρ	Ν	Ι	Σ	■	■	Λ
4	Ο	Δ	Ο	Σ	■	Α	■	Α	Λ	Λ	Ο
5	Σ	■	Ρ	■	■	Π	■	■	Α	■	Σ
6	■	Α	Κ	Α	Θ	Α	Ρ	Τ	Ο	Σ	■
7	Λ	■	Ο	■	■	Υ	■	■	Ι	■	Π
8	Ο	Σ	Σ	Α	■	Σ	■	Α	Σ	Ι	Α
9	Γ	■	■	Λ	Ε	Ι	Ο	Σ	■	■	Σ
10	Ο	Ι	■	Μ	■	Σ	■	Κ	■	Ε	Χ
11	Σ	Ο	Τ	Η	Ρ	■	Μ	Ε	Κ	Κ	Α

Ὁριζοντίως: 1) Νῆσος τῶν Κυκλάδων — Πόλις τῆς Ἑλλάδος, πρωτεύουσα νομοῦ. 2) Ὄχι (ἀρχαϊστὶ) — Δίφθογγος. 3) Πολύτιμον οἰκιακὸ πουλί. 4) Δρόμος — Ἕτερον (δημ.). 6) Δὲν εἶναι καθαρός. 8) Ὄρος τῆς Ἑλλάδος — Ἤπειρος. 9) Γυαλιστερός, ὁμαλός. 10) Ἄρθρον (πληθ.) — ΕΧ. 11) Μᾶς ἔσωσεν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας — Ἱερὰ πόλις τοῦ μωαμεθανισμοῦ.

Καθέτως: 1) Δίδεται ἀπὸ τὰς Τραπέζας σ' ἐκείνους ποὺ ἔχουν καταθέσει χρήματα — Ὁμιλία, διάλεξις. 2) ΗΥ — Ἄνθος (δοτ.). 3) Δίδεται ἀπὸ τοὺς νεοσυλλέκτους. 4) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ποιότητος — Μ' αὐτὴν παστώνονται οἱ σαρδέλλες (ὀνομ.). 6) Στρατιωτικὸν παράγγελμα. 8) Ἱερὰ ἐνδύματα — Ἐκεῖ μέσα ἐφύλαγε ὁ Αἴολος τοὺς ἀνέμους (κλητ.). 9) Πολλοὶ ἄνθρωποι, ἔθνος (δοτ. πληθ.). 10) Προτάσσεται τοῦ ὅρκου — Πρόθεσις. 11) Ἀρχ. μουσικὸν ὄργανον — Μεγάλη Χριστιανικὴ ἑορτή.

Μ. ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΗ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 33ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως 1 ὑάκινθος, 2 Πράγα—δέκα, 3 ὄχι—ναὶ—ἄρ, 4 γὰρ—οὐρανός, 5 Ὄσιρις—ἴα, 6 αἶσα—ἱστός, 7 φά—ντὸ—ὕβος, 8 ἦτα—ἕνα—ὅσα, 9 Ρίγα—σόλ, 10 ἰὸς—ἀκόμη, 11 ἄς—ναόν—σῆς. Καθέτως 1 ὑπογραφὴ—ἴα, 2 Ἄρτα—ἰατρός, 3 καιρὸς—αἷς, 4 ΙΓ—σάν, 5 νᾶνοι—τιάρα, 6 αὔριον, 7 Ἶρις —Ἀσάν, 8 ΣΔ—ἄστυ—ὀκ(α), 9 ἐὰν—ὀβολός, 10 Κροῖσος—μή, 11 λὰ—σὰ—σαφής. Μυστικὲς ἐρωτήσεις: Ἀρκάδιος - Ἀρκαδία - Ἀρκάδιον. Τὸ κονιάκ: Τὸ κατάλαβε, γιατὶ τὸ κονιὰκ παγώνει πολὺ δύσκολα. Ἑπομένως τὸ κονιὰκ ἦταν πολὺ νερωμένο... Ἀπορία: Ἦσαν ἕνας παπποῦς, ἕνας πατέρας κι' ἕνας ἐγγονὸς (2 πατέρες καὶ 2 γυιοί). Κρυπτογραφικόν: Θεμιστοκλῆς, Ἰλισσός, μισθός, στόκος, στόλος, ἰσθμός, κισσός, τόκος. Στοιχειόγριφος: ὑλακὴ—φυλακή. Ποικίλη ἀκροστιχίς: Βολταῖρος (Βορρᾶς, ΚΟδρος, Σόλων, βροΤός, ΛυσίΑς, ΕὐριπΙδης, ΛύσανδΡος, ἈρχίδαμΟς, ΜιλτιάδηΣ). Παροιμία: Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει. Μαγ. εἰκὼν χωρὶς εἰκόνα: Κλειδιὰ (ΠεριΚΛΗ - ΔΙΑβάζεις). Ἀκροστιχίς: Μεταξᾶς (Μαδρίτη, Εὐρώτας, Τάμεσις, Ἀλέξανδρος, Ξάνθη, Ἀχιλλεύς, Σόφια). Μεταγραμματισμός: Ἰράκ—Ἰράν. Τρίγωνον: Μαλέας, Ἀξιός, λίαν, Ε.Ο.Ν. ἄς, Σ.

Μεταγραμματισμὸς

Τί ὡραῖο αὐτὸ τ' ἁμάξι!
Μὰ ἕνα του γράμμα ἂν ἀλλάξῃς
Πᾶς σ' αὐτὸ ν' ἀγωνιστῇς
Κι' ἴσως νἄβγῃς νικητής!

Ι. Ν. Τ.

Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν κράτος τῆς Εὐρώπης.

1) Ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς, 2) Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος, 3) Πρωτεύουσα μεσογειακοῦ κράτους, 4) Φειδι, 5) Ἥρως τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας, 6) Ὄρνεον, 7) Πρωτεύουσα νομοῦ τῆς ΒΔ. Ἑλλάδος, 8) Περίφημη γιὰ τὰ ποῦρα της.

Χ. ΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Πυραμὶς

```
    +
   *+*
  **+**
 ***+***
****+****
```

1η σειρά: Σύμφωνον, 2α σειρά: Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 3η σειρά: Τὸ κυριώτερον μέρος τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς, 4η σειρά: Περίφημος Γάλλος τραγικός, 5η σειρά: Πτηνόν.

Οἱ σταυροὶ καθέτως: Περιφέρεια τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

Σ. Ε. ΔΕΜΕΣΤΙΧΑΣ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ὁ καθήμενος!

Λογικὴ τοῦ μικροῦ Νίκου:

— Ποιὸς εἶναι ὁ πιὸ τεμπέλης τῆς τάξεώς σου, Νίκο;
— Δὲν ξέρω.
— Καὶ ὅμως εἶναι πολὺ εὔκολο νὰ τὸν δῇς.
— Καὶ πῶς;
— Νά! Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ κάθεται ὅταν οἱ ἄλλοι ἐργάζωνται;
Καὶ ὁ Νίκος:
— Ἄ! ὁ δάσκαλος.

Ψυχρολουσία...

Σκέψις τοῦ Γιωργάκη:
— Τί καλὰ θὰ ἦτανε νὰ ἔκανα ψυχρολουσία μὲ ... ζεστὸ νερό!

Ὄχι ὀρνιθοφάγος...

Ὁ Δημητράκης, βλέποντας τὶς κόττες νὰ φεύγουν τρομαγμένες στὸ διάβα του, φωνάζει:
— Τί κουτὲς ποὺ εἶστε! Τί φεύγετε ἔτσι; Ἀνθρωποφάγος εἶμαι;

Ἄστο νὰ χαθῇ!

Ἡ Λίτσα ταξιδεύοντας ρωτᾷ:
— Δὲ μοῦ λέτε τί θὰ κάνουμε ἂν βουλιάξῃ τὸ βαπόρι;
Κι' ὁ μικρὸς Νάσος:
— Καὶ τί σὲ μέλει, δικό σου εἶναι;

Αὐτὰ περίσσευαν!

— Πρόσεξε Γιωργάκη: Βλέπεις αὐτὸ τὸ ψημένο κοττόπουλο. Ξέρεις ὅτι οἱ καλύτερες μερίδες εἶναι γιὰ τοὺς καλεσμένους. Ὅταν λοιπὸν στὸ τραπέζι σὲ ρωτήσω: τί σοῦ ἀρέσει καλύτερα τί θὰ μοῦ ἀπαντήσῃς;
— Ὤ, λίγα πουπουλάκια, μαμά.

Στὸ Σχολεῖο

Ὁ Διδάσκαλος: Πότε δύο τρίγωνα θὰ εἶναι ἴσα;
Ὁ Μαθητής: Ὅταν ὁ ζαχαροπλάστης θὰ εἶναι τίμιος.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΓΕΥΜΑ ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Ἀγαπητοὶ Συναγωνισταὶ καὶ Συναγωνίστριαι,

Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διότι δεχθήκατε τὴν πρόσκλησί μου εἰς τὸ ἀποψινὸν λιτὸν καὶ ἀπέριττον γεῦμα κι᾽ ἔτσι δώσατε μία ἀφορμὴ νὰ μείνω ὀλίγες ὧρες μαζί σας, χωρὶς τὴν ἐπισημότητα τοῦ Συνεδρίου, ὡς ἄνθρωπος μὲ ἀνθρώπους.

Ἠξεύρετε ὅτι δι᾽ ἐμὲ ἡ Ε. Ο. Ν. εἶναι τὸ πολυτιμότερον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἔχω ὡς Πολιτικὸν πρόσωπον. Ἡ ἐπιτυχία του εἶναι γιὰ μὲ ἐπιτυχία ὅλης τῆς πολιτικῆς μου ζωῆς, ἀλλὰ ἡ ἐπιτυχία τῆς Νεολαίας εἶναι συγχρόνως καὶ ἐπιτυχία τοῦ μέλλοντος τοῦ Ἔθνους. Δὲν θέλω νὰ σᾶς χωρίσω ἀπολύτως κι᾽ ἀποτόμως ἀπὸ τὴν γενεὰν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἀνήκω καὶ εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἀνήκετε σεῖς. Ὅσοι ἀπὸ σᾶς ἔχετε παρακολουθήσει τὴν ζωὴν τῶν γονέων σας, τὴν ζωὴν τῶν ἀδελφῶν σας καὶ τῶν συγγενῶν σας, ἠξεύρετε πόσον ἡ γενεὰ εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκω ἐγὼ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἀνήκετε σεῖς, πόσον ἡ γενεὰ αὐτὴ ὑπέφερε καὶ ἐμαρτύρησε. Τὸ τί εἴδαμε ἡμεῖς ὅταν εἴμαστε νέοι σὰν καὶ σᾶς εἶναι ἀνεκδιήγητον. Τὸ τί παρελθὸν περάσαμε καὶ κλονισμοὺς δὲν μπορῶ νὰ σᾶς περιγράψω. Τότε ἐβασίλευε ὁ ἀλαζὼν καὶ ὑπέρφρων πλοῦτος, ὄχι ὁ πλοῦτος ὁ εὐγενὴς ὁ χρησιμοποιούμενος ὑπὸ τοῦ Ἔθνους, ἀλλὰ ὁ πλοῦτος ὁ ὁποῖος ἐνόμιζε ὅτι ἔχει μονάχα δικαιώματα καὶ κανένα καθῆκον καὶ ὁ ὁποῖος ἐζήτει μόνον ἀπολαύσεις καὶ δὲν ἠσθάνετο καμμίαν ὑποχρέωσιν. Αὐτὰ περάσαμε ἐμεῖς καὶ ἀντίδρασις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο ὁ Κομμουνισμός, τὸν ὁποῖον εὑρήκατε σεῖς ἐνώπιόν σας, ὁ Κομμουνισμός, ὁ ὁποῖος ἦτο ἕνα κίνημα ἀπελπισίας, ἕνα κίνημα μιᾶς νεότητος, διότι ἔργον τῆς νεότητος ἦτο ὁ Κομμουνισμός, ἡ ὁποία εἶχεν ἀπελπισθῆ ἀπ᾽ ὅ,τι ἐλέγετο Ἔθνος καὶ ἡ ὁποία νεότης μέσα στὴν ἀπελπισία της ἐβάδιζε πρὸς τὴν πυρπόλησιν τοῦ Ἐθνικοῦ μας οἰκοδομήματος, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῆς αὐτοκτονίαν. Ἦτο ἑπομένως ἕνα κίνημα ἀπελπισίας, ὄχι βέβαια δικαιολογημένο, ἀλλὰ ἐξηγημένο. Αὐτὸ εὑρήκατε ἐνώπιόν σας καὶ τὸ ἐσαρώσατε, τὸ ἐσάρωσε ἡ σημερινὴ Νεολαία, ὄχι βέβαια διὰ νὰ ἐπαναφέρετε τὴν κατάστασιν ἐκείνην ποὺ ἦτο πρὸ τοῦ Κομμουνισμοῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀναστηλώσετε τῆς περασμένης γενεᾶς μας, τῆς πρὸ περασμένης μας γενεᾶς τὰ ἰδανικά, διὰ νὰ ἀναστηλώσετε τὸ Θρησκευτικὸ αἴσθημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὰς Οἰκογενειακὰς παραδόσεις. Ἐπέρασε πλέον ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἠθικὴ ἦτο τὸ κορόϊδο τῶν νεανίδων καὶ τῶν νεανιῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἦλθε ἡ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἠθικὴ γίνεται βάσις τῆς ὑπάρξεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκογενείας, καὶ δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρξῃ πλέον εἰς τὴν Ἑλλάδα κανένα ἀγόρι καὶ κανένα κορίτσι τὸ ὁποῖον νὰ νομίσῃ ὅτι ἠμπορεῖ νὰ κοιτάξῃ τὰ ζητήματα τῆς ἠθικῆς ἀπὸ τοῦ συνηθισμένου, ὅπως τὸ λένε, ἀνωτέρου διανοητικοῦ ἐπιπέδου, καὶ τὸ ὁποῖον πραγματικὰ εἶναι ἐπίπεδον χωμένο μέσα εἰς τὸν βόρβορο. Ἔτσι σχηματίζεται ἡ Νεολαία ἐκείνη, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ νὰ ἀνθέξῃ εἰς τοὺς πειρασμοὺς τῆς ζωῆς καὶ ἡ ὁποία σὲ μιὰ στιγμὴ θὰ μπορέσῃ νὰ θυσιάσῃ ὅλην τὴν ζωήν της, τὴν ὕπαρξίν της, τὸ σύμπαν ἀκόμη θὰ θυσιάσῃ ὑπὲρ τῶν ἀνωτέρων ἰδανικῶν τὰ ὁποῖα ἕνας ἄνθρωπος εἴτε ἄνδρας εἴτε γυναῖκα, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν εἰς τὴν ἀνηθικότητα δὲν θὰ μπορέσουν νὰ αἰσθανθοῦν ποτέ.

Πιστεύω ὅτι ἐφύγατε ὅλες καὶ ὅλοι εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου μας. Ἐπῆραν αἱ ἐργασίαι αὐταὶ μίαν ἔκτασιν καὶ μίαν ἔντασιν τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ δὲν ἐπερίμενα καὶ ὁμολογῶ ὅτι τὸ Συνέδριόν μας αὐτό, τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι πλέον ἐτήσιον, ἔγινε ἕνας θεσμὸς ἀπαραίτητος διὰ τὴν Νεολαίαν, διότι ἔτσι βλεπόμεθα ὅλοι ἀπὸ κοντά, συνεννοούμεθα, συντονιζόμεθα, κατευθυνόμεθα. Βέβαια σᾶς ἐκούρασε, ὑποθέτω ὅμως ὅτι τὰ μέλλοντα Συνέδρια δὲν θὰ σᾶς κουράσουν τόσο πολύ, διότι αἱ ἰδέαι θὰ εἶναι κατασταλαγμέναι, ἐνῶ εἰς αὐτὸ τὸ Συνέδριον ἐχρειάσθη νὰ ἐξηγηθοῦν πλεῖστα ὅσα πράγματα διὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἴμεθα ἐντελῶς κατατοπισμένοι ὅλοι μας. Καὶ σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν συνδρομὴν τὴν ὁποίαν μοῦ παρέσχετε κατὰ τὸ Συνέδριον αὐτό. Εὐχαριστοῦμαι πολὺ διότι ἠμπόρεσα νὰ συζητήσω μὲ πολλοὺς καὶ πολλὰς ἀπὸ σᾶς καὶ εἶδα ὅτι ἔχω νὰ κάμω μὲ ἄνδρας καὶ γυναῖκας στοὺς ὁποίους ἐμπιστευόμεθα μετὰ πεποιθήσεως πλέον τὴν Νεολαίαν τοῦ τόπου.

Ἀπόψε εἶδα τὴν καλλιτεχνικήν σας Ἔκθεσιν καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἔμεινα κατάπληκτος. Δὲν ὑπῆρχε δι᾽ αὐτὴν καμμία προηγουμένη ρεκλάμα, ἦλθε ἔτσι ἀπότομα καὶ παρουσιάσθη ἀπότομα κι᾽ ἄνοιξε ἀπότομα καὶ εἶδαν ἕνα πρᾶγμα, ὅσοι ἐπῆγαν, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπερίμενε κανείς. Δι᾽ αὐτὸ καὶ λυποῦμαι πολὺ διότι πολλοὶ συνάδελφοί μου Ὑπουργοὶ δὲν ἦλθον, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔλθουν τώρα καὶ θὰ μάθουν περὶ τίνος πρόκειται. Δὲν φαντάζεται κανεὶς τί ὡραῖο πρᾶγμα εἶναι. Χαίρω πολὺ διότι εἶδα τὰ παιδιὰ στὰ χέρια σας νὰ προοδεύουν τόσο καλά. Κι᾽ ἐλπίζω ὅτι ἡ νέα Καλλιτεχνικὴ Ἔκθεσις τοῦ ἑπομένου ἔτους θὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἀκόμη μεγαλυτέρας ἐπιτυχίας. Λυποῦμαι πολὺ διότι αἱ περιστάσεις, τὰς ὁποίας διερχόμεθα τώρα, δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἔλθω εἰς τὰ μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα ἐσεῖς ἔχετε κατατοπίσει τὴν ἐνέργειάν σας. Εἶχα ἀρχίσει νὰ περιοδεύω εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐσταμάτησα ἕνεκα τῶν πολεμικῶν περιπετειῶν. Δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἔλθω ἀκόμη στὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν καὶ λυποῦμαι πολὺ δι᾽ αὐτὸ καὶ παρακαλῶ τοὺς ἐκπροσώπους καὶ τοῦ Νομοῦ Κοζάνης καὶ τῆς Περιφ. Διοικήσεως Φλωρίνης καὶ τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἐδέσσης, καθὼς καὶ τοὺς ἐλθόντας ἐνταῦθα ἐκ Βερροίας, Ναούσης καὶ Γιαννιτσῶν νὰ προσφέρουν τοὺς χαιρετισμοὺς καὶ τὴν λύπην μου, διότι δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἔλθω ἀκόμη. Δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἔλθω ἐπίσης εἰς τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, τὴν Μυτιλήνην, τὴν Σάμον, τὶς Κυκλάδες. Δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἐπισκεφθῶ ἀκόμη ἐπισήμως καὶ μερικὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου καὶ τὴν πατρίδα μου Κεφαλληνίαν καὶ τὴν Ζάκυνθον καὶ τὴν Κέρκυρα, παρὰ περαστικὰ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Δὲν ἠμπόρεσα ἀκόμη νὰ ἔλθω εἰς τὰ Τρίκκαλα, εἰς τὴν Καρδίτσαν καὶ εἰς τὸν Βόλον καὶ παρακαλῶ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς Θεσσαλίας νὰ εἰποῦν τὴν λύπην μου αὐτήν, ἀλλὰ τί νὰ κάμω; Εἰς τὴν Εὔβοια μόνον εἰς τὴν Χαλκίδα ἐπῆγα, δὲν ἠμπόρεσα νὰ πάω πάρα πέρα. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ δὲν ἐμποδίζουν ἐδῶ ποὺ εὑρίσκομαι νὰ ἐργάζωμαι δι᾽ ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ ὅλες τὶς Ἑλληνίδες ἕως τὴν τελευταίαν ἐσχατιὰν τῆς Ἑλλάδος, κι᾽ ἂν θέλετε μάλιστα ἡ ψυχή μου καθ᾽ ὅλην αὐτὴν τὴν περίοδον εἶναι πολὺ περισσότερο στραμμένη εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς Ἑλλάδος.

Πιστεύω ὅτι ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς περιφερείας σας θὰ μεταφέρετε τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ γενικῶς εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, διότι ἐδῶ δὲν εἴδατε μονάχα τὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ τὰ περίχωρα, ὅσοι τὰ εἴδατε, εἴδατε ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ἐδῶ εἶσθε ἐκπρόσωποι, ἄρρενες καὶ θήλεις, ὅλης τῆς Ἑλλάδος καὶ εἴδατε ὅτι μιὰ καρδιά, μιὰ ψυχή, μιὰ νόησις, ἕνας ἐνθουσιασμός, μιὰ ἀφοσίωσις μᾶς συνδέει ἐμᾶς ὅλους πέρα - πέρα, ἀπὸ τὴν πιὸ ἄκρη τοῦ Ἕβρου ἕως τὴν τελευταία ἄκρη τῆς Κρήτης καὶ ἀπ᾽ τὸ πιὸ ἀκρινὸ χωριὸ τῆς Κερκύρας ἕως τὰ τελευταῖα παράλια τῶν Κυκλάδων νήσων.

Δὲν ὑπάρχουν πλέον διακρίσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἶναι τοπικὲς ἐπωνυμίες οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ Κρῆτες καὶ οἱ Μυτιληνιοὶ καὶ οἱ Κεφαλλῆνες καὶ οἱ Κερκυραῖοι καὶ οἱ Στερεοελλαδῖτες. Ὅλοι εἶναι τοπικὲς ἐπωνυμίες πλέον. Δὲν ὑπάρχουν παρὰ Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες πέρα-πέρα, ἀπὸ τὴν μιὰ ἄκρη ἕως τὴν ἄλλη. Καθένας ἀπὸ ὑμᾶς καὶ κάθε μιὰ ἀπὸ ὑμᾶς προσφέρει βέβαια μὲ τὸ τοπικὸ πρῖσμα, ποὺ βλέπει τὰ πράγματα, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ εἶναι Ἑλληνικό, προσφέρει εἰς τὸ σύνολον τὸ εἶναί του ὁλόκληρον. Γυρίζοντας λοιπὸν εἰς τὰ μέρη αὐτά, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προήλθατε, θὰ δώσετε εἰς ὅλους καὶ ὅλες τοὺς χαιρετισμούς μου καὶ τὴν πεποίθησίν μου ὅτι τὸ Ἔθνος μας θὰ πάῃ καλὰ καὶ μπροστά, θὰ μεταδώσετε τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ ἀντιμετωπίσουμε κάθε ἐνδεχόμενο μ᾽ ὅλη τὴν καρδιά, τὴν πραγματικὴ τὴν Ἑλληνικὴ καρδιά. Κι᾽ ὅτι θὰ ξαναγυρίσουμε ἰσχυροὶ σὲ χρόνια καλλίτερα, σὲ χρόνια εἰρηνικά, ὁπότε θὰ τερματίσουμε τὴν ἀτερμάτιστη προσπάθειά μας γιὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴ δόξα αὐτῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ γιὰ κεῖνο τὸ ὁποῖον ἀναλάβατε σεῖς, ἡ Νεολαία, νὰ πραγματοποιήσετε, τὸν Τρίτο Ἑλληνικὸ Πολιτισμό.

Μὲ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα χαιρετίζω τὴν διαμονήν σας ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ πίνω εἰς ὑγείαν ἑνὸς ἑκάστου καὶ ἑκάστης ἐξ ὑμῶν, ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν σας καὶ οὗτινος ἀκόμη ἔχετε ἀγάπην μέσα εἰς τὴν ψυχήν σας. Καὶ προσκαλῶ ὅλους ὑμᾶς καὶ ὅλες σας νὰ προπίωμεν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας καὶ σᾶς ζητῶ νὰ ζητωκραυγάσετε ὅλοι καὶ ὅλες μαζί:

— Ζήτω ἡ Ἑλληνικὴ Νεολαία.

Η ΛΗΞΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Αἱ ἐργασίαι τῆς Β' Πανελληνίου Διασκέψεως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Ἑλλάδος ἔληξαν τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς μὲ ἐπισημότητα, κατόπιν συνεχῶν ἐπὶ ἑξαήμερον συνεδριάσεων, ἐπιπόνων τόσον, ὅσον καὶ ἐπωφελῆ ἀναμένονται τὰ ἀποτελέσματα τῶν γενομένων συζητήσεων. Τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως ἐκήρυξεν ἡ Α. Ε. ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶς, ἐν μέσῳ ἐνθουσιωδῶν ἐκδηλώσεων τῶν συνέδρων, Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν, καὶ τῶν παρισταμένων εἰς τὴν ἐπίσημον τελετὴν τῆς λήξεως τῆς Διασκέψεως βαθμοφόρων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ τῆς Γενικῆς Ἐποπτείας Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης. Καὶ εἶπεν ὁ Ἀρχηγός, κηρύσσων τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως:

«Σήμερον τερματίζετε τὰς ἐργασίας σας. Ἡ Διάσκεψις αὐτή, ἡ ὁποία εἶναι ἡ 2α κατὰ σειράν, ἔρχεται πρώτη εἰς τὴν σπουδαιότητα. Ἡ προηγουμένη Διάσκεψις ἦτο ἁπλῶς ἔναρξις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ. Εἰς τὴν Β' αὐτὴν Διάσκεψιν κατεβλήθη, πραγματικῶς, ἐκ μέρους ὅλων σας ἡ προσπάθεια, οὕτως ὥστε νὰ ἀποκομισθοῦν τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα καὶ ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις καὶ αἱ Περιφ. Διοικήσεις ὅλης τῆς Ἑλλάδος, Ἀρρένων καὶ Θηλέων, ἔδειξαν ὅτι συναισθάνονται πραγματικῶς τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς τῆς Διασκέψεως. Ἦλθαν καθ' ὅλα προετοιμασμένοι διὰ τὸ ἔργον τους. Ἐλπίζω ὅτι τὰ συμπεράσματα τῆς Διασκέψεως αὐτῆς θὰ χρησιμεύσουν διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξέλιξιν τῆς Ε.Ο.Ν., ἕως ὅτου συνέλθῃ ἡ Τρίτη Διάσκεψις καὶ μᾶς δώσῃ φυσικὰ τὰ μέσα καὶ τὰς κατευθύνσεις διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν.

Ἔχω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ὅλους καὶ ὅλες σας διὰ τὴν ἐπιμονήν, μὲ τὴν ὁποίαν παρηκολουθήσατε τὰς συνεδριάσεις, αἱ ὁποῖαι πράγματι ἦσαν κοπιωδέσταται καὶ πρὸ παντὸς διὰ τὰς ξένας καὶ τοὺς ξένους ἐξ ὑμῶν, διότι βέβαια αἱ ὁλονύκτιοι ἐργασίαι σας ἦσαν πράγματι πολὺ κοπιώδεις. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι θαυμάσια. Σᾶς εὐχαριστῶ ἐπίσης δι' ὅλον τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸν ὁποῖον ἐδείξατε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς Διασκέψεως διὰ τὴν Ε.Ο.Ν. Ἐλπίζω ὅτι αἱ ἡμέραι, τὰς ὁποίας ἐπεράσατε ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας, θὰ σᾶς ἦσαν εὐχάριστοι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ αἱ ὀλίγαι ἡμέραι ποὺ σᾶς μένουν νὰ περάσετε ἀκόμη ἐδῶ θὰ σᾶς εἶναι πλέον εὐχάριστοι τώρα ποὺ τελειώσατε τὸ ἔργο σας.

Χαίρω πολὺ διότι ὁ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος παρηκολούθησε τὰς συνεδριάσεις σας μετὰ τόσης προσοχῆς καὶ ἔδειξε τόσον ἐνδιαφέρον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τιμὴν διὰ τὴν Ὀργάνωσιν καὶ εἶναι βεβαίως μία ἠθικὴ ἀμοιβὴ τῶν κόπων σας. Κατόπιν τούτου κηρύσσω τὴν λῆξιν τοῦ Β' Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν Ε.Ο.Ν. Ἑλλάδος καὶ εὔχομαι εἰς ὅλους καλὴν ἐπάνοδον εἰς τὰς θέσεις σας».

Τοὺς λόγους τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐκάλυψαν ἐνθουσιώδεις καὶ παρατεταμέναι ἐπευφημίαι.

ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Ὅπως εἶπεν εἰς τὸν λόγον του ὁ Ἀρχηγός, αἱ ἐργασίαι τῆς Διασκέψεως ἦσαν κοπιωδέσταται. Ἤρχισαν κανονικά, μετὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Κυριακῆς τῆς 19ης Μαΐου, τὴν 9ην πρωϊνὴν τῆς Δευτέρας 20ῆς Μαΐου. Καὶ ἐσυνεχίσθησαν μέχρι τοῦ Σαββάτου, διὰ τὴν ἀκρίβειαν μέχρι τῆς 4ης πρωϊνῆς τοῦ Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν 26ην Μαΐου.

Αἱ συνεδρίαι τῶν δύο πρώτων ἡμερῶν, τῆς Δευτέρας ἀπὸ τῆς 9ης π. μ. μέχρι τῆς 2 μ. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 4 μ. μ. μέχρι τῆς 10ης μ. μ. καὶ τῆς Τρίτης ἀπὸ τῆς 9ης π. μ. μέχρι τῆς 2ας μ. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 4ης μ. μ. μέχρι τῆς 5ης πρωϊνῆς, κατηναλώθησαν ἐξ ὁλοκλήρου μὲ τὴν εἰσηγητικὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ.Ε.Ν. συναγωνιστοῦ Ἀλεξάνδρου Κανελλοπούλου, ὁμιλίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐθίγησαν ἐν λεπτομερείᾳ ὅλα τὰ ζητήματα κάθε πεδίου δράσεως τῆς Ε.Ο.Ν. βάσει παρατηρήσεών του ἐπὶ τῶν ἐπιτελεσθέντων κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς Α' Διασκέψεως μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς Β' Διασκέψεως. Ἐπίσης διὰ τῆς ὁμιλίας του ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος ἔδωσεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰς κατευθύνσεις διὰ κάθε δρᾶσιν τῆς Ε.Ο.Ν. κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς Β' Διασκέψεως μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Γ' Διασκέψεως.

Μὲ λεπτομερείας ἐδόθησαν ἀναλυτικαὶ καθοδηγήσεις ἐπὶ τῶν αὐτῶν κατευθύνσεων τὰς ὁποίας ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἔδωσεν ὁ Κ.Ε.Ν. συναγωνιστὴς Κανελλόπουλος ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν Διευθυντῶν Γραφείων καὶ Τμηματαρχῶν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, εἰς τὰς συνεδρίας — τὰς ὁποίας ἐπιτυχῶς ἐχαρακτήρισεν «ὁλονυκτίας» ὁ Ἀρχηγός — καὶ αἵτινες ἐσυνεχίσθησαν τὴν Τετάρτην, τὴν Πέμπτην καὶ τὸ Σάββατον πάντοτε μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν. Λόγῳ δὲ ἀκριβῶς τῆς παρατάσεως αὐτῆς κάθε συνεδρίας ἐματαιώθη κατὰ τὰ ἄλλα τὸ πρόγραμμα τῆς Διασκέψεως, διὰ νὰ γίνουν μετὰ τῶν ὅσων ἀνεβλήθησαν (ἐπισκέψεις, παραστάσεις, κλπ.) μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

Ἡ τελευταία συνεδρία ἔγινε τὴν 8ην πρωϊνὴν τῆς Κυριακῆς 26ης Μαΐου. Ὁ Κ.Ε.Ν. προέβη εἰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως τὰς ὁποίας ἐχαρακτήρισεν ἐπιτυχεῖς καὶ ἀποδοτικάς.

Τὴν 9ην καὶ 30' ἀφίχθη ὁ Ἀρχηγός, γενόμενος ἐνθουσιωδῶς δεκτός, καὶ ἐκήρυξε τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως διὰ τῶν λόγων τοὺς ὁποίους παραθέτομεν ἐν ἀρχῇ.

Οἱ σύνεδροι ὄρθιοι κατόπιν ἐτραγούδησαν ὅλοι μαζὶ τοὺς Ὕμνους τῆς Ε.Ο.Ν. τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὸν Ἐθνικόν.

ΤΟ ΓΕΥΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Τὴν 10ην καὶ 30' μ. μ. ὁ Ἀρχηγὸς παρέθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν συνέδρων. Κατ' αὐτὸ ἐπεκράτησε πραγματικὴ συναγωνιστικὴ διάθεσις καὶ ἐνθουσιασμός, ὁ ὁποῖος ἐξεδηλώθη ἄφθαστος κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ εἰς πολλὰ σημεῖα τοῦ βαρυσημάντου λόγου του, ποὺ μίλησε στὶς ψυχὲς αὐτῶν ποὺ τὸν ἄκουσαν καὶ συνεκίνησε βαθειά.

Τὸν λόγον τοῦ Ἀρχηγοῦ δημοσιεύομεν παραπλεύρως.

Μετὰ τὸν Ἀρχηγὸν ὡμίλησεν ὁ Κ.Ε.Ν. εἰπὼν μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Κ.Ε.Ν.

Ἀρχηγέ,

Μᾶς εἶπες αὐτό, τὸ ὁποῖον μᾶς δίδαξες. Ὅτι μιὰ εἶναι ἡ Ἑλλάδα, μιὰ εἶναι ἡ πίστις μας καὶ ἕνας ὁ σκοπός μας. Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ χρεωστᾷ στὸ Ἔθνος μας εἰς τὸν Ἕναν, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Σωτήρας του καὶ Λυτρωτής του καὶ Ὁδηγητής του, εἰς τὸν δρόμον τῶν μεγάλων του πεπρωμένων. Αὐτὸς ὁ ἕνας Ἀρχηγός, εἰς τὸν ὁποιον πιστεύομεν μέχρι θανάτου, εἶσαι Σύ.

Θέλουμε ἕνα ἀκόμη πρᾶγμα νὰ ξέρῃς, ὅτι κοντὰ σ' ὅσα εἶπες, πῶς ἀποτελοῦν τὴν πίστι μας, ὑπάρχει ἕνα πρᾶγμα ἀκόμη, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ συνισταμένη τῆς πίστεως αὐτῆς. Εἶναι τοῦτο ἡ πίστις μας ἡ ἀπόλυτη εἰς τὴν 4ην Αὐγούστου καὶ εἰς τὴν Ἐπανάστασι. Εἰς τὴν Ἐπανάστασι τῆς 4ης Αὐγούστου, τῆς ὁποίας φιλοδοξοῦμε νὰ εἴμεθα ὄχι μόνον οἱ φορεῖς, ἀλλὰ οἱ παντοτεινοὶ συνεχισταί. Καὶ εἶναι ἀκόμη ἡ ἀδιάσειστός μας πεποίθησις πῶς ἡ κατεύθυνσις ποὺ ἔδωσες, ὅταν ἄλλαξες τὸν ροῦν τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ ὁδηγῇ εἰς τοὺς μελλοντικοὺς ἀγῶνας, θὰ κατευθύνῃ τὸ Ἔθνος μας στὸ μεγαλεῖο, στὴν ἄνοδο καὶ στὴ δόξα, σ' ἐκεῖνο ποὺ ἔθεσες ὡς σκοπὸν εἰς τὴν ζωήν μας, στὸν Τρίτο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ (ζωηραὶ ἐπευφημίαι).

Καὶ ζητοῦμε ἀκόμη τοῦτο: νὰ πεισθῇς ὅτι ἡ πίστις μας αὐτὴ καὶ ἡ πεποίθησις συμβολίζεται καὶ ἐκφράζεται μὲ τὴν ἀπόλυτη, μὲ τὴν ἀδιαφιλονίκητη καὶ τὴν αἰωνία πίστι μας εἰς τὸ πρόσωπο τὸ δικό σου. Στὸ πρόσωπο αὐτό, ποὺ δὲν εἶναι μονάχα ὁ ὁδηγητής μας, δὲν εἶναι μονάχα σωτὴρ καὶ λυτρωτής, ἀλλὰ καὶ ἐνσαρκώνει ὅ,τι αἰσθανόμεθα πιὸ βαθὺ καὶ πιὸ μεγάλο, ἐνσαρκώνει τὴν ἴδια τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν ψυχικὴ ἀνάστασι καὶ τὴν ἀπολύτρωσι τὴν ἰδική μας. Ζήτω ὁ Ἀρχηγός. (Μακραὶ καὶ ζωηρόταται ζητωκραυγαὶ καὶ ἐπευφημίαι ἐκάλυψαν τοὺς λόγους τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου).

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τῆς Α' Πανελληνίου Ἐκθέσεως τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας εἰς τὸ Ζάππειον. Πρόκειται περὶ ἔργων — κοινῇ ὁμολογίᾳ τῶν ἐπισήμων καὶ τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς πρώτης ἡμέρας — ποὺ ἀποτελοῦν μιὰ νέα, καὶ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες μάλιστα, ΝΙΚΗ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας. Ὁ Ἀρχηγός, ἀφοῦ παρέμεινεν εἰς τὴν ἔκθεσιν ἐπὶ τρίωρον περίπου, ἐξετάσας μὲ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον τὰ διάφορα ἐκθέματα, ἐξέφρασε πρὸς τὸν συναγωνιστὴν Κ.Ε.Ν. τὸν ἐνθουσιασμόν του, τὴν ἱκανοποίησίν του — ποὺ ἦταν ἄλλως τε ζωγραφιστὴ καὶ στὸ πρόσωπό του — καὶ τὴν εὐαρέσκειάν του πρὸς τοὺς ἐργασθέντας διὰ τὴν ἔκθεσιν καὶ τὰ θερμά του πρὸς αὐτοὺς συγχαρητήρια. Ἐπίσης ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὰ ἐπιδειχθέντα ἐκθέματα λαϊκῆς τέχνης (βιοτεχνίας καὶ χειροτεχνίας), ἅπαντα ἔργα παιδιῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ

Ἡ προσέλευσις τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐχαιρετίσθη μὲ ἀπόδοσιν τιμῶν ἐκ μέρους παρατεταγμένων τμημάτων τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης καὶ μὲ ζωηρὰς ἐπευφημίας καὶ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις χιλιάδων κόσμου, ὁ ὁποῖος εἶχε κατακλύσει ἀπὸ ἐνωρὶς τὴν πρὸ τοῦ Ζαππείου Μεγάρου πλατεῖαν.

Ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐψάλη ἁγιασμὸς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Ταλαντίου. Ἀκολούθως ὁ συναγωνιστὴς Κ.Ε.Ν. προσεφώνησε τὸν Ἀρχηγὸν (ἡ προσφώνησις θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ προσεχές).

Μετὰ τὸν λόγον τοῦ Κ.Ε.Ν. ὁ Ἀρχηγὸς ἔκοψε τὴν ταινίαν τῆς εἰσόδου καὶ εἰσῆλθε πρῶτος εἰς τὴν Ἔκθεσιν, ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τῶν παρισταμένων.

ΑΙ ΑΙΘΟΥΣΑΙ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

Λεπτομερῆ περιγραφὴν τῆς Ἐκθέσεως μὲ χαρακτηριστικὰς ἀπὸ αὐτὴν φωτογραφίας θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχός μας. Σήμερον θὰ δώσωμεν μίαν σύντομον περιγραφήν.

Ἡ α' αἴθουσα περιλαμβάνει τὴν ἱστορίαν τῆς Ὀργανώσεως, τοῦ ἐμβλήματος καὶ τοῦ χαιρετισμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἡ αἴθουσα κοσμεῖται ἀπὸ ἀρχαϊκὰς παραστάσεις μὲ τὴν ζωὴν τῶν νέων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Διότι ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις ὑπερηφανεύεται ὅτι ἀποτελεῖ πρότυπον καθαρῶς Ἑλληνικὸν ποὺ ἀνταποκρίνεται στὰς ἀνάγκας καὶ τὰς βαθυτέρας ἀπαιτήσεις τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς ζωῆς.

Ἄνωθεν τῷ εἰσερχομένῳ ὁ ἐπισκέπτης θὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἱστορίαν τῆς Ε.Ο.Ν., δεξιὰ τῆς αἰθούσης τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐμβλήματος καὶ ἀριστερὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ χαιρετισμοῦ, ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ παίρνουν πάλι σάρκα καὶ ὀστᾶ ὡς σύμβολα τῆς αἰωνιότητος τῆς Φυλῆς μας.

Ἡ δευτέρα αἴθουσα δίδει μιὰ γενικὴ εἰκόνα τῆς δημιουργίας, τῆς δράσεως καὶ τῆς ἐξελίξεως της Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἐνῷ παραλλήλως παρουσιάζει τὴν διοικητικὴ καὶ οἰκονομικὴ διάρθρωσί της.

Ὁ ἐπισκέπτης ἀντιλαμβάνεται ὅλα τὰ στάδια ποὺ πέρασεν ἡ Ε.Ο.Ν. γιὰ νὰ φθάσῃ στὴ σημερινή της ἐξέλιξι. Ἀντιλαμβάνεται ὅτι καταβάλλεται συνεχής, ἀδιάκοπη καὶ ἐντατικὴ προσπάθεια γιὰ τὴν ἀνύψωσι τῆς νέας γενεᾶς καὶ τὴ δημιουργία πραγματικῶν καὶ μαχητικῶν Ἑλλήνων, ἀνταξίων τῆς ἱστορίας των καὶ τῶν προσδοκιῶν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἔθνους.

Ἡ σημερινὴ πρόοδος καὶ ραγδαία ἄνοδος ὅλων τῶν ἐπιπέδων τῆς ζωῆς τῆς Ε.Ο.Ν. ὀφείλεται εἰς τὴν ζωογόνον πνοὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ, τὴν ὑπέροχο αὐταπάρνησι καὶ ἐργατικότητα τῶν στελεχῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀκατάβλητο φρόνημα ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

Εἰς τὴν τρίτην αἴθουσαν ἐπιδεικνύονται: Στρατόπεδα, Ἀνεμοπορία, Στατιστικαὶ δυνάμεως Ἀνεμοπορικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν, Χάρτης Ἀνεμοπορικῶν Κέντρων Ἑλλάδος, Μέσα Συνδέσμων καὶ Διαβιβάσεων, Βολή, Παθητικὴ Ἀεράμυνα.

Ἐπίσης Ἀθλοπαιδιαί, Ποδόσφαιρον, Ναυτικὰ ἀθλήματα, Ποδηλασία, Κλασσικὸς ἀθλητισμός, Ἀθλητικοὶ τομεῖς Ἑλλάδος καὶ Γυμναστηρίων Ε.Ο.Ν.

Εἰς τὴν Τετάρτην αἴθουσαν περιλαμβάνεται ὅ,τι σχετικὸν μὲ τὴν πολιτικὴν καὶ ἰδεολογικὴν διαφώτισιν, τὴν ψυχαγωγίαν, τὰς ἐκδρομάς, τὰς παραστάσεις, τὰς κατασκηνώσεις, τὰς χορῳδίας καὶ τοὺς κινηματογράφους τῆς Ε.Ο.Ν. (μιὰ πλευρὰ τῆς αἰθούσης). Ἐπίσης εἰς ἄλλην πλευρὰν ὅ,τι σχετικὸν μὲ τὶς Στέγες τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ τῶν Φαλαγγιτισσῶν, τὴν ραδιοφωνίαν καὶ τὰς ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας τῆς Ε.Ο.Ν.

Πέμπτη αἴθουσα (ἄνω μέρος): Κοινωφελῆ ἔργα, ἐθελοντικὴ ἐργασία καὶ ἐθελοντικαὶ ἐξορμήσεις, αὐτοθυσίαι.

Εἰς κάτω μέρος τῆς αἰθούσης ἐκτίθενται τὰ ἔργα λαϊκῆς τέχνης Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν ἀκόμη τῶν περισσοτέρων Περιφερειακῶν Διοικήσεων.

ΩΡΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ

Ὧραι ἐπισκέψεως τῆς Ἐκθέσεως ὡρίσθησαν: 10 π. μ. — 1 μ. μ. καὶ 5 μ. μ. — 9 μ. μ.

Εἴσοδος δραχ. 5. Διὰ τὰ ἐν στολῇ μέλη δωρεάν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ



Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΠΩΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΕΙ Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. μετεδόθη τὴν Κυριακὴν ἡ κάτωθι σύντομος ὁμιλία τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας Ἰωαννίνων, συναγωνιστρίας Χρήστου:

«Αἱ ἐργασίαι τῆς Β΄ Διασκέψεως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος ἐξειλίχθησαν καθ᾿ὅλην τὴν ἑβδομάδα, ἀπὸ τῆς 19ης Μαΐου μέχρι σήμερον, ὁμολογουμένως, ὅπως ἤθελεν ὁ Ἀρχηγός μας, ὅπως ἐπεβάλλετο διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν ἀποτελέσματα ὠφέλιμα εἰς τὴν Ὀργάνωσίν μας. Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε.Ο.Ν. συναγωνιστὴς Κανελλόπουλος καὶ ὅλοι οἱ συναγωνισταὶ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ καὶ αἱ συναγωνίστριαι Περιφερειακαὶ Διοικήτριαι εἰργάσθησαν κάπως ἐπίπονα, ἀλλὰ μποροῦν φαντάζομαι νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι ἐπέτυχον ὅ,τι ἐπεδιώκετο διὰ τῆς Διασκέψεως καὶ ὅ,τι τοὺς ἐνεπιστεύθη ὁ Ἀρχηγὸς ὅταν τοὺς ἐκάλεσε διὰ τὴν Διάσκεψιν.

Εἶναι οἱ σκέψεις μου αὐτές, ἀσφαλῶς δὲ καὶ οἱ σκέψεις ὅλων ποὺ μετέσχον τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον οἱ ἐργασίες τῆς Διασκέψεως καὶ ἡ ἐπιτυχία μὲ τὴν ὁποίαν ἔγιναν ὅ,τι κάνει τοὺς Περιφερειακοὺς Διοικητὰς καὶ τὶς Περιφερειακὲς Διοικήτριες νὰ γυρίσουν στὶς ἕδρες των μὲ τονωμένη τὴ διάθεσι καὶ ἐπηυξημένο τὸν ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴ συνέχισι καὶ ὁλοκλήρωσι τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη σ᾿ αὐτοὺς ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶς. Εἶναι συνάμα καὶ κάτι ἄλλο, ἐπίσης σημαντικώτατο, ἀπολύτως πιὸ μεγάλο ἀπὸ ψυχολογικῆς ἀπόψεως. Εἶναι ὅτι ὅλοι καὶ ὅλαι μας ποὺ μετέσχομεν τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως εἴχαμε τὴν μεγάλη τύχη νὰ δοῦμε ἀπὸ κοντὰ τὸν Ἀρχηγό μας, παρὰ τὶς μεγάλες ἀσχολίες του καὶ τὸν φόρτον τῆς ἐργασίας του, νὰ μιλήσουμε μαζί του, νὰ ἐμψυχωθοῦμε, νὰ ἐμπνευσθοῦμε ἀπὸ αὐτόν. Τὸ πιὸ καταπληκτικὸ δὲ γιὰ μᾶς — αὐτὸ ποὺ συντελεῖ ὅσο τίποτε ἄλλο στὸ νὰ αἰσθανώμεθα τοὺς ἑαυτούς μας δυνατοὺς στὴ συνέχισι τοῦ ἔργου μας — εἶναι ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς — μὲ τί χαρὰ ἀλήθεια, μὲ τί συγκίνησι τὸ εἴδαμε — μᾶς παρακολουθεῖ ὅλους, μὰ ὅλους ἀνεξαιρέτως σὲ κάθε μας βῆμα, σὲ κάθε μας ἐκδήλωσι, σὲ κάθε μας προσπάθεια, σὲ κάθε μας ἐπιτυχία καὶ σὲ κάθε μας δυσκολία ποὺ ἀντιμετωπίζουμε. Καὶ φυσικὰ δι᾿ ἡμῶν παρακολουθεῖ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ κάθε τμῆμα τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ κάθε παιδὶ τῆς Ε.Ο.Ν.

Στὴν παρουσίασί μας μπροστά του, τὴν ὁποία εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνη νὰ κάνῃ ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε.Ο.Ν., εἴδαμε ὅτι γνώριζε γιὰ τὶς Περιφερειακὲς Διοικήσεις ὅ,τι γνωρίζαμε καὶ μεῖς οἱ Περιφερειακοὶ καὶ μάλιστα πολὺ πιὸ πολλὰ γιὰ τὰ αἴτια καὶ τὶς ἀφορμὲς μερικῶν δυσκολιῶν ἢ καὶ ἀτυχημάτων νὰ ποῦμε, τοῦ ἀγῶνός μας. Τόσο κοντά μας εἶναι. Καὶ φυσικὰ μᾶς ἔδωσε σοφὲς ὁδηγίες καὶ πρακτικὲς συμβουλὲς γιὰ τὴ συνέχισι τῆς προσπαθείας μας καὶ μαζὶ καὶ τὴν ἐντολὴ νὰ σᾶς διαβιβάσουμε τὸν φαλαγγίτικο χαιρετισμό του καὶ τὴν διαβεβαίωσι ὅτι ἂν συνεχίσουμε νὰ ἐργαζώμαστε μὲ τὴν ἴδια πίστι, τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμὸ καὶ τὴν ἴδια ἐργατικότητα γιὰ τὴν ἀνάπτυξι καὶ πρόοδο τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ συνεχίσῃ κι᾿ αὐτὸς νὰ μᾶς ἀγαπᾷ ὅπως μᾶς ἀγαπᾷ σὰν παιδιά του.

Τὸν χαιρετισμό του αὐτό, τὴν διαβεβαίωσί του αὐτὴ εἶμαι εὐτυχὴς ὅτι μοῦ δίδεται εὐκαιρία νὰ διαβιβάσω στὶς Φαλαγγίτισσες καὶ σκαπάνισσες τῆς Ε.Ο.Ν. Ἰωαννίνων ἀπὸ τὸ ραδιοφωνικὸ σταθμό μας. Κι᾿ ὅταν βρεθῶ κοντά σας συναγωνίστριές μου θὰ σᾶς πῶ καὶ προφορικῶς πολλὰ ἄλλα ποὺ θὰ πλημμυρίσουν χαρὰ τὶς ψυχές σας, ὑπερηφάνεια τὰ στήθη σας, πολλὰ ποὺ θὰ σᾶς κάνουν νὰ εὐλογῆτε τὸ Θεὸ μαζὶ μὲ ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα γιατὶ μᾶς ἔδωσε τέτοιο Ἀρχηγό».

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

Τὴν 19ην Μαΐου ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Θηλέων Ἀττικοβοιωτίας διωργάνωσεν εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. Θηλέων Λεβαδείας ἑορτὴν ὑπὲρ τῆς στολῆς τῆς Φαλαγγιτίσσης. Τὸ πρόγραμμα, πλουσιώτατον, περιελάμβανε λαχειαγορὰν καὶ τὸ ἀπόγευμα θεατρικὴν παράστασιν. Αὐτὴ περιελάμβανεν ἀπαγγελίας ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν, ἀφθονίαν ὡραίων τραγουδιῶν ὑπὸ τῆς χορῳδίας τοῦ Γυμνασίου, χορούς ἑλληνικοὺς ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν μὲ θαυμασίας ἐθνικὰς ἐνδυμασίας. Ἐπίσης ὁ καλλιτεχνικὸς ὅμιλος κρητικῶν τραγουδιῶν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν προσεφέρθη εὐγενῶς νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἑορτὴν δωρεάν. Θαυμάσιον λόγον ἐξεφώνησεν ἡ Διευθύντρια τοῦ ΙΙΙ Ἐπιτελικοῦ Γραφείου Π.Δ.Θ.Α., καταχειροκροτηθεῖσα.

Ὁ Σύλλογος τῶν κ. κ. καθηγητῶν τοῦ Γυμνασίου, ὁ Διοικητὴς Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Λεβαδείας καὶ ὁ ἐνθουσιώδης φίλος τῆς Ε.Ο.Ν. Δήμαρχος Λεβαδείας ἐβοήθησαν παντοιοτρόπως καὶ μετ᾿ ἀξιεπαίνου ζήλου τὴν ἑορτήν. Εἰς ταύτην παρευρέθη ἡ Ὑποδιοικήτρια Π.Δ.Θ.Α. μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου της, ἥτις καὶ ἔμεινεν ἐνθουσιασμένη ἀπὸ τὴν ὅλην ὀργάνωσιν τῆς ἑορτῆς καὶ τὸν ζῆλον τῶν Φαλαγγιτισσῶν.

Καθ᾿ ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ πόλις, συμμετέχουσα εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ε. Ο. Ν., παρουσίαζε πανηγυρικὴν ὄψιν καὶ ὁ λαὸς συμμετέσχεν ἐνθουσιωδῶς εἰς αὐτήν.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΔΡΑΜΑ.— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Δράμας, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της ὅπως ἔλθῃ εἰς ἀμεσώτερον σύνδεσμον μετὰ τῶν Σχηματισμῶν τῆς ὑπαίθρου καὶ νὰ σχηματίσῃ σαφῆ γνώμην περὶ τῆς συντελουμένης ἐργασίας, προῆλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως οἱ Διευθυνταὶ Ἐπιτελικῶν Γραφείων μεταβαίνουν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἑορτὰς εἰς τοὺς διαφόρους Σχηματισμούς.

— Οὕτω τὴν 12ην Μαΐου ἐ. ἔ. ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς Ε.Ο.Ν. Δράμας κ. Σωτήριος Δημητρίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Διευθυντῶν Ἐπιτελικῶν Γραφείων τῆς Περιφ. Διοικήσεως, μετέβη εἰς τὴν ἱστορικὴν κωμόπολιν Δοξᾶτον, ἕδραν τῆς 244ης Φάλαγγος, ἔνθα ἐπεθεώρησε λεπτομερῶς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς τοῦ Ι Τάγματος τῆς 244ης Φάλαγγος.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιθεωρήσεως ὁ κ. Περιφ. Διοικητὴς μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του μετέβη εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Φάλαγγος, ἅτινα καὶ ἐπεθεώρησεν ἐπισταμένως, δώσας σχετικὰς ὁδηγίας εἰς τοὺς ἁρμοδίους Διευθυντὰς τῶν Γραφείων τῆς Φάλαγγος διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ περὶ τῆς λειτουργίας τῆς σχολῆς βαθμοφόρων. Ἐπίσης ὡμίλησε πρὸς τοὺς βαθμοφόρους τῆς Φάλαγγος συστήσας ἐργασίαν, προσήλωσιν πρὸς τὸ καθῆκον καὶ συντονισμὸν τῶν δυνάμεων. Ἀκολούθως ὁ Περιφ. Διοικητὴς Ε.Ο.Ν. Δράμας συνειργάσθη μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς 244ης Φάλαγγος Δοξάτου διὰ τὴν ἐπίλυσιν ζητημάτων διοικητικῆς φύσεως.

Τὴν 3ην μ. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας ἀπὸ τὸ Δοξᾶτον ὁ κ. Περιφ. Διοικητὴς μετὰ τῶν ἐπιτελῶν του μετέβη εἰς Χωριστήν, ἕδραν τῆς 282ας Φάλαγγος, ἔνθα ἐπεθεώρησε τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς τοῦ Ι Τάγματος. Ἀκολούθως ἐπεθεώρησε τὰ γραφεῖα τῆς Φάλαγγος, ὅπου συνειργάσθη μετὰ τοῦ Διοικητοῦ της καὶ τῶν βαθμοφόρων, δώσας σχετικὰς ὁδηγίας διὰ τὴν καλὴν καὶ ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν γραφείων καὶ Διευθύνσεων τῆς 282ας Φάλαγγος.

Γενικῶς ἡ περιοδεία αὐτὴ τοῦ Περιφ. Διοικητοῦ Ε.Ο.Ν. Δράμας ὑπῆρξε πλουσία εἰς ἀπόδοσιν, διότι ἐδόθη ἡ εὐκαιρία εἰς αὐτὸν νὰ μορφώσῃ ἀκριβῆ γνώμην περὶ τῆς συντελουμένης ἐργασίας εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς ὑπαίθρου.



Ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴν τῶν Φαλαγγιτισσῶν Δράμας εἰς Πύργον.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΠΥΡΓΟΣ.— Ζωηρὰ καὶ ἐνθουσιώδης κίνησις παρατηρεῖται εἰς ὅλους τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἠλείας. Εἰς μεγάλην συγκέντρωσιν τῆς Φάλαγγος Ἀμαλιάδος ὡμίλησεν ὁ Διοικητὴς αὐτῆς τονίσας τὰ καθήκοντα τῶν Φαλαγγιτῶν ἀπέναντι τῆς Ὀργανώσεως. Ἐπίσης πρὸς τὰ ἐργαζόμενα μέλη τῆς Φάλαγγος ὡμίλησεν ὁ ὑπασπιστὴς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως γενικῶς περὶ παθητικῆς ἀεραμύνης.



Ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης Ἠλείας ἐπιθεωρῶν Σχηματισμοὺς Θηλέων Πύργου.

Εἰς τὴν Φάλαγγα Γαστούνης ἐξακολουθοῦν κανονικῶς τὰ μαθήματα τοῦ οὐλαμοῦ βαθμοφόρων.

Ζωηρὰ κίνησις παρατηρεῖται ἐπίσης εἰς τὴν Φάλαγγα Καβασίλων, Βαρθολομιοῦ, Ζαχάρως, Καράτουλας καὶ Κρεσταίνων.

ΚΑΛΑΜΑΙ.— Τὴν προπαρελθοῦσαν Τρίτην, ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐδόθη ὡραιοτάτη συναυλία τῆς Χορῳδίας καὶ τὴν Μανδολινάτας τῆς Ε.Ο.Ν., διοργανωθεῖσα μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ψυχαγωγίας τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως. Τὸ πρόγραμμα τῆς συναυλίας περιελάμβανεν ὡραιότατα μουσικὰ κομμάτια, ἐκτελεσθέντα μὲ μεγάλην δεξιοτεχνίαν.

Γενικῶς ἡ συναυλία ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν.

Ἐξ ἄλλου συνεχίζονται αἱ δοκιμαὶ τῆς «Καινούργιας Ζωῆς» τοῦ κ. Μπόγρη, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ ἀναβιβασθῇ ἐντὸς τοῦ Ἰουνίου ὑπὸ τοῦ θεατρικοῦ τμήματος τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΠΑΡΤΗ.— Πρωτοβουλίᾳ τοῦ κ. Νομάρχου Λακωνίας, ὡς Γενικοῦ Ἐπόπτου τῆς Ε.Ο.Ν., ἱδρύθη ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Λακωνίας σχολὴ κοπτικῆς, ραπτικῆς καὶ κεντημάτων. Εἰς τὴν σχολὴν θὰ φοιτοῦν Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι ἐξ ὅλου τοῦ Νομοῦ ἐντελῶς δωρεάν.

Πεπειραμέναι διδασκάλισσαι ἀνέλαβον τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ.— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Λέσχης Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ναυπλίου καλλιτεχνικὴ ἐπίδειξις τῆς 64ης Φάλαγγος Θηλέων, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ κ. Νομάρχου καὶ Γενικοῦ Ἐπόπτου Ε.Ο.Ν.

Κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἐπίδειξιν ἡ Λέσχη Θηλέων ἦτο ὑπερπλήρης κόσμου, συμπαρισταμένων καὶ τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως.

Τὸ πρόγραμμα περιελάμβανεν ἀπαγγελίας, τραγοῦδι, πιάνο, ρυθμικὸν καὶ πλαστικὸν χορόν.

Ἡ ἔναρξις ἐγένετο μὲ τὸν Ὕμνον τῆς Νεολαίας τῇ συνοδείᾳ πιάνου ὑπὸ τῆς Φαλαγγιτίσσης Νίτσας Δρούζα. Κατεχειροκροτήθη τὸ παίξιμο εἰς τὸ πιάνο τῶν Φαλαγγιτισσῶν Λουλοῦς Καβαλιέρου, Φαίδρας Παπαναστασίου, Φούλας Ψαλίδα, Φούλας Μπούκουρα, Ἔλλης Καραμέλη, Νίτσας Δρούζα, Ἀθηνούλας Λυκομήτρου, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ μὲ τέσσαρα χέρια ἐκτελεσθὲν θαυμάσια παρὰ τῆς κυρίας Καίτης Λεονάρδου καὶ Φαλαγγιτισσῶν, ἐναλλάξ, Ν. Δρούζα καὶ Ἀθηνᾶς Λυκομήτρου.

Ὡραιοτάτη, καταχειροκροτηθεῖσα ἐπίσης, ἡ ἀπαγγελία «Τὸ παληὸ βιολὶ» τοῦ Ι. Πολέμη παρὰ τῆς Φαλαγγιτίσσης Φούλας Ψαλίδα καὶ «Ὁ Τυφλὸς τοῦ Εὐαγγελίου» τοῦ ἰδίου ποιητοῦ ὑπὸ τῆς Φαλαγγιτίσσης Δημητρακάκη.

Ἐπίσης ὡραῖα ἐτραγούδησε τὸν «Γέρο - Δή-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινησις Περιφερειακών Διοικησεων

μος» ή Φαλαγγίτισσα Καίτη Παράσχου τῇ συνοδείᾳ πιάνου.

Ὅ,τι ἀπεκορύφωσε τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν παριστaμένων καὶ τὴν ἔκπληξιν τούτων ὑπῆρξεν ὁ χορὸς τῆς μικρᾶς αὐτοδιδάκτου Φαλαγγιτίσσης Ἰωάννας Ἀναγνωστοπούλου, ἡ ὁποία κυριολεκτικῶς συνήρπασε τοὺς θεατὰς μὲ τὸν ὑπέροχον ρυθμὸν ποὺ παρουσιάζει τὸ παιδὶ αὐτό, ἄξιον ἐξαιρετικῆς προσοχῆς.

Ἡ ὀργάνωσις τῆς λαμπρᾶς ταύτης καλλιτεχνικῆς ἐπιδείξεως ὀφείλεται κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὴν ἄοκνον καὶ δραστηρίαν Περιφερ. Διοικήτριαν κυρίαν Βάβαν Λεμπέση καὶ κατὰ δεύτερον λόγον εἰς τὴν συνεργάτιδα ἀργυροῦ σήματος Καν Καίτην Λεονάρδου, καθηγήτριαν πιάνου.

Ἡ ἰδία καθηγήτρια ἔχει ἀναλάβει καὶ τὴν διδασκαλίαν πιάνου δωρεὰν εἰς ἀπόρους Φαλαγγιτίσσας τῆς Φάλαγγος Ναυπλίου.



ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ.—Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε.Ο.Ν. Θηλέων Κεφαλληνίας, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Α΄ Ἐπιτελοῦς, μετέβη εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Πάλλης καὶ εἰς τὰς περιοχὰς Εἰκοσιμίας, Ἐλησοῦ καὶ Πρόνων καὶ ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς Θηλέων, δώσασα τὰς καταλλήλους ὁδηγίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος ἐκπαιδεύσεως καθ' ἑκάστην Τετάρτην.

Ἡ Διοικήτρια ὡμίλησε πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας, ἀναπτύξασα τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας εὐεργεσίας τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ἰδίως τὸν ἀγροτικὸν καὶ τὰς στοργικάς του φροντίδας πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας.

Τὸ τέλος τῶν ὁμιλιῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας ἐκάλυπτον παρατεταμένα χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγαὶ ὑπὲρ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ ἐκδηλώσεις εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην.

Ἡ Περιφ. Διοικήτρια ἔμεινεν ἐνθουσιασμένη ἀπὸ τὴν συντελουμένην εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς ἐργασίαν.

— Ὁ Νομάρχης καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Στυλ. Βαφείδης ἐπεσκέφθη τὰ γραφεῖα τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ἀργοστολίου. Ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης, ὁμιλῶν πρὸς τὰς συγκεντρωμένας βαθμοφόρους, ἐξῆρε τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεως καὶ συνέστησεν ἐνθουσιασμὸν καὶ πειθαρχίαν πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ὑψηλῶν τούτων σκοπῶν.

ΣΥΡΟΣ.—Τὴν Πρωτομαγιὰ ἐδόθη μία ἐξαιρετικὴ εὐκαιρία διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν νέων μας καὶ τὴν παραμονὴν αὐτῶν ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ἡμέραν εἰς τὸ ὕπαιθρον. Ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς ἡμέρας ἡ δύναμις, συγκεντρωθεῖσα πρὸ τῶν Γραφείων τῆς Περιφ. Διοικήσεως, ἐξεκίνησε διὰ τὴν Βάρην. Ἅμα τῇ ἀφίξει τῆς δυνάμεως εἰς Βάρην ὡρίσθη ὑπὸ τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς Τετράρχου ὁ χῶρος εἰς τὸν ὁποῖον ἠδύναντο νὰ περιέρχωνται καὶ νὰ παίζουν. Ὡρίσθη ἐπίσης δύναμις ἐξ 20 Φαλαγγιτῶν βαθμοφόρων καὶ ἐκ τῶν δύο Φαλάγγων ὡς φρουρὰ καὶ ἤρχισε μετ' ὀλίγον τὸ ψήσιμο τῶν ἀρνιῶν. Περὶ τὴν 11ην προσκληθέντες προσῆλθον ὁ Νομάρχης καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν., ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης καὶ ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς, οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ ηὐχήθησαν τὰ χρόνια πολλὰ καὶ εὐόδωσιν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ε.Ο.Ν., ἀνεχώρησαν. Τὴν 12ην μεσημβρινὴν ἡτοιμάσθη ἡ τράπεζα καὶ ἀφοῦ οἱ Φαλαγγῖται ἔλαβον τὰς θέσεις των καὶ διενεμήθησαν τὰ φαγητά, ἤρχισαν νὰ τρώγουν, ἀφοῦ προηγουμένως ἔψαλαν τὸν Ὕμνον τῆς Ε.Ο.Ν.



Φαλαγγῖται Σύρου μετὰ τῆς μπάντας των παρελαύνοντες.

— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Τήνου ἐγένοντο τὴν προπαρελθοῦσαν ἑβδομάδα πλῆθος μαθημάτων καὶ ὁμιλιῶν, ὡς «Χημικὸς πόλεμος», «Ὑγιεινή», «Θέρμανσις καὶ διατροφή», «Πρῶται βοήθειαι», «Περὶ αὐτοθυσίας», «Ἐπεξήγησις τοῦ Μεγάλου Κανόνος» κλπ. Ἐπίσης ἔλαβον χώραν στρατιωτικαὶ ἀσκήσεις, διάφοροι παιδιαί, σουηδικαὶ ἀσκήσεις καὶ διάφοροι γεωργικαὶ ἀσχολίαι.

— Ζωηρὰ κίνησις παρατηρεῖται ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Πάρου.



Ἐπιτελεῖς Τετραρχίας Γιαννάδων Ε. Ο. Ν. Κερκύρας.

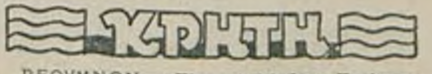
ΜΥΤΙΛΗΝΗ.—Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ὀλιγοημέρου παραμονῆς τοῦ συναγωνιστοῦ Διευθυντοῦ τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας, ὡμίλησεν οὗτος εἰς διαφόρους συγκεντρώσεις παρισταμένων καὶ τῶν Περιφ. Διοικητῶν Ἀρρένων καὶ Θηλέων.

Οὕτω εἰς τὸ Γυμνάσιον Ἀρρένων ὡμίλησεν εἰς δύο Τάγματα Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων μαθητῶν Γυμνασίου καὶ Λυκείου καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Γυμνασίου πρὸς ἅπαντας τοὺς καθηγητὰς τούτων.

Ἐπίσης ὡμίλησεν εἰς τὸ Γυμνάσιον Θηλέων πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας καὶ κατόπιν πρὸς τοὺς καθηγητὰς τούτων.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ὡμίλησεν εἰς δύο συνεχεῖς συγκεντρώσεις ἁπάντων τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν τῶν Ἐργοστασίων Καλαμάρη, οἵτινες κατὰ τὸ πλεῖστον τυγχάνουσι μέλη τῆς Ε.Ο.Ν.

Ὡμίλησεν ἐπίσης εἰς τὴν κωμόπολιν Μανδαμάδου πρὸς τοὺς Σχηματισμοὺς Ε.Ο.Ν. τῆς περιφερείας ταύτης καὶ πρὸς πολυπληθεστάτην συγκέντρωσιν πολιτῶν παρισταμένου καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μηθύμνης.



ΡΕΘΥΜΝΟΝ.—Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην, ἡμέραν καθιερωμένην διὰ τὴν Ε.Ο.Ν., οἱ Σχηματισμοὶ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ρεθύμνης εἰργάσθησαν ὡς ἑξῆς:

Ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς ἐγένετο τὸ μάθημα χορῳδίας. Περὶ τὴν 10ην π. μ. εἰς τὸ Γυμνάσιον Θηλέων ἐγένετο τὸ μάθημα νοσοκομειακῆς περιθάλψεως, τὸ ὁποῖον παρηκολούθησαν αἱ Φαλαγγίτισσαι αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν εἰδικότητα τῆς Περιθάλψεως, ὡς καὶ τὸ μάθημα οἰκοκυρικῆς.

Τὸ ἀπόγευμα ἐγένοντο κανονικῶς αἱ συγκεντρώσεις ἁπάντων τῶν λόχων τῶν Θ255 καὶ Θ256 Φαλάγγων τῆς πόλεως Ρεθύμνης. Εἰς τὰς συγκεντρώσεις ταύτας ἐδιδάχθησαν τὰ ὑπὸ τοῦ προγράμματος καθοριζόμενα μαθήματα Ἐθνικῆς ἀγωγῆς, πολιτικῆς διαφωτίσεως καὶ στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως. Εἶτα ἡ Διοικήτρια τῆς Θ255 Φάλαγγος ἐπεθεώρησεν ἅπαντα τὰ ὑπ' αὐτὴν τμήματα. Περὶ τὴν 6ην μ.μ. ἐγένετο τὸ μάθημα ποδηλασίας εἰς τὰς ἐκπαιδευομένας Φαλαγγιτίσσας τῆς ποδηλατιστικῆς ὁμάδος.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. — Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ὁ Περιφερειακὸς Διοικητής, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ του καὶ ὑπὸ τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποδιοικητοῦ ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν, ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς τοῦ Τάγματος Ἐπισκοπῆς (326η Φάλαγξ), διαπιστώσας ὅτι ἔχουν τεθῇ αἱ βάσεις μιᾶς καλῆς ἐργασίας.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. — Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένοντο πρακτικαὶ ἐφαρμογαὶ ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευομένων Φαλαγγιτῶν εἰς τὰ μέσα συνδέσμων μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ὑπάλληλον Τ.Τ.Τ. κ. Καληωράκην. Οἱ ἐκπαιδευόμενοι Φαλαγγῖται μετέβησαν ἔξω τῆς πόλεως Ἁγ. Νικολάου, ὅπου ἐχρησιμοποίησαν περὶ τὰ 100 μέτρα καλωδίου διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τηλεφωνικῆς γραμμῆς, κατορθώσαντες νὰ ἐπικοινωνήσουν μὲ διάφορα κέντρα τοῦ Νομοῦ.

— Ἐπίσης τὴν αὐτὴν ἡμέραν αἱ Φαλαγγίτισσαι Ἁγ. Νικολάου καὶ Μιλάτου, συνοδευόμεναι ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας Λασηθίου, ἐπεσκέφθησαν τὰς ἀρχαιότητας τῆς Κνωσσοῦ. Ἡ ἐκδρομὴ εἶχεν ἐκπαιδευτικὸν χαρακτῆρα.



ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.—Εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν τοῦ Μεσολογγίου ἀφίχθησαν πρὸ ἡμερῶν Φαλαγγῖται τῶν Σχηματισμῶν Σιδηροκάστρου Μακεδονίας. Τοὺς Μακεδόνας Φαλαγγίτας ὑπεδέχθησαν θερμότατα οἱ Φαλαγγῖται Μεσολογγίου καὶ ὁ Δῆμος τῆς πόλεως.

Οἱ Φαλαγγῖται Σιδηροκάστρου ἐπεσκέφθησαν τὸ ἡρῷον καταθέσαντες στέφανον, τὴν οἰκίαν τοῦ Βύρωνος, τοὺς προμαχῶνας τοῦ φρουρίου, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἱστορικὴν πινακοθήκην τοῦ Δημαρχείου. Οἱ Φαλαγγῖται Σιδηροκάστρου ἔμειναν κατενθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν θερμὴν φιλοξενίαν τῆς ὁποίας ἔτυχον ἐκ μέρους τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ τοῦ Δήμου Μεσολογγίου.



ΒΟΛΟΣ.—Ἡ Ὑποδιοίκησις Θηλέων Βόλου ἀνεβίβασεν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου «Ἀχίλλειον» τὸ ἔργον τοῦ κ. Τσεκούρα «Τὰ Σουλιωτόπουλα δὲν πέθαναν». Ἡ παράστασις ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ τὴν παρηκολούθησεν ἅπασα ἡ κοινωνία τῆς πόλεως, χειροκροτήσασα θερμῶς τὰς Φαλαγγιτίσσας, αἱ ὁποῖαι εἰργάσθησαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου.

ΤΡΙΚΚΑΛΑ.—Ἡ Ὑποδιοίκησις Θηλέων Τρικκάλων ἀνεβάζει τὸ ἐρχόμενον Σάββατον τὴν «Νταλμανοπούλα» τοῦ κ. Χόρν. Ἡ Ὑποδιοίκησις καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἡ παράστασις ἀποτελέσῃ καλλιτεχνικὸν γεγονὸς διὰ τὰ Τρίκκαλα.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐδόθη ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. Μεγαλοχωρίου θεατρικὴ παράστασις μὲ τὸ δρᾶμα τοῦ Περεσιάδου «Ἡ Σκλάβα».

Οἱ νεαροὶ ἐρασιτέχναι ἔπαιξαν μὲ πολλὴν τέχνην καὶ ἀπέσπασαν τὰ συγχαρητήρια τῶν κατοίκων οἱ ὁποῖοι παρηκολούθησαν τὴν παράστασιν. Τὴν παράστασιν παρηκολούθησαν ἐπίσης βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν. Τρικκάλων.



Παρέλασις τοῦ Σχηματισμοῦ Καλαμπάκας τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Τρικκάλων



ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Άρρένων

Τὸ προπαρελθὸν Σάββατον ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον τὸ καλλιτεχνικὸν τμῆμα τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου, ὅπου εἶχε μεταβῆ κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὠδείων καὶ Φιλαρμονικῶν Ζακύνθου, σημειώσαν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ζακύνθου ἐπεφυλάχθη θερμὴ ὑποδοχὴ εἰς τοὺς Φαλαγγίτας ἐκδρομεῖς. Τὸ θεατρικὸν καὶ τὸ μουσικὸν τμῆμα ἐνεφανίσθησαν δὶς ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου προκαλέσαντα τὰ εὐμενέστατα σχόλια τῶν παρευρεθέντων. Εἰς τὴν ὡραίαν νῆσον οἱ ἐπισκέπται παρέμειναν ἐπὶ 3 ἡμέρας, καθ' ἃς διωργανώθησαν πρὸς τιμήν των δεξιώσεις καὶ ἐκδρομαί, ἐπιστρέψαντες μὲ τὰς καλλιτέρας ἐντυπώσεις. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των κατηυθύνθησαν εἰς τὸ Ἡρῷον τῆς Ζακύνθου, ὅπου κατέθεσαν στέφανον, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἔστεψαν τὸν ἀνδριάντα τοῦ Ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ.

— Τὴν προπαρελθοῦσαν Τετάρτην, 8ην λήξαντος, εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τῆς Α.Σ.Ο. καὶ Ε.Ε. ἔλαβε χώραν γενικὴ συγκέντρωσις τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὡμίλησεν ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως «Περὶ τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν.», τονίσας τὸ καθῆκον τὸ ὁποῖον ἔχουν οἱ ὑποψήφιοι ἀξιωματικοὶ ὅπως γνωρίζουν καλῶς τὸν κανονισμὸν τῆς Ε.Ο.Ν., ὅταν μάλιστα πρόκειται νὰ διοικήσουν μονάδας εἰς τὴν ὕπαιθρον.

— Ἐπανελήφθη τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν., κατ' ἀπαίτησιν ἀκροατῶν καὶ κατόπιν ἁρμοδίας διαταγῆς, τὸ περὶ καπνίσματος μάθημα τοῦ συνεργάτου τοῦ τμήματος προπαγάνδας ὑγιεινῆς τῆς Δ.Α.Σ.Α.

— Ὁ Λόχος τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Διοικητήν του ἐξέδραμε τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὸ Καβοῦρι, ὅπου οἱ ἐκδρομεῖς διεσκέδασαν μὲ ἀθλοπαιδιὰς καὶ πατριωτικὰ ᾄσματα. Ἡ ἐκδρομὴ ἐγένετο βάσει τοῦ ὑπὸ τῆς Δ.Α.Σ.Α. ἐκπονηθέντος προγράμματος στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως καὶ ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως.

— Ἐπέστρεψαν τὸ παρελθὸν Σάββατον ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην οἱ Φαλαγγῖται ἀθληταὶ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ ἡ ὁμὰς πετοσφαίρας τῆς Δ.Α.Σ. Θηλέων, ὅπου εἶχον μεταβῆ πρὸς τέλεσιν ἀθλητικῶν καὶ σκοπευτικῶν ἀγώνων μετὰ τῆς Ὑποδιοικήσεως τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου.

Τοὺς ἀγῶνας ἐτίμησεν ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν αὐτῶν, πολλοὶ καθηγηταί, αἱ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως, ἀνώτατοι βαθμοφόροι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θεσ)νίκης καὶ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου, καθὼς καὶ πλῆθος κόσμου, τὸ ὁποῖον ἐχειροκρότησε τοὺς εὐσταλεῖς Φαλαγγίτας ἀθλητάς.

Εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν ἀγώνων, οἱ ὁποῖοι διήρκεσαν δύο ἡμέρας, περιελαμβάνοντο ἀγῶνες σκοποβολῆς, στίβου, καθὼς καὶ ἀγῶνες πετοσφαίρας μεταξὺ τῆς ὁμάδος Δ.Α.Σ. Θηλέων καὶ τῆς ὁμάδος Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Θεσσαλονίκης.

Εἰς τοὺς ἀγῶνας στίβου, οἱ ὁποῖοι ἐτελέσθησαν εἰς τὸ Γυμναστήριον τοῦ Ἡρακλέους, νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μὲ 102 βαθμοὺς ἔναντι 70 τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι λόγῳ τῶν ἐξετάσεων κατῆλθε μὲ ἐλλιπῆ σύνθεσιν.

Εἰς τοὺς σκοπευτικοὺς ἀγῶνας, οἱ ὁποῖοι διεξήχθησαν εἰς τὸ Σκοπευτήριον τοῦ Π.Α.Ο.Κ., ἐπρώτευσαν οἱ σκοπευταὶ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καταλαβόντες τὰς 5 πρώτας θέσεις καὶ καταρρίψαντες οὕτω τὴν Πανελλήνιον ὁμαδικὴν ἐπίδοσιν ἐπιτυχόντες 925)000.

Τέλος ἡ ὁμὰς πετοσφαίρας τῆς Δ.Α.Σ. Θηλέων ἀντεμετώπισε τὴν ὁμάδα Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Θεσσαλονίκης, τὴν ὁποίαν καὶ ἐνίκησε κατόπιν πεισμονος καὶ θεαματικοῦ ἀγῶνος μὲ 15 : 7, 8 : 15, 15 : 9.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἀγώνων ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἀπένειμε τὰ βραβεῖα εἰς τὰς νικητάς.

Τὴν ἑσπέραν παρετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας κ. Κυρίμη δεῖπνον πρὸς τιμὴν τῶν ἀθλητριῶν καὶ ἀθλητῶν Φαλαγγιτῶν.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐγένετο γενικὴ συγκέντρωσις τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνωτέρων Σχολῶν εἰς τὸ Πανελλήνιον Γυμναστήριον, καθ' ἣν ἐξετελέσθησαν στρατιωτικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἐλήφθησαν φωτογραφίαι τῶν διαφόρων Σχηματισμῶν. Ἐπίσης ἐγένοντο κατὰ τὰς τακτικὰς ἑβδομαδιαίας συγκεντρώσεις τῆς αὐτῆς Ὑποδιοικήσεως καὶ δύο ὁμιλίαι.

— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Παντείου ἐγένετο τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα μεγάλη συγκέντρωσις τῶν Φαλαγγιτῶν σπουδαστῶν αὐτῆς, καθ' ἣν ὡμίλησεν ὁ Διοικητὴς τῆς ὡς ἄνω Ὑποδιοικήσεως περὶ τῶν καθηκόντων τὰ ὁποῖα ἔχουν οἱ Φαλαγγῖται ὅπως συνεχίσουν τὴν δρᾶσίν των εἰς τὰς ἰδιαιτέρας των πατρίδας κατὰ τὸ διάστημα τῶν θερινῶν διακοπῶν.

— Κατόπιν σχετικῆς διαταγῆς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἱδρύθη παρὰ τῇ Δ.Α.Σ. Ἀρρένων ναυτικὸν τμῆμα, εἰς τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς θὰ ἐκπαιδευθοῦν τὰ μέλη τοῦ Λόχου Διοικήσεως.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Στὸ πλούσιο καὶ ποικίλο πρόγραμμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. ξεχωριστὴ θέσιν ἔχουν τὰ ἔργα τὰ γραφόμενα καὶ ἐκτελούμενα ἀπὸ συνεργάτας τῆς Π.Δ.Α.Π. Τὴν ὥρα τοῦ Σκαπανέως, κατὰ Σάββατον, κλείνουν ὡραιότατα σκέτς, χαριτωμένα ἐπεισόδια ἀπὸ τὸ Κουκλοθέατρον, διδακτικὲς ἀφηγήσεις, παραμύθια, τραγούδια ἀπὸ τὴν χορῳδία καὶ μουσικὰ ἔργα ἀπὸ τὴν ὀρχήστρα τῆς Π.Δ.Α.Π.

Κατὰ τὴν 29ην π. μ., ἡμέραν τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ἐξετελέσθη ἀπὸ τὸν θίασον Σκαπανέων ἕνα χαριτωμένο ἔμμετρο σκέτς ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ Σκαπανάκια στὸ Βασιλῆα», μὲ ὡραιοτάτους ὕμνους ἀφιερωμένους εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα, γραμμένο ἀπὸ τὸν κ. Λάκην Παπαδῆμαν, μὲ μουσικὴν τοῦ κ. Παν. Γλυκοφρύδη καὶ διδασκαλίαν τοῦ κ. Εὐθ. Παινέση.

Τὴν 3ην λήξ. ἐδόθη ρεσιτὰλ τραγουδιοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Παπαοικονόμου μὲ διάφορα ἑλληνικὰ τραγούδια.

Τὴν 4ην λήξαντος ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ κ. Εὐθ. Παινέση ἕνα διδακτικώτατο παραμύθι «Παίζοντας στὸ δρόμο» τοῦ Δ)τοῦ παρὰ τῇ Κ. Δ. κ. Μιχ. Βρυχέα μὲ στίχους τοῦ κ. Λάκη Παπαδῆμα καὶ μουσικὴν τοῦ κ. Γιάννη Νούσια.

Τὴν 11ην λήξ. ἐγένετο ἀπαγγελία ποιημάτων ὑπὸ τοῦ Χ. Πλακούδη καὶ τὴν 12ην μετεδόθη ἡ ἐμπνευσμένη ὁμιλία τοῦ συνεργάτου καθηγητοῦ κ. Ἀπ. Χούλη μὲ θέμα «Τὰ Ἐθνικά μας σύμβολα».

— Τὴν 6ην λήξαντος μηνὸς ἡ Π.Δ.Α.Π. ὠργάνωσε, χάριν τῶν Φαλαγγιτῶν τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν τοῦ Πειραιῶς, δύο καλλιτεχνικὰς παραστάσεις. Τὴν μίαν εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον τῆς γείτονος καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Πειραϊκοῦ Συνδέσμου, παρουσίᾳ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ, τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας Θηλέων μετὰ τῶν Ἐπιτελείων των καὶ πολλοῦ κόσμου. Κατὰ τὰς παραστάσεις αὐτάς, τὰς ὁποίας παρηκολούθησαν ἅπαντες οἱ Φαλαγγῖται τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν, ἀνερχόμενοι εἰς 3.000, ἐξετελέσθησαν μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν ὑπὸ τῆς χορῳδίας τῆς Π.Δ.Α.Π. καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν διάφορα ἑλληνικὰ τραγούδια. Ἡ ὀρχήστρα, ἐξ ἄλλου, ἐξετέλεσεν ἐξ ἴσου ἐπιτυχῶς ἐκλεκτὰ τεμάχια μεγάλων μουσουργῶν καὶ Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, ἀκολούθως δὲ ἐγένοντο διάφοροι ἀπαγγελίαι ὑπὸ Φαλαγγιτῶν. Ἐν συνεχείᾳ ὡμίλησεν ὁ Διευθυντὴς τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως παρὰ τῇ Κεντρικῇ Διοικήσει κ. Κ. Καραμάνος περὶ τῶν προσπαθειῶν καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπὲρ τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν καὶ ἐξητωκραύγασε μεθ' ὅλων τῶν παρισταμένων ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ, τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τῆς ἐργαζομένης Νεολαίας.

— Τὴν Κυριακὴν 12ην λήξ. οἱ Φαλαγγῖται καὶ οἱ Σκαπανεῖς τοῦ 34ου Ὑποτομέως τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀθηνῶν ἐξέδραμον εἰς Χαλκίδα, τυχόντες θερμοτάτης ὑποδοχῆς ὑπὸ τῶν συναγωνιστῶν τῆς Περιφερείας, τόσον εἰς τοὺς ἐνδιαμέσους σταθμοὺς ὅσον καὶ εἰς τὴν Χαλκίδα. Καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν οἱ Φαλαγγῖται καὶ οἱ Σκαπανεῖς ἔψαλλον διάφορα ἐμβατήρια, ἐπέστρεψαν δὲ τὴν ἑσπέραν μὲ τὰς ὡραιοτέρας ἐντυπώσεις.

— Ὑπὸ τοῦ 1ου Ὑποτομέως τῆς Ὑποδιοικήσεως Βορρᾶ ἐδόθη θεατρικὴ παράστασις ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων στεφθεῖσα ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, ὑπὸ δὲ τοῦ 2ου Ὑποτομέως ἐδόθησαν 40 ὀκάδες κουκκιὰ ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, προερχόμενα ἐκ τοῦ παρὰ τῶν Φαλαγγιτῶν καλλιεργουμένου ἀγροῦ. Ἐπίσης ὁ 4ος Ὑποτομεὺς συμμετέσχεν ἐπιτυχῶς εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἀνθέων διὰ γλαστρῶν τῶν Φαλαγγιτῶν του, βραβευθεισῶν δύο ἐξ αὐτῶν διὰ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ μεταλλίου. Εἰς τὸν 5ον Ὑποτομέα ἐγένοντο μαθήματα παθητικῆς ἀεσαμύνης καὶ πρώτων βοηθειῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἔλαβε μέρος ἅπασα ἡ δύναμις τοῦ Ὑποτομέως.

— Τὴν 14ην λήγοντος εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν τοῦ Βαρβακείου Γυμνασίου ἐγένετο ἡ ἔναρξις τοῦ Μαθηματικοῦ Φροντιστηρίου τῆς Ε.Ο.Ν. παρουσίᾳ τοῦ ἀντιστρατήγου κ. Βερέτα καὶ ἐπιτελῶν τῆς Π.Δ.Α.Π., εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ὁποίας ὀφείλεται ἡ ἵδρυσις τοῦ ἐν λόγῳ Φροντιστηρίου. Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Φροντιστηρίου ἀνετέθη εἰς τὸν ἀντιστράτηγον κ. Βερέταν, εὐγενῶς προσφερθέντα νὰ ἀναλάβῃ τὴν κατάρτισιν τῶν Φαλαγγιτῶν εἰς τὰ μαθηματικά. Τὸ Φροντιστήριον θὰ λειτουργῇ καθ' ἑκάστην Δευτέραν, Τρίτην, Πέμπτην, Παρασκευὴν καὶ Σάββατον, ἀπὸ 8—10 μ. μ., αἱ δὲ παραδόσεις θὰ γίνωνται ἐντελῶς δωρεάν.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Τὴν 12ην Μαΐου ἡ Τεχνικὴ καὶ Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ Ν. Κοκκινιᾶς, Στέγης Φαλαγγιτίσσης, ἔδωσεν ὡραιοτάτην ἑορτὴν εἰς τὰς 10.30 π. μ.

50 βαθμοφόροι τῆς Ὑποδιοικήσεως Θηλέων Ἀθηνῶν μεταβαίνουν εἰς Σπάρτην καὶ Μυστρᾶν.

Ἡ Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Ἑλληνίδων Γυναικῶν ἐξέδραμεν εἰς Σούνιον τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακήν.

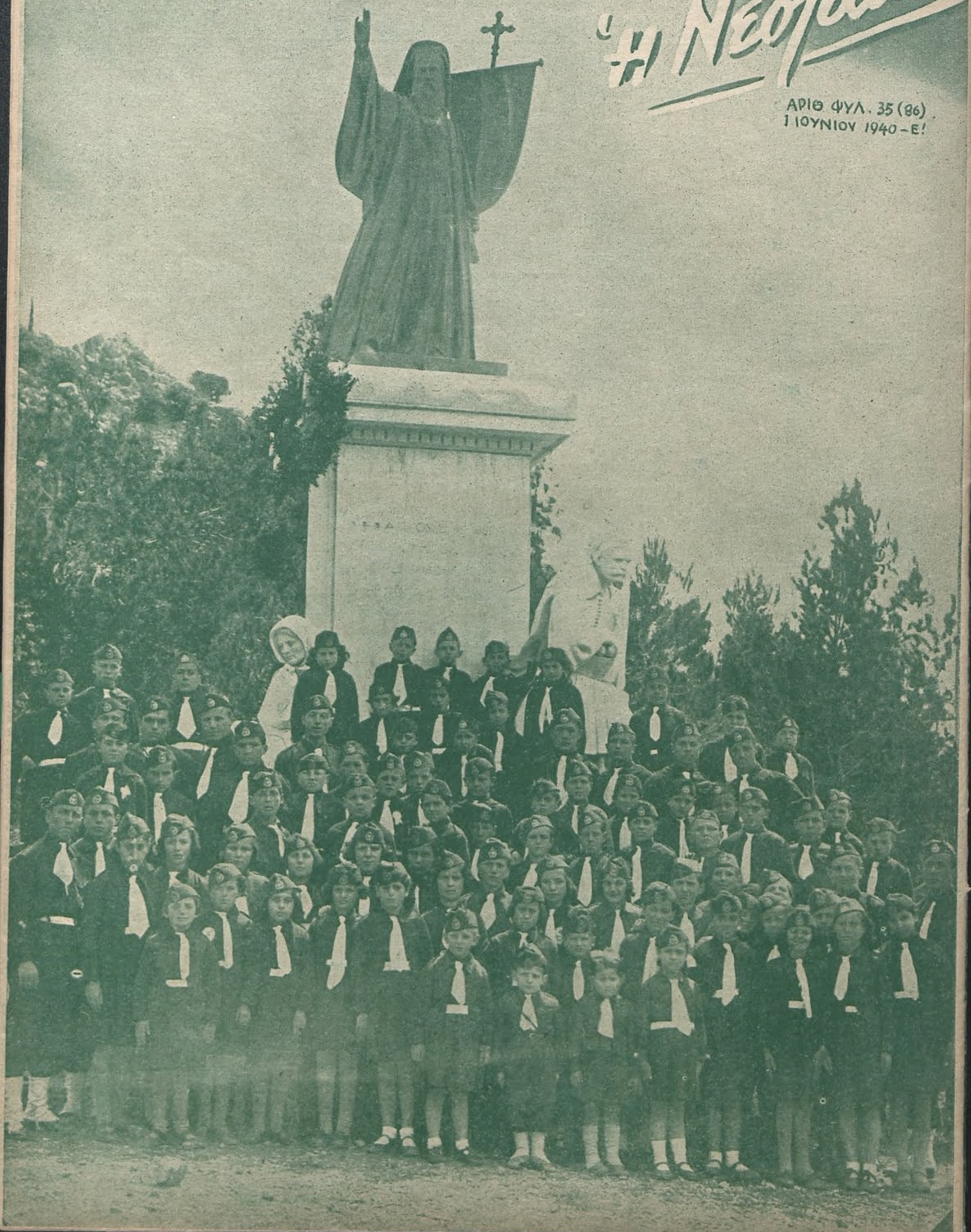
Φαλαγγίτισσαι τῶν Ἐργοστασίων Πειραϊκῆς καὶ Πατραϊκῆς καθὼς καὶ Παπαστράτου μετέβησαν εἰς Ζούμπερι. Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐκδρομῆς ἦτο ὡραιότατον.

100 βαθμοφόροι τῆς Υ.Θ.Ν. καὶ 40 τῆς Υ.Θ.Π. μετέβησαν εἰς Ναύπλιον.

Ἡ Διεύθυνσις Ψυχαγωγίας ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἁλώσεως τῆς Σφακτηρίας ἔδωσεν ἀπὸ ραδιοφώνου ὡραιότατον σκέτς «Τὸ Παλαμήδι».

— Τὴν Πέμπτην 2 Μαΐου ἔγινεν εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς τῆς Ὑποδιοικήσεως Βορρᾶ ἡ διανομὴ γλαστρῶν, τὰς ὁποίας προσέφερεν ὁ Ὑπουργὸς Διοικητὴς Πρωτευούσης. Ἐπίσης ἔγινεν ἀνάγνωσις τῆς Ἡμερησίας Διαταγῆς τῆς Διοικήσεως τοῦ Βορρᾶ καὶ τοῦ λόγου τοῦ Κ.Ε.Ν. ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐργατικῆς Πρωτομαγιᾶς. Τὴν Κυριακὴν 5 Μαΐου ὅλη ἡ Ὑποδιοίκησις παρηκολούθησε τὴν ἀπονομὴν τῶν ἐπάθλων κατὰ τὴν λῆξιν τῶν Β' Πανελληνίων ἀγώνων τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ τὰς Φαλαγγιτίσσας. Σκαπάνισσαι καὶ Φαλαγγίτισσαι ἐξεδήλωσαν ἀκόμη μίαν φορὰν τὸν ἐνθουσιασμόν των ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ Ἀρχηγοῦ, τοῦ Κ.Ε.Ν. καὶ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας.

Ὁ 8ος Ὑποτομεὺς Πειραιῶς διωργάνωσε μίαν ὡραίαν ἑορτὴν Σκαπανισσῶν, τὴν ὁποίαν ἐτίμησαν ἡ ἐπίτιμος Διοικήτρια Πειραιῶς μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Ὑποδιοικήσεως καὶ πλῆθος κόσμου.


Ἡ Νεολαία
ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 35 (86)
1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1940 - Ε'